

STORTINGET

Dokument 15:10

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1351-1500
28. mars–25. april 2019

Innhold

1351. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. skjenkebevilning, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	11
1352. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. saksbehandlingstid hos Nav, besvart av arbeids- og sosialminister.....	12
1353. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. nedleggelse av fødeavdeling i Kristiansund, besvart av helseminister.....	13
1354. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. vrakpant, besvart av klima- og miljøminister.....	14
1355. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hudsykdommer og blå resept, besvart av helseminister.....	14
1356. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	15
1357. Fra stortingsrepresentant Elin Rodum Agdestein, vedr. samarbeidet mellom avtalespesialistene og de frittstående audiografene i Trøndelag, besvart av helseminister.....	16
1358. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. Klinikk Alta, besvart av helseminister.....	17
1359. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kampflyet F-35, besvart av forsvarsminister.....	18
1360. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. B-52, besvart av forsvarsminister.....	19
1361. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. tiltak for å utjevne nettleien, besvart av olje- og energiminister.....	20
1362. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. kulturminner, besvart av klima- og miljøminister.....	20
1363. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister.....	21
1364. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legemiddelrabatter, besvart av helseminister.....	22
1365. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. nedbygging av matjord, besvart av samferdselsminister..	23
1366. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. legitimiteten til kulturpolitikken, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	24
1367. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. å utelate de samiske museene fra studieturen for Museums-Norge i mars, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	25
1368. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. skjult overvåking, besvart av justis- og innvandringsminister.....	25
1369. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Mulla Krekar, besvart av justis- og innvandringsminister.....	26
1370. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. for domstolene i Molde, besvart av justis- og innvandringsminister.....	27
1371. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. reisegaranti for flyreiser, besvart av barne- og familieminister.....	27
1372. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. regionreformen på kulturområdet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	28
1373. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. norsk våpenforvaltning, besvart av justis- og innvandringsminister.....	29
1374. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. opprettelsen av IMDI, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	30
1375. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. LHL-sykehuset, besvart av helseminister.....	31
1376. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. strafforfølgelse av homofile i Brunei, besvart av utenriksminister.....	32
1377. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. fleksibilitet i yrkestransportloven § 37a (aldersbestemmelsen), besvart av samferdselsminister.....	33
1378. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. frivillighet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	33
1379. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. sherpastier, besvart av finansminister.....	34
1380. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. pasientgrunnlag Veterinærhøgskolen etter flytting, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	35
1381. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Brunei, besvart av utenriksminister.....	36
1382. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. ærfugl, besvart av klima- og miljøminister.....	37
1383. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. krav om sykepenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	38
1384. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. "nye Klimakur", besvart av klima- og miljøminister.....	39
1385. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. konsekvensane av eit forbod mot nydyrking av myr, besvart av landbruks- og matminister.....	39
1386. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. omvendt voldsalarm for voldsutøvere, besvart av justis- og innvandringsminister.....	40
1387. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. oppholdstillatelse for utøvere på norske e-sportslag, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	41
1388. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. plastforurensning, besvart av utenriksminister.....	42

1389. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. planavdelingen, besvart av statsminister.....	43
1390. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. "MS Sunnhordland", besvart av klima- og miljøminister...	44
1391. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. psykisk helse for studenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	44
1392. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. kobbernett til Telenor, besvart av digitaliseringsminister	46
1393. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. studieopphold i utlandet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	47
1394. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Bamble og Porsgrunn Venstre, besvart av klima- og miljøminister	48
1395. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. feilretting/utvikling i kobbernett, besvart av digitaliseringsminister	49
1396. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. inntekter i husholdingene, besvart av finansminister	49
1397. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. ekstremvinter, besvart av finansminister.....	52
1398. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. våpenregister i Odda, besvart av justis- og innvandringsminister...	52
1399. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. valgmuligheter i mobilmarkedet, besvart av samferdselsminister.....	53
1400. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. Kystvaktas mulighet sammen med andre til å bedrive ressurskontrollen, besvart av forsvarsminister.....	54
1401. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. frivillige og ideelle aktører i rusbehandlingen, besvart av helseminister.....	55
1402. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. lagring av avfall, besvart av klima- og miljøminister	56
1403. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. sherpasti med kostnadsramme 4,25 mill i fjellet Rødøyløva, besvart av finansminister.....	57
1404. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. støyskjerming, besvart av samferdselsminister.....	58
1405. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. at et vikingskip er funnet i Borreparken i Horten, besvart av klima- og miljøminister.....	59
1406. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. flytteprosessen av de 6 Bell-helikoptrene på Bardufoss, besvart av forsvarsminister	60
1407. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. graderingsreglene i pleiepengeordningen, besvart av arbeids- og sosialminister.....	60
1408. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. hvem som skal føre kontroll/tilsyn med kommunalt eide aksjeselskap innen energisektoren, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	61
1409. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. ladestasjoner til elbil, besvart av klima- og miljøminister	62
1410. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. databasesystemer blant NIFs idrettslag, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	63
1411. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bypakke i Tromsø, besvart av samferdselsminister.....	64
1412. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. KVVU-en som nå skal utarbeides for vegløsninger øst for Oslo, besvart av samferdselsminister	64
1413. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. vedproduksjon, stedbunden næring, besvart av landbruks- og matminister	65
1414. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. nødmeldingssentralen i Agder, besvart av samfunnsikkerhetsminister.....	66
1415. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. rekrutteringskvote til unge fiskere, besvart av fiskeriminister.....	67
1416. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fødeavdelingen i Kristiansund, besvart av helseminister.....	67
1417. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tjenester og frikjøp av egne ansatte,, besvart av helseminister.....	68
1418. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. politisk forvaltning, besvart av helseminister.....	69
1419. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vindkraftutbygging, besvart av olje- og energiminister	70
1420. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vindkraftutbygging, besvart av olje- og energiminister	71
1421. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. ny E39 mellom Skei og Byrkjelo, besvart av samferdselsminister.....	71
1422. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. ladestruktur for elbiler, besvart av samferdselsminister ...	72

1423. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus, vedr. nedslakting av villrein, besvart av landbruks- og matminister	73
1424. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. skrantesjuka, besvart av landbruks- og matminister	75
1425. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. flomsikring Lund kommune, besvart av olje- og energiminister	77
1426. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. ordningen med SkatteFUNN, besvart av finansminister	78
1427. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. 5G-stråling, besvart av digitaliseringsminister	79
1428. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. droner til Hæren, besvart av forsvarsminister	80
1429. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Skådalen skole, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	81
1430. Fra stortingsrepresentant Leif Audun Sande, vedr. heving av last fra U-864, besvart av samferdselsminister	82
1431. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. treforedlingsindustrien i Østfold, besvart av samferdselsminister	83
1432. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. Fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister	84
1433. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. kapitalkrav i norske banker, besvart av finansminister	84
1434. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. NAVs hovedkontor, besvart av arbeids- og sosialminister	86
1435. Fra stortingsrepresentant Leif Audun Sande, vedr. heving av U-864, besvart av samferdselsminister	87
1436. Fra stortingsrepresentant Elisabeth Fanghol, vedr. skolemat, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	87
1437. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. saksgang i domstolstrukturen, besvart av justis- og innvandringsminister	89
1438. Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. finansiering av ny Holmenbru og nytt løp i Strømsåstunnelen i Drammen, besvart av samferdselsminister	89
1439. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus, vedr. håndtering av avfall, besvart av klima- og miljøminister	90
1440. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. Forsvarets underleverandører, besvart av forsvarsminister	91
1441. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. refusjonsrett for leger i vikarstillinger, besvart av helseminister	91
1442. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. norske brennerier, besvart av eldre- og folkehelseminister	92
1443. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. omsorgspenger, besvart av arbeids- og sosialminister	93
1444. Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. lagringstid for IP-adresser, besvart av justis- og innvandringsminister	94
1445. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. Gjøvikbanen, besvart av samferdselsminister	95
1446. Fra stortingsrepresentant Julia Wong, vedr. finansiering av og økonomisk forutsigbarhet for frivillige organisasjoner i forbindelse med regionreformen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	95
1447. Fra stortingsrepresentant Julia Wong, vedr. ungdomsråd på nasjonalt nivå, besvart av barne- og familieminister	96
1448. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. overvannsgebyr, besvart av klima- og miljøminister	97
1449. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	97
1450. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. AFT-plasser, besvart av arbeids- og sosialminister	99
1451. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. koordinering av flytting, nedleggelse og opprettholdelse av statlige arbeidsplasser, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	100
1452. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. avgift for å få autorisasjon for kandidater fra norske utdanningsinstitusjoner, besvart av helseminister	101
1453. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. ny veteranmelding, besvart av forsvarsminister	102
1454. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. offentlige parkeringsplasser langs E 12, besvart av samferdselsminister	103
1455. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. dispensasjon for tømmertransport der vegeier og næringa kan finne gode løysinger hvordan transporten praktisk skal gjennomførast ut fra lokale forhold, besvart av samferdselsminister	103
1456. Fra stortingsrepresentant Martha Tærud, vedr. konkurranse i taxinæringen, besvart av samferdselsminister	104
1457. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. botilbud til rusavhengige, besvart av helseminister	105

1458. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. LAR-behandling, besvart av helseminister.....	106
1459. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. bedrifter som i dag betaler NRK-lisens, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	107
1460. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. frivilligsentraler, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	108
1461. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. fylkesmennenes vurderinger, besvart av samfunnsikkerhetsminister.....	109
1462. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. drift av Hvalsmoen transittmottak, besvart av justis- og innvandringsminister.....	109
1463. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Mattilsynet, besvart av landbruks- og matminister.....	110
1464. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. pensjonskostnader i private barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	111
1465. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. private konsultentselskap, besvart av olje- og energiminister.....	112
1466. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. reindrift, besvart av finansminister.....	113
1467. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. passtimebestilling, besvart av justis- og innvandringsminister.....	114
1468. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. regionale sparebanker som nasjonale systemviktige foretak, besvart av finansminister.....	114
1469. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. generell studiekompetanse, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	115
1470. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. tverrfaglige temaer, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	116
1471. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. omsetning av pels, besvart av landbruks- og matminister.....	118
1472. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. forbud mot nydyrking av myr, besvart av landbruks- og matminister.....	118
1473. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. soldatundersøkelse, besvart av forsvarsminister.....	119
1474. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fødetilbudet i Nordmøre og Romsdal, besvart av helseminister.....	120
1475. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Outsourcing av tjenester i Helse Møre og Romsdal, besvart av helseminister.....	120
1476. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. mobildekning, besvart av digitaliseringsminister.....	122
1477. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. rettigheter til mennesker med utviklingshemming, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	123
1478. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. egg, besvart av landbruks- og matminister.....	124
1479. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. eksport av militært utstyr til islamistdiktaturer, besvart av utenriksminister.....	125
1480. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. sosialhjelpsutgifter, besvart av arbeids- og sosialminister.....	126
1481. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. utmattelsesdiagnoser, besvart av arbeids- og sosialminister.....	127
1482. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsminister.....	128
1483. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsvirksomhet i nordområdene, besvart av olje- og energiminister.....	129
1484. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Maria-feltet, besvart av olje- og energiminister.....	131
1485. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. EØS- tidsfrist, besvart av arbeids- og sosialminister.....	131
1486. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. relokalisering, besvart av justis- og innvandringsminister.....	132
1487. Fra stortingsrepresentant Margunn Ebbesen, vedr. miljømessig bærekraftig finansiering, besvart av finansminister.....	133
1488. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. opphavsrettsdirektivet og kunst, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	135
1489. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. flyktninger og norske midler, besvart av justis- og innvandringsminister.....	136
1490. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. omsorgssenter i Kabul, Afghanistan, besvart av justis- og innvandringsminister.....	136

1491. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. kampflyprogrammet, besvart av forsvarsminister	137
1492. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. styringsmålet for kampflyprogrammet, besvart av forsvarsminister	138
1493. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kostnadsutviklingen i kampflyprogrammet, besvart av forsvarsminister	139
1494. Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. Kongsberg trafikkstasjon, besvart av samferdselsminister	140
1495. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. tiltakskrav, besvart av arbeids- og sosialminister	141
1496. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. sammenslåing av fødeavdelinger, besvart av helseminister	142
1497. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. et uformelt møte for EUs energiministre i Bucuresti, besvart av olje- og energiminister	143
1498. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. bruk av helikopter i forsvaret, besvart av forsvarsminister	143
1499. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. støtte til vanningsanlegg, besvart av landbruks- og matminister	144
1500. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. politireform, besvart av justis- og innvandringsminister	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351 - 1500) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Agdestein, Elin Rodum (H)	1357
Almeland, Grunde (V)	1387
Andersen, Karin (SV)	1429, 1489, 1490
Arnstad, Marit (Sp)	1395
Aukrust, Åsmund (A)	1476
Bastholm, Une (MDG)	1384, 1404, 1465, 1478
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1441
Borch, Sandra (Sp)	1406, 1460, 1498
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	1375, 1434
Christoffersen, Lise (A)	1480, 1481
Ebbesen, Margunn (H)	1487
Fagerås, Mona (SV)	1379, 1380
Fanghol, Elisabeth (A)	1436
Fasteraune, Bengt (Sp)	1421
Gharahkhani, Masud (A)	1438, 1462, 1486, 1494
Grande, Arild (A)	1396
Grimstad, Carl-Erik (V)	1453
Grung, Ruth (A)	1366, 1398, 1452, 1463
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1392
Gulati, Himanshu (FrP)	1482
Haltbrekken, Lars (SV)	1388, 1389, 1419, 1420, 1483, 1484, 1497
Hansen, Øystein Langholm (A)	1425
Hansen, Svein Roald (A)	1485
Heggelund, Stefan (H)	1410
Henriksen, Kari (A)	1371
Henriksen, Martin (A)	1378
Hjemdal, Silje (FrP)	1377, 1399, 1442
Hoksrud, Bård (FrP)	1355
Horne, Solveig (FrP)	1444
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1466, 1467
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	1372
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1397, 1493
Kjerkol, Ingvild (A)	1358
Knutsen, Eigil (A)	1356, 1383, 1440, 1468, 1495
Lauvås, Stein Erik (A)	1402
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1407, 1427, 1450
Lien, Geir Inge (Sp)	1370, 1437
Lyngedal, Åsunn (A)	1373, 1374, 1426, 1433
Lysbakken, Audun (SV)	1473, 1491, 1492
Mossleth, Siv (Sp)	1382, 1403, 1454, 1455
Moxnes, Bjørnar (R)	1359, 1360, 1408, 1418, 1464, 1479
Myhrvold, Ole André (Sp)	1361, 1365, 1409, 1413, 1422, 1448

Myrli, Sverre (A)	1431, 1432
Mørland, Tellef Inge (A)	1401, 1414, 1457, 1458
Norderhus, Else-May Botten (A)	1423, 1439
Nordlund, Willfred (Sp)	1400, 1415, 1451, 1461
Nævra, Arne (SV)	1411, 1412, 1424
Pollestad, Geir (Sp)	1363, 1369, 1385, 1471, 1472
Raja, Abid Q. (V)	1376
Rommetveit, Magne (A)	1390
Sandberg, Nina (A)	1391, 1393, 1449
Sande, Leif Audun (A)	1430, 1435
Sandrøen, Nils Kristen (A)	1499
Sangtarash, Sheida (SV)	1351, 1353, 1477
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1362, 1386, 1405, 1459
Sivertsen, Eirik (A)	1428
Stordalen, Morten (FrP)	1354
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1469, 1470
Toppe, Kjersti (Sp)	1364, 1416, 1417, 1474, 1475, 1496
Trettebergstuen, Anette (A)	1367, 1488
Tærud, Martha (Sp)	1456
Vågslid, Lene (A)	1368, 1443, 1500
Wiborg, Erlend (FrP)	1352
Wong, Julia (A)	1446, 1447
Øvstegård, Freddy André (SV)	1381
Aasland, Terje (A)	1394
Aasrud, Rigmor (A)	1445

STORTINGET

Dokument 15:10

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 5. april 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Arbeidstilsynet har funnet omfattende brudd på lover og regler i lønns- og arbeidsvilkår i utelivsbransjen.

Vil statsråden sikre at utelivsbransjen holder loven, gjennom å forskriftsfeste at gjentatte eller alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven eller lønn under allmenngjort tariff-lønn, fører til inndragelse av skjenkebevilling?

BEGRUNNELSE:

Etter over 5 000 tilsyn i overnattings- og serveringsbransjen har Arbeidstilsynet funnet brudd på arbeidsmiljøloven i 8 av 10 virksomheter.

I januar i 2018 ble minstelønna i serveringsbransjen allmenngjort. Det betyr at ansatte i barer, restauranter og andre utesteder har krav på minst 161 kroner og 87 øre i timen. I 2018 har Arbeidstilsynet undersøkt dette i 509 tilsyn og det viser seg at 3 av 10 virksomheter bryter loven.

Unge er ekstra utsatt for dårlige arbeidsvilkår. Av de 50 000 ansatte i utelivsbransjer er nesten halvparten under 25 år, og en tredjedel kommer fra andre land enn Norge. Bare 30 prosent har heltidsstilling, ifølge FAFO. Dette er sårbare grupper i arbeidslivet, som det er bred enighet om at vi ønsker at knyttes bedre til arbeidslivet. Det gjøres ved å sørge for anstendige arbeidsforhold.

Kommunene har i dag mulighet til selv å sette en rekke vilkår for skjenkebevilling. Et eksempel er Bergen kommune som har krav om å se kopi av arbeidskontrakter. Departementet kan enkelt sikre at dette gjelder i hele landet gjennom å forskriftsfeste tilsvarende krav.

Arbeidstilsynet har gjort en viktig jobb ved å avdekke omfattende lovbrudd.

Å forskriftsfeste at brudd på arbeidsmiljøloven eller lønn under allmenngjort tariff fører til inndragelse av skjenkebevillingen, vil føre til likebehandling, og at bransjen i større grad overholder loven.

Svar:

Representanten spør om jeg vil forskriftsfeste at gjentatte eller alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven eller lønn under allmenngjort tariff-lønn skal føre til inndragelse av skjenkebevilling.

Jeg er enig i at brudd på arbeidsmiljøloven er alvorlig og at utelivsbransjen fremstår å ha utfordringer knyttet til overholdelse av regelverket. Jeg mener imidlertid at det ikke er riktig å bruke alkoholovens bestemmelser om salg og skjenking for å sikre overholdelse av arbeidsmiljølovens regler.

Alkoholovens formål er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Loven er ment å sikre ansvarlig salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Selv om brudd på arbeidsmiljøloven er alvorlig, og ikke bør forekomme, er ikke dette forhold som ligger i kjerneområdet for alkoholovens formål. Inndragning av skjenkebevilling bør etter min mening ikke brukes som en reaksjon for forhold som ikke er omfattet av alkoholovens formål.

Jeg vil fraråde å gjøre endringer i alkoholoven/alkoholforskriftens bestemmelser som et tiltak for å motarbeide brudd på arbeidsmiljøloven. Alkoholoven bør ikke

inneholde tiltak som ikke er knyttet til lovens formål, å sikre ansvarlig salg og skjenking av alkohol.

SPØRSMÅL NR. 1352

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre hva som ligger i forståelsen "god forvaltningsskikk", og om dagens praksis bør gjennomgås for å oppnå raskere saksbehandlingstid der informasjonsgrunnlaget for beslutning ligger lett tilgjengelig?

BEGRUNNELSE:

Vi opplever stadig å få henvendelser fra fortvilede brukere hos NAV, som i mange tilfeller opplever svært lange saksbehandlingstider. I enkelte saker er det forståelig at det kan være krevende å hente og vurdere dokumentasjon, samt behandle komplekse helserelaterte saker. Likevel ser vi at også enklere saker som f.eks. fastsettelse av barnebidrag kan ta opp mot 6-7 mnd. å få saksbehandlet. NAV benytter nå A-inntekt, og der samvær kan dokumenteres, mener spørsmålsstiller at det bør kunne forventes langt raskere saksbehandling enn 6-7 mnd. Mange av henvendelsene vi får viser at NAV sender første svar innenfor fastsatte frister, men kun for å fortelle at det er lang saksbehandlingstid. Det er vanskelig å se at en slik praksis er i tråd med forvaltningsloven, og god forvaltningsskikk, jf. ot.prp. 75 (1993-1994).

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Wiborg er saksbehandlingen av barnebidrag benyttet som eksempel. Da ansvaret for at Arbeids- og velferdsetaten behandler saker forsvarlig og godt er mitt ansvarsområde, besvarer jeg dette spørsmålet. Samtidig vil jeg påpeke at det er barne- og likestillingsministeren som har ansvar for lovgivningen for familieytelsene, herunder barnebidrag.

God forvaltningsskikk tilsier at en sak skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold, og at det gis et foreløpig svar dersom det vil ta uforholdsmessig lang tid å besvare en henvendelse. I saker om barnebidrag sendes det forhåndsvarsel til den andre parten og foreløpig svar til søkeren innen en måned. Dette er i samsvar med forvaltningsloven § 11 a om saksbehandlingstid og foreløpig

svar og Ot.prp.nr.75 (1993–1994) om normer for god forvaltningsskikk. En saksbehandlingstid på over seks måneder vil ikke være i samsvar med god forvaltningsskikk med mindre det kan begrunnes i helt særegne forhold. At noen saker tar lenger tid vil ofte ha sammenheng med sakenes kompleksitet.

Arbeids- og velferdsetaten har på de fleste områder hatt en god utvikling i saksbehandlingstider i 2018. For de fleste ytelser har saksbehandlingstiden gått ned. Dette er jeg tilfreds med. Som representanten Wiborg nevner i sin begrunnelse for spørsmålet, kan det være krevende å hente og vurdere dokumentasjon samt behandle komplekse saker.

Departementet har en god dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet om saksbehandlingstider og vedtakskvalitet. Det har vært arbeidet systematiske og målrettet over flere år for å effektivisere saksbehandlingen i Arbeids- og velferdsetaten. Det har vært gjennomført en betydelig systemutvikling som bl.a. har gitt gode selvbetjeningsløsninger og mulighet for digital kommunikasjon med forvaltningen. Dette har bidratt til å begrense den manuelle saksbehandlingen og redusere saksbehandlingstiden.

Det har også over tid vært arbeidet bredt og systematisk med kvalitetsarbeid for å sikre korrekt ytelse. Det innføres bl.a. saksbehandlingsstandarder, kvalitetsmålinger og kompetanseutviklingsprogrammer. Det utarbeides i tillegg årlig kvalitetsrapporter basert på klagesaksbehandling og omgjøringer. I sum bidrar dette til vedtak med økt kvalitet.

Representanten Wiborg nevner barnebidrag spesielt. Barnebidrag skiller seg fra andre områder ved at det er to parter, bidragsmottaker og bidragspliktig. Det kan gjøre innhenting av informasjon mer krevende. Det kan særlig være utfordrende å fastsette riktig beregningsgrunnlag der komplette inntektsopplysninger ikke kan innhentes kun fra A-ordningen. Dette gjelder parter med kapitalinntekt, parter i utlandet og for selvstendig næringsdrivende. Vurdering og innhenting av annen informasjon, som for eksempel samvær, er også en medvirkende årsak til lang

saksbehandlingstid på området. I tillegg kan det nevnes at forhåndsvarsel som hovedregel må forkynnes ovenfor

bidragspliktige bosatt utenfor Norden. Forkynningsprosessen kan i enkelte land være tidkrevende.

SPØRSMÅL NR. 1353

Innlevert 28. mars 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 9. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vedtaket 750 i Stortingssesjonen 2017-2018 lyder "Stortinget ber regjeringen sikre en trygg og fremtidsrettet fødselsomsorg ved å sikre dagens fødeinstitusjoner."

På hvilken måte anser statsråden at dette vedtaket er forenelig med å legge ned en fødeavdeling i Kristiansund?

BEGRUNNELSE:

Når Helseforetaket Møre og Romsdal nå har vedtatt å legge ned fødeavdelingene i Kristiansund fram til det nye sykehuset står klart, er det for å spare penger.

Fødeavdelingen i Kristiansund legges ned, fødende flyttes til Molde og de som bor lengst unna foreslås innlagt en uke før termin. Barneavdelingen ligger i Kristiansund, ikke i Molde, og det er uheldig og ulogisk å separere fødeavdelingen og barneavdelingen og ha de på to forskjellige steder.

Situasjonen som har oppstått er i strid med forutsetningene i foretaksmøtet 19.12.2014 der det ble vedtatt at i påvente av felles sykehus, skulle ingen av de eksisterende tilbudene forringes.

Samtidig er det et klart vedtak i Stortinget om at dagens fødeinstitusjoner skal sikres.

Svar:

Det framgår i utviklingsplanen for Helse Møre og Romsdal at fødeavdelingene i Kristiansund og Molde i mange år har hatt store vanskeligheter med rekruttering og stabilitet i lege- og jordmorgruppen. Der framgår det også at det til tider har vært vanskelig å innfri kvalitetskravene i veilederen "Et trygt fødetilbud" og at kvalitetstallene varierer for mye. Det oppgis videre at det vil være faglig krevende å la dagens drift fortsette inntil Sjukehuset Nordmøre og Romsdal står klart. Foretaket har derfor sett det som viktig å komme i gang med prosessen for å utvikle fag, arbeidsprosesser og organisering før innflytting i det nye sykehuset. Styret i Helse Møre og Romsdal behandlet iverksetting av utviklingsplanen i desember 2018. Det ble

vist til at det i utviklingsplanen står at prosessen med å slå sammen fødetilbudet i Molde og Kristiansund skal starte i 2019, med tanke på samling i nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal, og at dette ville bli fulgt opp i tråd med vedtaket. Saken ble videre utdypet i styresaken til styremøtet 27.3.2019, hvor det framkommer at dagens drift ikke er bærekraftig basert på det samlede risikobildet, blant annet for kvalitet og rekruttering. Styret i Helse Møre og Romsdal har nå vedtatt at fødetilbudet samles på Molde sjukehus fra august 2019.

Jeg oppfatter ikke at samling av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund er i strid med anmodningsvedtak nr. 750:

"Stortinget ber regjeringen sikre en trygg og fremtidsrettet fødselsomsorg ved å sikre dagens fødeinstitusjoner."

Jeg viser til at vi i Nasjonal helse- og sykehusplan (2016–2019) skrev følgende:

"Fordelingen av mindre fødeavdelinger og fødestuer må sikre nærhet til fødetilbud også utenom de store kvinneklinikkene."

Jeg oppfatter at det er dette stortingsflertallet la til grunn for anmodningsvedtaket, noe jeg også påpekte under Stortingets behandling av saken.

Sykehusene i Molde og Kristiansund skal slås sammen. Det er styret i Helse Møre og Romsdal som må vurdere om det er riktig og hensiktsmessig å samle miljøene, før nytt sykehus står ferdig.

Representanten Sangtarash viser til at situasjonen som er oppstått er i strid med foretaksmøtet 19.12.2014. Dette er ikke riktig. Jeg viser til at det i protokollen fra foretaksmøtet 19.12.2014 blir vist til vedtaket fra styremøtet i Helse Midt-Norge 18.12.2014, hvor følgende framgår:

"Styret understreker at en forutsetning for nytt Sykehus i Nordmøre og Romsdal er økonomisk bæreevne. Funksjoner i eksisterende og nytt sykehus må innrettes slik at det understøtter kostnadseffektiv drift og legger til rette for samarbeid mellom sykehus, også når det gjelder fylkesdekkende funksjoner. Styret for Helse Møre og Romsdal HF skal ta stilling til en mer konkret vurdering i forhold til ramme, effektivisering og tiltak

splan våren 2015. Dette vil inngå som ett element i rulleringen av regionens langtidsplan og –budsjett."

I min behandling av saken minnet jeg om det helhetlige ansvaret Helse Midt-Norge RHF har for videre drift i

regionen og la til grunn at de øvrige delene av styrets vedtak gir gode forutsetninger for videre planlegging av nytt sykehus.

SPØRSMÅL NR. 1354

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 5. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

I 2018 ble det innført vrakpant for motorsykler og mopeder på 500,- kroner.

Hvor mange slike enheter det er utbetalt vrakpant for i 2018, og hvordan fordeler utbetalingene seg på de ulike kategoriene moped, lett MC og tung MC?

BEGRUNNELSE:

Innføringen av vrakpant i 2018 ble fulgt opp med innføring av vrakpantavgift i 2019. Det er ikke gjennomført noen kvalifisert analyse av om vrakpantordningen vil medføre at flere faktisk leverer mopeder og motorsykler til vraking, eller om disse kjøretøyene ikke går ut av sirkulasjon, eller går ut av sirkulasjon uten at de leveres mot-taksstasjon.

Svar:

Stortinget vedtok under behandlingen av statsbudsjettet for 2017 en utvidelse av dagens vrakpantssystem for kjøretøy opp til 3 500 kg til å omfatte lette motorsykler, tunge motorsykler, mopeder, lastebiler, campingvogner og bobiler. Tilskuddet er ment å bidra til raskere utskifting av eldre, mer forurensende kjøretøy. Det gir også økt insentiv for innlevering av kjøretøy som ikke er inkludert i dagens vrakpantssystem.

Vrakpanten utbetales i dag av Skatteetaten gjennom en belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet.

Skatteetatens tall viser at totalt 4789 mopeder, lett MC og tung MC ble levert til vraking i 2018. For perioden 1. januar 2018 til 31. januar 2018 finnes det ikke tall som viser hvordan utbetalingene fordeler seg på de ulike kategoriene moped, lett MC og tung MC. I perioden 1. september 2018 til 31. desember 2018 ble det utbetalt vrakpant for totalt 1674 slike kjøretøyer, hvorav 1476 mopeder, 71 lett MC og 127 tung MC.

SPØRSMÅL NR. 1355

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil det være mulig for disse og komme inn i det samme regelverket som nevnt, og vurderes det endringer i forhold til blåreseptordningen?

BEGRUNNELSE:

Iktyoseforeningen er opptatt av å hjelpe mennesker som sliter med store smerter på grunn av hudlidelser. Mange har store kostnader til kremer, salver, klær, sengetøy og

annet utstyr disse trenger. Det er nå gjort endringer i regelverket som gjør at blant annet ADHD-pasienter har fått endringer i regelverket. Jeg vet også at dette med å utvide blåreseptordningen til kremer, salver og utstyr som disse trenger.

Svar:

Produkter som kremer, salver mv. til bruk ved iktyose dekkes i hovedsak av bidrags-ordningen (folketrygdloven § 5-22). Produkter som er klassifisert som legemidler kan i noen tilfeller dekkes av blåreseptordningen § 2 eller § 3. Blåreseptforskriften § 5 dekker visse typer medisinsk forbruksmateriell og handelsvarer, men iktyose er ikke blant diagnosene som er oppført under denne bestemmelsen.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å se nærmere på mulige endringer i blåreseptordningen for næringsmidler og medisinsk forbruksmateriell. I den sammenheng vil de også se på om noen av tilstandene som det i dag kun ytes bidrag til, kan være aktuelle for overføring til blåreseptordningen. Fristen for dette oppdraget er 1. juli 2019. Etter at utredningen fra direktoratet er oversendt, vil departementet vurdere videre oppfølging av forslagene i forbindelse med stats-

budsjettet. Det vil derfor kunne ta tid før eventuelle endringer i regelverket kan tre i kraft.

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD), som har ansvar for regelverket for grunnstønad, er blitt forelagt den delen av spørsmålet som gjelder denne ordningen og svarer følgende:

"En eksternt gjennomgang av grunnstønad etter folketrygdloven § 6-3 pekte på at en bør se på muligheten for økt bruk av standardsatser. Forbruksforskningsinstituttet SIFO har på oppdrag av Arbeids- og sosialdepartementet kartlagt ekstrautgifter til slitasje på klær, sko og sengetøy for utvalgte diagnosegrupper (Oppdragsrapport nr. 6-2018). SIFOs kartlegging omfattet ekstrautgifter til slitasje på klær, sengetøy mv. for blant annet personer med psoriasis og atopisk eksem. En standardsats er vurdert som lite egnet i disse sakene, da det er store variasjoner i sykdomsbilde fra person til person. Kartleggingen viser imidlertid at det er grunnlag for å foreta en oppmykning av stønadspraksis for personer som har ekstrautgifter til slitasje på klær, sengetøy mv. som følge av disse sykdommene. En oppmykning gjennomføres fra 1. mars i år og innebærer at flere vil kunne få grunnstønad med en høyere sats, samtidig som flere med mindre omfattende sykdomsutbrudd vil kunne komme inn i ordningen og tilstå sats 1. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at personer med iktyose er omfattet av denne praksisendringen.

Til orientering er det fra 1. mars 2019 innført en standardsats for personer med hyperkinetiske forstyrrelser (ADHD, hyperaktivitet mv.) for ekstrautgifter til slitasje på klær, sengetøy mv."

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 5. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Vil statsråden se på søknadsprosessen til selvstendig næringsdrivende som søker pleiepenger, inkludert behandlingstid fra søknad til utbetalt ytelse, og ved å vurdere om Skatteetaten kan settes i stand til og raskt lage en midlertidig næringsrapport for foresatte som søker pleiepenger før 31. mai?

BEGRUNNELSE:

Foreldre med alvorlig syke barn er i en sårbar situasjon. I tillegg til store omsorgsoppgaver må de håndtere kontakt med en rekke offentlige instanser, blant annet for å prøve å få en ytelse til livsopphold dersom de ikke kan være i arbeid.

Når et barn får en alvorlig diagnose starter et stort byråkratisk arbeid for de foresatte. Foresatte som er selvstendig næringsdrivende har naturlig nok enda større krav om dokumentasjon for å få riktig vedtak om pleiepenger.

Selvstendig næringsdrivende må sende inn næringsrapport til Nav for å få beregnet hvor stor ytelse de har krav på. Skatteetaten sender normalt ut denne 31. mai hvert år for foregående år.

Foreldre som søker om pleiepenger før 31. mai opplever at Nav krever innsendt næringsrapport som enda ikke er klar fra Skatteetaten. Løsningen er da å betale en regnskapsfører/revisor privat for å lage en midlertidig næringsrapport, da Skatteetaten ikke har mulighet til dette.

Enkelte foreldre med behov for pleiepenger rapporterer om at Navs dokumentasjonskrav til selvstendig

næringsdrivende gjør at det kan ta et halvt år (inkludert klagebehandling) før får de får utbetalt sin rettmessige ytelse. Dette på toppen av tre måneders behandlingstid før vedtaket blir fattet, altså opp til ni måneder totalt uten inntekt.

Svar:

Det er grunnleggende for en velfungerende velferdsstat at personer som har rett til å få økonomiske ytelser fra samfunnet får dette, og med rett beløp, samtidig som man sikrer at fellesskapets midler ikke utbetales til personer som ikke har krav på det, og at det ikke utbetales for mye. Vi har lagt ansvaret for å forvalte blant annet pleiepengeordningen til Arbeids- og velferdsetaten. Pleiepenge er en inntektserstatningsordning, og for at etaten skal kunne ivareta forvaltningen på en god måte er det nødvendig at den har så sikre og oppdaterte inntektsopplysninger som mulig ved behandling av søknader.

Pleiepenge til selvstendig næringsdrivende fastsettes, i likhet med sykepenge og foreldrepenger fra folketrygden, på grunnlag av gjennomsnittet av den pensjonsgivende årsinntekten som er fastsatt for de tre siste årene. Dersom arbeidssituasjonen eller virksomheten er varig endret, og denne endringen medfører at den pensjonsgivende årsinntekten avviker mer enn 25 prosent fra gjennomsnittet, fastsettes grunnlaget ved skjønn ut fra den pensjonsgivende inntekten som kan godtgjøres på tidspunktet for fravær fra arbeid/inntektstapet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at de ikke har holdepunkter for å si at saksbehandlingstiden generelt er vesentlig lenger for selvstendig næringsdrivende enn for arbeidstakere og frilansere. Forventet saksbehandlingstid for søknad om pleiepenge er

én måned. Forventet saksbehandlingstid for behandling av klage er 22 uker. Totalt må man forvente en saksbehandlingstid på ca. 6 måneder inkludert ev. klagebehandling.

Søknad om pleiepenge leveres på nav.no. Søkeren ledes gjennom søknaden, gir selv opplysninger og legger om nødvendig ved dokumentasjon. Det etterspørres for eksempel næringsoppgave for foregående år, personinntektsskjema for foregående år, resultatregnskap for foregående år og resultatregnskap hittil i år. Det gis informasjon på nettsiden om hvilke dokumenter som skal legges ved, da dette avhenger av den konkrete situasjonen. I tilfeller hvor det har skjedd vesentlige endringer i arbeidssituasjon eller virksomhet de siste årene kreves mer dokumentasjon enn i andre saker.

I saker hvor næringsoppgaven ennå ikke er klar, vil Arbeids- og velferdsetaten innhente resultatregnskap hittil i år eller dokumentasjon som nevnt over for foregående år. Hva som er nødvendig av dokumentasjon, vil alltid være en konkret vurdering i den enkelte sak. For å kunne fastsette korrekt beregningsgrunnlag, er det i enkelte saker nødvendig med mer tidsnær informasjon om inntekt enn pensjonsgivende inntekt for de tre siste årene. Selvstendig næringsdrivende rapporterer ikke inntekt på samme måte som arbeidsgivere og oppdragsgivere. Det finnes ingen offentlige kilder som gir oss de opplysningene vi trenger. På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det i dag foreligger et godt alternativ til å videreføre dagens praksis vedrørende dokumentasjonskravet.

Jeg kan ikke nå svare på hvorvidt Skatteetaten kan settes i stand til raskt å lage en midlertidig næringsrapport for foresatte som søker pleiepenge (eller de andre ytelsene som fastsettes på samme måte som pleiepenge) før 31. mai, men jeg vil forelegge problemstillingen for finansministeren.

SPØRSMÅL NR. 1357

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Elin Rodum Agdestein

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilket regelverk hindrer denne praksisen, og hva skal til for å opprettholde audiografpraksisen slik den er i dag?

BEGRUNNELSE:

Helse Midt-Norge har gitt pålegg om at samarbeidet mellom avtalespesialistene og de frittstående audiografene i

Trøndelag må avvikles med øyeblikkelig virkning. Helse Midt-Norge mener at avtalespesialistene må ansette egne audiografer eller utføre hørselsutredninger og hørselstilpasninger selv for å få driftstilskudd gjennom NAV. Audiograf-forbundet er svært bekymret for sine medlemmer som nå må legge ned sine private virksomheter. Det dreier seg om ca. 25 frittstående audiografer i regionen. En avvikling av disse praksisene vil medføre lange reiseavstand-

er for både syke og uføre i distriktet som i større grad vil måtte oppsøke Trondheim for bistand.

Svar:

Helse Midt-Norge RHF skal sørge for spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region. Dette kan de gjøre ved å tilby tjenestene selv, eller de kan inngå avtaler med andre tjeneste-ytere, for eksempel private legespesialister (avtalespesialister). Helse Midt-Norge RHF har inngått avtaler med øre-nese-halsspesialister som blant annet skal tilby høreapparat-formidling.

Med mindre annet er avtalt mellom den enkelte lege og det regionale helseforetaket kan avtalespesialisten velge å foreta både utredning av hørselstap og tilpasning av høreapparat selv, eller ansette en audiograf til å forestå tilpasningen av høreapparatet. I begge disse tilfellene kan avtalespesialisten utløse takster fra folketrygden. Pasienten betaler dermed bare egenandel, og denne egenandelen inngår i frikortordningen.

I de tilfellene avtalespesialisten ikke kan forestå tilpasningen selv og ikke har audiograf ansatt, må pasienten henvises til privatpraktiserende audiografer. Pasienten

må i slike tilfeller betale hele tilpasningen selv, og denne betalingen inngår ikke i frikort-ordningen.

Jeg har fått opplyst fra Helse Midt-Norge RHF at det i helseregionen over tid har etablert seg en praksis med at fastleger og avtalespesialister har henvist pasienter til audiografer i privat virksomhet. Denne praksisen har ført til at mange pasienter har endt opp med å betale deler av kostnaden selv, både i forbindelse med konsultasjoner og ved tilpasning av høreapparat.

Regelverket hindrer ikke at denne praksisen fortsetter, men den er ikke forenlig med prinsippet om likeverdig tilgang til offentlig finansierte spesialisthelsetjenester. Praksisen som har etablert seg i Helse Midt-Norge gjør at en del pasienter må betale mer enn fastsatt egenandel.

Dersom en pasient ønsker å benytte en privatpraktiserende audiograf står vedkommende fritt til å gjøre dette, men da må pasienten betale for utredning, apparat og tilpasning i sin helhet.

Helse Midt-Norge RHF har informert departementet om at de nå arbeider med ulike tiltak i samarbeid med helseforetakene for å forbedre hørselsomsorgen i hele regionen, og det er spesielt fokus på avtalespesialister og tilbud i distriktene.

SPØRSMÅL NR. 1358

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 4. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden garantere at Klinikk Alta får reell stedlig ledelse?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 55 S (2017–2018) uttalte flertallet tydelig at det skulle etableres stedlig ledelse ved Klinikk Alta. I foretaksmøtet 16.01.2018 ga statsråden i oppdrag til Helse Nord om å etablere stedlig ledelse. Nå kan Altaposten rapportere om at Klinikk Alta får en avdelingsleder på nivå tre med svake fullmakter. Det har vært Stortingets vilje at man her skal ha en leder med fullmakter som kan samhandle med andre deler av helsetjenesten.

Svar:

Stortinget vedtok i behandlingen av Nasjonal helse- og sykehusplan 17. mars 2016 at stedlig ledelse skal være

hovedregelen i sykehusene, og ba samtidig Regjeringen om å stille krav om dette i foretaksmøte eller i oppdragsdokument til de regionale helseforetakene. Jeg fulgte dette opp i foretaksmøtet i de regionale helseforetakene 4. mai 2016. Her viste jeg til anmodningsvedtaket:

"Stortinget ber regjeringen gjennom foretaksmøtet og/eller styringsdokumenter sørge for at stedlig ledelse bli hovedregelen ved norske sykehus."

Jeg understreket altså at stedlig ledelse skal være hovedregelen.

Stortingsbehandlingen åpnet for at helseforetakene har en fleksibilitet til å utforme ledelsesmodeller tilpasset lokale behov, og at kravet om stedlig ledelse ikke er til hinder for bruk av tverrgående klinikker. I en tverrgående klinikkstruktur må klinikklederen påse at det finnes ledere på de ulike geografiske lokasjonene som er gitt fullmakter til å utøve stedlig ledelse.

Helse Nord RHF har informert departementet om at Klinikk Alta organisatorisk er underlagt Klinikk Hammerfest. Stedlig ledelse ble etablert i 2018, og leder tiltrådte stillingen i juni 2018. Stedlig leder i Klinikk Alta

har ansvar for den samlede somatiske virksomheten ved lokasjonen. Stedlig leder i Klinikk Alta inngår i ledelsen i Klinikk Hammerfest.

SPØRSMÅL NR. 1359

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 8. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hva er årsaken til at Forsvarets forventning om hvor stor andel av treningstiden til jagerflygerne som skal operere kampflyet F-35, som skal gjennomføres i simulator ikke lenger er 40 prosent, slik det ble uttalt i 2013, men nå kun 30 prosent?

BEGRUNNELSE:

Som svar på skriftlig spørsmål om antatt andel av treningstiden til norske jagerflygere som skal operere kampflyet F-35 som skal gjennomføres i simulator, skrev forsvarsministeren 18. mars at "...det er planlagt med at om lag 30 prosent av fremtidig trening vil gjennomføres i simulator." I 2013 uttalte imidlertid Forsvaret at 40 prosent av treningstiden skulle legges til simulator.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 1. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om hvorfor Forsvarets forventning om andel treningstid i simulator for F-35 flygere nå oppgis lavere enn uttalt i 2013.

Som tidligere svart på spørsmål nr. 1246, vil andelen trening utført i simulator variere avhengig av skvadronenes aktivitetsnivå, herunder skarpe oppdrag, deployeringer, øvelser og lignende.

En flyger gjennomfører hvert år et treningsprogram bestående av et antall flytimer i flyet, kombinert med et antall timer i simulator. Fordelingen mellom fly og simulator påvirkes av faktorer som NATO- og nasjonale krav, teknologisk utvikling, ressurser og ikke minst løpende erfaringer.

Antallet timer i flyet består av to elementer, der hoveddelen er ren operativ trening. Resterende del består av annen flyging som gir mindre relevant trening for flygeren. Dette er støtteoppdrag for andres trening, transport av fly

mellom baser og vedlikeholdsfasiliteter, samt funksjonssjekker etter vedlikehold. Andelen simulatortrening målt i prosent avhenger av om man måler opp mot samlet flytid eller kun den delen som er ren operativ trening.

Forsvaret opplyser at det legges opp til å gjennomføre så mye som mulig av operativ trening i simulator. Målt som andel av ren operativ trening i flyet, er forventet andel simulatortrening i fremtiden på omlag 40 prosent. Dersom man måler opp mot totalt antall timer i flyet, vil andelen simulatortrening utgjøre omlag 30 prosent. Det er derfor ikke diskrepans mellom det jeg svarte i mitt forrige svar til representanten Moxnes og det man har lagt opp til siden 2013.

SPØRSMÅL NR. 1360**Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 9. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å hindre eskalering og atomopprustning i våre nærområder, og kan regjeringen garantere at norske jagerfly ikke skal brukes til å eskortere amerikanske B-52 med atomvåpenkapasitet i norske nærområder eller nær Russland?

BEGRUNNELSE:

14. mars meldte NATO at seks amerikanske bombefly av typen B-52 var sendt til Storbritannia for å gjennomføre militære treningsoppdrag over hele Europa. Flyet har kapasitet til å transportere 31,5 tonn bomber og missiler, deriblant atomvåpen. De amerikanske bombeflyene med atomvåpenkapasitet skal også ha flydd over Norskehavet og i Barentshavet tett opp mot grensen til Russland.

Ingen atomvåpen på norsk jord, har vært norsk atomvåpenpolitikk siden 1957. Denne politikken har redusert Russlands frykt for at et amerikansk atomangrep skal komme fra norsk territorium. At amerikanske bombefly øver på atomangrep mot Russland fra norske nærområder, er ikke i seg selv et direkte brudd på atomvåpenpolitikken fra 1957. Men det bryter med intensjonen bak politikken. Når Russland frykter at et amerikansk atomangrep kan komme fra norsk territorium eller norske nærområder øker også risikoen for at Norge trekkes inn i en eventuell eskalering av stormaktskonflikten mellom de to atommaktene USA og Russland. At Norge også åpner for at amerikanske atomubåter kan bruke norske satellitter til atomkrig i nordområdene bidrar til å øke spenningen og risikoen.

Norge har alt å tjene på atomnedrustning i våre nærområder. At USA flyr med B-52 over norsk territorium eller norske nærområder mot Russland, bidrar til det motsatte, og skaper mindre ikke mer trygghet for Norge.

Det er kjent at Norge under øvelsen Cold response i 2016 sendte norske jagerfly for å eskortere amerikanske B-52. Nå har NATO åpent uttalt at flyvningene med B-52 i Europa handler om å demonstrere viljen og evnen til å bruke atomvåpen. Ifølge CNN er flyvningene med de atombombetilpassede bombeflyene «en beskjed til Russland».

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 1. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om hva regjeringen gjør for å hindre eskalering og atom-

opprustning i våre nærområder på bakgrunn av at amerikanske B-52 øver med allierte styrker i Europa.

NATO deler målet i Ikkespredningsavtalen (NPT) om en verden fri for kjernevåpen, men har samtidig gjennom mange år erklært at alliansen vil ha kjernevåpen så lenge andre stater også har dette. Norge vil fortsette å spille en aktiv rolle for ytterligere kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning, herunder ved å oppfordre til en videreføring av atomnedrustningsavtalen New Start når den utløper i 2021. Norge legger vekt på å opprettholde balansen i NATOs forhold til Russland, som foruten troverdig forsvar og avskrekking, også innebærer jevnlig og meningsfylt dialog i NATO-Russland-rådet og bilateralt på ulike nivå.

Flere NATO-allierte opplever Russlands betydelige militære styrkeoppbygging, bruk av militærmakt i Europa og brudd med INF-avtalen, som truende. Også Norge har opplevd at Russland ved flere anledninger har fløyet angrepsprofiler mot mål i Norge og allierte styrker i norske nærområder. Disse aktivitetene har ikke vært varslet fra russisk side.

At USA øver med sine strategiske bombefly (B-52) i Europa er en naturlig del av alliert trening og øving. Dette er viktig for å synliggjøre amerikansk vilje og evne til å forsvare NATO-land og for å sikre troverdig avskrekking og forsvar av alliansens territorium, inkludert Norge.

De amerikanske flyvningene er gjennomført i internasjonalt luftrom. USA har informert både allierte nasjoner og Russland om flyvningene i forkant, herunder at flyene ikke vil bære skarpe våpen. Dette er beroligende tiltak som Norge støtter, og som underbygger norsk politikk om å være transparent og forutsigbar overfor Russland. Norske kampfly har deltatt i deler av flyvningene i norske nærområder, en ønsket og naturlig del av samøving mellom allierte. Regjeringen har stilt seg bak denne aktiviteten og anser den som viktig med tanke på norske sikkerhetsinteresser.

Norsk atomvåpenpolitikk ligger fast og utfordres ikke av denne aktiviteten. Aktivitetene har ikke som hensikt å øke spenningen i forholdet til Russland. Det er fullt ut legitimt å øve med allierte i Europa, og derigjennom vise solidaritet og vilje til forsvar.

SPØRSMÅL NR. 1361**Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 9. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

I Granavolden-plattformen slås det fast at regjeringen skal "Utrede og fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnnett."

Er utredningsarbeidet som beskrevet i regjeringsplattformen igangsatt, og når forventer statsråden å kunne legge fram tiltak for å utjevne nettleien?

BEGRUNNELSE:

En av seirene til Kristelig Folkeparti i forbindelse med regjeringserklæringen var at regjeringen vil fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere.

Tidligere har stortingsflertallet bedt regjeringen utrede det samme, men regjeringen valgte i sitt forslag til statsbudsjett for 2019 å ignorere denne bestillingen.

Mens dette utredningsarbeidet pågår foregår det omstruktureringer og forsøk på omstruktureringer rundt om i landets energi- og nettselskap. Noen steder brukes ulikheter i nettleie som et aktivt argument for fusjoner. Avklaring er derfor viktig.

Svar:

Regjeringspartiene varslet i Granavolden-plattformen at regjeringen vil utrede og fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnnett. Departementet arbeider også med oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 84 (2018-2019), der Stortinget ber "... regjeringen utrede hvordan man kan utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnnett. Utredningen skal omfatte virkemidler som frimerkeprinsippet, utjevning av ikke-påvirkbare faktorer og for øvrig tiltak som bedrer konkurransen og bidrar til likere priser og en sikker strømforsyning til lavets mulig kostnad for strømkundene. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med dette som egen sak".

Dette er et viktig tema som jeg er opptatt av. Det er derfor viktig for meg å gjøre grundige vurderinger som sikrer at eventuelle tiltak blir best mulig. Jeg vil se anmodningsvedtaket og omtalen i Granavolden-plattformen i sammenheng. Jeg jobber for å kunne komme tilbake til dette så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1362**Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 8. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Verdifulle kulturminner som helleristninger og bergkunst blir jevnlig utsatt for hærverk. Dagsavisen skriver om dette 28.mars. Riksantikvaren, seksjon for arkeologiske kulturminner, samt arkeolog og forsker Tore Lødøen mener tilsyn av disse verdifulle kulturminnene vil være et viktig tiltak for å hindre skade og hærverk.

Vil statsråden bidra til at det settes i gang en prøveordning med lokalt tilsyn ved noen av Norges viktigste bergkunstlokaliteter?

Svar:

Spørsmålet lyder: Verdifulle kulturminner som helleristninger og bergkunst blir jevnlig utsatt for hærverk. Dagsavisen skriver om dette 28.mars. Riksantikvaren, seksjon for arkeologiske kulturminner, samt arkeolog og forsker Tore Lødøen mener tilsyn av disse verdifulle kulturminnene vil være et viktig tiltak for å hindre skade og hærverk.

Vil statsråden bidra til at det settes i gang en prøveordning med lokalt tilsyn ved noen av Norges viktigste bergkunstlokaliteter.

Helleristninger, hellemalier og annen bergkunst er sjeldne, sårbare og uerstattelige kulturminner som det er viktig å ta vare på. Vern og bevaring av bergkunsten har

derfor vært et prioritert felt nasjonalt i de siste to tiår, gjennom Riksantikvarens nasjonale bergkunstprosjekt «Sikring av bergkunst» 1996 – 2005 og i dag gjennom Riksantikvarens bevaringsprogram for bergkunst. Riksantikvaren gir årlige tilskudd til tiltak for bedre sikring av bergkunsten finansiert over statsbudsjettet (Kap. 1429 post 70). Nærmere 6 millioner kroner ble benyttet til dette formålet i 2018, blant annet til sikringstiltak og bedre tilrettelegging for publikum på en rekke bergkunstlokaliteter. Med støtte fra Riksantikvarens Bevaringsprogram for bergkunst og i samarbeid med fylkeskommuner og arkeologiske forvaltningsmuseer, er det utført skjøtsel og nye eller oppgraderte tilretteleggingstiltak med informasjon til publikum på en rekke bergkunstlokaliteter rundt om i landet.

Det er svært alvorlig at bergkunsten utsettes for unødvendige skader eller hærverk. Slike skader skyldes i stor grad utilsiktede og ubetenksomme handlinger. Bergkunsten er automatisk fredet etter kulturminneloven. Hærverk er alvorlig, og flere tilfelle har blitt anmeldt de siste årene.

Bergkunsten befinner seg ute i naturen og kan vanskelig overvåkes kontinuerlig, vi ønsker også at publikum skal få oppleve den. Dette fordrer tiltak som beskytter mot slitasje og bidrar til riktig adferd på stedet. Kunnskap om kulturminneverdiene som ligger i bergkunsten er viktig. Gode informasjons- og sikringstiltak for å øke publikums kunnskaper om bergkunsten pågår kontinuerlig i kulturminneforvaltningen.

Bergkunstlokaliteter er svært ulike, og hvilke ordninger som vil fungere må vurderes fra sted til sted. Det er registret mer enn 1900 bergkunstlokaliteter i den nasjon-

ale kulturminnedatabasen Askeladden og ikke alle disse kan følges opp gjennom vaktordninger. For enkelte svært sårbare lokaliteter er det innført mer omfattende tiltak slik som ferdselsrestriksjoner eller permanent tildekking.

Forslaget om vaktordning har kommet opp i forbindelse med arbeidet med å styrke innsatsen mot miljøkriminalitet, og vil bli vurdert i den forbindelse. Lokalt vaktordning kan i enkelte helt spesielle tilfelle være et aktuelt tiltak der forholdene ligger til rette for det, og situasjonen krever det. Positivt rettede tiltak som øker kunnskapen om disse kulturminnene er vel så viktige, f. eks. videreutvikling av sikringstiltak, informasjon, omvisninger, nattlysing eller at barnehager/skoleklasser som «adopterer» et kulturminne gjennomføres flere steder.

Dette er et arbeid som må pågå kontinuerlig. Sikringstiltak, og forbedret tilrettelegging for publikum er gjennomført på en rekke bergkunstlokaliteter i senere år i regi av Riksantikvarens bevaringsprogram for bergkunst. For eksempel er det ved bronsealder-helleristningene på Solberg i Sarpsborg tilrettelagt med lyssetting av figurene og informasjonsskilt. I tillegg kommer tilsyn, vegetasjonsskontroll og faglig kontrollert rens av billedflatene.

Å ta vare på bergkunsten er et nasjonalt, men også et regionalt og lokalt ansvar. Det er kulturminneforvaltningen i fylkeskommunene som i første instans håndterer saker om skader på bergkunst. Kommunene og lokalbefolkningen er nærmest disse kulturminnene og spiller slik sett den viktigste rollen i å beskytte dem. Kulturminneforvaltningen utfører regelmessig tilsyn på mange bergkunstlokaliteter i dag. Tiltakene i bergkunstprogrammet gjennomføres som et samarbeid på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 1363

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 10. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kor mykje bompenger, inkludert kostnader til innkrevjing og forventa renter, er vedtekne sidan regjeringsskiftet i 2013?

Svar:

Denne regjeringa løyver rekordmykje pengar til veg og byområde, og utbygginga av norske vegar har aldri vore

meir omfattande. Samstundes sørger vi for godt vegvedlikehald slik at etterslepet går ned for første gong på fleire tiår. Vi bygger nytt og tar vare på det vi har.

Regjeringas innsats på samferdsel er viktig for å skape eit berekraftig velferdssamfunn med moderne infrastruktur av høg kvalitet og med effektive og sikre transportløysingar. Dette er grunnleggjande for gode velferdstenester og konkurransekraft for næringslivet.

Det har vore ein formidabel vekst i løyvingane til infrastruktur etter valet i 2013, og budsjettveksten er på

heile 75 % i denne perioda. Dei fyrste åra i regjeringsperioda var bompengandelen lagt i NTP av ei regjering der Senterpartiet hadde samferdselsministeren i 8 år. Etter valet i 2013 starta arbeidet med å redusere bompengane. Vi slette derfor gjeld og la ned bomstasjonane på fleire vegprosjekt, og starta arbeidet med ei bompengereform som skal bidra til reduserte finansierings- og innkreving-skostnader. Vi har i tillegg lagt fram ein ny NTP der bompengandelen er vesentleg redusert frå førre NTP:

Sidan regjeringsskiftet i 2013 har Stortinget etter lokalpolitiske initiativ vedtatt nye eller utviding av eksisterande bompengeprojekt som til saman inneber innkrevjing av i storleiksorden 220-230 mrd. kr i bompengar. Av dette er meir enn 120 mrd. kr knytt til byparker, lokalpolitisk initiert og vedtatt i mellom anna Oslo, Trondheim, Bergen og på Nord - Jæren. Summen er inkl.

føresette bompengar til å dekning av innkrevjings- og finansieringsutgifter.

Sjølv om dette er høge tal er det likevel slik at bompengar som andel av løyvingar til vegformål har gått ned under denne regjeringa. Vi er genuint opptekne av at det skal bli mindre bompengar for folk flest, sjølv om stortingsfleirtalet er av ei anna oppfatning.

Dei siste fem åra har vi redusert takstar utanfor byområda ved auka statlege bidrag i prosjekt. Med den nye regjeringsplattforma vert innsatsen mot bompengar styrka. Frå 2017 har regjeringa årleg løyvd om lag 500 millionar kroner for å redusere bomtakstane (tilskot). Den nye regjeringsplattforma slår fast at dette skal doblast, til ein milliard kroner årleg. Den nye regjeringsplattforma slår også fast at vi vil innføre eit frådrag for bompengar.

SPØRSMÅL NR. 1364

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 8. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilken dokumentasjon har statsråden for å hevde at det kun kan oppnås legemiddelrabatter under krav om hemmelighold, og hvorfor hevder han dette når norske erfaringer tydelig viser at det ikke er sant?

BEGRUNNELSE:

28. mars 2019 uttalte helseministeren fra Stortingets talerstol følgende om hemmelighold av legemiddelpriser:

«Det er også vel dokumentert internasjonalt. Størrelsen på disse rabattene varierer mellom 20 og 60 prosent av listepriene så lenge avtalene er hemmelige.»

Det er nærliggende å forstå helseministerens konklusjon slik at helsetjenesten kun oppnår rabatter i denne størrelsesordenen under forutsetning av at prisene holdes hemmelig.

Dette er imidlertid åpenbart feil hvis vi ser på norske erfaringer. For å nevne noen eksempler, oppnådde helseforetakene en rabatt på 50 prosent på vinneren av anbudskonkurransen for legemidler mot hepatitt C i 2016 (Dagens Medisin, 16. februar 2016). I 2015 oppnådde helseforetakene en rabatt på 72 prosent på Remsima – ett av produktene som inngikk i anbudskonkurransen

for legemidler mot inflammatoriske sykdommer (Dagens Medisin, 29. januar 2015).

I begge disse tilfellene ble rabattene offentliggjort – i tråd med det som var praksis for alle legemiddelanbud før hovedregelen om hemmelighold ble innført.

Svar:

om omtalt i Prioriteringsmeldingen, har myndighetene og innkjøpere av legemidler de senere år erfart at legemiddelindustrien markedsfører sine produkter med svært høye priser, for deretter å kreve konfidensialitet i forhandlinger om rabatter. Dette er særlig tilfellet for nye, kostbare legemidler. Høye kostnader for nye legemidler kan føre til at produktene enten ikke kan tas i bruk, eller at andre deler av tjenesten må nedprioriteres til fordel for de nye produktene. Jeg har tidligere også sagt at jeg ikke vil sette ønsket om åpenhet foran muligheten til å gi pasienter rask tilgang til nye legemidler.

Jeg vil i tillegg peke på at andre land står i den samme situasjonen, og at det finnes dokumentasjon på at mange land aksepterer skjulte rabatter og at rabattene ligger i intervall fra 20 til 60 prosent. Dette er blant annet dokumentert i en artikkel i Health Policy fra 2017.

Det er de regionale helseforetakene som må vurdere spørsmål om offentlighet innenfor lovens rammer. I rap-

porten Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon redegjør de regionale helseforetakene for forskjellen mellom forhandlinger om pris på legemidler som vurderes i Nye metoder og anbudskonkurranser for legemidler som finansieres av helseforetakene. Når et legemiddelfirma står i en monopolsituasjon vil et ønske om åpenhet om rabatter kunne føre til at kostnaden blir for høy til at legemidlet kan tas i bruk. Dersom det er flere tilbydere av et legemiddel kan derimot åpenhet om prisen bidra til å presse prisen ned gjennom anbudskonkurranse. Det er samtidig vanskelig å

slå fast på generelt grunnlag hvilken effekt åpenhet vil ha på prisen når det er flere tilbydere. Vurderingen av konfidensialitet vil kunne avhenge av bl.a. markedssituasjonen og legemidlets livssyklus, og rapporten redegjør for hvilken virkning åpen prisinformasjon kan ha i de ulike situasjonene. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene behandlet denne rapporten i høst, og at de bl.a. konkluderte med å vurdere praksis knyttet til konfidensialitet gjennom legemidlets livssyklus. Det er fagdirektørene i de regionale helseforetakene som følger opp dette med bistand fra Sykehusinnkjøp HF.

SPØRSMÅL NR. 1365

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 8. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I forbindelse med utbygging av InterCity gjennom Østfold har Bane Nor varslet behov for henstillingsplass til togene som skal trafikkere banen. Det er pekt på fire mulige alternative plasseringer: Kambo og Halmstad i nye Moss og to i Råde.

Har statsråden lagt føringer på Bane Nor om å unngå nedbygging av matjord generelt og om å ta hensyn til matjordas egnethet i sitt valg av plassering, og vil statsråden om det blir nødvendig med statlig ekspropriasjon vektlegge disse hensynene over andre hensyn?

BEGRUNNELSE:

Produktiv jord er en ressurs det tar årtusener å bygge opp. Skal vi klare å brødfø en økende verdensbefolkning må vi stoppe tapet av dyrkbar jord.

Produktiv jord er en ressurs det tar årtusener å bygge opp. Skal vi klare å brødfø en økende verdensbefolkning må vi stoppe tapet av dyrkbar jord.

I Norge er bare 3 prosent landarealet dyrket mark, og av dette omdisponerte vi i 2014 vel 5000 dekar med dyrkbar jord til andre formål.

I tillegg kan jordsmonnet deles inn i forskjellige jordtyper basert på geologisk avsetningstype, kornstørrelsesfordeling (sand/silt/leire) i ulike sjikt, jordsmonnutvikling, naturlig dreneringsgrad og jorddybde. Basert på disse observasjonene klassifiseres jorda i et internasjonalt referansesystemet for jordsmonn, World Reference Base for Soil Resources (WRB), tilpasset norske forhold. I tillegg

registreres helling og eventuelle andre egenskaper som har betydning for driften av arealet.

Svar:

I Meld. St. (2016-2017) Nasjonal transportplan (2018-2029) viser regjeringa til at jordvern er eit viktig kriterium i vurderinga av ulike konsekvensar i eit jernbaneprosjekt. Det vert påpeikt at det er viktig at den beste og mest drivverdige jorda skal sikrast best mogeleg. Samtidig viser Nasjonal transportplan til ei rekke andre viktige mål, blant anna på miljø. Dette inneberer at konsekvensar på ei rekke ulike områder må vere godt utgreia før eventuell utbygging kan starte.

Planlegging etter plan- og bygningsloven sikrar at lokale og nasjonale omsyn blir ivaretatt. Ein legg opp til at konsekvensane ved alternativa er tilstrekkeleg utgreia før ein vedtek endeleg plassering. Regjeringa sine forventningar til planlegging etter plan- og bygningslova vert uttrykt gjennom dokumentet Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging. I dokumentet vert det peikt på at

"Det er ei viktig oppgåve i planlegginga å ta vare på god matjord, samtidig som ein balanserer jordvernet mot dei andre behova i storsamfunnet."

Bane NOR arbeidar for tida med forslag til planprogram. Eit planprogram er ein "plan for planen" og inneheld alle dei ulike tematiske områda som ein skal sjå på når ein skal utarbeide meir detaljerte planar. Det er allerede gjennomført ein silingsprosess der ein på bakgrunn

av kjent kunnskap har redusert 13 moglege alternativ til 4. Endeleg vedtak om plassering av hensettingsanlegget vil bygge på kunnskapen ein får gjennom konsekvensutgreinga. Her vil omsynet til vern av dyrka mark vere eit av fleire viktige omsyn som ein må vurdere. Forslag til planprogram har vore lagt ut til offentleg ettersyn. Det er ikkje tatt stilling til eventuell bruk av statlig fastsetting av planprogram, ei heller statleg plan og ekspropriasjon.

Planlegging av hensettingsanlegg vil følge den politikken som Stortinget har vedtatt. Stortinget har slutta seg til eit jordvernmål samtidig som Klimaforliket har satt som

mål at veksta i persontransport skal takast med kollektivtransport, sykkel og gange. Omsynet til dyrka mark er dermed eit av flere viktige kriterium i vurderinga av ulike konsekvensar i et jernbaneprosjekt. Kommuna har ei viktig rolle som planmynde og Samferdselsdepartementet legg til grunn at Bane NOR i sitt planprogram og påfølgande konsekvensutgreiing legg opp til ein prosess som sikrar at omsyn knytt til jordvern blir vurdert opp mot andre omsyn slik at alternativet som er best for jernbana, miljøet og samfunnet blir valt.

SPØRSMÅL NR. 1366

Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 8. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Kultur utvikler identitet, kreativitet, demokrati og styrker fellesskap. Historisk har vi brukt kulturpolitikk aktivt i nasjonsbygging. De sist tiårene har staten prioritert milliardinvesteringer i kulturinstitusjoner i Oslo på bekostning av resten av landet. En slik maktsentralisering splitter landet og skaper et A- og B-lag innen kultur, og oppleves som arrogant.

Er ikke statsråden bekymret for legitimiteten til kulturpolitikken, dersom det statlige ansvaret kun skal omfatte kulturinstitusjoner i Oslo?

Svar:

Stortingsrepresentanten har selvsagt rett i sin beskrivelse av kulturens viktighet. Vi er også enige om nødvendigheten av at statens kulturpolitikk favner hele landet.

Ser vi på de statlige investeringene i kulturbygg de siste tiårene, fremgår det at staten har vært markant til stede over hele landet, deriblant ved medfinansiering av Kilden kulturhus og Kunstsiloen i Kristiansand, Konserthuset i Stavanger, Stormen kulturhus i Bodø og Hålogaland teater i Tromsø.

Staten har også medvirket økonomisk ved en rekke prosjekter i Trøndelag, deriblant Rockheim, Ringve museum, Orkla Industrimuseum og Trøndelag teater.

I Bergen medvirker staten substansielt til ombyggingen av Sentralbadet til scenekunsthushus, og det er i flere runder bevilget midler til bygningsmessige oppgraderinger og annen infrastruktur ved kunstmuseet KODE og

ved Bymuseet i Bergen. Departementet arbeider for tiden dessuten med å finne løsninger for oppgradering og utvidelse av Den Nationale Scene i samme by; det er allerede bevilget midler til tak- og fasadearbeider på den fredede teaterbygningen.

I min periode som kulturminister har jeg sørget for investeringsmidler til kulturbygg ved museer og scenekunstinstitusjoner over hele landet, fra Lyngdal i sør til Vadsø i nord. Dette er prosjekter med solid lokal og regional forankring. Dette er de kulturbyggene lokalsamfunnene selv har uttrykt behov for, og som staten har gått inn og støttet økonomisk. I statsbudsjettet for 2019 alene klarte vi å få på plass 18 nye slike prosjekter. I tillegg har Statsbygg fått grønt lys for å realisere det lenge planlagte nybygget for Saemien Sijte på Snåsa.

I disse dager ferdigstiller Statsbygg det nye hel-searkivet på Tynset, og ved Nasjonalbiblioteket i Rana pågår arbeidene med å utvide sikringsmagasinene i fjellet. Alt i alt har staten fra 1990-tallet og fram til dags dato foretatt betydelige investeringer i bygninger og annen infrastruktur for Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana.

For Arkivverket har staten gjort store investeringer ved flere av etatens avdelinger, ikke minst i Bergen.

At staten de siste tiårene samtidig har store prosjekter i Oslo, har dels sammenheng med hovedstadsfunksjonen og dels med det faktum at en betydelig andel av landets befolkning er bosatt i den tilhørende regionen.

Selv om vi kan komme til å stå foran år med trangere budsjetterammer, er det min klare intensjon at vi skal fortsette å prioritere viktige kulturbyggprosjekter med god spredning over hele landet også i de kommende årene.

SPØRSMÅL NR. 1367**Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 8. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Jeg ser at det kan være formelle grunner til å utelate de samiske museene fra studieturen for Museums-Norge i mars, men var det klokt å gjøre dette?

BEGRUNNELSE:

I januar kunne NRK melde at Kultur- og likestillingsminister, Trine Skei Grande, hadde invitert hele Museums-Norge med på studietur til Skottland i mars. Hensikten var å diskutere fremtiden for norske museer, og å bli inspirert av skotske løsninger på museumsutfordringer. Det ble pekt på at skottene blant annet har klart å mobilisere private penger for å finansiere museumsdrift. Det har kommet reaksjoner på at ingen av de samiske museene var invitert til å delta på denne studieturen. Selv om disse museene i dag ikke inngår i det nasjonale museumsnettverket, er det naturlig å anta at de har tilsvarende behov for idetilfang, kunnskap og utvikling.

Svar:

Det er første gang Kulturdepartementet har arrangert og gjennomført en studietur til utlandet med deltakelse fra museumssektoren. Studieturen var ikke ment til å omfatte hele Museums-Norge. Vi inviterte om lag 60 museer med på turen til Skottland. Det utgjør rundt halvparten av alle museer i Norge, hvorav de fleste av disse har direkte tilknytning til Kulturdepartementet.

Samiske museer er en viktig del av museumslandskapet i Norge. Og deres deltakelse vil bli vurdert til en ny slik tur. Vi har derfor lagt opp til at museumsmeldingen vil inkludere samiske museer. På denne bakgrunn har vi invitert samiske museer til å delta i dialogmøter som en del av innspillsprosessen til museumsmeldingen. Disse møtene avholdes i Nordland, Troms og Finnmark og Trøndelag i mai og juni i år.

SPØRSMÅL NR. 1368**Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 8. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Er justisministeren enig med undertegnede og Høyres Justispolitiske talsperson Peter Frølich i at «stalking»-paragrafene i straffeloven bør justeres, slik Statsadvokat Kaia Strandjord tar til ordet for, slik at bestemmelsene også verner og beskytter personer utsatt for skjult overvåking og skjult kikkning?

BEGRUNNELSE:

Høyesterett slår i HR-2019-563-A fast at dagens straffelov, jf. straffeloven § 266 om hensynsløs atferd, og § 266 a om alvorlig personforfølgelse, kun kan forby sniktitting eller «stalking» dersom gjerningsmannen bevisst vil at fornærmede skal oppfatte det slik at hun eller han blir overvåket.

Det Høyesterett dermed sier er at planlagt kikkning som ikke oppdages ikke er straffbart.

Statsadvokat Kaia Strandjord tar til ordet for at loven bør endres på dette punktet. Hun anbefaler et straffebud som rammer skjult overvåking. Høyres Justispolitiske talsperson uttalte 27.03.19 følgende til Dagbladet:

«Mitt budskap er klart. Denne loven må endres. Vi forventer det og vi står klare til å vedta dette i Justiskomiteen og i Stortinget».

Undertegnede har også uttalt støtte til behovet for endringer.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1350 om samme tema fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal.

Personforfølgelse («stalking») er alvorlig og har store konsekvenser for ofrene. Det er viktig at straffelovens regler på dette området gjør det mulig å forebygge, etterforske og straffefølge slike handlinger på en effektiv måte.

Jeg har merket meg avgjørelsen i HR-2019-563-A, hvor en person som beveget seg rundt i et boligområde og kikket inn gjennom vinduer i boliger bebodd av unge kvinner, ble frifunnet for overtredelse av straffeloven § 266 (hensynsløs atferd) og § 266 a (alvorlig personforfølgelse). Tiltalte hadde i tre av tilfellene også fotografert og filmet kvinnene. Høyesterett uttalte i dommen at det var et vilkår for domfellelse etter bestemmelsene at det ligger innenfor gjerningspersonens forsett at fornærmede skal

oppfatte krenkelsen. Det kreves også at fornærmede faktisk blir kjent med den krenkende handlingen.

Jeg har stor forståelse for at mange mener at denne type kinking og snikfotografering er klanderverdig og bør være straffbart, og jeg vil derfor foreta en vurdering av om det er behov for å endre straffeloven i lys av Høyesteretts dom. Jeg er kjent med at statsadvokat Kaia Strandjord, som førte saken for Høyesterett, har uttalt til pressen at hun vil utforme et forslag til lovendring og formidle det til Riksadvokaten. Som statsråd er jeg selvsagt åpen for å vurdere eventuelle innspill fra påtalemyndigheten.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte i juni 2018 ut et høringsnotat om endringer i straffeloven som er knyttet til befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred. Jeg gjør oppmerksom på at dette lovgivningsarbeidet kan få betydning for straffbarheten av enkelte av de handlinger som er omtalt i dommen.

SPØRSMÅL NR. 1369

Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 8. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Vil statsråden halde fram arbeidet med å få sendt Mulla Krekar ut av landet?

BEGRUNNELSE:

Før FrP kom inn i regjeringkontora vart det lova at Mulla Krekar skulle på fyrste fly ut av landet. Fem justisministrer frå Framstegspartiet seinare er Krekar framleis i landet.

Svar:

Det er fortsatt en viktig oppgave for regjeringen å gjennomføre utvisningen av Najmuddin Faraj Ahmad (Mulla Krekar), og vi vil fortsette arbeidet med dette. Mulla Krekar er utvist fra Norge av hensyn til rikets sikkerhet. Utvisningsvedtaket kan imidlertid ikke iverksettes fordi det ville være i strid med EMK å sende Mulla Krekar tilbake til hjemlandet slik situasjonen er nå.

Det er viktig for regjeringen at personer som er utvist av hensyn til grunnleggende nasjonale sikkerhetshensyn sendes ut av landet så snart dette er mulig. Så langt har retur av Mulla Krekar til hjemlandet på bakgrunn av utvisningsvedtaket ikke vært mulig å gjennomføre innen-

for rammene av Norges menneskerettighetsforpliktelser, men returspørsmålet er til løpende vurdering.

Som det tidligere er blitt orientert om, er Mulla Krekar tiltalt for terrorplanlegging i Italia, og jeg er kjent med at hovedforhandlingen pågår i retten i Bolzano.

SPØRSMÅL NR. 1370**Innlevert 29. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 8. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Det er et påtrengende behov for å stille formålstjenlige lokaler til rådighet for domstolene i Molde.

Kan statsråden akseptere at Stortinget og regjeringens klare føringer tilsesettes av Domstoladministrasjonen i påvente av Domstolkommisjonens utredning, og hva vil han gjøre for å hindre denne utsettelsen av arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Planene for nye domstollokaler i Molde startet for over 25 år siden. Statsbygg sitt forprosjekt var ferdig i 2012, og over 10 mill. kroner er brukt til planlegging. Det er veldig uheldig at disse planene er fullstendig skrinlagt på grunn av manglende budsjettmidler. Når det ikke har kommet gjennomslag for helt nye lokaler, har jeg i det minste sett det som positivt at Domstoladministrasjon sammen med utleier har arbeidet med å få til rehabilitering av de nåværende lokalene for domstolene.

Jeg viser til følgende flertallsmerknad fra finanskomiteen til revidert nasjonalbudsjett for 2017, som også er gjentatt senest i statsbudsjettet for 2019.

«Flertallet er kjent med Domstoladministrasjonens prioritering av behovet for nye lokaler for Tingretten i Molde. Statsbygg ferdigstilte forprosjektet for nytt Tinghus i Molde i 2012, men dette prosjektet er nå lagt til side. Flertallet er godt kjent med at dagens lokaler er utilfredsstillende og at dagens leiekontrakt med Fylkeshusa AS løper ut 31. desember 2018. Flertallet understreker at Tingretten i Molde skal videreføres og mener

Domstoladministrasjonen må sørge for å stille formålstjenlige lokaler til rådighet snarest mulig.»

Jeg har blitt kjent med at Domstoladministrasjonen har sendt ut brev om at det videre arbeidet med oppgraderte lokaler for domstolene og ev. kontraktsinngåelse må utsettes til slutten av 2019 fordi en vil avvente Domstolkommisjonens arbeid.

Jeg minner om at behovet for formålstjenlige lokaler er påtrengende, og de tydelige føringene fra regjeringen og Stortinget gjør det klart at tingretten i Kolde skal videreføres. Jeg kan ikke se noen gode grunner for at Domstolkommisjonens arbeid skal være noen hindring for å fortsette arbeidet med å oppgradere lokalene.

Svar:

Jeg har stor forståelse for stortingsrepresentantens utålmodighet etter å få avklart situasjonen knyttet til domstolslokalene i Molde. Domstolkommisjonen kommer med sin delutredning om struktur allerede i oktober. Det er Domstoladministrasjonen som har ansvar for den løpende eiendomsforvaltningen for domstolene, og dermed forbedring av lokalsituasjonen til den enkelte domstol.

Jeg har tillit til at Domstoladministrasjonen gjør gode vurderinger og forvalter sitt ansvar på en god måte. Med så kort tid igjen til Domstolkommisjonens delutredning har jeg forståelse for at Domstoladministrasjonen venter med å konkludere når det gjelder lokalene i Molde.

SPØRSMÅL NR. 1371**Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 10. april 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Er forbrukerministeren enig i at utviklingen med flere europeiske flykonkurser det siste året er bekymringsfull, og vil han etablere en egen reisegaranti/et eget reisegarantifond for flyreiser, slik at alle reisende er beskyttet mot flykonkurser, uavhengig av hvor de har kjøpt flyreisen?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i juni 2018 følgende i kortform:

«Stortinget har enstemmig vedtatt en ny pakkereiseloV som gjennomfører EUs pakkereisedirektiv (2015/2302/EU) i norsk rett. Loven, som i stor grad viderefører gjeldende rett, har som mål å øke beskyttelsen av forbrukerne, samtidig som

arrangørene og formidlernes konkurransevne ivaretas. Et forslag fra AP, SP, SV og KrF om å be regjeringen innføre i den nye loven en angrerett på pakkereiser, kjøpt utenom faste forretningslokaler, ble vedtatt. Det samme gjaldt et forslag fra de samme partiene om å be regjeringen fremme forslag om å videreføre i den nye loven en reisegaranti for transportdelen av en pakkereise.»

Siden dette vedtaket har vi sett en bekymringsfull utvikling der flere europeiske flyselskap har gått konkurs, noe som har gått hardt ut over de reisende som har måttet kjøpe nye flybilletter for å komme seg på tur eller hjem fra reise. Senest 28.3 kansellerte islandske WOW Air sine flyvninger. Virke og Forbrukerrådet tar i VG 28.3 til orde for at ordningen med reisegaranti bør utvides ikke kun til å gjelde reisearrangører men også til å gjelde flyreiser solgt av flyselskapene selv.

De foreslår at det bør opprettes et eget reisegarantifond for flyreiser.

Svar:

Konkurser medfører fare for at en forskuddsbetalt vare eller tjeneste ikke blir levert. Dette gjelder også for flyreiser. Inntreffer konkurs før flyreisen starter, er billettprisen tapt, med mindre billetten er kjøpt med kredittkort. I så fall får man innbetalt beløp tilbake. Inntreffer konkursen mens den reisende er på tur, må returreisen i utgangspunktet betales på nytt, og det kan være vanskelig å få tak i rimelig returbillett. Det er særlig lavprisflyselskaper med svært små marginer som er utsatt for å gå konkurs.

Utgangspunktet er at forbrukere bærer risikoen selv ved forskuddsbetaling av varer og tjenester. Slik er det også ved forskuddsbetaling av flybilletter. Ordningen med reisegaranti ved kjøp av pakkereiser som er nedfelt i pakkereiseloven, gjennomfører et EU-direktiv om pakkereiser og sammensatte reisearrangementer (2015/2302/EU). Dette er en særordning ved kjøp av flere reisetjenester til samme ferie eller reise. Det er ikke noe tilsvarende europeisk regelverk som gjelder garanti ved kjøp av flyreiser eller annen transport som ikke inngår i en pakkereise.

Det er Samferdselsdepartementet som har ansvaret for norsk luftfart. Spørsmålet om reisegaranti ved salg av kun flybilletter ble vurdert i Samferdselsdepartementets høringsnotat om globalisering og økt konkurranse i sivil luftfart som ble sendt på høring 17. mars 2016. I notatet konkluderte Samferdselsdepartementet med å ikke anbefale særnorske tiltak på dette feltet.

I Samferdselsdepartementets høringsnotat vises det også til ordningen med adgangen som Danmark innførte etter at Sterling gikk konkurs i 2008. Ordningen gikk ut på at reisende kunne tegne en forsikring på kr 20 til beskyttelse ved flyselskapets konkurs. Ordningen ble imidlertid benyttet av kun ca. 3 % av de reisende. Ordningen er nå erstattet av en avgift på kr 2 per flyreise som går fra dansk lufthavn. Slik opparbeides det et fond. Ved konkurs blir imidlertid den egenandel fratrukket eventuell erstatning til den reisende.

Virke og Forbrukerrådet har kontaktet meg med forslag om at en ordning tilsvarende den danske avgiftsordningen innføres i Norge. Jeg er enig med dem i at det kan være grunn til å utrede en slik ordning nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1372

Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen

Besvart 8. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Kan en be om at Kulturdepartementet sier noe om tidssplan og i hvilken form Stortinget får saken til behandling?

BEGRUNNELSE:

Spørsmål til Kulturministeren angående planlagt prosess for det videre arbeidet med Regionreformen på kulturområdet.

I forbindelse med komiteens behandling av St. 8 (2018-2019) "Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida",

bes det om en nærmere redegjørelse og konkretisering for hvordan prosessen for hvilke oppgaver som skal overføres til fylkeskommunene vil være. Det bes om informasjon om hvordan medvirkning fra regionale og nasjonale folkevalgte skal være og hvordan Stortinget skal involveres i prosessen.

I Meldt. St. 6 (2018-2019) "Oppgaver til nye regioner", varslet regjeringen en ambisjon om at fylkeskommunene skal få et større ansvar for kulturoppgaver som ledd i regionreformen. I tilknytning til arbeidet med Meld. St. 8 (2018-2019) "Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida",

har kulturdepartementet vurdert hvilke virkemidler som best sikrer nasjonale hensyn i kulturpolitikken, samtidig som det åpnes opp for lokale og regionale prioriteringer i tråd med regionreformens formål.

Det er i meldingen stadfestet at oppgaveoverføringer fra staten til fylkeskommunene skal være kulturpolitisk begrunnet og bidra til å nå nasjonale kulturpolitiske mål. Det er videre slått fast at et viktig kriterium for å fastsette hvilke oppgaver som skal overføres til fylkeskommunene på kulturområdet, er den lokale og regionale forankringen til institusjonen, organisasjonen, aktiviteten eller arrangementet.

Svar:

De nasjonale kulturpolitiske målene som presenteres i kulturmeldingen skal i større grad vise at kulturpolitikken er en nasjonal satsing der virkemidler og tiltak på både statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå inngår. For å oppnå god sammenheng i den nasjonale kulturpolitikken er det nødvendig å forbedre dialogen mellom forvaltningsnivåene. Som oppfølging av den vedtatte regionreformen vil vi gjennomføre drøftinger med hver enkelt fylkeskommune om hvilke oppgaver på kulturområdet som skal overføres fra 1.1.2021. Drøftingene vil ta utgangspunkt i prinsippene som nå er til behandling i Stortinget i kulturmeldingens kapittel 13 Organisering og ansvarsdeling.

I brev av 26. mars 2019 har jeg invitert fylkeskommunene til et felles oppstartsmøte for de forestående drøftingene av oppgavedelingen på kulturområdet. Møtet

vil finne sted 21. mai på Gardermoen, altså kort tid etter at Stortinget har berammet avsluttende behandling av kulturmeldingen. I dette møtet vil jeg tydeliggjøre et mandat for de forestående drøftingene av ansvars- og oppgavedelingen og redegjøre for videre prosess og fremdrift. KMD, KS og Sametinget har mottatt kopi av brevet til fylkeskommunene, og er invitert til å delta i møtet.

Etter det innledende møtet vil Kulturdepartementet initiere drøftingsmøter med hver enkelt fylkeskommune ihht. ny regionstruktur. Det planlegges for 11 separate møter i perioden juni/ august. Videre vil Kulturdepartementet anmode fylkeskommunene om bistand til å arrangere bredt anlagte drøftingsmøter i sin region med involvering av relevante aktører (kommuner, institusjoner, organisasjoner etc.). Disse møtene må gjennomføres innen utgangen av 2019.

Resultatet av drøftingene vil således kunne være gjenstand for politisk behandling i fylkeskommunene i forkant av statens ordinære budsjettprosess for 2021. Regjeringens ambisjon er å legge frem for behandling i Stortinget et godt utredet konkret forslag som er omforent med fylkeskommunene.

Det tas sikte på at Stortinget skal få et helhetlig forslag til behandling i Kommuneproposisjonen for 2021, og at endelig beslutning om konkrete oppgaveoverføringer og budsjettkonsekvenser legges frem for Stortingets behandling i budsjettproposisjonene for 2021.

Jeg mener at dette er en involverende og demokratisk modell som sikrer medvirkning fra både regionale og nasjonale folkevalgte politikere.

SPØRSMÅL NR. 1373

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 5. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å iverksette arbeidet med modernisering av norsk våpenforvaltning?

BEGRUNNELSE:

I Nordland politidistrikt ved politiet i Mosjøen har det vært et særlig engasjement blant de ansatte, for å få på plass en moderne og effektiv våpenforvaltning og et nytt våpenregister i Norge. Dette er et godt eksempel på offentlig innovasjon.

Arbeidet startet opp i 2014 etter at flere NOUer har påpekt dårlig kvalitet på norsk våpenforvaltning. Temaet går også jevnlig igjen i norske media, som regel etter at hendelser har skjedd.

Fylkestinget i Nordland gjorde i 2018 et vedtak på at de støtter saken med en stedsplassing av en fremtidig nasjonal digitalisert våpenforvaltning i Mosjøen.

Mosjøen og Vefsn kommune er nabo med Brønnøysund. Sammen med fagfolk i Brønnøysundregisteret har politiet arbeidet fram en skisse til et nytt digitalt våpenregister og en digitalisert våpenforvaltning.

Politidirektoratet satte i 2018 i gang et prosjekt for å utarbeide en konsekvensanalyse av en fremtidig organisering av nytt våpenregister og en digitalisert forvaltningslinje. Mosjøen bidro i dette arbeidet og har satt et tydelig "avtrykk" i rapporten.

Rapporten konkluderer med at det er betydelig innsparing i modernisering av det norske våpenregisteret og digitalisering av forvaltningslinjen.

Effektiviseringen vil kunne frigjøre forvaltningsressurser, som vil kunne overføres til politiets primæropgaver: Forebyggende arbeid, etterforskning og beredskap.

Svar:

Modernisering og forbedring av norsk våpenforvaltning foregår blant annet gjennom departementets og

Politidirektoratets (POD) oppfølging av Riksrevisjonens merknader i rapport 15. juni 2018 om politiets behandling av våpensaker.

POD har initiert og laget en konseptutredning om en fremtid modell for våpenforvaltningen hvor digitalisering og sentralisering av våpenforvaltningen er to av flere tiltak som vurderes. POD har meddelt at konseptutredningen er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet, men at det er nødvendig å utrede ulike spørsmål rundt digitalisering og organisering nærmere. Det er for tidlig å konkludere med hvilke organisatoriske endringer PODs vurderinger eventuelt vil føre til.

Jeg viser for øvrig til svar fra justis- og innvandringsministeren 27. februar 2019 på spørsmål nr. 1051 som berører samme emne som representanten tar opp.

SPØRSMÅL NR. 1374

Innlevert 1. april 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 5. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Mener statsråden at det er i tråd med Stortingets intensjoner ved opprettelsen av IMDI og med regjeringsplattformen, dersom det gjennomføres en sentralisering av de nasjonale oppgavene som er lagt og fortsatt skal ligge til IMDI som fagdirektorat?

BEGRUNNELSE:

IMDI er et fagdirektorat med et viktig ansvarsområde, norsk integrerings- og mangfoldspolitikk. Nye landsmenn skal bosettes, integreres og kvalifiseres i hele landet i tett samarbeid med en kommune. De ansatte i IMDI er fordelt på omkring 120 ansatte i Oslo og 80 på 5 andre steder i hele Norge. Et eksempel på dette er de 12 ansatte som har de nordligste fylkene våre som ansvarsområde, lokalisert til Narvik.

Oppgavemeldingen knyttet til regionreformen flytter enkelte oppgaver knyttet til integrering fra IMDI til fylkene. Det er imidlertid ikke nødvendigvis slik at det kun er oppgaver lagt til dagens regionkontorer som overføres fylkene. Likevel er det - i god tid før oppgaver skal over til fylkene – startet en intern prosess i IMDI der det skal vurderes om direktoratet skal ha ytre lokasjoner i det hele tatt, og eventuelt hvor mange. Dette til unisone protester

fra de ansattes organisasjoner Akademikerne, NTL, Parat og Unio, som mener at det blant annet går på tvers av politiske føringer. På tross av at regjeringen, i egen regjeringsplattform, uttrykker at man ved strukturendring skal «sikre en fortsatt god regional fordeling av statlige kompetansearbeidsplasser», ser i dette tilfellet at sentraliseringen til Oslo er i gang i IMDI.

Stortinget vedtok i 1987 lokaliseringen av UDI med regionkontorer.

Da Stortinget vedtok å opprette IMDI i juni 2005, ble lokasjonene Gjøvik, Bergen, Kristiansand, Narvik, Trondheim og Oslo opprettholdt i eget stortingsvedtak. Sett i lys av økningen i statlige arbeidsplasser i Oslo fra 2013-2018, 3 816, i forhold til økningen for Nordland i samme periode, 15, er utviklingen alvorlig og må følges nøye.

Svar:

Regjeringen har en egen plan for lokalisering av statlige arbeidsplasser. Den ble lagt fram som vedlegg til Meld. St. 18 (2016-17) - Berekraftige byar og sterke distrikt. Planen er fulgt opp med "Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statleg tenesteproduksjon" og en veileder til disse. Retningslinjene inneholder tydelige krav

knyttet til lokalisering av statlige arbeidsplasser, bl.a. når det gjelder kostnadseffektivitet og kompetanse.

Gjennom regionreformen får fylkeskommunene mer ansvar for kompetanse og integrering, næringsutvikling og samferdsel. Arbeidsplasser flyttes fra staten til de nye fylkeskommunene, i tråd med Meld. St. 6 (2018–2019) - Oppgaver til nye regioner, samt enighet mellom regjer-

ingspartiene og KrF om oppgaveoverføring og regionreform.

Regionale oppgaver ved IMDi regionkontor flyttes til de nye fylkeskommunene, mens nasjonale oppgaver blir værende i IMDi. Jeg vil vurdere lokalisering av disse arbeidsplassene i forhold til kravene i retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 1375

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 11. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil LHL-sykehuset beholde dagens avtaler for pasientvolum, og vil Statsråden ta ett initiativ for at Helse Sør-Øst går i samtaler med LHL med sikte på å sammen finne løsninger der bygningsmassen kan brukes til pasientbehandling i større grad enn i dag, enten gjennom tjenestekjøp eller leie av lokaler til det offentlige helsevesenet?

BEGRUNNELSE:

I Granavolden-plattformen er det slått fast at andelen av den samlede helse- og omsorgssektoren som er organisert og drevet som privat og ideell virksomhet skal økes. Regjeringen har forpliktet seg til å sørge for et godt samarbeid med ulike private og ideelle aktører som bidrar til innovasjon, mangfold kvalitet og valgfrihet i tjenestetilbudet.

LHL- sykehuset på Gardermoen ble ferdigstilt i 2018, og er trolig Norges mest moderne sykehus. Sykehuset har i dag stor ledig kapasitet, og ligger kun fem minutter unna Gardermoen, og 4 mil fra Ahus. Ved et tettere samarbeid med LHL, enten gjennom kjøp av tjenester eller offentlig leie av lokaler, vil kapasiteten kunne bedres i Helse-Norge generelt, og i Helse Sør-Øst spesielt.

Sykehuset har en kapasitet på 30 000 pasienter, men bare halvparten av denne kapasiteten er utnyttet i dag. Sykehuset inngår årlige avtaler med Helse Sør-Øst om pasientbehandling, og LHL frykter at de avtalene de har på nåværende tidspunkt ikke skal videreføres. Dette vil i så fall ha store konsekvenser.

Svar:

De regionale helseforetakene har som kjent et sørge for ansvar for spesialisthelsetjenester for innbyggerne i sin helseregionen. Helse Sør-Øst RHF har avtaler med flere

private ideelle sykehus og anskaffer i tillegg helsetjenester fra private tilbydere, hvor tjenester og volum fastsettes på grunnlag av behovsvurderinger. Private tjenesteytere, slik som LHL-sykehuset på Gardermoen, spiller en viktig rolle og representerer et viktig supplement til tilbudet som gis i helseforetakene.

Helse Sør-Øst RHF må forholde seg til lov om offentlige anskaffelser når det skal inngås avtaler med private leverandører, uavhengig av om disse er ideelle eller ikke. Dette innebærer at kjøp av nye behandlingstilbud må legges ut på anbud. I lys av dette kan ikke Helse Sør-Øst RHF uten videre gå i direkte dialog med én blant flere private leverandører om tjenestekjøp.

Per i dag har LHL-sykehuset Gardermoen tre ulike avtaler med Helse Sør-Øst RHF:

1. Løpende avtale med årlige ytelsesavtaler innen hjertesykdommer, som omfatter hjerteutredninger herunder ablasjoner (avbrytelse av elektrisk ledningsvei i hjertet), angiografier (bildeundersøkelse av blodårer), PCI (utblokkning av kransårer i hjertet) og utredning for sykdom i hjerteklaffene.

2. Rammesavtale som gjelder frem til 31.12.2019 og med årlige ytelsesavtaler innen somatiske spesialisthelsetjenester. Avtalen ble inngått f.o.m. juli 2018 og omfatter utredning og operasjon av åreknuter, diverse utredning og kirurgi på hånd og fot, samt utredning og behandling for søvnapné (pustestopp om natten). Helse Sør-Øst RHF har opsjon på å forlenge avtalen i ytterligere 1+1 år.

3. Løpende avtale med årlige ytelsesavtaler om spesialisert rehabilitering.

Alle avtalene ligger tilgjengelig på Helse Sør-Øst RHF sine nettsider: <https://www.helse-sorost.no/helsefaglig/samarbeid/avtaler-med-private>. Det er ikke planlagt vesentlige endringer i disse avtalene for 2020.

I tillegg er LHL-sykehuset Gardermoen godkjent av Helfo under ordningen fritt behandlingsvalg. Under denne ordningen leverer sykehuset helsetjenester som blant annet brystreduksjoner, endoskopier, operasjon for lyskebrokk, hjerteutredning, fjerning av metall etter brudd, diverse kirurgi på hånd og fot inklusive hofte og

kneprotese og ultralyd av blodårer på halsen. En samlet oversikt over de tjenester LHL-sykehuset Gardermoen utfører for det offentlige finnes her: <https://helsenorge.no/velg-behandlingssted/ventetider-for-behandlingssted?orgnr=920248829>

SPØRSMÅL NR. 1376

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 10. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Vil utenriksministeren ta initiativ overfor Brunei, og internasjonale fora, for å stanse og avskaffe strafforfølgelse av homofile?

BEGRUNNELSE:

Brunei har vedtatt nye lover som åpner for steining og pisking av homofile. De nye lovene skal etter planen tre i kraft denne uken, men ble vedtatt allerede i desember av landets minister for religiøse anliggender. Lovendringene, som innfører pisking og henrettelse ved steining som straffemetoder for voldtekt og sodomi, men også for frivillig sex mellom to av samme kjønn, er godkjent av sultanen.

Lovene vekker sterke reaksjoner verden over, og myndigheter, menneskerettsorganisasjoner og privatpersoner har kritisert loven for å være i strid med menneskerettighetene.

Mens stadig flere land vedtar lover som åpner for homofile ekteskap eller partnerskap, strammer andre land til med lovgivning rettet mot homofile og lesbiske. Straffene skjerpes og retorikken blir skarpere. Undertegnede mener det derfor er viktig at Norge tar initiativ for å stanse og avskaffe strafforfølgelse av homofile i Brunei og andre steder der dette forekommer.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for at Brunei nå har innført nye og strengere sharia-lover. Dette er et alvorlig tilbakeslag for menneskerettighetene i Brunei.

Brunei innførte første del av sharia-lovene i 2014, og nå innføres siste del. Lovendringene inkluderer strenge og inhumane straffemetoder som amputasjon for ranskriminalitet, og pisking og henrettelse ved steining for voldtekt

og sodomi, men også for frivillig sex mellom to av samme kjønn.

Vi følger situasjonen i Brunei nøye. Det er positivt å se at det har vært stort internasjonalt engasjement om lovendringene i Brunei, inkludert fra FNs menneskerettighetskommissær, politikere og sivilt samfunn. Jeg håper at dette engasjementet fortsetter.

Utenriksdepartementet og ambassaden i Kuala Lumpur var i Brunei denne uken. Delegasjonen, som var ledet på høyt embetsnivå, tok opp norske bekymringer over de nylig innførte sharia-lovene direkte med Bruneis fungerende utenriksminister. Delegasjonen oppfordret myndighetene til å stanse prosessen, alternativt å opprettholde moratorium på dødsstraff og ratifisere FNs torturkonvensjon. Videre viste delegasjonen til norsk prinsipiell motstand mot dødsstraff samt norsk global innsats for å avkriminalisere homofili.

Norges ambassade (sideakkreditert fra Kuala Lumpur) har også tatt opp vår bekymring med myndighetene på lavere nivå i forbindelse med et arbeidsbesøk til landet i forkant av delegasjonens besøk.

Videre vil Norge delta på høringen av Brunei i FNs menneskerettighetsråd 10. mai og vi vil benytte anledningen til å gi anbefalinger om nasjonal gjennomføring av menneskerettighetene.

Beskyttelse av LHBTI-personer og deres rettigheter et høyt prioritert område i vårt internasjonale arbeid for menneskerettigheter. Gjennom samarbeid med sivilt samfunn og FNs høykommissær for menneskerettigheter, støtter Norge innsats rettet mot avkriminalisering av homofili og for å bekjempe diskriminering av LHBTI-personer i lovgivning og praksis. Vi gir også støtte til internasjonale ordninger som kan bidra med krisehjelp til utsatte menneskerettighetsforsvarere, inkludert en ordning som er rettet spesifikt mot de som arbeider for LHBTI-personers rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1377**Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 8. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden se nærmere på fleksibilitet i yrkestransportloven § 37a (aldersbestemmelsen)?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det stor etterspørsel etter bussjåfører. I deler av landet er det rett og slett stor mangel på sjåfører, dette er også tilfelle på Vestlandet. Snittalderen på bussjåfører er høy, og for enkelte er det svært utfordrende å opprettholde dagens rutedrift med dagens øvre krav for kjøreseddel. Jeg har mottatt en rekke henvendelser om dette. Senest sist uke av en yrkessjåfør som lurte på hvorfor hans far på 75 som også har vært yrkessjåfør hele livet, nå ikke lenger kunne kjøre buss. Det fremstår som litt underlig at friske, oppegående og erfarne sjåfører som er en etterspurt ressurs, ikke skal kunne fortsette som bussjåfører grunnet alder. Jeg har stor forståelse for at man mener at regelverket burde vært mer fleksibelt.

Svar:

Formålet med ei aldersgrense for å kunne få køyresetel er m.a å redusere risikoen for ulukker i løyvepliktig per-

sontransport med førarar som på grunn av svekka helse representerer ein risiko som ikkje er akseptabel i offentleg transport med buss (og drosje). Det går fram av yrkestransportlova § 37 a) at etter fylte 60 år vert køyresetel utferda for 5 år, men ikkje lenger enn til innehavaren fyller 75 år. Etter fylte 70 år må gyldig lækjarattest, ikkje eldre enn eitt år, kunne visast fram for at køyresetelen skal vere gyldig.

Aldersgrensa for køyresetel vart heva frå 70 til 75 år i 2009, jf. Ot.prp. nr. 60 (2008-2009).

Hevinga av den generelle aldersgrensa for køyresetel vart grunngeve med ei generell vurdering av helsetilstanden i aldersgruppa opp til 75 år. Vurderinga vart gjort i samråd med helsestyresmaktene. Før det vart aldersgrensa for køyresetel sist vurdert i 1979.

Det er heilt avgjerande at arbeidstakarar som har ansvaret for å transportere personar er fysisk og psykisk skikka til å ivareta dette ansvaret på ein god og trygg måte. Samstundes har Vegdirektoratet og Helsedirektoratet nyleg vurdert og tilrådd ei heving av aldersgrensa for obligatorisk helseattest for førarkort i lette køyretøyklasser frå 75 til 80 år.

Eg har difor bede Vegdirektoratet vurdere om den generelle aldersgrensa for køyresetel bør aukast. Neste steg blir at Vegdirektoratet og helsestyresmaktene saman utgreier problemstillingane i saka nærare.

SPØRSMÅL NR. 1378**Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 5. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert de distriktpolitiske virkningene av regjeringens politikk, og vil hun vurdere å endre denne omlegginga slik at frivilligsentralene får mer forutsigbare vilkår i årene framover?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2017 ble tilskuddet til frivilligsentraler innlemmet i inntektssystemet til kommunene, med en

overgangsordning på fire år fram til 2020. Det betyr at fra 2021 får alle kommuner med under 12 000 innbyggere tilskudd ut fra innbyggertall. For mange kommuner betyr dette at tilskuddet blir kraftig redusert fra 2021. Ett eksempel er Kvæfjord kommune, som får sitt tilskudd redusert med rundt ¾, fra 414 000 kr i 2019 til 103 000 kr i 2021.

Mindre kommuner frykter nå nedlegging av frivilligsentraler over hele landet, og at dette tiltaket, som er viktig i hele kommune-Norge, i størst grad vil videreføres i de rikeste kommunene. Dersom tilskuddet til frivilligsen-

tralene hadde blitt bevart i Kulturdepartementets budsjett som en selvstendig ordning ville det gitt større sikkerhet for videre utvikling og drift av slike sentraler landet over. Omlegginga skaper nå uforutsigbarhet for både ansatte og brukere av frivilligsentralene.

Svar:

Beslutningen om å overføre ansvaret for frivilligsentralene fra stat til kommune ble tatt av et flertall på Stortinget i 2015.

Formålet med beslutningen er å gi kommunene et større og mer helhetlig ansvar og et sterkere forhold til frivilligheten lokalt.

I årene med statlig ansvar for tildeling av tilskudd til frivilligsentralene, ble det lagt til rette for kommunalt engasjement både ved etablering og drift av sentralene. Ved søknad om tilskudd til etablering, ble det krevd kom-

munal uttalelse om etableringsplanene, og til drift ble det krevd lokal medfinansiering. Som regel har det vært kommunene selv som har stilt opp med lokal medfinansiering. Videreutviklingen av frivilligsentralene bør være i tråd med lokale behov.

Den gjeldende overgangsordningen med tildeling av særskilt fordelte rammetilskuddsmidler til kommuner med frivilligsentral fra 2017 til 2020 gir en mulighet for kommuner og frivilligsentraler til å inngå avtaler om fremtidig drift og på den måten skape forutsigbarhet. Jeg legger til grunn at kommunene fortsatt vil være opptatte av å ha gode sentraler med høyt aktivitetsnivå.

Regjeringen har fulgt opp vedtaket fra 2015 ved å sørge for en styrking av bevilgningen til kommuner med frivilligsentraler. I 2019 ble rekordhøye 187 mill. kroner gitt i særskilt fordelte rammetilskuddsmidler til kommuner med frivilligsentral.

SPØRSMÅL NR. 1379

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 8. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Sherpastier er blitt et populært folkehelseiltak og et miljøtiltak flere steder i Norge. Prosjektene kan også kategoriseres som sikkerhetstiltak for å gjøre ferden opp mot norske fjell tryggere og ulykker kan dermed forhindres. I begrunnelsen viser jeg til to ganske så like prosjekter i Nordland som har fått to helt forskjellige krav om moms.

Mener ministeren at dette er et rettferdig utfall og hva vil ministeren gjøre for at Stå På-prosjektet på Rødøy kan slippe en Så stor ekstrautgift på sitt frivillige arbeid?

BEGRUNNELSE:

Torsdag forrige uke kunne Miljødirektoratet melde at foreningen "Rødøy Stå På" hadde fått 750.000 kr i statlig tilskudd fra Nasjonale Turiststier-programmer. Jubelen sto naturlig nok i taket hos Stå-på-gjengen i den lille Nordlandskommunen som virkelig har stått på for dette prosjektet som både er et folkehelseiltak, men også et miljøtiltak.

Men det som imidlertid gjorde at jubelen la seg rime- lig fort er det faktum at disse 750.000 kronene er nøyaktig den samme sum som foreningen må betale tilbake til tilbake til staten i form av moms til statskassen. I to år har

foreningen bedt skattedirektoratet og finansdepartementet om momsfritak. Det finnes muligheter i Merverdiavgiftsloven til å gi "enkeltvedtak om helt eller delvis fritak for mva. dersom forholdene ligger særlig til rette for det." Men Skatt Nord har etter mange runder med skattedirektoratet endelig bestemt at foreningen må betale moms.

En av Rødøys nabokommuner, Vefsn, har man for kort tid tilbake ferdigstilt Sherpastien "Øyfjellet" har prosjektet blitt kjørt av kommunen og dermed har denne stien fått momsen tilbake.

Frivillighet Norge peker i et intervju med Avisa Nordland 30.03.19 på det faktum at dette er en type frivillighet som ikke det er tatt hensyn til i regelverket.

Svar:

Spørsmålet er stilet til klima- og miljøministeren, men da stortingsrepresentant Fagerås ønsker svar på spørsmål knyttet til merverdiavgiften – som er innenfor mitt ansvarsområde – besvarer jeg spørsmålet.

Merverdiavgift er en generell avgift på innenlands forbruk av varer og tjenester og gir et svært viktig bidrag til å finansiere velferdsstaten. Av statens samlede skatte- og avgiftsinntekter, står merverdiavgiften for drøyt 20 prosent.

Dersom det er ønskelig å støtte en bestemt aktivitet eller gruppe i samfunnet er tiltak over statsbudsjettets utgifts-side ofte mindre kostbare og mer treffsikre enn fritak fra å betale merverdiavgift.

Regjeringen ønsker nettopp å legge til rette for at vi har gode turiststier. Miljødirektoratet forvalter tilskuddsordningen Nasjonale turiststier som ble opprettet i 2017. I 2019 har direktoratet gitt tilskudd på til sammen 11,5 millioner kroner, til totalt 16 ulike turiststier. Dette er en ordning som også Rødøy Stå På har nytt godt av, både i år og tidligere.

Foreningen Rødøy Stå På må, på samme måte som alle andre, betale merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. På samme måte som alle andre som ikke driver merverdiavgiftspliktig virksomhet, får de ikke tilbakeført merverdiavgiften. Vedtaket fra Skatt Nord er i tråd med gjeldende regelverk og forvaltningspraksis på området.

Dersom en kommune, som Vefsn kommune, velger å kjøpe inn varer og tjenester for å bygge turiststi, kan de få kompensert merverdiavgiften gjennom ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for kommuner, fylkeskommuner mv. Kompensasjonsordningen er finansiert av kommunene selv, ved at det er trukket tilsvarende i statlige overføringer til kommunene. Kommunene slipper derfor heller ikke unna belastningen for merverdiavgift.

Hensikten med merverdiavgiftskompensasjonsordningen er å motvirke konkurransevridninger som følge av merverdiavgiftssystemet. Merverdiavgiftskompensasjonen er konkurransenøytraliserende ved at kommuner ikke har incentiver til å utføre sine tjenester med egne ansatte, uten merverdiavgift, i stedet for å kjøpe tjenester fra andre, med merverdiavgift.

SPØRSMÅL NR. 1380

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 8. april 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Veterinærhøgskolen flytter i 2020 for å samles med resten av NMBU på Ås. Tillitsvalgte og verneombud uttrykker bekymring for situasjonen etter flytting. For å opprettholde kompetansen i kliniske fag og for å sikre inntjening i klinikkene er det viktig med fortsatt god tilgang på pasienter å behandle etter flytting.

Hva gjør statsråden for å sikre fremtidig pasientgrunnlag?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke fikk ministeren flere spørsmål omkring situasjonen rundt flyttingen av Veterinærhøgskolen. Og da særlig rundt situasjonen om økonomi og hvordan få flere fullfinansierte studieplasser. Dette etter flere artikler i Khrono og stor bekymring blant ansatte og verneombud.

Noe av det som ikke fremkommer i disse artiklene og ei heller i de andre spørsmålene ministeren har fått er hvordan en skal sikre pasientgrunnlag etter flytting. Et godt pasientgrunnlag er viktig for å ha tilstrekkelig inntjening på klinikken, slik at det er økonomisk bærekraftig å drifte klinikkene for å ivareta kompetansen i de kliniske fagene. Det er meg bekjent ikke bevilget penger til dette

formålet fra Kunnskapsdepartementets side eller satt av penger til dette sentralt fra NMBU.

Svar:

Jeg er også svært opptatt av at det veterinærfaglige miljøet på Adamstuen ikke skal svekkes ved en flytting til Ås våren/sommeren 2020. Jeg har forståelse for at de ansatte føler en viss uro da dette er en omfattende og krevende prosess. NMBU vil imidlertid få Europas mest moderne fasiliteter innenfor veterinærmedisin, ikke minst når det gjelder klinikker, og dette vil gi unike faglige muligheter.

Den endelige ferdigstillelsesdatoen for prosjektet har nå vært kjent i nærmere to år og NMBU har planlagt sin drift og flytting i forhold til dette. Når universiteter og høyskoler får nye bygg og i dette tilfelle delvis ny lokalisering, må institusjonene ta høyde for den nye situasjonen. Derfor må institusjonene foreta økonomiske avsetninger i forkant og planlegge for fremtidig drift, noe jeg vet NMBU har tatt høyde for.

Jeg har hatt og vil også i fortsettelsen ha nær og god dialog med ledelsen ved NMBU for å forsikre meg om at prosessene knyttet til flytting fra Adamstuen til Ås skal gå på en så smertefri måte som mulig. De nye klinikkene med sine moderne fasiliteter vil gi de beste muligheter

for å drive attraktive klinikker og gjennom dette være konkurransedyktige. Jeg vet at ledelsen ved NMBU er svært opptatt av å sikre et godt pasientgrunnlag til de nye

klinikkene på Ås. Men de økonomiske rammene som Stortinget har stilt til disposisjon for NMBU ligger fast og det må planlegges ut fra dette.

SPØRSMÅL NR. 1381

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 10. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Brunei er i ferd med å innføre lovgivning som grovt diskriminerer skeive i landet.

Har Norge kommet med noen reaksjon ovenfor Brunei om landets innføring av grovt undertrykkende lover mot homofile og deres menneskerettigheter, og hva slags tiltak vil Norge vurdere for å styrke skeives rettigheter i landet?

Svar:

Innføring av nye og strengere sharia-lover i Brunei er et alvorlig tilbakeslag for menneskerettighetene i landet.

Brunei innførte første del av sharia-lovene i 2014, og nå innføres siste del. Lovendringene inkluderer strenge og inhumane straffemetoder som amputasjon for ranskriminalitet, og pisking og henrettelse ved steining for voldtekt og sodomi, men også for frivillig sex mellom to av samme kjønn.

Vi følger situasjonen i Brunei nøye. Det er samtidig positivt å se at det har vært stort internasjonalt engasjement om saken, inkludert fra FNs menneskerettighetskommissær, politikere og sivilt samfunn. Jeg håper at dette engasjementet fortsetter.

Utenriksdepartementet og ambassaden i Kuala Lumpur var i Brunei denne uken. Delegasjonen, som var ledet på høyt embetsnivå, tok opp norske bekymringer direkte med Bruneis fungerende utenriksminister, samt med representanter for Bruneis utenriksdepartement. I disse møtene oppfordret delegasjonen myndighetene til å stanse prosessen, alternativt å opprettholde moratorium på dødsstraff og ratifisere FNs torturkonvensjon. Videre viste delegasjonen til norsk prinsipiell motstand mot dødsstraff samt norsk global innsats for å avkriminalisere homofili.

Norges ambassade (sideakkreditert fra Kuala Lumpur) har også tatt opp vår bekymring med myndighetene

på lavere nivå i forbindelse med et arbeidsbesøk til landet i forkant av delegasjonens besøk.

Videre vil Norge delta på høringen av Brunei i FNs menneskerettighetsråd 10. mai og vi vil benytte anledningen til å gi anbefalinger om nasjonal gjennomføring av menneskerettighetene.

Beskyttelse av LHBTI-personer og deres rettigheter er et høyt prioritert område i vårt internasjonale arbeid for menneskerettigheter. Gjennom samarbeid med sivilt samfunn og FNs høykommissær for menneskerettigheter, støtter Norge innsats rettet mot avkriminalisering av homofili og for å bekjempe diskriminering av LHBTI-personer i lovgivning og praksis. Vi gir også støtte til internasjonale ordninger som kan bidra med krisehjelp til utsatte menneskerettighetsforsvarere, inkludert en ordning som er rettet spesifikt mot de som arbeider for LHBTI-personers rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 11. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Muddværet i Vegaøyen verdensarvområde hadde i 2018 ca. 200 hekkende ærfugler. Av disse gikk 170 tapt. Femten års systematisk arbeid for å bevare et tradisjonelt egg- og dunvær ble ødelagt på to uker av oter. Fylkesmannen viser til at "stor skade må ha skjedd i inneværende år før skadefelling kan tillates." Lokal kunnskap om hekkende ærfugl tilsier at oter bør tas ut før hekkesesongen.

Kan ministeren sørge for at det gis tillatelse å ta ut oter i Vegaøyen før hekkinga starter, dvs. minst ut april måned?

BEGRUNNELSE:

Under er et klipp fra en varslings om situasjonen for ærfuglbestanden på Muddvær, i Vegaøyen verdensarvområde, og en link til NRK Nordlands reportasje om saken: https://www.nrk.no/nordland/vil-skyte-fredet-dyreart_-for-a-berge-en-annen-fredet-dyreart-1.14489246

Et ærfuglvær består av et lite antall øyer, vanligvis en til fire hvor svært mange fugler hekker sammen. I utstrekning er disse hekkeområdene gjerne 200 X 300 meter. En oter eller mink som befinner seg innenfor et slikt område i hekketiden utgjør ikke et "skadepotensiale." Den gjør uten unntak stor skade som det alltid tar lang tid å reparere igjen! Det er derfor fullstendig uakseptabelt at individer av disse artene får lov til å slå seg til i ærfuglværene i denne perioden. Ærfuglen hekker i såkalte ebaner, steinhus eller under gulv i fjøs, naust og bolighus. Dette er de samme områdene oteren vil bevege seg i dersom den kommer, og da vil den uten unntak jage av ærfugl som ligger og ruger, dersom den ikke dreper dem. Skaden er dermed et uomtvistelig faktum.

Ærfuglvokternes hovedoppgave gjennom mer enn tusen år har vært å holde alt av rovdyr unna. Det er nettopp derfor ærfuglen kommer til disse værene. Den søker beskyttelse. Dersom ærfuglvokteren ikke overholder sin del av avtalen anser fuglen denne som brutt og forlater stedet for all framtid.

Å bygge opp denne tilliten tar ekstremt lang tid! Muddværet hadde i 2018 ca. 200 hekkende ærfugler. Av disse gikk 170 tapt. Det betyr at femten års systematisk arbeid er ødelagt på to uker.

Fylkesmannen forstår åpenbart ikke hva det er som settes på spill i denne saken. Det vises til at "stor skade må ha skjedd i inneværende år før skadefelling kan tillates." Denne holdningen er en ren henrettelse av ærfuglværet. Muddværet tåler garantert ikke ett år til med slike tapstall.

Svar:

Utviklingen av ærfuglbestanden i Norge har hatt en nedadgående trend de fleste steder langs norskekysten, inkludert Nordland. Det er flere grunner til at ærfuglbestanden har gått sterkt tilbake siden 1920-tallet. En viktig faktor er fraflyttingen fra øyene, men også endringer i klima, endringer i næringstilgangen, predasjon fra bl.a. mink, forstyrrelser fra fritidsbåter m.m. spiller inn. Ærfugl, som andre fugler, er utsatt for predasjon, og minken, som er en fremmed skadelig art, kan gjøre svært stor skade i ærfuglreir og i andre sjøfuglkolonier. I tillegg kan også måkefugl, kråker, havørn og oter forårsake skade på ærfuglen og dens egg. Det positive er at vi har registrert en oppgang i ærfuglbestanden innenfor Vegaøyen verdensarvområde siden registreringene startet i 2005.

Skadefelling av ulike viltarter reguleres gjennom egen nasjonal forskrift. Noen arter som gjør skade av vesentlig økonomisk betydning kan felles uten særskilt tillatelse hele året, og mink er en av disse artene. Fylkesmannen er gitt myndighet til å kunne tillate felling av oter. Slik tillatelse kan Fylkesmannen gi etter skriftlig søknad, dersom oteren vesentlig reduserer andre arters reproduksjon eller har et skadeomfang av vesentlig økonomisk betydning, slik det står i forskriften.

Muddværet fuglefredningsområde er en del av Vegaøyen verdensarvområde. Vegaøyen verdensarvområde ble innskrevet på Unescos liste over verdens kultur- og naturarv i 2004. Deler av begrunnelsen gikk ut på at Vegaøyen viser hvordan generasjoner av fiskerbønder gjennom de siste 1500 år har opprettholdt en bærekraftig levemåte i et ugjestmildt øyrike nær polarsirkelen. Den unike ærfugldriften har vært en sentral næringsvei.

Fuglefredningsområdet ble opprettet i forbindelse med kystverneplanen av 6. desember 2002. Formålet med fredningen er å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl. Det er søkt om felling av oter i Vegaøyen verdensarvområde som følge av skade på ærfugl både i 2017 og 2018, til Fylkesmannen i Nordland. Søknadene omfattet også Muddværet fuglefredningsområde. I 2017 gav Fylkesmannen, på bakgrunn av søknad fra Verdensarv Vegaøyen, tillatelse etter naturmangfoldloven §§ 18 og 77, samt forskrift om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon, til å felle inntil fem otere innenfor Vegaøyen verdensarvområde. I 2017 ble det ikke felt noen otere da det ikke var behov for det. I 2018 gav Fylkesmannen tillatelse til felling av inntil ti otere innenfor verdensarvom-

rådet. Ti otere ble tatt ut, mange av dem innenfor Muddværet fuglefredningsområde.

Vegaøyan verdensarvområde søkte i mars 2019 om felling av inntil fem otere for å sikre ærfuglbestanden i verdensarvområdet. Fylkesmannen i Nordland behandler nå søknaden etter den nasjonale forskriften, mens Vega verneområdestyre har ansvaret for å behan-

dle denne typen søknader etter verneforskriftene for de aktuelle verneområdene, bl.a. Muddværet fuglefredningsområde. Både Fylkesmannen og Vega verneområdestyre vil håndtere søknaden i samsvar med regelverket. Det er Miljødirektoratet som vil behandle eventuelle klager på vedtakene som blir fattet.

SPØRSMÅL NR. 1383

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 8. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Har statsråden oppdaterte tall for hvor ofte Nav avslår krav om sykepenger for arbeidstakere som er sykemeldt av sin fastlege?

BEGRUNNELSE:

Høyesterett avsa i 2018 en dom som slår fast at du ikke nødvendigvis er syk – i folketrygdlovens forstand – selv om du er sykmeldt.

Nav har med dette mulighet til å avslå krav om sykepenger også om du er sykemeldt av fastlegen. Begrunnelsen kan være at det ikke er «egen sykdom» som gjør deg arbeidsufør, slik kravet er i folketrygdloven.

Svar:

I 2018 ble det fattet totalt 42 022 avslag på krav om sykepenger i Arbeids- og velferdsetaten. Ut fra etatens data er det ikke mulig differensiere mellom avslag på krav om sykepenger for arbeidstakere og avslag for andre grupper. Etaten kan heller ikke skille ut avslag på krav om sykepenger hvor sykmeldingen er skrevet av fastlege eller for eksempel av sykehuslege.

Jeg forstår spørsmålet til representanten slik at det særlig er interessant å se om det foreligger tall på hvor ofte Arbeids- og velferdsetaten avslår krav om sykepenger på bakgrunn av folketrygdloven § 8-4, med den begrunnelse at bruker ikke fyller vilkåret om å være arbeidsufør på grunn av sykdom eller skade.

I folketrygdloven § 8-4 første ledd står det:

"Sykepenger ytes til den som er arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes sykdom eller skade. Arbeidsuførhet som skyldes sosiale eller økonomiske problemer o.l. gir ikke rett til sykepenger."

Det er ikke mulig å skille ut hvilke krav om sykepenger som er avslått med hjemmel i § 8-4 første ledd. NAV Klageinstans har imidlertid behandlet 567 klagesaker i 2017, og 559 klager i 2018, som gjaldt vilkåret i § 8-4 første ledd.

Det er Arbeids- og velferdsetaten som avgjør om vilkårene for å få rett til sykepenger etter folketrygdloven er oppfylt. Sykmelding fra lege er medisinsk dokumentasjon i saken som etaten legger stor vekt på i avgjørelsen.

Dersom det av den medisinske dokumentasjonen framgår at årsaken til arbeidsuførheten synes å være sosiale eller økonomiske problemer o.l., gir ikke dette rett til sykepenger.

I retningslinjene til etaten er det nevnt ulike situasjoner som ikke gir rett til sykepenger, som for eksempel:

- Sykdom i familien
- Sorgreaksjoner
- Konflikter på arbeidsplassen
- Økonomiske problemer, permittering eller konkurs
- Konflikter i ekteskapet, skilsmisse o.l.
- Aldring og normal alderssvækkelse

Etaten må foreta en grundig vurdering av de medisinske opplysningene i saken, eventuelt innhente ytterligere medisinsk dokumentasjon, for å avgjøre om bruker er arbeidsufør på grunn av sykdom eller skade. Dette gjelder spesielt i saker der opplysninger om for eksempel arbeidsforhold, sosiale forhold eller medisinske opplysninger er egnet til å så tvil om inngangsvilkåret i folketrygdloven § 8-4 er oppfylt. I noen tilfeller kan økonomiske eller sosiale problemer bli så belastende at de kan føre til sykdom i medisinsk forstand, og dermed gi rett til sykepenger.

I dom av 10. desember 2018 kom Høyesterett fram til at det ikke var sannsynliggjort at pasienten i saken selv hadde vært syk, og hun hadde derfor ikke krav på sykepenger etter folketrygdloven § 8-4 første ledd. Fastlegen

hadde i saken sykmeldt pasienten med diagnosen «psykisk ubalanse situasjonsbetenget», etter at pasientens sønn hadde blitt alvorlig syk. Senere ble sykmeldingen forlenget, etter at pasienten hadde kommet i konflikt med arbeidsgiveren. I dommen ble det lagt avgjørende vekt på de begivenhetsnære bevisene. Verken legejournalen eller utfyllende brev fra fastlegen til Arbeids- og velferdsetaten i tilknytning til den aktuelle sykmeldingsperioden inne-

holdt opplysninger om symptomer og funksjonsnivå som viste at pasienten da hadde en «sykdom» i lovens forstand. Det fikk da ikke avgjørende betydning at fastlegen og pasienten hadde gitt utfyllende opplysninger i lagmannsretten tre år senere.

Dommen i Høyesterett støtter opp om lovforståelse og praksis i Arbeids- og velferdsetaten.

SPØRSMÅL NR. 1384

Innlevert 2. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 10. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Granavolden-plattformen lover en utredning med helhetlige forslag til tiltak og virkemidler for å oppfylle nye klimamål i 2030 og 2050 etter modell av "Klimakur". Utredningen bør bli faglig tung og politisk uavhengig, med virkemidler og tiltak for å nå nasjonale og kommunale klimamål.

Vil "nye Klimakur" følge samme mønster som den forrige fra 2010, der Miljødirektoratet ledet det sektorvise arbeidet og alle grunnlags- og sluttrapporter ble offentlig tilgjengelige?

Svar:

Regjeringen har gjennom Granavolden-plattformen skjerpet ambisjonene i klimapolitikken. Norges ik-

ke-kvotepiktige utslipp skal reduseres med minst 45 prosent sammenlignet med 2005. Regjeringen har som mål at reduksjonen skjer gjennom innenlandske tiltak og planlegger for dette.

For å kunne utarbeide en plan for å oppfylle Norges klimaforpliktelser med 45 prosent innenlandsk reduksjon i ikke-kvotepiktige utslipp trenger vi et godt faglig underlag.

I henhold til Granavolden-plattformen vil regjeringen gjennomføre en utredning med helhetlige forslag til tiltak og virkemidler for å oppfylle nye klimamål i 2030 og 2050 etter modell av "Klimakur". Utredningen må gi et godt grunnlag for å vurdere tiltak og virkemidler som kan bidra til å nå klimamålene.

Det arbeides med å opprette en faggruppe som skal utrede ulike tiltak og virkemidler for å nå 2030-målene. Arbeidet vil bli koordinert av Miljødirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1385

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 9. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Har statsråden gitt Stortinget rett informasjon om konsekvensene av eit forbod mot nydyrking av myr?

BEGRUNNELSE:

H, Frp, KrF og V går inn for eit forbod mot nydyrking av myr.

I prop. 39 L (2018-2019) står det:

«Næringsdrivende i 12 kommuner antas å kunne bli berørt av et generelt forbud mot nydyrking av myr, mens næringsdrivende i 9 kommuner antas å kunne bli berørt dersom det innføres forbud mot nydyrking av myr dypere enn 1 meter (dyp myr).»

No har NIBIO lagt fram tall i ein rapport som tyder på at konsekvensane er langt større. Statssekretær Skogan seier til Nationen 3. april 2019 at rapporten viser eit heilt anna bilete enn det lovforslaget bygger på.

Svar:

Lovproposisjonen som representanten viser til, ble oversendt Stortinget i desember 2018. Proposisjonen legger bl.a. til grunn utredninger utarbeidet av Norsk in-

stitutt for bioøkonomi (NIBIO). Dette er godt beskrevet i lovproposisjonen. Den nye NIBIO-rapporten fra mars 2019 som representanten også viser til, er en arealstatistisk analyse. Denne rapporten opererer med andre utvalgs-kriterier enn tidligere rapporter og supplerer tidligere rapporter med mer detaljert beskrivelse av dyrkingspotensialet på myr.

Jeg mener denne siste rapporten vil være et viktig underlag i det videre arbeidet med å utforme nydyrkingsforskriften og et dispensasjonsregelverk knyttet til et forbud mot nydyrking av myr.

Jeg er trygg på at vi i det videre forskriftsarbeidet vil finne en god og balansert løsning med utgangspunkt bl.a. i det den nye NIBIO-rapporten peker på, herunder at det er stor lokal variasjon i myrandelen av det dyrkbare areal rundt om i landet.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 5. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Er statsråden enig i at omvendt voldsalarm er et mer effektivt verktøy for varsling til politiet når den dømte beveger seg i en forbudssone, og hvilke grep vil statsråden ta for å øke bruken av omvendt voldsalarm for voldsutøvere?

BEGRUNNELSE:

Igjen ble samfunnet vitne til et nytt partnerdrap denne uken. Et barn har mistet sin mor. Kvinnen var utstyrt med voldsalarm, men dessverre hindrer ikke voldsalarmen voldsutøveren i å komme på døra. Alarmen lar kvinnene kun varsle politiet om at vedkommende allerede er der, hvis de i det hele tatt rekker å varsle. Omvendt voldsalarm ble en teknisk og juridisk mulighet i 2013. Dette er så vidt meg bekjent en elektronisk fotlenke, som varsler politiet straks personen beveger seg inn i en forbudssone. Siden ordningen ble innført i 2013 har det vært kun 14 som har fått dom om bruk av fotlenke. Dette og flere andre partnerdrap kunne vært unngått.

Svar:

Vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet. I ytterste konsekvens fører volden til tap av liv og lar barn sitte igjen

med tapet av begge omsorgspersonene. I 2018 var seks av de totalt 25 drapsofrene i Norge partner eller ekspartner til gjerningspersonen. Alle de seks ofrene var kvinner.

Når trusselbildet er alvorlig er det vesentlig at vi evner å beskytte den utsatte. De senere årene er det derfor iverksatt en rekke tiltak for å styrke politiets arbeid med vold i nære relasjoner. Omvendt voldsalarm er et av flere redskap politiet kan benytte. Ordningen er et effektivt virkemiddel og har to hovedformål. Den øker sikkerheten til den som er utsatt for vold eller trusler og flytter byrden i en trusselsituasjon fra offeret til overgriperen. I motsetning til mobil voldsalarm og besøksforbud som begge kan ilegges i forebyggende øyemed, idømmes bruk av omvendt voldsalarm som et rettighetstap etter straffeloven § 57.

Når det gjelder spørsmålet om bruken av omvendt voldsalarm har jeg fått opplyst fra Politidirektoratet at det pr. 1. april 2019 er lagt ned påstand om bruk i til sammen 23 saker. Fem personer er utstyrt med alarmer pr. dato. Tallet kan synes lavt, men vi har begrenset kunnskap om årsakene til dette. Jeg har derfor tatt initiativ til å gjennomføre en evaluering av denne ordningen. Målet er å frembringe bedre kunnskap om hva som hemmer, og hva som kan fremme bruken. Evalueringen gjennomføres av NOVA/OsloMet.

I tillegg vurderer nå departementet muligheten for å åpne for bruk av omvendt voldsalarm også ved straffeprosessuelt besøksforbud. Dette vil kunne senke terskelen for bruk og gjøre omvendt voldsalarm lettere tilgjengelig som beskyttelsestiltak.

Avslutningsvis vil jeg understreke betydningen av forebygging i arbeidet med vold i nære relasjoner. Forskning viser at partnerdrapene sjelden kommer uten forvarsel. I mange av sakene hadde politiet eller hjelpeapparatet kjennskap til forutgående voldsepisoder. Potensialet for å

forebygge bedre og mer systematisk er derfor stort. Et eget utvalg gjennomgår nå saker med drap der gjerningspersonen er daværende eller tidligere partner. Hensikten er å avdekke hvorvidt, i hvilken grad og på hvilken måte det har forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparats håndtering i forkant av partnerdrapssakene. Utvalget skal gi anbefalinger som kan bidra til at fremtidige drap forebygges og forhindres. Utredningen skal overleveres i mars 2020.

SPØRSMÅL NR. 1387

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 9. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil statsråden i det pågående arbeidet med en dataspillstrategi se på mulighetene for å tilby profesjonelle e-sportsutøvere samme unntak fra visumregler som andre idrettsutøvere?

BEGRUNNELSE:

Norsk e-sport er inne i en svært positiv utvikling. Denne utviklingen har blitt anerkjent av både statsministeren og kulturministeren gjennom besøk til diverse lag og utøvere, samt blant annet åpning av nye e-sport initiativ. Samtidig har regjeringen varslet i kulturmeldingen at det for første gang skal lages en egen dataspillstrategi.

Det neste store steget for norsk e-sport er å etablere flere profesjonelle lag som kan konkurrere på internasjonalt toppnivå. Noen få lag er allerede i gang og flere initiativ er på vei opp.

En klar utfordring for disse lagene er å hente inn utøvere fra andre land til Norge. For tradisjonelle idrettsgrener har vi gitt særregler i utlendingsforskriften. Dette er gjennom unntak for kravene til oppholdstillatelse for ulike typer grupper, blant annet profesjonelle idrettsutøvere og medfølgende støtteapparat.

Målet må være å likestille profesjonelle e-sport-utøvere med andre utøvere i profesjonell sport og idrett. På den måten sørger man for at spillere, trenere og støtteapparat kan bli unntatt kravene til oppholdstillatelse.

Svar:

Som representanten påpeker er regjeringen opptatt av å legge til rette for videre utvikling for norsk e-sport.

Spørsmålet om hvordan utenlandske, profesjonelle e-sportsutøvere skal vurderes opp mot unntakene i utlendingsforskriften er interessant og viktig.

Kulturdepartementet vil derfor drøfte dette og andre spørsmål rundt en økende profesjonalisering av e-sporten i den kommende dataspillstrategien.

SPØRSMÅL NR. 1388**Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 10. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Havene står overfor flere utfordringer: klimaendringer, plastforurensning, overfiske og gruvedrift på havbunnen. Det arbeides med en internasjonal havtraktat, og FN har møte fra 25. mars til 5. april. Målet er å lande en avtale i løpet av 2020.

Vil Norge arbeide for, og på hvilken måte, å sikre en sterk avtale, som sikrer globale, sektorovergripende mekanismer for å identifisere, etablere, overvåke og håndheve marine verneområder i internasjonalt farvann?

BEGRUNNELSE:

Norge har alltid vært et land tett tilknyttet havet, og mye av verdiene som har blitt skapt i Norge har kommet fra havet. Når det snakkes om framtidig verdiskapning er det mange stemmer som peker på havet, og mulighetene for utvikling av nye næringer og ny verdiskapning.

Skal vi kunne fortsette å leve av havet er vi avhengige av godt forvaltede havområder for å sikre havets helse. Det gjelder både norske havområder, men også havområdene i internasjonalt farvann som i dag i liten grad er regulert. Havet kjenner ingen landegrenser, og det må derfor samarbeides godt internasjonalt i arbeidet med å forvalte verdenshavene.

Internasjonalt tyder tilstanden for havmiljøet, inkludert overbeskattede fiskebestander, og den manglende måloppnåelsen i arbeidet med å beskytte havet på at dagens regime for havforvaltning ikke er tilstrekkelig. Forskere sier at 30 prosent av havet må vernes innen 2030 for å sikre havet for fremtiden. Internasjonalt farvann dekker 2/3 av havet, og mindre enn 1 prosent av havområdene i internasjonalt farvann er beskyttet. Som et svar på den voksende bekymringen for påvirkningen menneskelig aktivitet har på havets helse og biomangfold ble det på FNs 72. generalforsamling enstemmig vedtatt å starte arbeidet med å utarbeide et internasjonalt juridisk bindende regelverk i henhold til FNs havrettskonvensjon om bevaring og bærekraftig bruk av marine biologiske mangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon, med sikte på å utvikle regelverket så snart som mulig.

Denne nye avtalen, referert til som den globale havtraktaten, er en historisk mulighet til å tett hull i den internasjonale havforvaltningen. Utarbeides avtalen riktig kan den styrke koordinering og samarbeid, samt levere sammenhengende og effektiv beskyttelse til en stor maritim av havet, som ligger utenfor nasjonal jurisdiksjon.

Norge er avhengig av sunne hav. Siden havene er knyttet til hverandre er det i Norges interesse å sikre en sterk internasjonal havtraktaten som kan ta vare på det biologiske mangfoldet i havet. Norge har allerede tatt en internasjonal ledende rolle i arbeidet med å stanse plastforurensningen av havet. Dette må Norge bygge videre på gjennom å lede an i arbeidet med å beskytte havet og havmiljøet.

Svar:

Regjeringen satser på hav og Norge har tatt en internasjonal lederrolle i globale havspørsmål. Vi vil bruke norske erfaringer og norsk kompetanse til å fremme forståelse for sammenhengen mellom god miljøtilstand, bærekraftig ressursbruk og økonomisk vekst. Jeg er enig i at verden står overfor flere utfordringer knyttet til havmiljø og beskyttelse av marin biodiversitet. Den nye havrettslige avtalen som nå forhandles i FN om beskyttelse og bærekraftig bruk av marin biodiversitet i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon kan bli et viktig virkemiddel for mer helhetlig havforvaltning.

Regjeringen arbeider for at den nye avtalen skal etablere globale standarder og prosedyrer for etablering og oppfølging av marine verneområder og andre områdebaserte forvaltningstiltak.

Avtalene bør legge til rette for et samspill mellom nye organer under den nye avtalen og de aktørene som forvalter økonomisk aktivitet i havene, som Havbunnsmyndigheten, FNs sjøfartsorganisasjon og de regionale fiskerierorganisasjonene (Den nord-øst-atlantiske fiskerikommisjonen (NEAFC) i vår region).

Mekanismene under avtalen bør sikre åpen og effektiv informasjonsflyt mellom de ulike aktørene for å bidra til at ulik bruk og beskyttelsesbehov i større grad kan ses i sammenheng i en mer helhetlig havforvaltning. I prosessene for identifisering av områder med beskyttelsesbehov og utvikling av marine verneområder bør kompetansen i regionale mekanismer for havmiljø under FNs havmiljøprogram (UNEP) og havforskning utnyttes, i samspill med de aktørene som har kompetanse til regulere den økonomiske aktiviteten på havet. I vår region vil dette gjelde OSPAR (konvensjonen om beskyttelse av det marine liv i det nordøstlige Atlanterhavet), Arktisk råd og Det internasjonale rådet for havforskning (ICES).

I tillegg til områdebaserte forvaltningstiltak, som marine verneområder, skal avtalen regulere bærekraftig bruk og fordelingsdeling fra marine genetiske ressurser, konse-

kvensanalyser og kapasitetsbygging. Det er gjennomført to forhandlingsrunder, og det er planlagt ytterligere to, en

i august 2019 og en våren 2020. Norge vil fortsette å prioritere dette høyt og delta aktivt i forhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 1389

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 8. april 2019 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

Altfor mye natur ødelegges i Norge og denne regjeringen har gjort det lettere å bygge ned naturen. Arealinngrep er en stor trussel mot naturrikdommen.

Vil statsministeren lytte til sin egen klima- og miljøminister og igjen gi Klima- og miljødepartementet ansvaret for arealsakene i regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Da regjeringen Solberg tiltrådte høsten 2013 ble planavdelingen i Klima- og Miljødepartementet flyttet over til Kommunal og moderniseringsdepartementet. Til Klassekampen 2. april 2019 sier Klima- og miljøminister Ola Elvestuen følgende:

"Å flytte ansvaret var et feilgrep. Avgjørelsen bør trekkes tilbake, slik at vi kan avgjøre viktige saker som omfattes av plan- og bygningsloven."

I tillegg til å flytte ansvaret for et svært viktig område i miljøforvaltningen bort fra Klima- og miljødepartementet ga regjeringen beskjed til landets fylkesmenn hvor de ba om at antall innsigelser ble redusert. Innsigelsestinstituttet er svært viktig for å kunne sikre at nasjonale miljømål nås. Av statistikken til KMD ser vi også at antall innsigelser som tas til følge er blitt redusert med denne regjeringen. Faren er da større for at viktige naturområder bygges ned og ødelegges, noe som igjen svekker vår sjans til å nå nasjonale miljømål.

Svar:

Frem til regjeringsskiftet i 2013 var ansvaret for plan- og bygningsloven delt mellom to departementer. Ved å samle ansvaret for planlegging og byggesaksbehandling i ett departement, kunne regjeringen forvalte og videreutvikle plan- og bygningsloven på en helhetlig måte. Det er til beste for innbyggere og kommuner, samtidig som nasjonale og regionale hensyn ivaretas.

De hensynene som er relevante å avveie etter loven, blant annet hensynet til naturmangfold, skal ivaretas uansett. Det gjelder uavhengig av hvilket departement som har ansvaret for loven.

Siden regjeringsskiftet i 2013 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet avgjort 134 innsigelsessaker. Av disse har naturmangfold vært tema for innsigelsene i 25 saker. I åtte av sakene har departementet tatt innsigelsen som gjelder naturmangfold helt til følge, og i fire saker delvis til følge. I de øvrige sakene har andre hensyn blitt vektlagt sterkere. Jeg mener dette viser at naturmangfold er et tema som blir tatt på alvor av regjeringen, også i innsigelsessakene.

Samlet sett opplever jeg at plasseringen av planavdelingen i Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir sammenheng og helhet. Jeg ser derfor ingen grunn til å endre dette.

SPØRSMÅL NR. 1390**Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit****Besvart 11. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Det verna passasjerfartøyet "MS Sunnhordland" har fått avslag på søknad om tilskott frå Riksantikvaren grunngjeve med at fartøyet ikkje er freda, at fartøyet ikkje legg beslag på slipp eller dokk og at det ikkje står i fare for å mista sertifikat utan utbetringar. Alle skip står kvart år i fare for å mista sertifikat, og god drift handlar om planlegging av kostnader.

Synest statsråden det er rett ved tildeling av støtte å ikkje tilgodesjå eit fartøy som prioriterer å betala planlagde utgifter sjølv?

GRUNNGJEVING:

"MS Sunnhordland" er eit verna passasjerskip med passasjersertifikat for 180 personar og lokale krefter har bidrege med store ressursar for å halda fartøyet operativt med godkjente sertifikat. Det er eit aktivum for heile regionen og deltek på arrangement langs heile kysten vår. dersom ein må leggja beslag på slipp eller dokk for å kunna få stønad, så inneber det at me har eit lite aktivt fartøyvern, og at ein ikkje støttar dei som betalar planlagde utgifter med lån frå eigarane.

Svar:

MS Sunnhordland fekk status som verna skip i 2016 og kvalifiserer derfor til å søka på midla frå post 74, tilskot til

fartøy. Denne tilskotsposten er i år på kr 63 226 000, medan Riksantikvaren fekk søknader på til saman 244 879 623. MS Sunnhordland var eitt av dei mange fartøy som ikkje fekk tilskot for 2019. MS Sunnhordland har sendt inn skriftleg klage innan klagefristen, Klima og miljødepartementet er klageinstans i denne saka. Eg kommenterer derfor ikkje denne ekeltsaka som kan komme til behandling i departementet.

Den store interessa rundt tilskotsposten medfører at fartøy som oppfyller kriteria for tilskot, og fell inn under Riksantikvarens prioriteringar likevel kan få avslag på søknaden. Årets løyving på 63 millionar var ikkje nok til å dekkja alle søknadene på tilskot. Dette tilseier at Riksantikvaren er nøydd til å gjera vanskelege prioriteringar.

Eit av årets prioriteringar har vore fartøy som er midt i krevjande istandsettingsprosjekter, slik at desse ikkje skal oppta plass på slepp eller dokk over lang tid. Dette betyr ikkje at fartøy må oppta dokk eller slepp for å få middel frå Riksantikvaren, men at ein i år har valt å ikkje gi middel til nye prosjekt.

"MS Sunnhordland" er eit av få fartøy i sin storleik, og med stor aktivitet og betydeleg bidrag lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er ikkje slik at god privat finansiering utelukkar statleg støtte, men kulturminneforvaltningen arbeider med å vera mest mogleg føreseieleg. Derfor lagar ein årleg prioriteringar slik at dei prosjekta som blir gitte støtte er mest mogleg forståeleg for alle søkerane.

SPØRSMÅL NR. 1391**Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 12. april 2019 av forsknings- og høgere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hva har regjeringen gjort med psykisk helse for studenter etter at SHoT-tallene ble lagt frem i september 2018?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har studentenes psykiske helse forverret seg kraftig. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, SHoT, viser at i 2014 hadde hver femte student alvorlige psykiske plager i studietiden.

I 2018 var det en av fire. Nærmere 30 prosent av studentene opplever psykiske helseplager. Samtidig forteller en av tre studenter at de ofte føler seg ensomme.

Det er stort engasjement for studentenes psykiske helse lokalt, men Truls-Einar Johnsen i Velferdstinget Vest etterlyser i Khrono 24.mars tiltak fra regjeringen.

Det trengs både kraftigere innsats og mer målrettet politikk for å bedre studentenes psykiske helse. Arbeiderpartiet har doblet innsatsen til forebyggende og behandlende tiltak i alternativt budsjett, og fremmet forslag om en undersøkelse som skal kartlegge studenters levevilkår.

Regjeringen må ta ansvar, og ta på større alvor at en stor og økende andel unge opplever at skole- og studierelatert stress gjør dem syke. Nå har det gått syv måneder siden SHoT ble lansert, og det er på tide å vise hva som er gjort for å bedre studentenes psykiske helse.

Svar:

En forutsetning for å lykkes som student er å ha det bra. Det er bekymringsfullt når den siste helse- og trivselsundersøkelsen blant studenter (SHoT) viser at andelen som oppgir å ha alvorlige psykiske plager øker. Samtidig viser SHoT-undersøkelsen at de aller fleste studentene trives. Et klart flertall, 76 prosent, er fornøyde med studiestedet. Den store majoriteten på 88 prosent svarer at de er blitt godt mottatt på studieprogrammet sitt. Men studenter som oppgir å ha alvorlige psykiske plager, har økt fra nesten hver sjettede student i 2010 til over hver fjerde i 2018. I tillegg svarer en av tre studenter ja på spørsmål om ensomhet.

Det er derfor bra at spørsmål om studenters psykiske helse får oppmerksomhet, og jeg deler representanten Sandbergs engasjement i dette spørsmålet. Regjeringen har styrket satsingen på studenters psykiske helse over flere år, etter at ordningen Studenter – psykisk helse og rusmiddelbruk for første gang ble innført etter budsjettforliket for 2016-budsjettet. Ordningen forvaltes nå av Helsedirektoratet i nær kontakt med Kunnskapsdepartementet. I slutten av 2018 ble 18,4 millioner kroner delt ut til 19 samskipnader og UH-institusjoner til innsats mot disse problemene. Pengene skal brukes på helsefremmende og forebyggende tiltak, ulike tjenestetilbud og prosjekter som bidrar til å heve kunnskapen om studenters helse og trivsel. En ny utlysning kommer senere i år.

Studentsamskipnadene får ca. 90 millioner kroner årlig til studentvelferd. Midlene brukes blant annet til helsetjenester. Etter at SHoT-resultatene kom, kontaktet Kunnskapsdepartementet alle samskipnadene og ba om en redegjørelse for hvilke tilbud de har eller planlegger. Svarene var oppmuntrende, fordi de viste både at samskipnadene er opptatt av psykisk helse hos studentene, og at de aller fleste har gode tilbud selv, samtidig som de bruker sitt nettverk til offentlige og private helsetjenester.

Samskipnadene tilbyr stort sett veiledning som sikrer at den som trenger psykisk helsehjelp, straks henvises til relevant hjelp og behandling, internt i samskipnadens helsetjeneste eller eksternt, via kommunehelsetjenesten eller hos spesialist. Det er viktig å merke seg at studenter har den samme rett til offentlig helsehjelp som alle andre, i tillegg til de spesielt studentrettede tilbudene.

Styrkingen som regjeringen har gjort innen psykisk helseomsorg kommer også studentene til gode. Det kreves psykologikompetanse i alle kommuner fra 2020, og rekrutteringstilskuddet har så langt bidratt til at over 280 kommuner har mottatt tilskudd til 500 psykologstillinger. Ordningen ble styrket i statsbudsjettet for 2019.

ANSA, som organiserer norske studenter i utlandet, pekte i etterkant av SHoT-undersøkelsen på at behovet for psykisk helsehjelp er minst like stort hos denne gruppen som for dem som studerer i Norge. Fordi det viser seg at mange har vanskelig for å bruke helsetjenester i studielandet, har jeg stilt 760 000 kroner til rådighet for ANSA for å styrke nettbaserte og ambulerende helsetjenestetilbud til studenter som opplever psykiske problemer under studier i utlandet. I tillegg har jeg avklart at ANSA er å regne som en studentsamskipnad og at de framover er søknadsberettiget til ordningen for styrking av studenters psykiske helse.

I tillegg la regjeringen 5. april fram Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn. Denne meldingen løftet tydelig fram helse- og velferdstjenester for studenter, med særlig vekt på psykisk helse. Dette ble gjort i nær kontakt mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Regjeringen kommer til å fortsette satsingen på psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 1392**Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 11. april 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at Telenor fullt ut oppfyller sin leveringsplikt også i overgangsperioden der kobbernettet erstattes av fibernettet?

BEGRUNNELSE:

Telenor har sendt varsel til over 100.000 husstander om at de fra 1. mai vil slutte med vedlikehold og feilretting av kobbernettet. Årsaken er at kobbernettet skal erstattes av fiber og mobil.

Kobbernettet må erstattes av mer moderne infrastruktur, men i den prosessen som nå skjer står man i fare for at mange husstander blir stående uten nødvendig dekning.

Telenor bryter konsesjonen dersom de ikke erstatter kobbernettet med et minst like bra alternativ umiddelbart. Telenor kan ikke la være å ta ansvar for alle som bruker kobberlinjer. Det er derfor nødvendig at statsråden sørger for at Telenor ikke bryter sin leveringsplikt når de nå varsler at feil på kobbernettet ikke vil bli rettet.

Svar:

Kobbernettet har inntil for noen år siden vært hovednettet for fasttelefoni og bredbånd. Som et ledd i moderniseringen av fastnettet, har Telenor bestemt at kobbernettet skal fases helt ut innen utløpet av 2022. Dette er et stort teknologiskifte som får konsekvenser for telefoni- og bredbåndstilbudet. Myndighetene følger utviklingen nøye. Telenor har nylig opplyst til departementet at det er 51 284 kunder (telefoni og/eller bredbånd) som har fått varsel om at selskapet vil stanse feilretting på kobberlinja fra og med 1. mai 2019. Av disse 51 284 kunder er det 29 705 som kun har internett/bredbånd (dvs. som ikke har fasttelefon i tillegg).

Telenor har videre opplyst til departementet at alle de kundene som nå har fått varsel om stans i feilretting fra 1. mai, ifølge Telenors egne data skal ha tilgang til annet kablet nett (fiber eller kabel-TV-nett) eller ha god mobildekning (4G) fra Telenor. Telenor har altså, ifølge det selskapet har opplyst, ikke sendt brevet om stans i feilretting til bredbåndskunder som ifølge selskapets egne data ikke har god mobildekning eller noe annet kablet alternativ tilgjengelig.

Telenor har i henhold til avtale mellom Telenor og Staten v/ Samferdselsdepartementet leveringsplikt på offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommu-

nikasjonsnett på ethvert sted med fast helårlig bosetting eller næringsvirksomhet, jf. ekomforskriften § 5-1 første ledd. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er ansvarlig for å føre tilsyn med at Telenor overholder sine forpliktelser etter avtalen om leveringspliktige tjenester. Dette innebærer at Nkom skal påse at Telenor leverer en offentlig telefontjeneste innenfor normalt leveringsområde, dersom det ikke finnes tilsvarende tilbud fra andre aktører i det aktuelle området. Leveringsplikten er ikke knyttet opp mot kobbernettet, og Telenor kan levere telefontjenesten både via mobil løsning eller som bredbåndstelefontjeneste via fiber eller kabel-TV. Nkom behandler henvendelser og klager fra sluttkunder om grensene for leveringsplikten, for eksempel om det er leveringsplikt eller eventuelt også om kunden selv må dekke hele eller deler av kostnadene for å få etablert eller opprettholdt telefontjenesten. Spørsmål om fritak fra leveringsplikten behandles av Nkom i første instans med Samferdselsdepartementet som klageinstans (Kommunal- og moderniseringsdepartementet er klageinstans fra 1. mai 2019). Telenor har ikke leveringsplikt på bredbånd, men det er likevel viktig at kundene som i dag har bredbånd over kobbernettet, og som ikke har et annet alternativ i markedet, bistås godt av Telenor. Departementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er i dialog med Telenor om saken, og jeg har selv nylig tatt opp saken i møte med Telenors ledelse. Der understreket jeg at interessene til de kundene som blir berørt, må ivaretas på en god måte. Nkom har også nylig pr. brev bedt Telenor om å redegjøre bedre for hva som skjer når selskapet moderniserer nettet, og hvilke rettigheter kundene har.

SPØRSMÅL NR. 1393**Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 11. april 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å nå målet fra Kvalitetsmeldingen om at 50 % av studenter som avlegger grad i Norge, skal ha hatt et utenlandsopphold?

BEGRUNNELSE:

Norge har tidligere forpliktet oss til et mål om at 20 prosent av studentene skal ha et studieopphold i utlandet. I stortingsmeldingen Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning fra 2017, står det tydelig at «På lengre sikt er ambisjonen at halvparten av dem som avlegger en grad i norsk høyere utdanning, skal ha et studieopphold i utlandet.»

Direktoratet for internasjonalisering og kvalitet-sutvikling i høyere utdanning (DIKU) slår fast at de siste årene har andelen studenter med utvekslingserfaring vært stabil rundt 15 prosent, med store variasjoner mellom fagområder, studietyper og institusjoner. DIKU mener denne stabiliteten tyder på at det vil kreve betydelig innsats å nå målet om 20 prosent, mens et langsiktig mål om 50 prosent av studentene vil forutsette store endringer i opplegg og gjennomføring av utdanningen.

Nylige tall fra NSDs Database for statistikk om høgere utdanning viser at andelen kandidater som har vært på utveksling i utlandet er økt til 16 prosent. Gitt at økningen på ett prosentpoeng ikke er tilfeldig, vil Norge med en tilsvarende vekstrate først nå 50 prosentmålet om 34 år, i 2053.

Ferske tall fra Studentundersøkelsen viser at mer enn tre av fem studenter oppgir at de kunne tenkt seg å reise på utveksling (Universitas 2. april 2019). Det ser altså ut til at studenter flest ønsker seg utenlandsopphold, stikk i strid med at statsråden tidligere har gitt hjemmekjære studenter mye av ansvaret for at det går sent med studentutvekslingen (f.eks. i Khrono, 24. august 2018, og innlegget «Hvorfor dro du ikke på utveksling, i Dagbladet 9. november 2018).

Regjeringen skal komme med en stortingsmelding om studiemobilitet, men det trengs åpenbart langt mer aktiv politikk om flere studenter skal reise ut. Statsråden bør ta grep som besørger at universiteter og høyskoler legger til rette for utveksling, og som sikrer gode økonomiske og praktiske støtteordninger som gjør utveksling til en mulighet for alle.

Internasjonalisering er avgjørende for å sikre god kvalitet i høyere utdanning og forskning. Norge kan ikke vente i flere tiår på å nå målene fra Kvalitetsmeldingen.

Svar:

Jeg er i likhet med representanten Sandberg opptatt av at flere studenter skal ta utdanning i utlandet, og at det trengs en langt mer aktiv politikk for å nå dette målet. Som representanten med rette påpeker kan vi ikke vente flere tiår for å nå ambisjonen uttrykt i Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning om at halvparten av studentene som avlegger en grad i norsk høyere utdanning, skal ha hatt et studieopphold i utlandet. Det er blant annet derfor regjeringen har satt i gang et arbeid med en stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet. Jeg mener en slik politikk skal presenteres Stortinget i form av en stortingsmelding, ikke som aktive grep fra meg eller regjeringen før Stortinget har sagt sitt.

Jeg har i forbindelse med stortingsmeldingen iverksatt en omfattende innspillsrunde hvor alle høyere utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører har fått anledning til å presentere sitt syn. I tillegg reiser jeg dette semesteret ut til de fleste høyere utdanningsinstitusjoner i Norge for finne ut hvor skoen trykker for at vi skal kunne nå målsetningen uttrykt i Kvalitetsmeldingen. Jeg har fått overveiende støtte for regjeringens målsetning om at enda flere studenter skal ha et studieopphold i utlandet. Dette er krevende å få til, men det er derfor jeg sammen med universitetene og høyskolene i Norge jobber med å få utforme en helhetlig politikk for å nå målet. Uten aktiv støtte og iherdig innsats fra universitetene og høyskolene i Norge basert på en felles problemforståelse, vil vi ikke nå målsetningen, uansett hvor aktiv politikk regjeringen har.

Som vi diskuterte i Interpellasjon nr. 28 (2018-2019) fra representanten Marianne Synnes senest 5. februar 2019, der representanten Sandberg deltok, mener jeg at internasjonalt samarbeid og dialog på tvers av landegrensener er forutsetninger for å kunne håndtere de store globale utfordringene verden står overfor. Vi trenger derfor kandidater fra norske universiteter og høyskoler med internasjonal erfaring og internasjonal kompetanse.

I dag er det kun 16 prosent av dagens studenter reiser til utlandet i løpet av studietiden. Jeg er fornøyd med at de ferske tallene fra studentundersøkelsen viser at mer enn tre av fem studenter kunne tenkt seg å reise på utveksling. Dette tyder på at det ikke skal stå på studentene for å få dette til.

På kort sikt har Norge gjennom Bologna-prosessen forpliktet oss til at 20 prosent av studentene skal ha et studie- eller praksisopphold i utlandet innen 2020. Også dette vil kreve en betydelig innsats. Målet på lenger sikt om at minst halvparten av dem som avlegger en grad

skal ha hatt et utenlandsopphold av høy kvalitet i løpet av studietiden vil kreve store endringer i opplegg og gjennomføring av utdanningen.

Min ambisjon med denne stortingsmeldingen er å bidra til og å legge til rette for en kulturendring i universitets- og høyskolesektoren slik at mobilitet blir en fullt integrert og naturlig del av alle norske studieprogrammer. Utenlandsopphold bør være normalen, ikke unntaket. Jeg mener at institusjonene og fagmiljøene må bli flinkere til å verdsette utenlandsopphold og å motivere studentene til å søke en slik mulighet. De må også bli flinkere til å lage skreddersydde utenlandsopphold basert på godt institusjonelt samarbeid med gode utenlandske institusjoner, hvor studentene på forhånd vet at utenlandsoppholdet er faglig kvalitetssikret, at det passer inn i studieprogrammet og at de får det godkjent når de kommer hjem. Målet er at flest mulig skal reise ut, men samtidig må vi sørge for at kvaliteten på oppholdet er god. Hvordan vi skal få til en slik kulturendring og hvilken politikk regjeringen skal føre vil naturligvis være sentralt i stortingsmeldingen.

Vi må huske på at ikke alle studenter, av ulike årsaker, kan reise ut. Vi må derfor legge til rette for at disse studentene tar del i et internasjonalt studiemiljø hjemme. En slik tilrettelegging kan f.eks. omfatte en systematisk tilnærming til hvordan internasjonale perspektiver og erfaringer kan berike utdanningen. Det kan løses gjennom bruk av utenlandske gjesteforelesere eller gjennom en aktiv integrering av internasjonale studenter ved institusjonene

og dermed i de norske studentenes studiehverdag. Eller det kan være snakk om å legge til rette for mer undervisning på engelsk eller liknende. Disse elementene kan også kombineres med kortere opphold ute for å sikre en helhetlig internasjonal komponent i utdanningen. Jeg mener vi også i større grad må ta i bruk de mange nye digitale verktøy for internasjonalt samarbeid som finnes, og dermed også se nærmere på f. eks. virtuell mobilitet. Alle disse elementene vil kunne gi nye og fleksible muligheter både for internasjonalisering på hjemmebane, samt for studentmobilitet fra Norge til utlandet.

Stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet skal også se på hvilke grep som må gjøres for at norske institusjoner arbeider mer strategisk når det gjelder innkommende studentmobilitet. Utenlandske studenter bringer med seg en kompetanse til våre institusjoner som i stor grad kan bidra til at kvaliteten på norsk høyere utdanning styrkes. Spesielt vil dette være tilfelle dersom utvekslingen er basert på et solid institusjonelt samarbeid.

For at vi skal få til den kulturendringen jeg ønsker må en rekke ulike aktører jobbe sammen. Kun gjennom et slikt felles løft vil vi klare å nå det nokså ambisiøse målet satt i Kvalitetsmeldingen. Det gleder meg at representanten Sandberg ønsker en aktiv politikk som sikrer gode økonomiske og praktiske støtteordninger som gjør utveksling til en mulighet for alle. Det er også regjeringens mål. Jeg ser frem til å legge frem en stortingsmelding med dette utgangspunktet, og til en god debatt i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1394

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 12. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvilke konkrete løfter har statsråd Ola Elvestuen gitt til Bamble og Porsgrunn Venstre knyttet til deponi i Brevik, og hvilke krefter i regjeringen er det som eventuelt hindrer statsråden å si et endelig nei til deponi i Brevik før høstens valg?

BEGRUNNELSE:

Bamble og Porsgrunn Venstre varslet at de ikke ville stille liste til høstens kommunevalg før statsråd Ola Elvestuen og regjeringen hadde sagt endelig nei til deponi i Brevik. I følge lokalmedia har disse kommunepartiene nå fått forsikringer fra statsråden som gjør at de likevel skal stille

liste. Det vil være nyttig for velgerne å få vite før valget hva nøyaktig disse garantiene gikk ut på. Det har også blitt skapt et inntrykk av at statsråd Elvestuen er i mot et deponi i Brevik, men at det er andre som hindrer statsråden å si nei. For lokalsamfunnet er det viktig å få vite hvilke krefter i regjeringen dette i så fall er.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det nå må vurderes om mengdene farlig avfall kan reduseres som følge av økt gjenvinning og bruk av ny teknologi, og hvilken betydning dette vil ha for behovet for deponikapasitet. Miljødirektoratet har fått i oppdrag å lage en plan for å begrense

mengden farlig avfall. Det er også besluttet at det skal nedsettes et ekspertutvalg som skal vurdere både hvordan

mengden farlig avfall kan reduseres og hvordan fremtidig behandlingskapasitet kan sikres.

SPØRSMÅL NR. 1395

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 11. april 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvor mange internettabonnenter som har fått varsel om Telenors endringer av 01.05.19 når det gjelder feilretting/utvikling i kobbernettet, og hvor mange av disse som ikke har 4G-dekning?

Svar:

Etter det departementet har fått opplyst av Telenor, har totalt 51 284 kunder fått varsel om stans i feilretting i kobbernettet fra 1. mai 2019. Av disse er det til sammen 37 531

kunder med internettabonnement. Av disse igjen er det til sammen 29 705 kunder som bare har internettbredbånd (dvs. som ikke har fasttelefon i tillegg).

Ifølge de opplysninger som Telenor har gitt departementet, er det ingen av internettkundene som har fått varsel om stans i feilretting fra 1. mai 2019 som (ifølge Telenors egne data) ikke har god 4G-dekning fra Telenor.

Telenor har for øvrig også opplyst at gjennomsnittshastigheten på bredbånd via kobbernettet er 10 Mbit/s. Til sammenlikning er gjennomsnittshastigheten på bredbånd via 4G over 70 Mbit/s.

SPØRSMÅL NR. 1396

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 23. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan er veksten i husholdningenes realinntekt etter skatt per forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag i Trøndelag fylke?

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 13 (2018-2019) viser at forskjellene øker i Norge. Utviklingen i husholdningenes inntekt etter skatt per forbruksenhet er spesielt slående. De 30 % med lavest inntekt har lavere inntekt i 2017 enn i 2013. Inntektsnedgangen for de ti prosentene med lavest inntekt er på -1,3 %. Samtidig drar de rikeste i fra, med en økning på 5,4 % i samme periode. Ber om at svaret oppgis i tabeller for alle desiler og graf som sammenligner desil 1-3 med desil 10.

Svar:

forbruksenhet fordelt på desiler fra 2013 til i dag for de enkelte fylker.

Tabell 09557 i Statistikkbanken viser imidlertid tall for utviklingen i inntekten per forbruksenhet akkurat i overgangen fra en desilgruppe til den neste, hvor befolkningen er delt inn i ti like store grupper etter størrelsen på inntekten. Denne statistikken viser tall fra 2004 til 2017, altså før fylkessammenslåingen av Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Departementet har ikke tilgang til tall for Trøndelag fylke.

Tabell 1a og 2a nedenfor viser utviklingen i inntektene i overgangen mellom desilgruppene (P10-P90) i perioden 2013-2017 for hhv. Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. 10 pst. av befolkningen vil ha en inntekt etter skatt per for-

bruksenhet som er lavere enn verdien representert ved P10. Tilsvarende vil 90 pst. av befolkningen ha en inntekt som er lavere enn verdien representert ved P90. I tabell 1b og 2b er grenseverdiene justert for prisvekst, og oppgitt i *Tabell 1a Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Sør-Trøndelag. 2013-2017*

2017-kroner. Figur 1 og 2 viser utviklingen i grenseverdiene P10, P20, P30 og P90 (i 2017-kroner) fra 2013 til 2017 for hhv. Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	203 000	209 000	213 000	216 000	220 000
P20	246 000	254 000	259 000	264 000	270 000
P30	280 000	289 000	295 000	301 000	309 000
P40	309 000	319 000	326 000	333 000	342 000
P50	336 000	347 000	356 000	363 000	373 000
P60	365 000	378 000	387 000	395 000	407 000
P70	399 000	414 000	424 000	432 000	445 000
P80	445 000	462 000	473 000	483 000	497 000
P90	522 000	544 000	558 000	571 000	587 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1b Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Sør-Trøndelag. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	223 300	225 302	224 715	233 280	220 000
P20	270 600	273 812	273 245	285 120	270 000
P30	308 000	311 542	311 225	325 080	309 000
P40	339 900	343 882	343 930	359 640	342 000
P50	369 600	374 066	375 580	392 040	373 000
P60	401 500	407 484	408 285	426 600	407 000
P70	438 900	446 292	447 320	466 560	445 000
P80	489 500	498 036	499 015	521 640	497 000
P90	574 200	586 432	588 690	616 680	587 000

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2a Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i nominelle kroner. Nord-Trøndelag. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	201 000	205 000	209 000	214 000	220 000
P20	241 000	247 000	252 000	257 000	266 000
P30	271 000	278 000	284 000	291 000	300 000
P40	296 000	305 000	312 000	320 000	329 000
P50	321 000	330 000	339 000	347 000	358 000
P60	347 000	358 000	367 000	376 000	388 000
P70	377 000	391 000	402 000	410 000	423 000
P80	418 000	434 000	446 000	456 000	472 000
P90	485 000	505 000	519 000	535 000	550 000

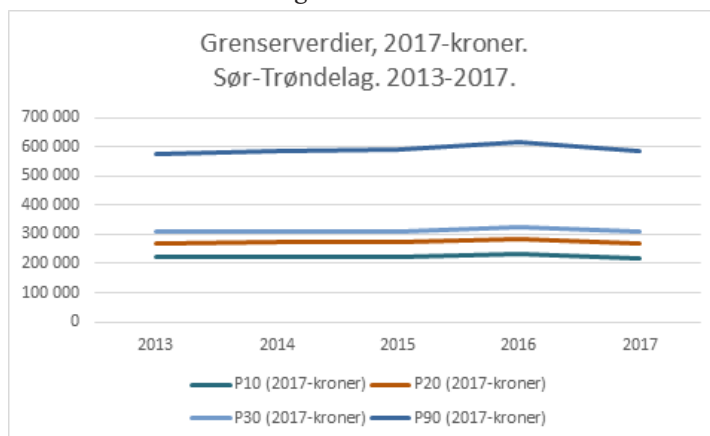
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2b Utvikling i grenseverdier (persentiler) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Nord-Trøndelag. 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
P10	221 100	220 990	220 495	231 120	220 000
P20	265 100	266 266	265 860	277 560	266 000
P30	298 100	299 684	299 620	314 280	300 000
P40	325 600	328 790	329 160	345 600	329 000
P50	353 100	355 740	357 645	374 760	358 000
P60	381 700	385 924	387 185	406 080	388 000
P70	414 700	421 498	424 110	442 800	423 000
P80	459 800	467 852	470 530	492 480	472 000
P90	533 500	544 390	547 545	577 800	550 000

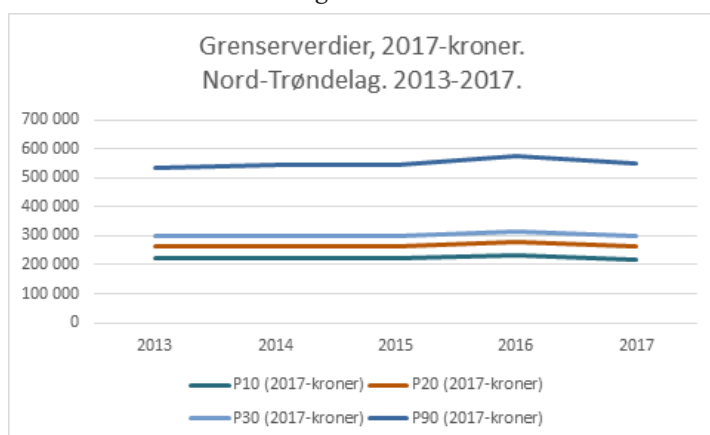
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Figur 1 Utvikling i grenser verdier (persentil P10, P20, P30 og P10) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Sør-Trøndelag. 2013-2017.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Figur 2 Utvikling i grenser verdier (persentil P10, P20, P30 og P10) for personer. Inntekt etter skatt per forbruksenhet i 2017-kroner. Nord-Trøndelag. 2013-2017.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Fallet i oljepris er en hovedforklaring på at inntekter og kjøpekraft utviklet seg svakere etter 2014 enn i de foregående årene. Regjeringen førte en målrettet økonomisk politikk for å begrense de negative utslagene av fallet i oljeprisen, blant annet med en betydelig tiltakspakke for å sette ledige hender i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1397**Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 8. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Tar finansministeren avstand fra stortingsrepresentant Helgheims uttalelser på Politisk kvarter 21. mars og mener finansministeren fjorårets ekstremsommer er en del av en større tendens?

BEGRUNNELSE:

Statsrådets svar til skriftlig spørsmål nr. 1275 oversendt 1. april besvarte på ingen måte spørsmålene jeg stilte. Jeg

stiller derfor spørsmålene på nytt igjen. Det bes ikke om en generell redegjørelse om regjeringens klimapolitikk.

Svar:

Temperaturen kan endres betydelig fra ett år til det neste. Den varme sommeren i fjor illustrerer dette. Verdens middeltemperatur har økt med om lag 1 grad celsius siden førindustriell tid. I hvor stor grad denne underliggende temperaturstigningen påvirket den høye sommertemperaturen i fjor er usikkert.

SPØRSMÅL NR. 1398**Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 9. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

For å bedre kontroll over våpen, pågår det et arbeid med digitalisering og omstrukturering. Det skal etableres et nasjonalt fagmiljø som sikrer enhetlig forvaltning mellom politidistriktene som håndterer de fysiske oppgavene. Odda har hatt våpenkontor siden 2003, og har siden 2015 arbeidet for lokalisering av et nasjonalt våpenkontor. Et nasjonalt våpenkontor kan fysisk deles i to der Brønnøysund tar registeret og Odda står for saksbehandlingen.

Når vil ministeren bestemme lokalisering og innhold i et nasjonalt våpenkontor?

BEGRUNNELSE:

Odda har hatt våpenkontor i Hordaland politidistrikt siden 2003 og har 70 % av sakene i politidistrikt Vest. De ansatte har høy kompetanse og har hatt ansvar for å utarbeide dagens nasjonale veileder. Kontoret er ett av de mest effektive i landet og regionen har dokumentert at de maktet å rekruttere høyt kvalifisert personale.

Hardanger har et stabilt folketall, og vekst i industrien og prosessindustrien eksporterer for 10 milliarder. Men Hardanger har få statlige arbeidsplasser. Det er viktig at statlige arbeidsplasser bidrar til utvikling i hele landet. De

må være relevante i forhold til lokal kompetanse. Et nasjonalt våpenkontor er nettopp et slikt godt eksempel, der man lokalt gjennom mange år har bygget opp spisskompetanse som kan komme hele landet til gode.

På samme måte har Brønnøysund nasjonal spisskompetanse på register. Et nasjonalt våpenkontor, der man tar det beste fra Brønnøysund og Odda burde derfor være en god løsning.

Svar:

Jeg har merket meg at det er stort engasjement rundt Politidirektoratets (POD) arbeid med forbedring av politiets våpenforvaltning. POD har initiert og laget en konseptutredning om en fremtid modell for våpenforvaltningen hvor digitalisering og sentralisering av våpenforvaltningen er to av flere tiltak som vurderes. POD har meddelt at konseptutredningen er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet, men at det er nødvendig å utrede ulike spørsmål rundt digitalisering og organisering nærmere. Det er således for tidlig å konkludere med hvilke organisatoriske endringer PODs vurderinger eventuelt vil føre til. Siden POD så langt ikke har gitt råd eller anbefalinger til

departementet, er det for tidlig å si noe om departementets vurderinger i saken.

Jeg viser for øvrig til svar fra justis- og innvandringsministeren 27. februar 2019 på spørsmål nr. 1051 og svar

5. april 2019 på spørsmål nr. 1373 som berører samme emne som representanten tar opp.

SPØRSMÅL NR. 1399

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 10. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å gjøre noe for å styrke forbrukernes valgmuligheter i mobilmarkedet?

BEGRUNNELSE:

TV2 har 3. april et oppslag hvor de viser at norske mobilabonnenter betaler vesentlig mer enn abonnenter i våre naboland. Forbrukerrådet mener at konkurransen i det norske mobilmarkedet er altfor dårlig. De viser til at inntjeningen per norske mobilkunder er i en særstilling.

Det er forståelig at folk reagerer på at vi skal betale høyere priser enn forbrukere i våre naboland.

Forbrukermarkedet for mobil er i realiteten dominert av kun to aktører. Kun Telenor og Telia har landsomfattende mobilnett. Andre aktører er avhengig av å leie kapasitet av disse. Norske og europeiske myndigheter har i en årrekke vært opptatt av å sikre et velfungerende marked. Det er blant annet gjort store fremskritt for forbrukerne for å sikre lavere roamingkostnader.

Forbrukerne er tjent med et marked som fungerer godt, gjennom virksom og jevnbyrdig konkurranse mellom de store aktørene. Det vanskeligjøres når det kun er to landsomfattende aktører. Noen vil si at det i Norge i dag er et duopol, og at dette ikke virker til forbrukernes beste.

Forbrukermyndigheter, sammen med telekom- og konkurransemyndighetene har et ansvar for å sikre virksom konkurranse til forbrukernes beste.

Svar:

Norske mobiltilbydere leverer i dag tjenester av svært god kvalitet over noen av verdens beste og raskeste mobilnett. Dette forutsetter betydelige investeringer fra tilbydernes side. Samtidig ser vi at det norske mobilmarkedet er preget av begrenset konkurranse med to store tilbydere, Telenor og Telia, med en samlet markedsandel målt i omsetning på mer enn 86 prosent. Prisene i det norske mark-

edet for mobiltjenester er videre, som representanten skriver, høye sammenliknet med våre naboland. Jeg er derfor opptatt av å styrke konkurransen i det norske mobilmarkedet. Regjeringen har over lengre tid hatt en klar målsetning om å legge til rette for tre fullverdige mobilnett, jf. Meld. St. 27 (2015-2016), Digital Agenda for Norge. Økt konkurranse i mobilmarkedet vil på lang sikt komme hele samfunnet og befolkningen til gode i form av større priskonkurranse og tjenesteinnovasjon.

Både departementet og Nasjonal kommunikasjonssmyndighet (Nkom) følger utviklingen i det norske mobilmarkedet tett. For å legge til rette for økt konkurranse i det norske markedet, har vi flere tilgjengelige virkemidler som aktivt benyttes per i dag.

Som ett av to land i Europa, har vi i Norge funnet grunn til å opprettholde regulering av grossistmarkedet for tilgang til mobilnett (det såkalte marked 15). Telenors posisjon i markedet er så sterk at det fremdeles anses som nødvendig å ha en egen regulering av Telenor, for å sikre konkurrentene forutsigbare vilkår for tilgang til Telenors infrastruktur. Denne reguleringen har blant annet bidratt til at vi i dag har en rekke tilbydere av mobiltjenester utover de to nettverksoperatørene Telenor og Telia, og at tilbydere som bygger nett har mulighet til å tilby mobiltjenester i hele landet gjennom avtaler med Telenor eller Telia, selv om selskapet ikke selv har dekning i hele landet. Nkom arbeider for tiden med en ny analyse av det norske mobilmarkedet. Forbrukerens valgmuligheter og prisnivået på norske mobiltjenester vil være noen av forholdene Nkom vil måtte vurdere i en slik analyse. Nkom forventes å konkludere på markedsanalysen i løpet av 2019.

Også gjennom frekvensforvaltningen søker vi å legge til rette for konkurranse mellom flere aktører i markedet. Dette gjøres blant annet gjennom bruk av frekvenstak, det vil si begrensninger på hvor stor frekvensmengde en eller flere tilbydere kan kjøpe i tildelingsprosessen. I den kommende auksjonen av 5G-frekvenser i 700 MHz-bånd-

det, er det satt frekvenstak for å sikre at minst tre tilbydere får kjøpe frekvenser i auksjonen.

Jeg registrerer en positiv utvikling i det norske mobilmarkedet, hvor selskapet Ice, som bygger det tredje mobilnettet i Norge, er på god vei til å bygge et landsdekkende mobilnett med en populasjonsdekning på 88 prosent (befolkningsdekning der de bor) per januar 2019. Priser beveger seg videre i riktig retning. På lang sikt leg-

ger jeg til grunn at Ice vil kunne bidra til økt konkurranse både på grossist- og sluttbrukernivå og derigjennom bidra til større priskonkurranse, tjenesteinnovasjon og valgmuligheter for forbrukerne. Det vil imidlertid trolig fortsatt være behov for ulike regulatoriske tiltak for å sikre konkurranse mellom flere mobilnett i årene som kommer.

SPØRSMÅL NR. 1400

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 11. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

I Kystvaktas årsrapport fremkommer det at når EU-fiskere fanger ulovlig fisk i norsk økonomisk sone, har de i praksis ingen mulighet til å gripe inn.

Er regjeringen bekvem med dagens situasjon for Kystvaktas mulighet sammen med andre til å bedrive ressurskontrollen og hvilke grep vil regjeringen eventuelt foreta seg for å styrke ressurskontrollen av vår felles verdier i havet, i hele norsk økonomiske sone?

BEGRUNNELSE:

Utfordringene for fisket i Nordsjøen «er ulovlig utkast, innblanding av fisk under minstemål og at det foregår hvitvasking av fisk fra Norges økonomiske sone (NØS) og EU-sonen (britisk og dansk)».

Omfanget er ukjent. Historisk var anslagene for Barentshavet alene opp mot 100 000 tonn. Det er en stor ekstra beskatning og en betydelig økonomisk gevinst. Da klarte man å oppnå enighet med russerne om en løsning.

Hvitvaskingen foregår ved at fartøy med EU-kvote krysser grensen og fisker på norsk side, men rapporterer så fangsten som tatt i EU-sonen i Nordsjøen.

Kystvaktas sjef sier at Kystvaktas problem er manglende fysisk tilstedeværelse på de aktuelle fiskefeltene. Redusert kapasitet har ført til at «kontrollen med uttaket av fisk ute på åpent hav ikke er tilstrekkelig i forhold til forsvarlig forvaltning. Dette er svært uheldig spesielt siden det er her utenlandske fartøy er i fiske», heter det i årsrapporten.

Sammenhengen er jo at mens norske fartøy kan inpsiseres ved landing eller senere i omsetningskjeden, må de utenlandske fartøyene kontrolleres til havs siden de i liten grad leverer fangsten i Norge.

Fra Kystvakta fremheves problemene med manglende helikopter. I årsrapporten er det klart at man i 2018 bare kunne bruke det nye helikopteret NH90 i 67 operative flytimer.

Det siste året Kystvakta benyttet helikoptre av typen Super Lynx – i 2014 – var antallet operative helikoptertimer 431 (året før var det 612). Bruken av blant annet overvåkningsfly som Orion avhjelper situasjonen, men i årsrapporten blir det konkludert med at man har «ikke nødvendig oversikt i fht. forsvarlig forvaltning i fiskeriene». Antallet tok som gjennomføres med Orion er av årsaker som er godt kjent dessverre redusert. Det går jeg ikke nærmere inn på nå.

I 2017 konkluderte Riksrevisjonen med at ressurskontrollen i både Skagerrak og Nordsjøen var utilstrekkelig. I 2018 hadde Kystvakta bare ett fast patruljerende havgående fartøy i sør, og det seiles nå ned ett ekstra skip fra nord under de store sesongfiskeriene. Det svekker på den andre siden kontrollen og beredskapen i nord.

Men et varmere hav bidrar samtidig til at fisken flytter seg til nye områder, og over større areal. Med større geografiske områder å overvåke forsterkes Kystvaktas problemer med samtidig kontroll flere steder.

Svar:

Forsvarsdepartementet er kjent med årsrapporten fra Kystvakten og utfordringsbildet som tegnes med hensyn til ressurskontroll i Skagerrak og Nordsjøen. Kystvakten har i de senere årene hatt redusert fartøyaktivitet i disse områdene i forhold til tidligere, og har hatt mindre kapasitet til å følge opp den utenlandske flåten. Brexit kan medføre økt press på norske områder, og Kystvakten vil følge utviklingen tett.

Kystvaktens ressurskontroll er i utstrakt grad basert på risikovurderinger som er utarbeidet i samarbeid med Fiskeridirektoratet. Denne risikovurderingen ligger til grunn for tilstedeværelse og innsats opp mot de mest aktuelle fiskeriene som til enhver tid foregår. I 2018 har Kystvakten hatt ett fast patruljerende havgående fartøy i sør, og patruljeringen er forsterket med flere fartøy ifm. de store sesongfiskeriene. Forsvarsdepartementet har gitt Kystvakten større fleksibilitet i hvordan fartøyene skal disponeres mellom nord og sør. Dette skal gi Kystvakten større handlefrihet til å kunne sette inn fartøy der behovet er størst. Det totale kravet til tilstedeværelse i nord eller antall patruljedøgn pr fartøyklasse er ikke endret. Kystvakten rapporterte at de gjennomførte det antall patruljedøgn i 2018 som var fastsatt.

Forsinket innfasing av NH 90 har lagt operative begrensninger på Kystvaktens virksomhet de senere år. Uten helikopter ombord er den operative evnen og kapasiteten til Kystvakten svekket. De åtte nye helikoptrene til de helikopterbærende Kystvaktfartøyene er under innfasing og vil bidra til å øke Kystvaktens rekkevidde og mulighet for

å gjennomføre overraskende kontroller i årene fremover. Helikoptrene forventes å være fullt operative innen 2024. Parallelt vil innleie av sivil luftkapasitet fortsette. Dette bidrar til økt situasjonsforståelse for aktiviteten på fiskefeltene og bedre grunnlag for å planlegge og prioritere Kystvaktens virksomhet.

Kystvakten tilføres to nye fartøyer fra 2020 som ledd i regjeringens styrking av den nasjonale slepeberedskapen. Dette vil øke Kystvaktens kapasitet til suverenitetshendelse, overvåkning og myndighetsutøvelse blant annet innen fiskerioppsyn og ressurskontroll. Fra 2022 vil tre nye helikopterbærende kystvaktfartøyer, til erstatning for Nordkapp-klassen, fases inn. Disse vil ha isgående egenskaper, noe som vil være relevant når fiskeriene flytter stadig lenger nordover. Til sammen vil dette gi Kystvakten fartøyer med betydelig bedre egenskaper og kapasitet, og dermed økt evne til å ivareta ressurskontroll. I arbeidet med ny langtidsplan for Forsvaret for perioden 2021 til 2024 vil videreutvikling av Kystvakten inngå som del av de helhetlige vurderingene av Forsvaret generelt og Sjøforsvaret spesielt.

SPØRSMÅL NR. 1401

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 12. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Frivillige og ideelle aktører kan utgjøre et viktig bidrag i tilknytning til rusbehandling.

Hvordan vil statsråden sørge for at behandlingsinstitusjoner i større grad inkluderer frivilligheten og ideelle aktører i oppfølgingen av rusavhengige?

BEGRUNNELSE:

Klinikkleder for Trasoppklinikken Anita Ellefsen har i Dagsavisen 2.april et innlegg der hun etterlyser tøffere krav til rusbehandlingen. Hun peker der blant annet på at behandlingsinstitusjoner bør ha et tettere samarbeid med frivilligheten, slik som Anonyme Alkoholikere, fordi dette virker i behandlingen.

Svar:

Som representanten Mørland viser til i sitt spørsmål og i begrunnelsen, representerer frivillige organisasjoner et viktig bidrag og støtte for mange mennesker som har ulike

livsutfordringer. Derfor har regjeringen i den politiske plattformen som ble forhandlet fram på Granavolden, tydelig sagt at den vil forsterke samarbeidet med frivillige aktører og sosiale entreprenører. Som helseminister er jeg opptatt av at tjenestene i større grad enn i dag, skal innrettes etter brukerne og pasientenes behov.

I Prop 15 S (2015-2016) Opptappingsplanen for rusfeltet er et av målene å etablere og utvikle samarbeidsmodeller og nye arbeidsmetoder. Gjennom tilskuddsordningen Tilbud til voksne med langvarige og/eller sammenhengende tjenestebehov er det blant annet ytt midler til Mottaks- og oppfølgingscenter (MO-senter). I følge-evalueringen av Opptappingsplanen for rusfeltet (Fafø-rapport 2018:44) kommer det fram av casestudier gjort i et utvalg av kommuner, at flere av disse senterne tilbyr et spekter av tjenester og formidler kontakt med mange tjenesteleverandører og ideelle og frivillige aktører.

Regjeringen støtter også opp under frivillige eller ideelle organisasjoner som både driver institusjonsbaserte tjenester og aktivitetstilbud til målgruppen personer

med rusmiddelproblemer. Formålet er at de frivillige og ideelle organisasjonene skal bidra til å styrke og samordne samfunnets samlede innsats overfor personer med rusmiddelproblemer og at de skal være et supplement til det offentlige tiltaksapparatet og til private tjenesteyterne som tilbyr tjenester gjennom avtaler med det offentlige.

Mange kommuner og behandlingstilbud innen TSB og psykisk helsevern – både offentlige og private – har knyttet til seg egne erfaringskonsulenter, som skal ha behandlings- eller pårørendeerfaring fra psykisk helsevern eller TSB. De har dermed erfaringsbasert kunnskap som kan være til stor nytte for den enkelte pasient under behandling i spesialisthelsetjenesten eller i kommunene etter endt behandling.

AA som representanten Mørland viser til i sin begrunnelse, betyr mye for mange mennesker med alkoholprob-

lemer. Her møter de andre som har vært i eller fortsatt er i liknende situasjoner som dem selv. Et slikt nettverk som AA representerer, kan derfor være et avgjørende bidrag til å mestre eget liv. Det er ingenting i veien for at behandlingsinstitusjoner inngår samarbeid med frivillige aktører eller organisasjoner som understøtter effekten av behandlingen den enkelte mottar, gitt at dette gis innenfor regelverket for helsetjenester.

Det vil være opp til den enkelte behandlingstilbud selv eller kommunene å formelt knytte frivillige organisasjoner til sine virksomheter. Forutsetningen vil da være at virksomhetene har ansvaret for at de frivillige organisasjonene som benyttes, tilfredsstiller helsefaglig forsvarlighetskrav og andre krav slik som taushetspliktbestemmelser mm.

SPØRSMÅL NR. 1402

Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 9. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvilke konkrete grep vil statsråden og regjeringen gjøre for å sikre at Kronos Titan kan få en avklaring om lagring av avfall og når kan en slik avklaring forventes fra statsråden?

BEGRUNNELSE:

Kronos Titan i Fredrikstad med ca. 170 arbeidsplasser står i stor usikkerhet om videre drift grunnet uavklarte spørsmål om lagring av avfall. Denne saken har vært kjent lenge og nå haster det med en avklaring i dette spørsmålet.

Svar:

I Norge er det næringslivets ansvar å etablere og drifte behandlingstilbud for det farlige avfallet de genererer. Samtidig har staten et nasjonalt ansvar og internasjonale forpliktelser for å sikre at Norge har nasjonal behandlingstilbudskapitet for farlig avfall. Det har vist seg vanskelig å etablere ny behandlingstilbudskapitet for farlig avfall etter at Porsgrunn kommune i 2015 sa nei til å fastsette planprogram for et mulig deponi for farlig avfall i Brevik.

I Granavolden-plattformen er det videreført fra Jeløya-plattformen at det skal utarbeides en plan for å begrense mengden farlig avfall, og at det skal sikres til-

strekkelig behandlingstilbudskapitet for farlig avfall i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser. Granavolden-plattformen sier i tillegg at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, og utarbeide en nasjonal strategi om sirkulærøkonomi.

For å følge opp dette har Miljødirektoratet fått i oppdrag å utarbeide en plan for å begrense mengden farlig avfall. Regjeringen har nå også besluttet at det skal nedsettes et ekspertutvalg som skal vurdere både hvordan mengden farlig avfall kan reduseres, og hvordan fremtidig behandlingstilbudskapitet for farlig avfall i Norge kan sikres.

Fremover vil vi måtte vurdere om det er behov for videre statlig involvering for å sikre fremtidig behandlingstilbudskapitet for farlig avfall.

SPØRSMÅL NR. 1403**Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 8. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Når foreninga Rødøy Stå På bygger en sherpasti med kostnadsramme 4,25 mill. i fjellet Rødøyløva som et folkehelseiltak må foreninga betale 850 000 kr av dette beløpet i merverdigavgift til staten. Foreninga kommer i en situasjon hvor tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet går tilbake til staten som mva. Sherpastien til Øyfjellet i Mosjøen er bygd av kommunen, som har rett å få mva. tilbake.

Kan finansministeren bruke mva-lovens § 6-36 til å gi fritak for mva i denne spesielle saken, slik at stiene kan bygges på like vilkår?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn for dette skriftlige spørsmålet er sak i Avis Nordland 29. mars 2019, side 4.

Svar:

Merverdiavgift er en generell avgift på innenlands forbruk av varer og tjenester og gir et svært viktig bidrag til å finansiere velferdsstaten. Av statens samlede skatte- og avgiftsinntekter, står merverdiavgiften for drøyt 20 prosent. Dersom det er ønskelig å støtte en bestemt aktivitet eller gruppe i samfunnet, er tiltak over statsbudsjettets utgiftside ofte både mindre kostbare og mer treffsikre enn fritak fra å betale merverdiavgift.

Regjeringen ønsker nettopp å legge til rette for at vi har gode turiststier, og Miljødirektoratet forvalter tilskuddsordningen Nasjonale turiststier som ble opprettet i 2017. I 2019 har direktoratet gitt tilskudd på til sammen 11,5 millioner kroner, til totalt 16 ulike turiststier. Dette er en ordning som også Rødøy Stå På har nytt godt av, både i år og tidligere.

Foreninga Rødøy Stå På må, på samme måte som alle andre, betale merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. På samme måte som alle andre som ikke driver merverdiavgiftspliktig virksomhet, får de ikke tilbakeført merverdiavgiften.

Merverdiavgiftsloven § 6-36 åpner for at vedtak om avgiftslemping kan treffes når det foreligger «særlige forhold». Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil til bruk i tilfeller som ikke har vært overveid av lovgiver, og hvor plikten til å beregne merverdiavgift fremstår som en utilsiktet virkning av merverdiavgiftsregelverket. Bestemmelsen skal, etter et prinsipielt standpunkt Finansdepartementet har inntatt, ikke benyttes til å tilgodese formål som ligger utenfor merverdiavgiftsloven. Det betyr at den

ikke skal brukes til å tilgodese for eksempel sosiale, kulturelle, næringspolitiske eller humanitære formål. Dette er et prinsipp som har dannet grunnlaget for en fast og langvarig forvaltningspraksis, en forvaltningspraksis som vedtakene fra Skatt Nord og Skattedirektoratet er i tråd med. Som jeg allerede har påpekt, bør statens bidrag til slike formål skje direkte gjennom ordinære overføringer over statsbudsjettets utgiftside og ikke indirekte gjennom fritak for merverdiavgift.

Dersom en kommune, som Vefsn kommune, velger å kjøpe inn varer og tjenester for å bygge turiststi, kan de få kompensert merverdiavgiften gjennom ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for kommuner, fylkeskommuner mv. Kompensasjonsordningen er finansiert av kommunene selv, ved at det er trukket tilsvarende i statlige overføringer til kommunene. Kommunene slipper derfor heller ikke unna belastningen for merverdiavgift.

Hensikten med merverdiavgiftskompensasjonsordningen er å motvirke konkurransevridninger som følge av merverdiavgiftssystemet. Merverdiavgiftskompensasjonen er konkurransenøytraliserende ved at kommuner ikke har incentiver til å utføre sine tjenester med egne ansatte, uten merverdiavgift, i stedet for å kjøpe tjenester fra andre, med merverdiavgift.

SPØRSMÅL NR. 1404**Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 12. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Norge skal redusere støyplagen 10 prosent innen 2020 ifht. 1999. Støyplagen har tvert imot økt, mest pga. veitrafikkstøy. Redusert fart og trafikk, samt skjerming er viktige tiltak.

Hva er brukt per år 2013-2018 til: Planlegging av E6 Oslo Øst/Manglerudprosjektet; Planlegging og tomteerverv på E18 Vestkorridoren; Planlegging og gjennomføring av hhv. støyskjermingstiltak på riksveinettet i Oslo og trafikksikkerhetstiltak på riksveinettet i Oslo?

BEGRUNNELSE:

På Miljøstatus.no står det:

"Støy er miljøproblemet som rammer flest mennesker i Norge. Nesten 2,1 millioner er utsatt for støy over 55 dBA utenfor huset sitt. Antallet har økt med ca. 700 000 siden 1999. Veitrafikken er den største kilden til støy i Norge. I 2014 ble rundt 1,9 millioner personer utsatt for trafikkstøy på mer enn 55 dBA utenfor boligen sin. I 2014 var rundt 1,9 million mennesker i Norge utsatt for trafikkstøy som overstiger anbefalingene, det vil si over 55 dBA. Dette er en økning på 700 000 siden 1999. I tillegg er det en stor gruppe som utsettes for støy på mellom 50 og 55 dBA. Den viktigste årsaken til at så mange mennesker er utsatt for støy er at veitrafikken øker, samtidig som flere mennesker bosetter seg i trafikkflette og støysatte områder. Folkehelseinstituttet har beregnet antall tapte friske leveår som følge av støy fra veitrafikk i Norge. Beregningene viser at:

- Sterk støyplage og søvnforstyrrelser hvert år utgjør henholdsvis 4 512 og 10 245 tapte friske leveår.
- Andelen av hjerte- og karsykdom eller død som kan knyttes til trafikkstøy kan summeres til om lag 198 tapte friske leveår."

På Miljødirektoratet.no står det:

"Målet til miljøvernstyresmaktene er at støyproblem skal forebygges og reduserast slik at omsynet til menneska si helse og trivsel blir ivareteken. Støy er forureining etter forureiningslova. I 2007 blei det fastsett eit nytt nasjonalt støymål. Det målet er todelt: 1) Støyplaga skal reduserast med 10 prosent innan 2020 i forhold til 1999. 2) Talet på personar utsett for over 38 dB innandørs støynivå skal reduserast med 30 prosent innan 2020 i forhold til 2005."

Norsk forening mot støy oppsummerer status slik:

1. Støyplagen skal reduseres med 10 % innen 2020 i forhold til 1999. Dette er rettet mot den generelle støyplagen i Norge. Det er ikke i nærheten av å bli oppfylt. Støyplagen har tvert imot økt, vesentlig fordi stadig flere plagges av veitrafikkstøy. Jernbanen har riktignok overoppfylt

støymålet, men forårsaket bare 4 % av støyplagene fra før, så det har liken innvirkning på totaltallet.

2. Antall personer utsatt for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 % innen 2020 i forhold til 2005. Dette målet er rettet mot de som er utsatt for de høyeste støynivåene. Her er utviklingen mer positiv, vesentlig fordi stadig flere boliger blir godt støyisolert.

Siden støymålet ikke vil kunne nås og støyplagen tvert imot har økt, hovedsakelig pga. veitrafikkstøy, er det vesentlig å innføre tiltak som redusert fart og trafikk, samt skjerming. Det er også vesentlig å sørge for at man ikke øker støyplagen i Norge på grunn av økt veitrafikkbygging med utilstrekkelige støyskjermingstiltak.

Svar:

Når det gjeld E6 Øst/Manglerudtunnelen er dette et prosjekt som m.a. føreset bompengar frå Oslopakke 3 i tillegg til ei eiga bompengefinansiering i Oslo. Det er òg avsett midlar til prosjektet i NTP 2018-2029. Hensikten med prosjektet er å betre forholda for alle trafikantgrupper og for dei som bur på Manglerud og Teisen gjennom god framkomst, auka kapasitet og betre føreseielegheit for kollektivtrafikken og for gods- og næringstransporten. Vidare skal prosjektet gi reduserte luft- og støyplager for dei som bur langs E6, samt eit samanhengande og trygt gang- og sykkelvegnett.

E18 Vestkorridoren er òg eit prosjekt som m.a. har som føremål å redusere trafikkskapte miljøproblem sidan dagens E18 både er ei visuell og funksjonell barriere og påfører omgivnadene stor påkjenning i form av støy og luftforureining.

Både E6 Øst/Manglerudtunnelen og E18 Vestkorridoren er viktige og prioriterte vegprosjekt for denne regjeringa.

Under følgjer ei oversikt over føresette løyvingar til dei omtalte formåla i perioden 2013-2018, fordelt på år. (Statens vegvesen har fullmakt til å kunne gjere nokre om-disponeringar innanfor desse løyvingane):

Mill. kr

Prosjekt/formål	Budsjett					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
E6 Manglerudprosjektet, planlegging	7	4	5	33	70	60
E18 Vestkorridoren, planlegging			29	95	49	90
E18 Vestkorridoren, grunnerverv			250	100	200	300
Støyskjerming, Oslo	16			4		
Trafikksikringstiltak, Oslo	2	43		13	3	18
Sum	25	47	284	245	322	468

SPØRSMÅL NR. 1405

Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 12. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

24.3.2019 presenterte ministeren en verdensnyhet; nok et vikingskip var funnet. Denne gangen i det som trolig er en høvding-grav i Borreparken i Horten.

Vurderer ministeren at dette funnet vil styrke en mulig norsk vikingtidsnominasjon, og vil han i så fall sørge for at Riksantikvarens arbeid med å vurdere grunnlaget for den, intensiveres?

BEGRUNNELSE:

I Dokument nr. 15:194 (2018-2019) har jeg tidligere spurt ministeren om status i arbeidet med verdensarvnominasjonen «Viking Age Sites in Northern Europe, Denmark, Germany, Iceland». Svaret var at "Norge anser at grunnlaget for en videreføring av serienominasjonsarbeidet ikke lenger er til stede. Klima – og miljødepartementet har derfor i brev av 18. mai 2017 bedt Riksantikvaren om å vurdere grunnlaget for en mulig norsk vikingtidsnominasjon. Denne prosessen er Riksantikvaren nå i gang med, men tidspunktet for når direktoratets anbefaling til departementet skal foreligge er ikke endelig avklart.

Svar:

Det er stor interesse for å komme videre i arbeidet med en mulig norsk vikingtidsnominasjon til verdensarvlisten.

Som representanten er kjent med er Riksantikvaren bedt om å vurdere grunnlaget for en mulig norsk vikingtidsnominasjon som oppfølging av verdensarvkomiteens vedtak i 2015. Departementet er fortsatt i dialog med Rik-

santikvaren om dette, og oppdraget er videreført i årets tildelingsbrev til direktoratet.

De spennende funnene av en skipsgrav i Borreparken i år og funnet som ble gjort av en skipsgrav i Halden i fjor vil naturligvis ha betydning for dette arbeidet. Det er imidlertid for tidlig å si noe om hvordan utfallet av denne prosessen vil bli. Norge er medlem av Unescos verdensarvskomiteé frem til høsten 2021 og kan derfor i denne perioden ikke fremme norske nominasjoner til verdensarvlisten.

SPØRSMÅL NR. 1406**Innlevert 4. april 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 11. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Er flytteprosessen av de 6 Bell-helikoptrene på Bardufoss i gang?

BEGRUNNELSE:

I januar uttalte forsvarsministeren at han regnet med at de seks Bell-helikoptrene på Bardufoss i løpet av året ville bli flyttet til Rygge.

Den siste tiden har vi dessverre vært vitne til tragiske skredulykker, hvor Bell-Helikoptrene har vært en viktig bistand for å transportere lavinehunder og hjelpemannskap inn i skredområdene. Bell-helikoptrene har raskt kunne være operativ, mens vi ser at Sea King fra Banak har brukt betydelig lenger tid for å rekke frem til skredområdet. Det er ingen tvil om at Forsvarets Bell-helikopter er avgjørende for beredskapen i Nord-Norge.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 5. april 2019 med spørsmål til samfunnssikkerhetsministeren fra stort-

ingsrepresentant Sanda Borch om hvorvidt flytteprosessen til de 6 Bell-helikoptrene på Bardufoss er i gang, som jeg besvarer, koordinert med justis- og innvandringsministeren.

Regjeringen la i Prop. 85 S (2017-2018) fram en plan for en delt løsning med Bell-helikoptrene som ivaretar Stortingets ambisjon om økt helikopterkapasitet til spesialstyrkene, og som samtidig gir Hæren helikopterstøtte fra Bardufoss. Stortingets flertall sluttet seg til regjeringens plan ifm. med behandlingen av budsjettet for 2019. Regjeringen planlegger med at endringene for å innføre denne løsningen starter i 2019.

Forsvaret vil opprettholde beredskapen med en times responstid for politiet med to Bell-helikoptre på Bardufoss, inntil Justis- og beredskapsdepartementet har etablert en alternativ løsning for politiets transportbehov. Justis- og beredskapsdepartementet har startet arbeidet med å etablere en sivil løsning for å dekke politiets behov. Den sivile løsningen skal fortrinnsvis være på plass i løpet av 2019. Justis- og beredskapsdepartementet følger tett opp arbeidet med en endelig tidsplan for når løsningen vil være på plass.

SPØRSMÅL NR. 1407**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 11. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Stortinget vil at de urettferdige graderingsreglene i pleiepengeordningen skal endres. 10. desember 2018 fattet et enstemmig Storting vedtak om å endre graderingsreglene i pleiepengeordningen.

Hva gjør regjeringen med vedtaket og hvor i prosessen er denne viktige saken nå?

BEGRUNNELSE:

Endringene i graderingsreglene i 2017 har gjort at graderingsreglene i for liten grad tar hensyn til de mottakerne som ikke kan arbeide når barnet er under tilsyn. Erfar-

ringer etter det første året har vist at for et begrenset antall mottakere har endringene rammet hardt. Flere med svært syke barn opplever det som svært brutalt at regelverket ikke tar hensyn til at det er helt umulig å dra på jobb, med bakgrunn i barnets medisinske tilstand og familiens situasjon på tross av at barnet er under tilsyn. Unntaksreglene for gradering av pleiepengene må fungere slik at de ikke avkorter de som likevel ikke har mulighet til å arbeide. Da resulterer graderingen i en økonomisk uholdbar situasjon for familier som allerede er i en svært vanskelig situasjon.

Dagens graderingsregler tar heller ikke høyde for at noen foreldre er nødt til å oppholde seg i nærheten fordi de må kunne komme på svært kort tid om det skjer noe

akutt med barnet. Det hjelper ikke i disse situasjonene at det er satt inn kommunale tjenester rundt barnet. Noen mottakere kan rett og slett ikke være i arbeid mens barnet er under tilsyn.

Mange av de som mottar pleiepenger har advart mot å la graderingsreglene fortsette å fungere uten unntak for den situasjonen noen omsorgspersoner som mottar pleiepenger, faktisk er i. Når gradering ender med inntektsbortfall fordi arbeid ikke er mulig i den situasjonen familien er i, blir graderingsreglene en økonomisk felle. Familiene som rammes, er allerede i en sårbar situasjon.

Vedtak 131 i forbindelse med behandlingen av Innst. 93 L (2018-2019) lyder: Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det gjøres unntak fra lov om folketrygd § 9-11 andre ledd første punktum når den som har omsorg for barnet ikke har mulighet til å være i arbeid mens barnet har tilsyn av andre fordi han eller hun har hatt tilsyn og pleie av barnet på natten og dermed har behov for hvile, eller det er nødvendig å være i beredskap.

I 2019 er det kommet to nye avsnitt i et rundskriv om graderingsreglene. Disse endringene i rundskrivet er uklare og kan skape forvirring. Vedtaket i Stortinget sier spesifikt at regjeringen skal fremme et forslag om endringer.

Familiene som er rammet av de svært rigide graderingsreglene har ventet lenge nok. De fortjener svar.

Svar:

Det står i Regjeringens politiske plattform at vi gjennom graderingsreglene vil legge bedre til rette for foreldre som har nattlig tilsyn eller er i beredskap.

Dette krever lovendring, og departementet arbeider for at en slik lovendring kan komme på plass så raskt som mulig. En endring i graderingsreglene vil imidlertid ha budsjetteffekt og må derfor også håndteres i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Representanten viser til endringen som er nylig er gjort av Arbeids- og velferdsdirektoratet i rundskrivet til kapittel 9 i folketrygdloven, og at det kan skape forvirring. Direktoratet har orientert meg om at disse endringene er ment å presisere hva som er å regne som en tilfredsstillende "etablert tilsyns- og avlastningsordning" innenfor gjeldende regelverk. Presiseringen skal bidra til at foreldre til barn som har sporadisk tilsyn får fulle pleiepenger uten gradering.

Endringen er ikke ment å svare ut verken Stortingets anmodningsvedtak eller punktet om gradering i Regjeringens politiske plattform.

SPØRSMÅL NR. 1408

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 12. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Har kommuneloven eller energiloven forrang når det gjelder å avgjøre hvem som skal føre kontroll/tilsyn med kommunalt eide aksjeselskap innen energisektoren, og dersom det skulle være slik at energiloven går foran, vil dette da innebære at kommunens tilsynsorganer ikke kan få slikt innsyn som er nødvendig for å utføre kontroll etter kommuneloven?

BEGRUNNELSE:

I Oslo har Kontrollutvalget bestilt en undersøkelse av it-sikkerhet hos Hafslund, som er et 100 prosent kommunalt eid aksjeselskap.

Elektrisitetsforsyning er et samfunnskritisk område, der det av stor betydning å vite at IT-systemene er godt sikret mot eventuelle angrep utenfra. Kontrollutvalget

og kommunerevisjonen i Oslo har vektlagt tilsvarende undersøkelser høyt de siste årene, og har blant annet undersøkt it-sikkerhet i Vann- og avløpsetaten og Sporveien.

Hafslund har imidlertid nekta kommunerevisjonen tilgang til deler av det som skal undersøkes. Hafslund får støtte i dette fra NVE, som mener at energiloven går foran, og at det bare er NVE som kan føre tilsyn. Det har de fram til nå ikke gjort. Etter både gammel og ny kommunelov skal revisjon og kontrollutvalg ha tilgang uavhengig av taushetsplikt.

Svar:

Det følger av kommuneloven § 80 første ledd at kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor har rett til innsyn og undersøkelser i selskaper. Bestemmelsen gjelder for innsyn og undersøkelser blant annet i aksjesel-

skaper der en kommune direkte eller indirekte eier alle aksjer. Kontrollutvalg og revisor har rett å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, og i den utstrekning det er nødvendig kan kontrollutvalget og revisor selv foreta undersøkelser i selskapet. I forarbeidene til kommuneloven § 80 er det forutsatt at retten til innsyn og undersøkelser gjelder uten hinder av taushetsplikt.

Av energiloven § 9-3 annet ledd fremgår at enhver plikter å hindre at andre enn rettmessige brukere får adgang eller kjennskap til sensitiv informasjon om kraftforsyningen. Taushetsplikten er nærmere regulert i forskrift om sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen (kraftberedskapsforskriften). Norges vassdrags- og ener-

gidirektorat (NVE) er beredskapsmyndighet og ansvarlig for sektorregelverket.

Spørsmålet fra stortingsrepresentanten er generelt utformet, men er knyttet til en konkret sak. Etter henvendelse fra Hafslund Nett AS vedtok NVE 25. mars 2019, med hjemmel i kraftberedskapsforskriften, at Kommunerevisjonen i Oslo ikke er rettmessig bruker av kraftsensitiv informasjon. Vedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet, og departementet vil gjennomføre klagebehandling på ordinær måte. Spørsmålet om hvordan de to lovverkene skal tolkes og avstemmes, må avklares i den forbindelse. Jeg kan derfor ikke ta stilling til den konkrete lovanvendelsen knyttet til denne saken nå.

SPØRSMÅL NR. 1409

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 12. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Mener statsråden det er fornuftig med en ordning som gir støtte til maks to ladestasjoner for elbil per kommune, uavhengig av størrelse og befolkningstall, og vil statsråden ta initiativ for å gjøre ordningen mer fleksibel?

BEGRUNNELSE:

Det er et uttalt mål med flere ladestasjoner for elbil i hele landet.

I dag finnes det en støtteordning gjennom ENOVA som kommunene kan bruke. Denne gir støtte til maks to ladestasjoner per kommune, uavhengig av både befolkningsmengde og geografisk størrelse.

Norske kommuner har fortsatt svært ulik størrelse, og det er vanskelig å se logikken i at det for eksempel kun gis støtte til to el-ladestasjoner i Siljan kommune med 214 km² og Vinje kommune med 3 100 km².

Ifølge ordfører i Vinje er den eneste grunnen til at det ikke kommer ladestasjon på Rauland, ENVOAs begrunnelse om at det allerede er to ladestasjoner eller mer i Vinje kommune.

Svar:

Regjeringen har lagt stor vekt på å tilrettelegge for elektrifisering av transportsektoren. Utviklingen i elbilandelen i nybilsalget de siste årene viser at politikken på området er vellykket: I 2018 var 31,2 prosent av nye personbiler helt

elektriske. Hittil i år er tallet nesten 50 %. Norge er med dette i en global særklasse når det gjelder elbilers markedandel. For å nå regjeringens mål for nullutslippskjøretøy, for eksempel at alle nye personbiler skal være nullutslippsbiler i 2025, er utbygging av tilstrekkelig ladeinfrastruktur avgjørende.

For at dette skal skje på en fleksibel og effektiv måte, er det lagt til grunn at utbygging av infrastruktur for alternative drivstoff skal være markedsdrevet og på et tidligst mulig stadium skje uten støtte. En markedsdrevet utbygging betyr at etterspørselen etter lading skal skape grunnlag for at profesjonelle aktører kan drive ladeinfrastruktur på kommersiell basis på samme måte som bensinstasjoner.

På et tidlig stadium har det vært behov for støtte for å sikre ladeinfrastruktur i de viktigste transportkorridorene, samt i og rundt byer. Her har Transnova, og senere Enova, vært statens virkemiddel. I de første årene brukte Enova konkurranseutlysninger for å støtte utbygging av hurtigladere langs landets viktigste transportårer. Aktører konkurrerte om opp mot 100 prosent støtte for sammenhengende utbygging, altså to hurtigladere minimum hver 50. kilometer.

Etter hvert som antallet elbiler på norske veier øker, blir det lønnsomt for private aktører å tilby lading. Dette er i stadig større grad tilfellet i store deler av landet. Enova følger nøye med på utviklingen i lademarkedet, og tilpasser sine programmer for å dekke områder hvor det fortsatt ikke kan forventes lønnsomhet, og dermed ikke

vil etableres ladestasjoner uten støtte. De siste to årene har Enova forsøkt å lage en enkel ordning for foretting, ved å tilby støtte til å etablere hurtigladere i kommuner som ikke allerede har minst to hurtigladere. Det er denne ordningen det her stilles spørsmål ved.

Ordningen har bidratt til utbygging i de fleste deler av landet, men erfaringene Enova har gjort seg er at den rettighetsbaserte ordningen ikke har bidratt til optimal utbygging av ladeinfrastruktur, ikke har bidratt til utvikling av et profesjonelt lademarked, ga høyere støttekostnader og ikke treffer godt nok der hvor ladetilbudet er dårligst eller fraværende. Derfor er det, som det ble lagt opp til i KLDs budsjettproposisjon for 2019, gjort endringer som lar Enova ta grep for å gjøre utbyggingen raskere og mer målrettet.

Enova har allerede varslet at dagens rettighetsbaserte ordning skal erstattes av en konkurransebasert støtteordning. Dette vil ta form av en serie konkurranser om støtte til helhetlig utbygging av hurtigladere i bestemte geografiske områder hvor støtte kan forventes å bidra til vekst i kjøp og bruk av elbil, og hjelpe i gang det kommersielle lademarkedet. Første runde vil gjelde Finnmark og Nord-Troms, før man på bakgrunn av erfaringene herfra går videre med andre områder. Støtteordningen stortingsrepresentant Myhrvold refererer til i sitt spørsmål vil etter planen legges ned senest 3. juni i år.

Regjeringen vil snart legge frem en handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff for transportsektoren, som blant annet omtaler denne problemstillingen.

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund

Besvart 12. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Har Kulturdepartementet sendt signaler om monopolisering av markedet for databasesystemer blant NIFs idrettslag?

BEGRUNNELSE:

Vi er blitt kontaktet av leverandører som er bekymret for en monopolisering.

Svar:

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er selv ansvarlig for utformingen av sine medlemssystemer, og departementet legger ingen føringer for dette arbeidet. Det innebærer at NIF på selvstendig grunnlag må finne fram til konkrete løsninger som ivaretar behovet for medlems- og aktivitetstall av god kvalitet.

Medlems- og aktivitetsutviklingen i norsk idrett inngår som et sentralt element i vurderingen av måloppnåelse for bruken av spillemidlene. For Kulturdepartementet er det avgjørende at NIFs medlemssystem gir grunnlag for å rapportere medlems- og aktivitetstall av god kvalitet.

Gjennom eksisterende medlemssystem har NIF kun vært i stand til å registrere antall medlemskap, ikke antall

unike medlemmer. Departementet har derfor vært tydelige på at NIF bør få på plass et system som gjør det mulig å telle antall unike medlemmer, ikke kun antall medlemskap som i dag. Registrering av antall unike medlemmer vil for eksempel kunne gi bedre grunnlag for å vurdere frafallet i norsk idrett, da man vil kunne se hvor mye av reduksjonen i medlemskap som skyldes spesialisering, og hvor mye som skyldes at ungdom forlater idretten. Behovet for å kunne registrere antall unike medlemmer er også et sentralt punkt i Riksrevisjonens rapport om Kulturdepartementets oppfølging av NIFs bruk av spillemidler.

SPØRSMÅL NR. 1411**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 10. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Jeg takker for statsrådets svar av 14.2.19 på mitt spørsmål om byvekstavtale i Tromsø der det sies: «Det føreligg eit fagleg grunnlag for ein bompengeproposisjon samt naudsynnte lokalpolitiske vedtak for Tenk Tromsø. Det er og gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) for bypakka». Men jeg fikk ikke svar på om NÅR forhandlingene kan komme i gang.

Kan han svare på dette?

BEGRUNNELSE:

Dette er en oppfølging av et tidligere spørsmål:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=74936>

Svar:

Som eg gjorde greie for i svaret mitt på spørsmålet som representanten Arne Nævra viser til, vil regjeringa gjere sine egne vurderingar av saka, og vil sjå framdrifta i forhandlingane om ein byvekstavtale i samanheng med ein bompengeproposisjonen om bypakke Tenk Tromsø. Denne proposisjonen vil som kjent vere ein viktig del av ein avtale.

Eg kan difor ikkje no setje ein konkret dato for når regjeringa vil invitere til forhandlingane om ein byvekstavtale for Tromsø.

SPØRSMÅL NR. 1412**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 12. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at KVU-en som nå skal utarbeides for vegløsninger øst for Oslo også vil se trafikkutviklingen i en større geografisk og samfunnsmessig sammenheng, der alternative transportformer som jernbane og båt også inkluderes, og ikke bare biltrafikk på veg?

BEGRUNNELSE:

Inntrykket man sitter igjen med etter at det har vært holdt presentasjonsmøter med aktuelle instanser, er at Statens vegvesen legger opp til en tradisjonell vegutredning med KVU når det gjelder vegforbindelse øst for Oslo. Jeg har fått innspill på at det fra prosjektgruppas side ikke er blitt vist noen stor vilje til å se på prosjektet i en større samfunnsmessig helhet, der alternativer eller supplement til rene vegløsninger blir belyst.

Det er åpenbart at dette utredningsområdet må sees i en langt større geografisk sammenheng også, mye større

enn området Moss/Fredrikstad i sør til Lillestrøm/Fetsund i nord. Jeg kjenner jo også til fylkesordføreres innspill om en Ring 4 - der disse nye planene øst for Oslo blir tatt med.

En skulle tro at det var åpenbart nødvendig å se at det i det større influensområdet også utredes både jernbane- og sjøfartløsninger på lik linje med rene vegløsninger. Jeg mener det blir fullstendig feil å avgrense mulige løsninger til kun veg allerede i den forberedendefasen.

Bilbaserte løsninger, der rask framkommelighet på nye veier er sentralt, vil svekke jernbanens konkurransekraft og komme i konflikt med nasjonale og internasjonale forpliktelser på klima og miljø.

Dessuten vil det gjøre overgangen av gods fra vei til bane enda vanskeligere. Jeg vil minne om stortingets mål om å flytte 30 prosent av godstransportene over 300 km fra veg til sjø og bane. Jfr. også Riksrevisjonens rapporter.

Svar:

Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å gjennomføre ei konseptvalutgreiing (KVU) for rv. 22/rv. 111 Fetsund-Sarpsborg-Fredrikstad, jf. mellom

anna Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2023, side 270. Departementet har mottatt grunnlagsmateriale frå Vegdirektoratet til fastsetjing av mandat for utgreiinga. Eg tek sikte på at et mandat for utgreiinga kan fastsetjast i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1413

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 11. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Er statsråden enig i at en gård som driver med vedproduksjon for salg ikke kan benytte seg av innkjøpt virke, og at dette er i strid med prinsippene om stedbunden næring?

BEGRUNNELSE:

Skog og trær er ofte en viktig del av ressursgrunnlaget ved norske gårdsbruk, enten som primærinntektskilde eller sekundærinntekt, som ved Skallerød gård i Moss. Her er vedproduksjon viktig for vekseldrift når det ikke er sesong for grønnsaker.

Skallerød gård har om lag 20 ansatte på 350 da. jord, og omsetter for cirka seks millioner kroner årlig med produkter fra jord og skog.

Tilbake i 2012 ble det omsøkt byggetillatelse for vedproduksjonshus. Dette fikk avslag med begrunnelse av at det var i strid med kommuneplanen der gården ligger i et LNF-område. videre ble det vist til Veileder T1443 angående landbruk pluss, side 8 der det framgår at innkjøpt virke er i strid med landbruksbegrepet.

Gårdens skogressurser er i dag for små til å dekke etterspørsel og produksjon.

Svar:

Vedproduksjon for salg er en naturlig og viktig aktivitet på mange gårdsbruk, både som hovednæring og som tilleggsnæring. Det er ikke uvanlig å benytte innkjøpt virke også i denne produksjonen for å sikre jevn årlig produksjon og fornuftig forrentning av investert kapital. Statistikk fra "Norsk ved", som organiserer norske vedprodusenter, viser at om lag en tredjedel av den norske vedproduksjonen er basert på innkjøpt virke. Omfanget av innkjøpt virke varierer betydelig fra år til år i den enkelte produksjon.

Spørsmålet om eventuell byggetillatelse for et vedproduksjonshus i et LNF-område reguleres av plan- og bygningsloven (pbl.). Det kan i noen tilfeller være en vurderingssak hvorvidt et byggetiltak er å anse som en del av landbruksformålet i kommuneplanen, eller om det må søkes dispensasjon eller foretas en planendring. Dette er det kommunene som avgjør, og det er derfor utarbeidet veiledning til kommunene.

I begrunnelsen for spørsmålet blir det vist til veileder T-1443 "Plan og bygningsloven og Landbruk Pluss". Denne ble i 2017 erstattet med veileder H-2401 "Garden som ressurs". I sistnevnte veileder er det gjort en del forenklinger, men utgangspunktet er fortsatt pbl. med forarbeider.

Veilederen skal hjelpe kommunene i å vurdere hvorvidt et byggetiltak er i tråd med planformålet LNF uten at den slår fast hva som er løsningen i enkelttilfeller.

Veilederen har i tillegg som formål å vise hvordan kommunen aktivt kan tilrettelegge for tilleggsnæringer som ligger utenfor planformålet LNF.

Det er kommunen som avgjør om et byggetiltak er i tråd med landbruksformålet eller om det må søkes dispensasjon eller foretas en planendring. Jeg kan ikke kommentere enkeltsaker som skal avgjøres av kommunen.

SPØRSMÅL NR. 1414**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 12. april 2019 av samfunnsikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Vil statsråden gjøre en ny vurdering av hvor nødmeldingssentralen for Agder skal ligge, hvor mye kan man spare ved å bruke eksisterende lokaler på Stoa til en samling av disse etatene, fremfor å flytte til nye lokaler i Kristiansand, og hvor mye vil regjeringen kompensere Arendal kommune med, dersom man holder fast på nedleggingen av sentralen på Stoa?

BEGRUNNELSE:

På Stoa i Arendal kommune er det etablert en moderne 110-sentral, men det er fattet vedtak om å flytte denne i forbindelse med samlingen av en ny nødsentral for brann, politi, og kanskje AMK i Kristiansand.

En slik avvikling av en nesten helt ny 110-sentral fremstår som en dårlig bruk av fellesskapets midler, når man igjen må skaffe helt nye lokaler i forbindelse med samlokaliseringen i Kristiansand. I tillegg er prisene på eiendom lavere i Arendal enn Kristiansand, og det er derfor rimelig å anta at slike arealer vil være dyrere for fellesskapet i Kristiansand enn Arendal.

Det foreligger også en avtale i forbindelse med fylkessammenslåingen av Aust-Agder og Vest-Agder, som sier at regionale statlige arbeidsplasser skal samles i Aust-Agder og Arendal. Dette er hittil i liten grad blitt fulgt opp av regjeringen, og har derfor skapt betydelig frustrasjon i forbindelse med sammenslåingen. Ved å lokalisere en samlet nødmeldingssentral til Arendal vil man kunne bedre noe på denne situasjonen.

Stortinget behandlet nærpolitireformen, prop. 61LS, 10. juni 2015, og det ble blant annet fattet vedtak om følgende anmodning, nr. 645:

«Stortinget ber regjeringen utforme en kompensasjonssordning for 110-sentraler som blir nedlagt med ny struktur, og komme tilbake til Stortinget med forslag til en slik ordning på egnet måte.»

Ordnningen skulle ivareta kommuner som har investert i nye nødmeldingssentraler etter 1. januar 2010, og DSB skulle overlevere justisdepartementet forslag til kompensasjonssordning opprinnelig innen 15. januar 2016.

Skulle statsråden stå fast på det vedtaket som er fattet rundt fremtidig nødmeldingssentral på Agder, er det derfor på høy tid at regjeringen nå avklarer når og hvor mye man vil kompensere for at man legger ned en moderne 110-sentral i Arendal.

Svar:

Samlokalisering er et viktig tiltak for å bidra til effektiv og kvalitativt god hjelp og bedre samhandling. Nettopp derfor har regjeringen besluttet og sørget for å få samlokalisert brann og politiets nødmeldings- og operasjonssentraler en rekke steder som del av politireformen. Målsetningen er å gi befolkningen bedre tjenester i nødsituasjoner.

Frem til i dag er det gjennomført samlokaliseringer i Hamar, Ålesund, Bodø (hvor også helse er med), Ski og Tønsberg. Det pågår også prosesser for å legge til rette for samlokalisering i Tromsø og Kirkenes. Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) skal i samarbeid med Politidirektoratet utarbeide en plan for samlokalisering i gjenstående regioner/politidistrikter. I forbindelse med arbeidet med å etablere nye lokaler for politihuset i Kristiansand, har JD gitt føringer om at det skal tilrettelegges for samlokalisering av brann- og redningsetatens nødmeldingssentral med politiets operasjonssentral. Det skal også klargjøres slik at helsetjenestenes AMK-sentraler kan plasseres samme sted.

Kostnadsbildet og effektiviseringspotensialet knyttet til samlokalisering av sentraler er sammensatt og kompleks. Samlokalisering kan innebære kostnader på kort sikt, men har også et potensiale for kostnadseffektivisering og innsparing på kommunenes side på lengre sikt dersom det samarbeides godt på tvers av kommunegrensene. Staten har brukt betydelige midler over år på å finansiere samlokalisering av de kommunale 110-sentralene med politiets operasjonssentraler og bruker mye ressurser på å få til dette på en best mulig måte både for involverte aktører og for tilbudet til befolkningen.

Gjennom reduksjonen i antall politidistrikter og 110-regioner, blir antall 110-sentraler, redusert. For kommunene samlet sett tilrettelegger denne reduksjonen både for økt faglig kvalitet på sentralene og en reduksjon i driftskostnader. Spørsmål knyttet til kompensasjon til kommuner som berøres av at brannvesenets 110-sentraler legges ned med ny struktur, er til behandling i departementet og vurderes i det pågående arbeidet med samlokalisering. Dette vil avveies opp mot andre viktige tiltak og vil håndteres i ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1415**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 23. april 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Den siste tiden har debatten om rekrutteringskvote til unge fiskere gått. Mange er i villrede over hva regjeringen har bedt Fiskeridirektoratet legge til grunn ved behandling av søknadene.

Mener statsråden det er fartstid som er attestert, eller fartstid utfra manntallet, som skal legges til grunn for tildelingen av rekrutteringskvoter?

BEGRUNNELSE:

Ved siste runde av tildeling av rekrutteringskvoter skrev Fiskeridepartementet et brev til Fiskeridirektoratet 18. september i fjor. Her står blant annet følgende:

«Forskriften innebærer en videreføring av ordningen med årlig nytildeling av deltageradganger i rekrutteringsøyemed. Det legges opp til at det kan tildeles inntil 10 deltageradganger. Av de totalt 10 deltageradgangene, er 5 satt av til søkere med lengst dokumentert fartstid. Ved beregning av dokumentert

fartstid bes det om at dette beregnes etter attester basert på dager, måneder eller år, og ikke timebasis.»

Svar:

Rekrutteringskvoteordningens hovedformål er å gjøre det lettere for unge fiskere å etablere seg som fartøyeiere, og dermed bidra til rekruttering til fiskeryrket. Det ble tildelt ti rekrutteringskvoter i januar 2019.

Både det å være registrert i fiskermanntallet og det å være mannskap på et fiskefartøy kvalifiserer som fartstid når det gjelder rekrutteringskvoter.

Det kreves dokumentasjon for fartstiden. Manntallet er et offentlig register som gir god dokumentasjon. Fartstid som mannskap dokumenteres med attest fra reder e.l.

Sitatet fra brevet det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, innebærer ikke at manntallsregistrering ikke skal telle som fartstid. Det sier bare noe om hvordan fartstid skal beregnes når det er attest som er grunnlag for fartstiden.

SPØRSMÅL NR. 1416**Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 24. april 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Går statsråden god for beslutningsgrunnlaget for å legge ned fødeavdelingen i Kristiansund til fordel for Molde, og mener statsråden det er god sykehuspolitikk å legge ned en sykehusavdeling på bakgrunn av variasjoner på én kvalitetsindikator i ett enkelt år?

BEGRUNNELSE:

27. mars 2019 besluttet styret i Helse Møre og Romsdal HF å legge ned fødeavdelingen ved Kristiansund sykehus fra august 2019, og sentralisere fødetilbudet til befolkningen på Nordmøre og i Romsdal til Molde sykehus. I Stortingets spørretime 3. april 2019 ga helseministeren uttrykk for at han stiller seg bak vedtaket.

I helseforetakets begrunnelse for hvorfor det var fødeavdelingen i Kristiansund som skulle legges ned, heter det følgende:

«Gjennom prosjektprosessen har det blitt tydeleg for klinikkleiinga at Molde sjukehus vil vere den føretrekte lokalisasjon for ei samla fødeavdeling. Dette støtter seg på ei samla medisinskfagleg vurdering, interne kvalitetstal, avhengigheit til andre fagområde og rekruttering og stabilitet i fagmiljøet dei siste par åra. Klinikkleiinga vurderer legemiljøet ved Molde sjukehus til å ha best føresetnader for å sikre robust og pasientsikker drift av ei felles fødeavdeling.» (styresak 26-19)

I et møte på Kristiansund sykehus 4. april – der undertegnede møtte fagdirektør, administrerende direktør, klinikkleder og tillitsvalgte for fagmiljøene ved fødeavdelingen i Kristiansund – kom det frem at henvisningen til «interne kvalitetstal» gjaldt en variasjon mellom syke-

husene i kvalitetsindikatoren for keisersnitt i statistikken fra 2018. Sett under ett var det ingen signifikant forskjell mellom sykehusene på indikatoren for keisersnitt i årene 2014 til 2018.

Som det fremkommer av Helsedirektoratets redegjørelse for kvalitetsindikatorer, skal man være varsom når man tolker kvalitetsindikatorer. Ettersom ulike sykehus kan ha ulike populasjoner, ulike funksjoner og ulike seleksjonskriterier, kan ikke forskjeller i hvordan sykehusene skårer på kvalitetsindikatorer uten videre brukes til å konkludere om kvalitetsforskjeller mellom sykehus. Det hadde således vært nyttig å få en avklaring av om statsråden forstår dette, eller om han mener det er god sykehuspolitikk å ta beslutninger om å legge ned sykehusavdelinger på bakgrunn av én kvalitetsindikator i ett enkelt år.

Under møtet 4. april avviste fagmiljøet i Kristiansund også påstanden om at avdelingen har problemer med å rekruttere leger. De tillitsvalgte viste til at det tidligere i år ble utlyst en stilling som lege i spesialisering, der det kom inn søknader fra 14 kvalifiserte søkere. Utlysningen ble deretter trukket tilbake av ledelsen.

Ettersom forutsetningene for styrebeslutningen i Helse Møre og Romsdal HF har vist seg å være tvilsomme, bes statsråden avklare om han kan gå god for dette beslutningsgrunnlaget.

Svar:

Når det gjelder sammenslåingen av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund så vil jeg vise til mitt svar til Dokument 8:79 hvor jeg viser til at det fremgår blant annet følgende av utviklingsplanen til Helse Møre og Romsdal:

"Fødeavdelingene i Kristiansund og Molde har i mange år hatt ei drift prega av store vanskar med rekruttering og stabilitet i lege- og jordmorgruppa. Føretaket har aktivt forsøkt ulike tiltak for å rekruttere til fagmiljøa, men det har vore ei stor belastning på dei tilsette, med utstrakt vikarbruk og variasjon i

kvalitet. Det har til tider vore vanskeleg å innfri kvalitetskrava i Eit trygt fødetilbod. Dei offentlege opne kvalitetstala viser at desse er for variable. Det vil vere fagleg krevjande å la dagens drift halde fram inntil SNR står klart i 2022. Fagmiljø har derfor uttrykt ønske om ei fysisk samanslåing for å skape eit større og meir robust fagmiljø i alle større planprosessar sidan 2005, men har hatt ulikt syn på kor ei slik samlokalisering bør vere og kva tid den bør gjerast. Føretaket ser det som viktig å kome i gang med prosessen for å utvikle fag, arbeidsprosessar og organisering for innflytting i SNR. Siktemålet er å ha samanslått fødeavdelingane innan utgangen av 2019, men det viktigaste er likevel å kome i gang med gode, opne og involverande prosessar for at avdelingane er samanslått i god tid (2 år) før innflyttinga i SNR."

Styret i Helse Møre og Romsdal behandlet i desember 2018 en sak om operasjonalisering av utviklingsplanen. Det ble her vist til at det i vedtatt utviklingsplan er skissert at en i 2019 skal starte prosessen med sammenslåing av fødetilbudet i Molde og Kristiansund med tanke på samling i det nye sykehuset, og at dette ville bli fulgt opp i tråd med vedtaket. I forbindelse med behandling av omstillingstiltak ble det oppgitt at det ble sett som hensiktsmessig å samle fødeavdelingene fra sommeren 2019.

Når styret i Helse Møre og Romsdal vedtok å samle de to fødeavdelingene fra august 2019, så skjedde dette på bakgrunn av flere tidligere styrebehandlinger i Helse Møre og Romsdal hvor hensynet til å sikre kvalitet og bærekraftig faglig utvikling blir trukket fram som begrunnelse. Samtidig pekte styret i Helse Møre og Romsdal på viktigheten av å prioritere kompenserende tiltak og betydningen av at det er tunge funksjoner og oppgaver både i Kristiansund og Molde sjukehus i interimfasen til SNR.

Administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal har etter styrebehandlingen oppgitt at han vil komme tilbake til styret med et forslag om å utsette tidspunktet for sammenslåingen.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet fra representanten om jeg tar stilling til nedleggelse av avdelinger på bakgrunn av én kvalitetsindikator i ett enkelt år, så kan jeg forsikre representanten om at det gjør jeg ikke.

SPØRSMÅL NR. 1417

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 24. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mye penger har Helse Møre og Romsdal HF brukt, inkludert både innleide tjenester og frikjøp av egne ansatte, på å planlegge kutt i helsetilbudet?

BEGRUNNELSE:

27. mars 2019 besluttet styret i Helse Møre og Romsdal HF å legge ned fødeavdelingen ved Kristiansund sykehus, å legge ned døgnbehandlingen på Sjøholt DPS, og å out-

source renholdstjenestene ved sykehusene i Kristiansund og Molde. Styret utsatte behandlingen av et forslag om å legge ned rehabiliteringsplassene på Aure og Mork.

Det fremkommer av sakspapirene at det er lagt ned et stort arbeid i å planlegge kuttene, der det blant annet er utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) for hvert av områdene det kuttes i. I ROS-rapportene fremkommer det at er knyttet uakseptabel risiko til flere sider ved hvert av sparetiltakene: Uakseptabel risiko for svekket smittevern dersom man outsourcer renholdstjenestene, uakseptabel risiko knyttet til lang reisevei ved å legge ned fødeavdelingen, uakseptabel risiko for at man ikke evner å rekruttere og beholde fagkompetanse i fødeavdelingen, uakseptabel risiko knyttet til kvaliteten i både døgntilbudet, det polikliniske tilbudet og det ambulante tilbudet ved å legge ned rehabiliteringssentrene – for å nevne bare noen.

Det ville være nyttig å vite hva det har kostet foretaket å planlegge kuttene i helsetilbudet – blant annet for å vurdere om dette er fornuftig ressursbruk, all den tid advarslene og innvendingene i minimal grad får konsekvenser for beslutningene som er tatt.

Svar:

Styret i Helse Møre og Romsdal vedtok 24. oktober 2018 blant annet følgende i sak 44/2018:

"3. Styret i Helse Møre og Romsdal ber om å få seg forelagt ein prosjektplan så raskt som mulig som skisserer konkrete

målbare tiltaksområder for å snu den økonomiske utviklinga frå underskot til berekraftig drift. Dette for å skape grunnlag for planlagde og nødvendige investeringar. Både forbetringstiltak og strukturendringer må vurderast som grunnlag for dei kostnadsreduksjonar som er nødvendig. Arbeidet organiseres som eit prosjekt som sikrar tilstrekkeleg gjennomføringskraft. Administrerande direktør gis fullmakt til å hente inn ekstern bistand i arbeidet. Styret orienteres om gjennomføring og framdrift månadleg."

Helse Midt-Norge oppgir til departementet at Helse Møre og Romsdal fra desember 2018 fram til utgangen av februar 2019 har utbetalt 832 123 kroner eks. mva til konsulentbyrået Deloitte i forbindelse med arbeidet. Timer påløpt i mars og april er så langt ikke fakturert. Når det gjelder andre kostnader i sammenheng med ROS-analyser og annet medvirkningsarbeid er dette kostnader som inngår som en del av den ordinære driften av Helse Møre og Romsdal der en bruker egne ressurser. Det opplyses at det i en periode med planlegging av tiltak har vært mer involvering av ansatte enn ellers, men at det ikke er ført egne oversikter over kostnadene ved dette.

Helse Møre og Romsdal har over flere år brukt mer ressurser enn det inntektene gir grunnlag for. Helse Midt-Norge har påpekt at det er viktig at driften i Helse Møre og Romsdal tilpasses til et riktig nivå, og at det er helt nødvendig å gjennomføre tiltak som sikrer at tjenesten framover kan ytes innenfor de økonomiske rammene som settes for helseforetaket.

SPØRSMÅL NR. 1418

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Sykehusene ble tatt ut av politisk forvaltning og overført til juridisk selvstendige foretak etter markedsprinsippet i 2002. Helseforetakene kan vedta endringer som nedleggelse av fødetilbud og akuttfunksjoner utenfor de politiske beslutningsprosessene. Ordførere i Nordmøre har starta opprør mot foretaksmodellen etter avgjørelsen om nedleggelse av fødeavdelingen.

Ønsker statsråden å ta politisk ansvar for styringen av tilbudet i spesialisthelsetjenesten og dermed enig i kravet om å ta sykehusene til folkevalgt styring?

Svar:

Selv om helseforetakene er organisert som selvstendige rettssubjekter i foretak med egne styrever, er det ikke riktig at det ikke er politisk styring av sektoren. Den demokratiske styringen og kontrollen er flyttet fra fylkespolitikere til statlig nivå; regjeringen og Stortinget.

Stortinget fastsetter lover og bevilger penger både til drift og lån til investeringer. Stortinget stiller også vilkår for tildelingen av midler hvert år når statsbudsjettet behandles. Stortinget behandler Nasjonal helse- og sykehusplan som legges fram hvert 4. år. Her vedtas den overordnede utviklingen av sektoren.

Helseforetakene er regulert bl.a. av spesialisthelsetjenesteloven og helseforetaksloven. I § 30 i helseforetaksloven framgår det at det er foretaksmøtet, altså jeg, som treffer vedtak i saker som antas å være av vesentlig betydning for foretakets virksomhet eller løsningen av fastsatte målsettinger eller oppgaver. Det samme gjelder vedtak i andre saker som antas å ha prinsipielle sider av betydning eller som antas å kunne ha vesentlige samfunnsmessige virkninger.

Sektoren blir også styrt politisk gjennom de årlige oppdragsdokumentene og foretaksmøtene i de regionale helseforetakene. Alle helseforetak og regionale helseforetak har nå utarbeidet utviklingsplaner i tråd med nasjonal helsepolitikk.

Når det gjelder sammenslåingen av fødetilbudet i Kristiansund og Molde vil jeg vise til mitt svar til Stortingets helse- og omsorgskomite av 18. mars 2019 ifbm. Dokument 8:79 S (2018-2019):

"...Jeg mener at samling av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund ikke er i strid med Stortingets anmodningsvedtak nr. 750 (2017–2018) "Stortinget ber regjeringen sikre en trygg og fremtidsrettet fødselsomsorg ved å sikre dagens fødeinsti-

tusjoner". Sykehusene i Molde og Kristiansund skal slås sammen. Det er Helse Møre og Romsdal som må vurdere om det er riktig og hensiktsmessig å samle miljøene før nytt sykehus står ferdig. Jeg vil for øvrig vise til at samling av tilbud også skjedde i forbindelse med bygging av nytt sykehus i Østfold, og at dette også er lagt til grunn for utviklingen i Sykehuset Innlandet framover.....

I styret i Helse Møre og Romsdal sin behandling av en sak om operasjonalisering av utviklingsplanen i desember 2018, ble det vist til at det i vedtatt utviklingsplan er skissert at en i 2019 skal starte prosessen med sammenslåing av fødetilbudet i Molde og Kristiansund med tanke på samling i nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal og at dette vil bli fulgt opp i tråd med vedtaket. I forbindelse med behandling av omstillingstiltak blir det oppgitt at det blir sett som hensiktsmessig å samle fødeavdelingene fra sommeren 2019.

Nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal er behandlet i foretaksmøte i Helse Midt-Norge RHF og Stortinget har gitt lån til nytt sykehus. Jeg vurderer derfor ikke samling av de to fødeavdelingene til å være en sak som krever vedtak i foretaksmøtet etter helseforetaksloven § 30. Jeg har forøvrig i foretaksmøte om oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) understreket at eventuelle endringer i fødetilbudet ikke må svekke det samlede fødetilbudet."

SPØRSMÅL NR. 1419

Innlevert 3. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 15. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

1. april la NVE fram forslag til Nasjonal ramme for vindkraft. Denne er nå sendt ut på høring og skal så videre til behandling i regjeringen.

Vil statsråden sikre at det ikke gis konsesjon til nye vindkraftutbygginger, og at det tas en pause i alt arbeid med nye planer om vindkraftverk i NVE og OED til den nasjonale planen er ferdig behandlet?

BEGRUNNELSE:

Den nasjonale rammen for vindkraft har lenge vært etterspurt av miljøbevegelsen og friluftsansjonene. Håpet er at planen skal gjøre at vi slipper en planløs utbygging av vindkraft. Nå som forslaget til plan er sendt ut på høring er det viktig å ta en fullstendig pause i all behandling av nye vindkraftverk i NVE og OED. Hvis ikke risikerer vi at det jobbes videre med planer om utbygging

i verdifulle naturområder som man senere finner ut at det ikke burde vært bygd ut vindkraft i.

Svar:

Det er stor oppmerksomhet om vindkraft. Vindkraft er i ferd med å bli lønnsomt uten subsidier og bransjen ser etter nye prosjekter. Samtidig er motstanden mot vindkraft betydelig mange steder. Som jeg ga uttrykk for da NVE overleverte forslaget til nasjonal ramme, vil det ikke bli gitt nye konsesjoner til vindkraftverk mens nasjonal ramme er til behandling. Jeg mener det vil være hensiktsmessig at nye meldinger og søknader om vindkraft i utgangspunktet heller ikke tas til behandling i denne perioden.

Vindkraftverk som allerede har konsesjon, følges opp av konsesjonsmyndighetene på vanlig måte. Behandlingen av detaljplaner, miljø-, transport- og anleggsplaner

mv. og klagebehandling for slike prosjekter vil derfor gå sin gang uavhengig av arbeidet med nasjonal ramme.

SPØRSMÅL NR. 1420

Innlevert 5. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Tirsdag 2. april ble det avholdt folkeavstemning om vindkraftutbyggingen på Frøya. Nærmere 80 % av de som deltok stemte nei til utbyggingen. Samtidig er utbyggingssplanene som nå kan bli realisert endret siden de først ble lagt på bordet.

Vil statsråden ta initiativ til å se på utbyggingen av vindkraft på Frøya på nytt?

Svar:

Olje- og energidepartementet stadfestet konsesjon til Frøya vindkraftverk i august 2013 etter klager på NVEs

konsesjonsvedtak. På dette tidspunktet var kommunen positiv til vindkraftverket.

NVE har i vedtak 28. mars i år godkjent miljø, transport- og anleggsplanen og detaljplanen for vindkraftverket. NVEs vedtak er påklaget til Olje- og energidepartementet. Klagenes oversendes departementet etter NVEs innledende behandling når klagefristen er utløpt. Departementet vil da gjøre en grundig vurdering av klagenes på dette vedtaket.

Konsesjonen for selve vindkraftverket ligger fast. Det er ikke rettslig grunnlag for omgjøring av vindkraftkonsesjonen. Spørsmålet som skal behandles av konsesjonsmyndigheten nå er begrenset til klagenes på detaljplanene for utbyggingen.

SPØRSMÅL NR. 1421

Innlevert 8. april 2019 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 25. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Mener statsråden at forslaget fra Vegvesenet er i tråd med ønsket om effektiv ressursbruk og mest mulig transport og infrastruktur for pengene?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med arbeidet med Nasjonal transportplan har samferdselsministeren vært tydelig på at det er viktig med store krav til effektiv bruk av ressursene. Videre er det uttalt at i neste NTP må ressursene i transportsektoren brukes mer effektivt, slik at vi får mest mulig transport

og infrastruktur for pengene. I arbeidet med ny E39 mellom Skei og Byrkjelo foreslår Vegvesenet møtefri vei med midtdeler. Dette vil båndlegge mye areal og innebærer store inngrep. Fra lokalt hold er det mange som mener at prosjektet er overdimensjonert.

Svar:

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det ikke prioritert midlar til utbygging av E39 på strekninga Skei – Byrkjelo, med unntak av eit skredsikringsprosjekt som ligg inne i siste seksårsperiode (Våtedalen). Det er derfor ikkje starta planlegging for denne

strekninga og følgjeleg er det heller ikkje tatt stilling til kva standard som skal leggest til grunn. For strekninga vidare nordover frå Byrkjelo til Grodås med kryssing av Nordfjorden ligg det føre eit forslag til kommunedelplan som har vore ute på høyring. Eg tolkar spørsmålet slik at det gjeld begge desse strekningane.

Overordna planlegging av vegstrekningar, med val av trasé og utgreiing av konsekvensar, skjer ofte gjennom utarbeiding av kommunedelplanar. Når Statens vegvesen utarbeider slike planar, blir vegstandarden fastsett ut frå den trafikken som vegen vil få 20 år etter forventa trafikkopning. Det blir også sett på forhold som kan gi auka trafikk, og som det er naturleg å ta høgde for. På denne måten får vi ein vegtrasé med ein standard som held langt inn i framtida. Vidare sikrar dette at konsekvensane, til

dømes arealbeslag og inngrep, kjem på bordet og kan diskutertast før vedtak blir fatta.

Ferjefri E39 vil gi trafikkauke på heile E39, ikkje berre ved fjordkryssingane. Når standard blir valt i framtidig kommunedelplan for E39 Skei – Byrkjelo vil det bli tatt utgangspunkt i forventa trafikk når ferjefri E39 er realisert. Det same er også gjort ved utarbeiding av kommunedelplanen for E39 Byrkjelo – Grodås.

Når Statens vegvesen skal utarbeide reguleringsplanar og detaljprosjektene desse strekningane, og andre vegstrekningar, er det viktig at det blir gjort grundige vurderingar av kva vegstandard som faktisk skal byggast. I den skal det søkjast etter moglegheiter for både å redusere kostnadene og auke nytten.

SPØRSMÅL NR. 1422

Innlevert 8. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 12. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvilke rammevilkår og hvilket ansvar har det offentlige for å sikre at infrastrukturen som elbiler trenger er på plass i hele landet, og vil regjeringens varslede plan for infrastruktur for alternative drivstoff vurdere om regelverket for nett-tariffer er tilpasset elbilsatsingen?

BEGRUNNELSE:

Jamfør Stortingets vedtak skal nybilsalget innen 2025 bestå av nullutslippsbiler, det kan i så fall gi over en million nye elbiler på norske veier i 2025. For å sikre at satsingen skjer i hele landet, trengs en rask opptrapping av ladeinfrastruktur.

I dag bygges hurtigladdestasjoner på kommersiell basis, men hurtigladdenettverket har dårlig geografisk dekning og økende køproblemetikk. Hurtiglading er et nytt bruksområde for strøm, og det er derfor naturlig å vurdere om energipolitikken er tilpasset Stortingets målsetninger innen transportpolitikken. I dag erfarer man flere steder i landet at etablering av hurtiglading møter betydelige utfordringer i å sikre lønnsom utbygging.

På denne bakgrunn uttaler likevel statssekretær Allan Ellingsen i Samferdselsdepartementet til TEK.no den 6. april i år at det ikke er et offentlig ansvar å lade elbiler. Han viser likevel til at staten kan bidra gjennom støtteordninger noen steder.

Interesseorganisasjonen for elbiler, Norsk elbilforening, hevder på sin side at selv om noen utbygginger kan løses med offentlige støtteordninger, vil det være en fordel om rammevilkårene utformes slik at kommersielle aktører i begrenset grad er avhengig av subsidier for å bygge infrastruktur som landet uansett trenger for å innfri politisk satte mål.

Selv om selve hurtigladeutbyggingen skjer av private aktører, så må de offentlige rammevilkårene være slik at utbyggingen faktisk skjer.

Foreningen mener videre at det i mange situasjoner er tilstrekkelig å se på innretningen av nett-tariffene, som per i dag ikke er utformet med tanke på hurtiglading, og anbefaler at regelverket gjennomgås for å vurdere om det ivaretar behovet for at forbrukere over hele landet skal kunne få tilbud om hurtiglading.

Svar:

Regjeringa har sett ambisiøse måltal for nullutslippsteknologi i køyretøyparken. Vi har sterke verkemiddel for å auke bruken av nullutslippskøyretøy. Det er i dag mange fordelar ved kjøp og bruk av nullutslippsbilar samanlikna med fossile bilar, og salet av elektriske personbilar aukar jamt. I mars i år sto nullutslippsbilane for over 50 prosent av personbilmarknaden. Dette er eit viktig signal til dei som ynskjer å bygge ladestasjonar for elbilar.

Regjeringa ynskjer at marknaden sjølv skal drive fram ny infrastruktur for elbilar. Vi gir offentleg stønad i den tidlige fasen før marknadsløysningane kjem på plass. Staten har over tid støtta bygging av infrastruktur både for elektrisitet og hydrogen til køyretøy, fyrst gjennom Transnova og no gjennom Enova. I dag har Enova oppretta fleire stønadsprogram for elbilladestasjonar. I tillegg er det gledeleg å sjå at det nå også opprettast ladestasjonar for elbilar utan statleg stønad.

Som du viser til så jobbar Samferdselsdepartementet no med ein handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff. Denne vil gje ei brei innføring i Noregs infrastruktur for alternative drivstoff til transport og ei retning på korleis regjeringa vil fremja infrastruktur for alternative drivstoff i åra framover. Alle detaljer i innhaldet kjem eg attende til når handlingsplanen vert lagt fram.

SPØRSMÅL NR. 1423

Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus

Besvart 24. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Mattilsynet har varslet at det er aktuelt med statlig uttak vinteren 2019, og foreløpige vurderinger krever 1 800 felte bukker for å nå 90 % av sikkerhet for smittefrihet på ett år. Dette vil ha enorme konsekvenser for brunstperioden, kalvingstidspunkt, og det er Europas største villreinstamme man setter på spill.

Kan statsråden ta en ny selvstendig runde på dette og gi klart signal om at det er uaktuelt å fullføre en så stor nedslakting av villreinen?

BEGRUNNELSE:

Det er sterk bekymring for den raseringen av villreinstammen som foregår på Hardangervidda. Mattilsynets uttak av rein i henhold til situasjonen rundt CWD (chronic wasting disease), er mer oppfattet som en nedslakting av reinstammen, enn en bærekraftig forvaltning av reinstammen.

Norge har et særskilt internasjonalt ansvar for den ville tundrareinen. I den siste utgaven av den globale rødlisten for truede arter, rykker villreinen inn som nykommer. Den har nå status som sårbar, og er for første gang vurdert som globalt truet.

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig stilt til klima- og miljøministeren, men er etter avtale med Klima- og miljødepartementet overført til meg for besvarelse.

Jeg er godt informert om skrantesjuka (CWD) hos villrein, status og planene framover. CWD er en overførbart nevrologisk sjukdom hos hjortedyr. Smittestoffet er et

prion, et protein som feilfoldes, hoper seg opp og ødelegger hjernen. Angrepne hjortedyr avmagrer og dør. CWD har vært kjent i Nord-Amerika de siste 50 årene, og utgjør der et betydelig problem.

I april 2016 ble det oppdaget CWD i en villrein i Nordfjella sone 1. Dette er første gang CWD er påvist i Europa, og også første påvisning hos rein. Etter påvisningen av CWD i 2016 er det undersøkt prøver av 75 000 hjortedyr fra hele landet. Det er funnet 19 tilfeller av CWD i Nordfjella sone 1, noe som tilsvarer en forekomst på ca. 1,0 %. Vi har ikke funnet klassisk CWD utenfor Nordfjella sone 1.

Det er imidlertid påvist såkalt atypisk CWD hos fire elg og én hjort i andre områder i Norge, og i én elg både i Finland og i Sverige.

Denne sjukdommen er forskjellig fra CWD som beskrevet fra Nord-Amerika og hos rein i Nordfjella. Den har visse felles trekk med atypisk skrapesjuka og atypisk kugalskap.

Vitenskapskomiteen for mat og miljø har gjennomført flere risikovurderinger og sammen med Veterinærinstituttet og NINA gitt råd om tiltak fra dyrehelse- og miljømyndighetenes side. Tiltakene omfatter kartleggingsprogrammer, saneringstiltak, uttak av dyr, friskmelding og reetablering av bestander mv.

Målet er å utrydde klassisk CWD i Norge. Hele flokken på ca. 2 200 dyr i Nordfjella sone 1 ble derfor tatt ut vinteren 2017/2018. For å bli kvitt smitten i miljøet, må Nordfjella sone 1 ifølge Mattilsynet holdes mest mulig fri for hjortedyr i minimum fem år, og det må gjennomføres tiltak i forbindelse med saltstein-plasser mv. I tillegg må det foretas omfattende prøvetaking for å kunne friskmelde reinsdyrflokker i Nordfjella sone 2 og på Hardangervidda for at de skal kunne bidra med dyr for å gjenoppbygge ny

reinsdyrflokk i Nordfjella sone 1 etter brakkleggingsperioden.

EU foreslo i 2018 å forby omsetning av kjøtt fra hjortedyr fra områder med CWD (uavhengig av CWD-type), og med krav om at hjortedyrkjøtt fra resten av landet kun må komme fra dyr som har testet negativt for CWD. Et slikt omsetningsforbud ville ha stor betydning, da det i praksis også vil ramme innenlandsk omsetning. Vi har argumentert mot de foreslåtte beskyttelsestiltakene som uproporsjonale, og de er nå utsatt i påvente av at den europeiske mattrygghetsmyndigheten (EFSA) oppdaterer sin risikouvurdering av CWD. Omfattende beskyttelsestiltak vil være uheldige for det gode omdømmet som norsk matproduksjon har generelt og for jakt og tamreinnæringen spesielt.

Vi vil fortsette med omfattende overvåking av CWD for å bedre kunnskapen og dokumentasjonen av status over hele landet ytterligere. Vi vil fortsette dialogen med EU i håp om å oppnå forståelse for hvilke tiltak som er hensiktsmessige. Vi har også flere pågående forskningsprosjekter som vil gi kunnskap for best mulig håndtering av sjukdommen. Prosjektene omfatter blant annet forståelse av smittespredning, forskjellene mellom ulike varianter av sjukdommen, forståelse av de genetiske forutsetningene for infeksjon hos norske dyr og utvikling av en CWD-test for levende dyr.

Villreinflokkene på Hardangervidda og i Nordfjella sone 2 forventes å bli viktige i arbeidet med å bygge opp igjen en frisk villreinstamme i Nordfjella sone 1 når brakkleggingsperioden er over. For å være så trygg som mulig på at man har smittefrie dyr å rekruttere fra, er det nødvendig med mange prøver. Det blir lagt opp til at villreinbestandene i Nordfjella sone 2 og Hardangervidda kan friskmeldes når det er 99 prosent sikkert at de ikke er smittet av CWD.

Jegerne gjør en stor og prisverdig innsats ved å samle inn prøver for CWD-undersøkelse under jakten, og jeg er enig i at uttak av dyr for CWD-testing primært bør skje gjennom ordinær jakt. Selv med den ekstraordinære situasjonen med CWD er det et viktig prinsipp at villreinen skal ivaretas innenfor de leveområder den finnes, og innenfor forsvarlige biologiske rammer. I kvalitetsnorm for villrein er en høy andel voksen bukk angitt som et tegn på en god forvaltning. Store bukker er med på å sette i gang brunsten tidlig. Dette gir tidlig kalving neste vår, noe som igjen gir større kalver påfølgende høst og dermed økt sjanse for overlevelse gjennom vinteren.

For å oppnå rask friskmelding, vil vi i en kortere periode måtte akseptere en redusert bukkeandel, eller en reduksjon i antall villrein, gjennom at en større andel av produksjonsdyra må tas ut. Ved å felle en stor andel eldre bukk, vil det bli en lavere bukkeandel igjen i bestanden på Hardangervidda. Villreinen er en utpreget polygam art og har ifølge Miljødirektoratet en biologi som er ganske robust til å takle en slik skeiv kjønnsfordeling, uten at det

går utover reproduksjonen. En midlertidig lav bukkeandel og lav snittalder på bukkene vil derfor ikke medføre store, langvarige konsekvenser for bestanden.

Veterinærinstituttet har i samarbeid med Universitetet i Oslo og NINA, modellert hvor mange dyr av forskjellige kategorier som må prøvetas årlig for at Hardangervidda-bestanden skal friskmeldes. Mange ulike modeller vil kunne dokumentere 99 % sikkerhet for fravær av CWD-smittede dyr, og flere modeller er diskutert med den lokale villreinforvaltningen på Hardangervidda. Villreinforvaltningen ønsket å gå videre med en modell der bestandsstørrelsen over tid holdes på minst 7.000 dyr, kalvetilveksten bygges opp, og hvor det skal være omlag 10 % voksen bukk i bestanden etter jakt. Dersom man skal kunne dokumentere 90 % smittefrihet i løpet av 2019, bør det ifølge denne modellen tas ut nærmere 1 800 bukk i 2019. Med et uttak som skissert, vil det ifølge Mattilsynet fortsatt være igjen tilstrekkelig med bukker til å videreføre produktiviteten.

Mattilsynet har derfor i forkant av at jaktkvotene skal fastsettes på Hardangervidda og i Nordfjella sone 2, oppfordret villreinutvalgene til å sette en så høy kvote for jaktuttak at man i løpet av året kan komme opp i 90 prosent sikkerhet for at det ikke er CWD i villreinbestandene der. Hardangervidda villreinutvalg har på bakgrunn av brevet fra Mattilsynet gjennomført en intern høring av en anbefaling som innebærer at det blir satt en jaktkvote som gjør det mulig å nå målet om 90 prosent sikkerhet for smittefrihet i løpet av året, men som samtidig opprettholder en bestand på minst 7 000 dyr før kalving.

Kvotebefalingen fra villreinutvalget for Hardangervidda er på 6 000 bukk. Erfaringer fra de siste tiårene tilsier ifølge Miljødirektoratet at det normalt felles mellom 15 og 30 % av den tildelte kvoten på Hardangervidda, og det maksimale antallet bukk som forventes felt med denne kvoten blir da 1 800 dyr.

Vi har god kunnskap om bestandsstruktur gjennom tellinger, og forvaltningen har gode muligheter til å styre sammensetningen gjennom målrettede kvoter. En lav andel bukk i flokken vil kreve et godt kunnskapsgrunnlag og gode tellinger i Hardangervidda villreinområde i årene som kommer. Bestanden vil derfor bli tett overvåket av både lokal og nasjonal forvaltning.

Vi gjør etter min vurdering en stor innsats for å begrense og om mulig utrydde CWD fra Norge. Dette arbeidet er viktig, ikke bare for Norge, men også internasjonalt, for å redusere risikoen for at denne sykdommen blir etablert og sprer seg videre til andre land.

SPØRSMÅL NR. 1424**Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 24. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

For å ta prøver med tanke på skrantesjuka (CWD) i stammen, går Hardangervidda Villreinutval, etter delvis anbefaling fra Mattilsynet, inn for å skyte ut nesten alle storbukker i villreinstammen på Vidda i årets jakt i stedet for å spre prøvene over flere år og alle typer individer.

Ser statsråden de enorme konsekvensene dette kan få for den verdifulle villreinstammen på Vidda i forhold til sein brunst, kalvers overlevelse og dårlige arveegenskaper på sikt, og vil hun ut fra dette involvere seg i saken?

BEGRUNNELSE:

Hele det faglige miljøet innen forvaltning, biologi, veterinærmedisin og smitteoverføringer er enige om alvorlighetsgraden av skrantesjukan (CWD) for norske hjorteviltbestander. For å hindre spredning fra Nordfjellas sone 1, er det selvsagt viktig å følge med i tilgrensende villreinstammers smittesituasjon, om de er smittefrie. Dette gjelder ikke minst den verdifulle Hardangerviddastammen.

Det er i nært samarbeid med Mattilsynet og ut fra Veterinærinstituttets modelleringer for nødvendige prøvetaking (for å garantere Hardangerviddas villreinstamme smittefri) at Hardangervidda Villreinutval går inn for en drastisk nedkyting av storbukkbestanden på Vidda. Det fordi det er storbukkene som gir best grunnlag for vurdering av smitteinnhold.

Det skal gis en kvote på rundt 7000 dyr (av en antatt bestand på omtrent det samme), og de sier:

"Villreinutvalet foreslår en kvote med mål om å felle nok bukk i 2019, til å komme opp i 90 % sikkerhet i løpet dette året. Dette kan imidlertid bli vanskelig, slik at det i praksis må gjøres over to år. Men det vurderes som mest riktig å gjøre et forsøk på å klare dette i løpet av 2019. Det høres derfor på et forslag om kvote på 7.000 dyr med utgangspunkt i en forventet fellingsprosent på 20 – 25 %. Det ønskes benyttet rene bukkkort der det kun tillates felling av voksen bukk (2,5 år og eldre)."

Altså BARE skyting av store bukker!

Villreinutvalget og de veterinærmedisinske rådene ser omtrent helt bort i fra biologiske forhold som tilsier en helt annen forsiktighet med uttak av dyr fra Hardangerviddastammen.

Kjønns- og alderssammensetningen er allerede skeiv, og etter manges mening alt for skeiv i forhold til langsiktig forvaltning av denne verdifulle og unike stammen.

Et slikt forvaltningsregime som foreslått vil forsterke denne skjevheten enormt, utsette brunsten, føre til sei-

ner kalving, dårligere overlevelse og ha svært uheldige følger på lang sikt i forhold til genmaterialet.

Kjente villreinforskere advarer nå mot den foreslåtte nedskytingen.

En langt bedre metode ville være å la ordinær jakt foregå over flere år, med faste prøverutiner, og dermed etter hvert nærme seg over 90 % sikkerhet for smittefrihet. Noe av grunnen til forslaget om rask, drastisk nedskyting, er ønsket om å sette ut dyr fra Vidda-stemmen til Nordfjella, sone 1, der hele stammen er skutt ut. Men på grunn av karantenetid der, haster det ikke med ny utsetting der.

De drastiske tiltakene som nå foreslås i årets jakt skjer mens man ennå ikke veit hvor smitten kom fra, om den har vært der i en form hele tida, mens tusener av sauer beiter både i Nordfjella og på Hardangervidda - og før beitedyras rolle som smittebærere (biologisk og fysisk) er undersøkt og konkludert.

Svar:

Jeg er godt informert om skrantesjuka (CWD) hos villrein, status og planene framover. CWD er en overførbart nevrologisk sjukdom hos hjortedyr. Smittestoffet er et prion, et protein som feilfoldes, hopper seg opp og ødelegger hjernen. Angrepne hjortedyr avmagrer og dør. CWD har vært kjent i Nord-Amerika de siste 50 årene, og utgjør der et betydelig problem.

I april 2016 ble det oppdaget CWD i en villrein i Nordfjella sone 1. Dette er første gang CWD er påvist i Europa, og også første påvisning hos rein. Etter påvisningen av CWD i 2016 er det undersøkt prøver av 75 000 hjortedyr fra hele landet. Det er funnet 19 tilfeller av CWD i Nordfjella sone 1, noe som tilsvarer en forekomst på ca. 1,0 % i denne flokken. Vi har ikke funnet klassisk CWD utenfor Nordfjella sone 1.

Det er imidlertid påvist såkalt atypisk CWD hos fire elg og én hjort i andre områder i Norge, og i én elg både i Finland og i Sverige. Denne sjukdommen er forskjellig fra CWD som beskrevet fra Nord-Amerika og hos rein i Nordfjella. Den har visse felles trekk med atypisk skrapesjuka og atypisk kugalskap.

Vitenskapskomiteen for mat og miljø har gjennomført flere risikovurderinger og sammen med Veterinærinstituttet og NINA gitt råd om tiltak fra dyrehelse- og miljømyndighetenes side. Tiltakene omfatter kartleggingsprogrammer, saneringstiltak, uttak av dyr, friskmelding og reetablering av bestander mv.

Målet er å utrydde klassisk CWD i Norge. Hele flokken på ca. 2.200 dyr i Nordfjella sone 1 ble derfor tatt ut vinteren 2017/2018. For å bli kvitt smitten i miljøet, må Nordfjella sone 1 ifølge Mattilsynet holdes mest mulig fri for hjortedyr i minimum fem år, og det må gjennomføres tiltak i forbindelse med saltstein-plasser mv. I tillegg må det foretas omfattende prøvetaking for å kunne friskmelde reinsdyrflokker i Nordfjella sone 2 og på Hardangervidda for at de skal kunne bidra med dyr for å gjenoppbygge ny reinsdyrflokk i Nordfjella sone 1 etter brakkleggingsperioden.

EU foreslo i 2018 å forby omsetning av kjøtt fra hjortedyr fra områder med CWD (uavhengig av CWD-type), og med krav om at hjortedyrkjøtt fra resten av landet kun må komme fra dyr som har testet negativt for CWD. Et slikt omsetningsforbud ville ha stor betydning, da det i praksis også vil ramme innenlandsk omsetning. Vi har argumentert mot de foreslåtte beskyttelsestiltakene som uproporsjonale, og de er nå utsatt i påvente av at den europeiske mattrygghetsmyndigheten (EFSA) oppdaterer sin risikovurdering av CWD. Omfattende beskyttelsestiltak vil være uheldige for det gode omdømmet som norsk matproduksjon har generelt og for jakt og tamreinnæringen spesielt.

Vi vil fortsette med omfattende overvåking av CWD for å bedre kunnskapen og dokumentasjonen av status over hele landet ytterligere. Vi vil fortsette dialogen med EU i håp om å oppnå forståelse for hvilke tiltak som er hensiktsmessige. Vi har også flere pågående forskningsprosjekter som vil gi kunnskap for best mulig håndtering av sjukdommen. Prosjektene omfatter blant annet forståelse av smittespredning, forskjellene mellom ulike varianter av sjukdommen, forståelse av de genetiske forutsetningene for infeksjon hos norske dyr og utvikling av en CWD-test for levende dyr.

Villreinflokkene på Hardangervidda og i Nordfjella sone 2 forventes å bli viktige i arbeidet med å bygge opp igjen en frisk villreinstamme i Nordfjella sone 1 når brakkleggingsperioden er over. For å være så trygg som mulig på at man har smittefrie dyr å rekruttere fra, er det nødvendig med mange prøver. Det blir lagt opp til at villreinstammene i Nordfjella sone 2 og Hardangervidda kan friskmeldes når det er 99 prosent sikkert at de ikke er smittet av CWD.

Jegerne gjør en stor og prisverdig innsats ved å samle inn prøver for CWD-undersøkelse under jakten. Jeg er enig i at uttak av dyr for CWD-testing primært bør skje gjennom ordinær jakt. Selv med den ekstraordinære situasjonen med CWD er det et viktig prinsipp at villreinen skal ivaretas innenfor de leveområder den finnes, og innenfor forsvarlige biologiske rammer. I kvalitetsnorm for villrein er en høy andel voksen bukk angitt som et tegn på en god forvaltning. Store bukker er med på å sette i gang brunsten tidlig. Dette gir tidlig kalving neste vår, noe

som igjen gir større kalver påfølgende høst og dermed økt sjanse for overlevelse gjennom vinteren.

For å oppnå rask friskmelding, vil vi i en kortere periode måtte akseptere en redusert bukkeandel, eller en reduksjon i antall villrein, gjennom at en større andel av produksjonsdyra må tas ut. Ved å felle en stor andel eldre bukk, vil det bli en lavere bukkeandel igjen i bestanden på Hardangervidda. Villreinen er en utpreget polygam art og har ifølge Miljødirektoratet en biologi som er ganske robust til å takle en slik skeiv kjønnsfordeling, uten at det går utover reproduksjonen. En midlertidig lav bukkeandel og lav snittalder på bukkene forventes derfor ikke å medføre store, langvarige konsekvenser for bestanden.

Veterinærinstituttet har i samarbeid med Universitetet i Oslo og NINA, modellert hvor mange dyr av forskjellige kategorier som må prøvetas årlig for at Hardangervidda-bestanden skal friskmeldes. Mange ulike modeller vil kunne dokumentere 99 % sikkerhet for fravær av CWD-smittede dyr, og flere modeller er diskutert med den lokale villreinforvaltningen på Hardangervidda. Villreinforvaltningen ønsket å gå videre med en modell der bestandsstørrelsen over tid holdes på minst 7 000 dyr, kalvetilveksten bygges opp, og hvor det skal være om lag 10 % voksen bukk i bestanden etter jakt. Dersom man skal kunne dokumentere 90 % smittefrihet i løpet av 2019, bør det ifølge denne modellen tas ut nærmere 1 800 bukk i 2019. Med et uttak som skissert, vil det ifølge Mattilsynet fortsatt være igjen tilstrekkelig med bukker til å videreføre produktiviteten.

Mattilsynet har derfor i forkant av at jaktkvotene skal fastsettes på Hardangervidda og i Nordfjella sone 2, oppfordret villreинutvalgene til å sette en så høy kvote for jaktuttak at man i løpet av året kan komme opp i 90 prosent sikkerhet for at det ikke er CWD i villreinstammene der. Hardangervidda villreинutvalg har på bakgrunn av brevet fra Mattilsynet gjennomført en intern høring av en anbefaling som innebærer at det blir satt en jaktkvote som gjør det mulig å nå målet om 90 prosent sikkerhet for smittefrihet i løpet av året, men som samtidig opprettholder en bestand på minst 7.000 dyr før kalving.

Kvoteanbefalingen fra villreинutvalget for Hardangervidda er på 6.000 bukk. Erfaringer fra de siste tiårene tilsier ifølge Miljødirektoratet at det normalt felles mellom 15 og 30 % av den tildelte kvoten på Hardangervidda, og det maksimale antallet bukk som forventes felt med denne kvoten blir da 1 800 dyr.

Vi har god kunnskap om bestandsstruktur gjennom tellinger, og forvaltningen har gode muligheter til å styre sammensetningen gjennom målrettede kvoter. En lav andel bukk i flokken vil kreve et godt kunnskapsgrunnlag og gode tellinger i Hardangervidda villreинområde i årene som kommer. Bestanden vil derfor bli tett overvåket av både lokal og nasjonal forvaltning.

Vi gjør etter min vurdering en stor innsats for å begrense og om mulig utrydde CWD fra Norge. Dette arbei-

det er viktig, ikke bare for Norge, men også internasjonalt,

for å redusere risikoen for at denne sykdommen blir etablert og sprer seg videre til andre land.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 23. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Når vil statsråden sørge for nødvendig flomsikring av Moisaån i Lund kommune?

BEGRUNNELSE:

Olje- og energiministeren besøkte nylig Lund kommune hvor bedriften NorDan er truet av flom. En ny flom med samme skadeomfang som ekstremværet Synne vil true bedriftens mulighet til videre virksomhet i kommunen. Etter denne flommen har NorDan hatt besøk av en rekke stortingspolitikere og ministre som har gitt inntrykk av at flomsikring på stedet vil bli prioritert. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har imidlertid gjort det klart på et møte med Lund kommune, NorDan og Næringsforeningen den 5. april i år at Moi ikke har prioritet for å få tilskudd til utsatte flomområder. Etter at kommunene Lund, Sokndal, Eigersund og Bjerkreim ble rammet av ekstremvær i 2015, var det i 2018 bare Eigersund som hadde fått penger til sikring, totalt 20 millioner. Det totale flomsikringsbehovet i Dalane er beregnet til minst 340 millioner kroner. Klimaendringene vil øke flomfaren ytterligere. Statsråden kan ikke dekke seg bak underliggende etater, men må nå sørge for at flomsikring av arbeidsplasser og næringsindustri i de mest utsatte områdene blir gjennomført.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan gi bistand til sikring av eksisterende bebyggelse mot flom og skred. NVE kan bistå kommunene enten med planlegging og gjennomføring av tiltak, eller ved tilskudd slik at kommunene selv kan iverksette tiltak.

I Olje- og energidepartementets Prop. 1 S (2018-2019) er det lagt til grunn at NVE skal prioritere sin bistand til kommunene etter samfunnsøkonomiske kriterier, slik at samfunnet får mest mulig igjen i form av redusert risiko for flom- og skredskader. Enkeltprosjekter innen flom- og

skredforebygging omtales normalt ikke i de årlige forslagene til statsbudsjett.

Jeg har forståelse for at Lund kommune er utålmodig, og at mange opplever at det tar lang tid før sikringstiltak blir prioritert. NVE gjør en årlig vurdering av hvilke tiltak som kan prioriteres innenfor gjeldende budsjetttrammer. Deres prioriteringer er basert på faglige kriterier, blant annet faren for liv og helse.

Bevilgningene til flom- og skredsikringstiltak har økt under denne regjeringen. NVE arbeider systematisk og det gjennomføres hvert år viktige flomsikringstiltak over hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 24. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at bedrifter som har svekket økonomi beholder sin rett til SkatteFUNN, når skattedirektoratet nå sier at de vil bli utelukket fra ordningen fra og med 2018?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen sier at den satser sterkt på FoU og forutsigbarhet for næringslivet. SkatteFUNN er et av de viktigste virkemidlene for FoU, men nå er SkatteFUNN i ferd med å bli alvorlig svekket.

Etter skatteloven har bedrifter med godkjente SkatteFUNN-prosjekter krav på støtte for utført forskning- og utviklingsarbeid (FoU). Denne retten gjelder uavhengig av bedriftens økonomi. Skattedirektoratet har i januar dette året skrevet i Skatte-ABC for 2018-2019 at bedrifter som er «kriserammet» fordi halvdelen av egenkapitalen er tapt, ikke skal få SkatteFUNN-støtte fra og med 2018.

Mange FoU-bedrifter har svak økonomi og trenger SkatteFUNN for å lage nye eller forbedrede varer og tjenester. Det ville være uheldig å trekke SkatteFUNN-støtten nettopp når bedriftene trenger den mest. I alt er nærmere 50 000 aksjeselskaper i en situasjon der de defineres som kriserammet og vil bli utelukket fra SkatteFUNN-ordningen hvis skattedirektoratets innstramming blir gjennomført.

Hvis tallene er sammenlignbare med tidligere år er det trolig om lag 15 % av bedriftene som har gjennomført SkatteFUNN-prosjekter i 2018 som allikevel ikke vil få SkatteFUNN i tråd med tidligere års praksis. En slik tilbakevirkende praksis for støtte fra skattedirektoratets side kan være i strid med norsk lov, og er uheldig for forutsigbarhet for næringslivet.

Skattedirektoratet har begrunnet omleggingen i sin praksis med at det er nødvendig for å være i tråd med EØS-avtalens regler om statsstøtte. Mange land har skatteinsentiver for næringslivets FoU som ikke regnes som statsstøtte, og som derfor heller ikke må tilpasse seg EØS forordningene på området. Man skulle tro at det samme gjelder for SkatteFUNN, eller at det i det minste kunne foretas justeringer i SkatteFUNN- bestemmelsene som bringer ordningen helt klar av statsstøttereglene.

Svar:

Statsstøtte er i utgangspunktet ikke tillatt etter EØS-avtalen.

Skattefunn-ordningen ble i 2002 utvidet til å omfatte alle typer foretak, uavhengig av størrelse. I den forbindelse notifiserte Finansdepartementet Efta Surveillance Authority (ESA) om lovendringen. ESA uttalte i sin beslutning 16/03/COL at

«Consequently, the scheme constitutes State Aid in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.»

Ordningen ble godkjent, da statsstøtte til blant annet forskning og utvikling er tillatt på nærmere fastsatte vilkår. Senere endringer av reglene i Skattefunn er blitt meldt inn til ESA under den såkalte Gruppeunntaksforordningen (GBER). Dette innebærer en forenklet prosess hvor medlemslandet innestår for at nasjonale regler er i overensstemmelse med statsstøtteregelveverket.

Skatteetaten forvalter Skattefunn-ordningen sammen med Forskningsrådet. Forskningsrådet tar stilling til om prosjektet kan godkjennes som FoU, og Skatteetaten gir støtte i form av fradrag i skatt for en andel av pådratte kostnader. For å være lovlig statsstøtte, må støtten ligge innfor rammen av det som er tillatt etter EØS-avtalen, dvs. Gruppeunntaksforordningen

Etter forordningen er det ikke tillatt å gi støtte til «foretak i vanskeligheter». Et foretak i vanskeligheter er i forordningen definert som foretak som er under, eller oppfyller vilkårene for insolvensbehandling – eller hvor mer enn halvparten av aksjekapitalen eller kapitalen som er oppført i selskapets regnskap er forsvunnet som følge av akkumulerte tap. For små og mellomstore selskaper (SMB) som har eksistert i mindre enn tre år, gjelder det unntak fra regelen om tap av aksjekapital mv. Etter definisjonen av SMB i Skattefunn må foretaket ha færre enn 250 ansatte og årlig salgsinntekt som ikke overstiger 50 millioner euro, eller en årlig balansesum som ikke overstiger 43 millioner euro. Etter norske forhold vil unntaket gjelde ganske store foretak.

Dette er generelle bestemmelser om statsstøtte, ikke spesifikke regler for Skattefunn eller støtte til forskning og utvikling. De samme reglene får blant annet anvendelse også på støtte som gis gjennom tilskuddsordninger administrert av Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. Forbudet mot å gi støtte til «foretak i vanskeligheter» følger av statsstøttereglene, jf. EØS-avtalen og EØS-loven av 27. november 1992 nr. 109. Dersom det gis støtte i strid med statsstøttereglene, vil mottakeren kunne bli møtt med krav om tilbakebetaling av støtten.

Selv om forordningen har vært gjeldene rett i mange år var, det først i Skatte-ABC 2018-2019 at Skattedirektora-

tet tok inn en tekst med to eksempler på situasjoner hvor et foretak anses å være i vanskeligheter. Dette innebærer ikke noen endring av rettstilstanden, men er gjort for å tydeliggjøre regelverket for brukerne av Skattefunn. Skat-

tedirektoratet har sett at det er behov for en mer utfyllende tekst og arbeider med dette.

Regjeringen er opptatt av støtte til forskning og utvikling, men slik støtte må ligge innenfor det statsstøttere-
glene tillater.

SPØRSMÅL NR. 1427

Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 24. april 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kva som blir gjort i Noreg for å vurdere dei moglege effektar 5G-stråling har på menneske og natur?

GRUNNGJEVING:

«Føre-var»- prinsippet har tradisjonar i Noreg. Dette inneber å vera i forkant og vurdere konsekvensar av planlagde tiltak. Ikkje minst er dette viktig når det gjeld tiltak som kan ha helsemessige konsekvensar for store grupper av innbyggjarane og der dei som vert råka ikkje kan verna seg mot tiltaket.

Utbygging og utrulling av 5G-nettet er eit slikt planlagd tiltak. Dette nettet blir nå testa ut og planlagd utbygd rundt omkring i landet. Det medfører oppsetjing av antenner med kort avstand i tettbygde strok og stor auke i elektromagnetisk stråling. Denne kan me ikkje verna oss i mot.

I 2017 kom 190 forskarar og legar frå 37 land med ein appell til EU om stans i auken av master til den planlagde 5g utbygginga. Dei er uroa over kva skadeverknader sterkare stråling har. Strålemengda vil auka med 5g-nett. Forskarane peikar på studiar som viser helsefare ved den mengda stråling me har i dag og fryktar uante konsekvensar mellom anna nevrologiske verknader, ufruktbarhet, kreft og andre skader for både plante- og dyreliv. Dei som har underteikna appellen anbefaler stans i utrullinga av 5g-nettet inntil moglege farar for helse og miljø har blitt fullt ut undersøkt av forskarar, uavhengige av næringa.

Svar:

Grenseverdiar for elektromagnetisk stråling er fastsett av Den internasjonale organisasjonen ICNIRP (the International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection). Direktoratet for strålevern og atomtryggleik (DSA) har bestemt at desse grenseverdiane òg skal gjelde i Noreg. DSA er ansvarleg fagmyndigheit og kompetanse-

organ for eventuelle verknader elektromagnetisk stråling har på menneske. Ekommyndigheitene samarbeider med DSA og held seg til råda og retningslinene DSA gir. I dette samarbeidet gjennomfører Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit (Nkom) tekniske målingar, og DSA vurderer helseeffektar og strålingskrav.

Eksponeringsgrensene som ICNIRP har utarbeidd, skal verne befolkninga generelt, og yrkes-grupper som kan bli eksponerte, mot kjente effektar som kan oppstå ved eksponering frå elektromagnetisk stråling. Grenseverdiane for yrkeseksponerte er sett høgare enn for vanlege folk. Dei som blir eksponert gjennom sitt yrke er særleg kjende med desse tilhøva og har nødvendig kompetanse til gjere tiltak for å avgrense eksponeringa.

Grenseverdiane er gitt med relativt store marginar til det som gir kjende medisinske effektar. For befolkninga generelt ligg dei anbefalte grenseverdiane på ein tidel av nivået som vil kunne gi helseskader. ICNIRP fastsette grenseverdiar i 1999 og stadfesta i 2009 at dei framleis står ved lag. Verdens helseorganisasjon (WHO) og ICNIRP arbeider kontinuerleg med å gjennomgå forskning på dette området. Om det kjem forskingsresultat som viser at elektromagnetisk stråling gir negative helseeffektar ved lågare nivå enn det som er gitt av dagens grenseverdiar, vil desse kunne bli justert.

Ut frå eit "føre var prinsipp" er det òg eit krav i strålev-
ernforskriften om at all eksponering skal haldast så låg som praktisk mogleg. Dette inneber at sjølv om ein allereie ligg under grenseverdiane, skal ein søkje å redusere eksponeringa, om dette kan gjerast med enkle middel. Eg viser til DSA for detaljar om dette regelverket.

Under leiing av DSA og Nkom vil myndigheitene følge nøye med på strålinga frå femte generasjons mobilteknologi (5G), som blir testa ut i Noreg og som truleg vil bli lansert kommersielt i 2020.

Det er etablert eit samarbeid mellom myndigheit-
er og bransjen for å vurdere strålingsproblemstillingar.

Nkom leier ei arbeidsgruppe med deltaking frå Telenor, Telia, ICE, DSA, Nødnett (Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap), Arbeidstilsynet og Eltel. Denne kjem saman to gonger i året, og tek føre seg stråling generelt og 5G spesielt.

Det er gjort mange målingar som viser at den totale strålinga frå mobil- og radiosendarar som vi blir utsette for i dag, er svak og ligg langt under grenseverdiane for det som reknast som helsefarleg. Det er lite som tyder på at innføring av 5G vil endre dette. Førebels er det gjort relativt få målingar rundt omkring i verda av stråling frå 5G-nett fordi 5G-teknologien framleis er under utvikling. Det er i hovudsak pilotinstallasjonar som er i drift. Dei 5G-målingane som myndigheitene har sett resultat frå, viser at nivåa ligg langt under grenseverdiane som ICNIRP har lagt til grunn. Sjølv om 5G legg til rette for at mange fleire ting og gjenstandar kan koplust til internett, vil det sannsynlegvis ha lite å seie for strålenivåa i samfunnet.

Den samla forskinga viser at strålinga frå trådløs teknologi ikkje er helsefarleg, så lenge nivåa er under dei anbefalte grenseverdiane. Dette er det rådande synet blant forskarar i mange land i dag, og det støttast av EU sin vitenskaplege komité. Menneske har brukt mobiltelefonar og radiosendarar i fleire tiår, og det er forska mykje på korleis dette påverkar helsa. Det er ikkje funne vesentlege risikofaktorar for folkehelsa. Kunnskapen vi sit på i dag, gir ikkje grunn til å bekymre seg for at 5G er helsefarleg.

Etter kvart som 5G blir testa ut i Noreg, vil DSA og Nkom halde fram med å undersøkje strålinga vi blir utsett for. Dei vil sjå på om den totale strålinga vil auke, og det vil fortløpande bli vurdert om det til dømes er naudsynt å in-

nføre retningsliner for plassering av sende-antennar eller andre tiltak for korleis installasjonar utførast. Nkom vil gjere nye målingar av strålinga vi opplever. Desse målingane vil gi kunnskap om eksponeringsnivå før den nye teknologien blir tilgjengeleg for folk flest.

Til no har Nkom gjort ein del målingar på 5G-testinstallasjonar som Telenor har på Kongsberg, og på utstyr som Telia har i Nydalen i Oslo. Desse målingane er gjort i frekvensbandet omkring 3,5 GHz, eit av dei nye banda for mobilbruk og 5G. Testinstallasjonane reflekterer per i dag ikkje korleis situasjonen vil bli med normal trafikkbelastning, og Nkom planlegg difor å gjere fleire målingar i tida som kjem, etter kvart som 5G-netta blir sette i drift. Av denne grunn er måleresultat så langt ikkje nøyre samanlikna med dei fastsette grenseverdiane. Det skal òg gjerast målingar av 5G-nett som tek i bruk nye, avanserte antennesystem. Fleire målingar vil gi myndigheitene eit betre grunnlag for vurderingar.

Om nokre år det er aktuelt å ta i bruk høgare frekvensband for 5G, til dømes frekvensar omkring 26 GHz. Difor har Nkom òg investert i nye måleinstrument for å kunne gjere gode målingar i desse frekvensområda. Det er aktuelt å gjere langtidsmålingar i slike høge band.

Regjeringa arbeider med digitaliseringsprosjekt for å utvikle eit framtidretta norsk samfunn og auke innovasjon og produktivitet i privat og offentleg sektor. 5G-nett og -teknologi kjem til å stå sentralt i den framtidige digitale infrastrukturen i Noreg og resten av verda. Vi vil arbeide for at 5G blir brukt i den digitale framtida på ein trygg og sikker måte til det beste for folk og næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 1428

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 26. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

På hvilken måte sørger statsråden for at denne og andre framtidige leveranser av droner til Forsvaret gjerest gjennom åpen konkurranse, og på hvilken måte inkluderer Forsvarsdepartementet norske små og mellomstore bedrifter i framtidige anskaffelser av droner?

BEGRUNNELSE:

En oversikt over framtidige anskaffelser til Forsvaret (FAF) publiseres hvert år. Denne ble publisert senest 28. februar

2019. Framtidige anskaffelser av droner til Hæren i tidsrommet 2020-2025 fremgår ikke av denne FAFen. Likevel bekrefter nå Forsvarsdepartementet eksistensen av prosjektet «Taktisk UAV» for anskaffelser av droner til Hæren til en verdi mellom 200-400 millioner kroner. Prosjektet planlegges iverksatt medio 2020.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

om anskaffelser av droner, og på hvilken måte Forsvarsdepartementet vil inkludere norske små og mellomstore bedrifter i fremtidige anskaffelser av disse.

Hovedprinsippet som ligger til grunn for Forsvarets anskaffelser, og statlig virksomhet for øvrig, er at anskaffelsene skal gjennomføres som konkurranse i et internasjonalt marked. Normalt vil derfor anskaffelser bli kunngjort på egnet måte, og etter en bred vurdering av mottatte tilbud/anbud vil det bli fattet en beslutning om leverandørvalg. Materiellet anskaffes fra den leverandøren som samlet sett gir det beste tilbudet for Forsvaret og dermed også for Staten.

Forsvarssektoren er underlagt et strengt regelverk for hvordan anskaffelser skal gjennomføres. Det er likevel unntaksbestemmelser i regelverket for at anskaffelser under spesielle vilkår kan avgrenses til konkurranse mellom nasjonal industri, og i enkelte tilfeller også gjennomføres som en direkteanskaffelse. Dette vil f.eks. være tilfelle ved anskaffelser som kan begrunnes i nasjonale sikkerhetsbehov.

Regjeringen har i Meld. St. 9 (2015–2016) Nasjonal forsvarsindustriell strategi, beskrevet hvilken betydning forsvarsindustrielle forhold har for våre nasjonale sikkerhetsinteresser. Norsk industri, og særlig forsvarsindustrien, har en viktig rolle i forbindelse med anskaffelse og vedlikehold av militært materiell og utstyr, og i denne

sammenhengen skiller ikke Forsvarsdepartementet mellom små, mellomstore eller store bedrifter.

Forsvarsdepartementet har som en del av implementeringen av stortingsmeldingen etablert flere arenaer og møteplasser hvor representanter fra norsk industri og forsvarssektoren møter hverandre. På disse arrangementene blir det gitt informasjon om kommende anskaffelser, og det gjennomføres også møter mellom enkeltbedrifter og representanter fra forsvarssektoren hvor utdypende informasjon blir gitt. Videre er det etablert prosedyrer for gjennomføring av bl.a. forsvarsindustrielle vurderinger for alle større investeringer. Vurderingene inngår i grunnlaget for departementets beslutninger om hvorvidt det skal benyttes nasjonal industri i anskaffelser.

I langtidsplanen for forsvarssektoren foreligger det et mulig prosjekt «Taktisk UAV» om fremtidig anskaffelse av droner til Hæren. Prosjektet har til hensikt å tilføre landmakten en luftbåren sensor som kan gi et effektivt bidrag for å møte informasjonsbehovet taktiske enheter har i operasjoner. Prosjektet vil i løpet av våren gå inn i planfasen for utarbeidelse av beslutningsunderlag, og samtidig bli gjenstand for en forsvarsindustriell vurdering. Det planlegges å starte opp prosjektet i 2020 med en ramme på om lag 200-400 millioner kroner. Anskaffelsen planlegges gjennomført i tidsrommet 2022-2026.

SPØRSMÅL NR. 1429

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Viser til brev fra KD til Utdanningsdirektoratet datert 14.03.2019 der departementet har besluttet at det inntil videre ikke skal tas inn nye elever ved Skådalen skole for døvblindfødte, selv om det er elever som har behov for dette tilbudet og alternativer ikke finnes.

Hvordan har statsråden sikret medvirkning og informert foreldre og ansatte, og hvilke vurderinger har kunnskapsministeren gjort av mulige konsekvenser for søkere, elever og ansatte knyttet til inntaks- og ansettelsesstoppen?

Svar:

Skådalen skole for døvblindfødte er en statlig grunn- og videregående skole drevet av Statped. Skolen holder til i lokaler fra 70-tallet som ikke er tilfredsstillende for skole-drift etter dagens standarder. Elevene ved Skådalen har behov for spesielt tilpassede og universelt utformede lokaler for å få gode skoledager.

Skådalen skole har i dag 10 elever, hvorav seks av elevene bor i Oslo. De øvrige elevene har bostedsadresse i henholdsvis Buskerud og Akershus. Skolen var tidligere del av Skådalen kompetansesenter, som hadde Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland og Østfold som sitt geografiske opptaksområde. Alle de enkeltstående statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene er i dag avviklet. De kompetansesentrene som er videreført, er samlet i en

felles etat, Statped. Skolen har ikke internatvirksomhet eller barnehagetilbud.

Etter det Kunnskapsdepartementet har fått opplyst, er det på landsbasis i dag 32 grunnskoleelever med medfødt døvblindhet som får sin opplæring lokalt eller ved Signo grunn- og videregående skole. Videre anslås det å være 14 elever i videregående opplæring med medfødt døvblindhet på landsbasis.

Signo grunn- og videregående skole i Sandefjord kommune er en skole for hørselshemmede barn og unge i kombinasjon med ulike funksjonsnedsettelse og barn og unge med døvblindhet. Skolen er godkjent i henhold til friskoleloven som frittstående skole for funksjonshemmede og mottar tilskudd tilsvarende 100 pst. av tilskuddsgrunnlaget, jf. kap. 228 post 75. I tillegg mottar skolen et eget tilskudd over kap. 227 post 78. Skolen har i dag 31 elever, hvorav 6 elever er døvblindfødte. Skolen har også botilbud med plass til 22 elever.

Oslo kommune ferdigstiller denne våren et tilbygg til Vetland skole, en skole for hørselshemmede. Jeg har fått opplyst at skolen har elever med kombinerte sansetap i dag. Nybygget er planlagt tilrettelagt for undervisning for 12 døvblindfødte og 8 elever med sammensatte funksjonsnedsettelse elever på 1. – 13. trinn.

Spørsmålet om videre drift ved Skådalen skole for døvblindfødte har vært en lang og omfattende prosess, og vurdering av videre drift ble første gang løftet politisk 2010.

Jeg har lagt vekt på å legge til rette for dialog med både foreldre til elever ved Skådalen og ansatte ved Skådalen. Det har hele tiden vært viktig for meg å legge til rette for at de kunne komme med synspunkter og argumenter, også til politisk ledelse. Dette har gitt meg nyttig informasjon.

Samtidig har det vært viktig for meg å holde dem orientert om arbeidet. Ansatte og foreldre har også fått spilt inn kriterier de mener bør ivaretas i et skolebygg tilpasset døvblindfødte barn og unge. Det har deretter blitt foretatt skolebyggvurderinger av tre bygg/områder. Skolebyggvurderingene baserer seg på kravene til universell utforming sammen med tilleggskriteriene ansatte og foreldre hadde utarbeidet. Senest fredag 12. april var det møte mellom FAU ved Skådalen og mine to statssekretærer Rikke Høistad Sjøberg og Julie Midtgarden Remen. Utdanningsdirektoratet og Statpeds ledelse følger opp skolens ansatte.

Gjennom dialog med både ansatte og foreldre ved Skådalen, har det kommet klart frem at døvblindfødte barn og unge kan trenge lang tid til endring og tilpasning. Av hensyn til eventuelle nye elever og deres familier, er det derfor viktig å informere om at det kan skje store endringer i nær fremtid. Det kan påvirke hvordan tilbudet vil være og hvor foreldre ønsker at barnet/ungdommen skal begynne på skolen. Da er det viktig at det ikke tas enkeltbeslutninger på skolenivå nå, og det er derfor innført midlertidig inntaks- og ansettelsesstopp.

Dette er en beslutning som vil være kortvarig. For å ivareta de ansatte best mulig i denne situasjonen, er Utdanningsdirektoratet og Statpeds ledelse bedt om å kartlegge lærersituasjonen i lys av dagens elevers enkeltvedtak og individuelle opplæringsplaner og komme tilbake til departementet med en nærmere redegjørelse. Det er også bedt om flere opplysninger om ansiennitet for de midlertidig ansatte ved skolen.

Jeg vil gjøre mitt beste for å fremskynde beslutninger og avklaringer for å sikre en langsiktig løsning med et godt skoletilbud for disse elevene.

SPØRSMÅL NR. 1430

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande

Besvart 30. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Støtter statsråden Kystverkets oppfatning av at risikoen ved heving av last fra U-864 etter den siste gjennomgangen ikke er større enn risikoen ved tildekking, og at når andre momenter som omdømmerisiko for andre næringsaktiviteter tillegges vekt vil dette kunne ha betydning for valg av tiltak?

BEGRUNNELSE:

I brev fra Kystverket til Samferdselsdepartementet av 29.3.2019 skriver Kystverket om Rambøls sin nye vurdering av hevingsalternativet at "Det er i liten grad fremkommet ny informasjon, men det er identifisert momenter som sannsynligvis kan bidra til at risikovurderingene som er lagt til grunn i tidligere avgjørelser kan påvirkes i relativ stor grad" Slik jeg leser dette fastholder Kystver-

ket sin konklusjon om at tildekking er den beste løsning, men ikke ut fra risikoen ved heving, men på grunn av at kompleksiteten er større. I brevet konkluderer derfor Kystverket med at "Gitt en vellykket gjennomføring, vil begge alternativene oppfylle fastsatte samfunns mål og effektmål for et miljøtiltak for kvikksølvforurensingen. Siden tildekking fortsatt vil vurderes som mindre kompleks med størst sannsynlighet for en vellykket gjennomføring, rangerer Kystverket fortsatt tildekking som det beste miljøtiltaket" Dette er imidlertid kystverkets konklusjon før det foretas en omdømmevurdering og om dette sier Kystverket: "Andre momenter som f.eks. omdømmerisiko for andre næringsaktiviteter er ikke vurdert av Kystverket, men kna ha innvirkning for valg av endelige miljøtiltak."

Svar:

Samferdsledepartementet har gjennom Kystverket fått utarbeida ein rapport om det er utvikla ny teknologi som endrar miljørisikovurderinga frå 2014, der alternativet med tildekking vart vurdert som tiltak med lågast risiko og som det alternativet som best møter krava til tiltaket som eit miljøtiltak.

Formålet med tiltaket er å redusere faren for forureining på kort og på lang sikt. Eg har merka meg at Kystverket har lagt avgjerande vekt på risiko for miljøet i vurderingane av alternativ for framtidig miljøtiltak for U-864. Eg har allereie hatt møte med Rambøll slik at dei har fått gått gjennom sine funn og tilrådingar. Eg vil no vurdere Rambøll sin rapport og Kystverket si tilråding grundig før eg tek stilling til vidare handtering av U-864.

SPØRSMÅL NR. 1431

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 12. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

For treforedlingsindustrien i Østfold er det av stor betydning at Østfoldbanens østre linje igjen kan åpnes for godstrafikk, slik at både tømmer og flis kan transporteres her. I dag er kapasiteten på vestre linje sprengt, og transport til treforedlingsindustrien i Østfold må skje på lastebil eller på godstog via Sverige.

Hvordan vurderer statsråden situasjonen, hvilke planer finnes for godstransport på østre linje, og hvilke initiativ vil han ta for å få ordnet opp?

Svar:

Eg vil vise til mitt svar på spørsmål frå Stortinget datert 07.02.2019. I svaret visast det til at strekninga er teken i bruk som prøvestrekning for det nye signalsystemet ERTMS og godsoperatørane må ha materiell som kan køyre på strekninga. Dette er det få eller ingen av godsoperatørane som har til no. Det er etablert ein støtteordning der eigarar av togmateriell kan søke om tilskot til ombordstyr for å kunne trafikere strekningar med ERTMS. Innan dei næraste åra vil fleire banestrekningar få ERTMS, og togoperatørane vil difor gradvis få meir materiell utrusta for ERTMS.

Godstrafikken i Norge er kommersiell, og togoperatørane vil søke om ruter der dei finn det tenleg. Det vik-

tige er at vi legg til rette for ei lønnsam skognæring som får sine transportbehov dekt. Det er regjeringa godt i gang med.

Konkurranseskrafta til skognæringa er styrka gjennom stor vekst i løyvingane til skogsbilvegane, tilrettelegging for tyngre tømmertransporter, utbedring av flaskehalsar i vegnettet, og vekst i drift, vedlikehald og investeringar i jernbanen.

Denne satsinga vil halde fram under vår regjering.

SPØRSMÅL NR. 1432

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 25. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Som en del av "Fellesprosjektet E16 og Ringeriksbanen" skal det bygges 24 kilometer ny firefelts veg mellom Skaret og Hønefoss. I planarbeidet for vegen er det utarbeidet to alternativer - ett med kryss og ett uten kryss ved Helgelandsmoen. E16 kan altså bli bygget uten kryss ved Helgelandsmoen, noe som har skapt store reaksjoner lokalt.

Hvordan vurderer statsråden situasjonen ut i fra transport- og næringsmessige forhold, og vil han bidra til at E16 bygges med kryss ved Helgelandsmoen?

Svar:

Etter planen skal Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 overlevere endeleg forslag til reguleringsplan til Kommunal- og moderniseringsdepartementet før utgangen av april. Planlegginga av prosjektet vert gjennomført som statleg plan og det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som skal fatte endeleg planvedtak. Dette skjer sjølvstendig i tett samarbeid med andre aktuelle departement, mellom anna Samferdselsdepartementet. Eg har ikkje grunnlag for å gjere desse vurderingane på noverande tidspunkt, men vil naturlegvis gå inn i dette når vi mottek forslaget til reguleringsplan.

SPØRSMÅL NR. 1433

Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 24. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for en svært ulik innretning av kapitalkrav for de norskregulerte bankene og de utenlandske filialbankene med virksomhet i Norge, og hvordan mener ministeren dette påvirker de norske bankenes konkurransekraft?

BEGRUNNELSE:

«Etter at nye kapitalkravsregler trådte i kraft i EU i 2014 har kapitalkravene for norskregulerte banker og utenlandskregulerte filialbanker som opererer i Norge utviklet seg svært forskjellig. Norske banker er pålagt vesentlig strengere krav, særleg for utlån til norsk næringsliv, noe som har bidratt til at de har tapt markedsandeler. De utenlandske filialbankene – i hovedsak nordiske storbanker – står nå for nær 40 % av utlåne til norske bedrifter. Det betyr altså at en betydelig andel av kredittvirksomheten i Norge i hovedsak reguleres fra utlandet – og ikke av norske myndigheter. Med ventet EØS-tilpasning i andre halvår i år skulle man forvente at denne skjevreguleringen ville bortfalle, men det er varslet nye, motvirkende tiltak fra norske myndigheter (Finanstilsynet), som ikke vil

omfatte de utenlandske filialbankene. Ulike analyser og forskning har vist at dette kan gjere norsk økonomi mer sårbar ettersom utenlandske filialbanker typisk trekker seg ut ved negative forstyrrelser i internasjonal økonomi. Den store forskjellen i konkurransevilkår i ett og samme marked er problematisert av Konkurransetilsynet, og Norges Bank har påpekt at «skal norske myndigheter enhver tid opprettholde nasjonalt styringsrom over det norske finansmarkedet, er det avgjørende at andre land anerkjenner norsk regulering på de områdene hvor det europeiske regelverket gir rom for nasjonale forskjeller».

Særleg er ulike kapitalkrav i de nordiske landene en konkurranseulempe for norske banker.

Svar:

Norge er del av det indre markedet, og banker fra hele EU/EØS kan fritt tilby tjenester i de norske markedene. Etter at EØS-avtalen trådte i kraft i 1994, har utenlandske banker økt sin tilstedeværelse i Norge betydelig, gjennom både oppkjøp, fusjoner og organisk vekst. Samlet hadde de utenlandske bankene i Norge en markedsandel på knappe 25 prosent ved utgangen av 2018.

De utenlandske bankenes andel i markedet for lån til personkunder var 19 prosent. De utenlandske bankene har lenge hatt en nokså stabil andel av dette markedet, mens mindre norske spare- og forretningsbanker har vunnet terreng.

I markedet for lån til ikke-finansielle foretak hadde de utenlandske bankene en markedsandel på 37 prosent. Andelen har økt med nesten fire prosentpoeng de siste fem årene, men er fortsatt lavere enn for et tiår siden. I 2018 hadde norske banker en utlånsvekst på over 8 prosent i dette markedet, som er betydelig høyere enn i tidligere år, mens veksten hos de utenlandske bankene falt til under 2 prosent.

Norske banker har klart seg godt i konkurransen med utenlandske aktører både i personkunde- og foretaks-markedet, og har et godt utgangspunkt for å møte konkurransen også i årene som kommer.

Kapitalkrav sikrer at bankene har evne til å tåle tap uten å måtte innskrenke utlåns-virksomheten eller i verste fall gå over ende. Etter den internasjonale finanskrisen var Norge blant landene som raskest økte kapitalkravene i tråd med internasjonale anbefalinger og nye EU-regler. Det var mulig på grunn av et godt utgangspunkt i bankene og god utvikling i norsk økonomi. Det gjenspeiler også en politisk prioritering av trygghet i finanssektoren, blant annet basert på erfaringene fra den norske bankkrisen på 1990-tallet, som hadde meget alvorlige konsekvenser for norsk økonomi. Norske banker er i dag blant de mest solide og lønnsomme i Europa. Den økte kapitalen i norske banker de siste årene tilsier at bankenes evne til å håndtere et eventuelt tilbakeslag i norsk økonomi har blitt styrket.

Kapitalkravene for banker er høyere i Norge enn i mange land rundt oss. Når EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV senere i år tas inn i EØS-avtalen, vil vi tilpasse to sentrale elementer i kapitalkravsberegningen til EUs regler. Vi vil innføre SMB-rabatten, som vil senke kapitalkravene for utlån til små og mellomstore bedrifter, og oppheve det såkalte Basel I-gulvet. Gulvet har sikret at banker som bruker interne risikomodeller for å beregne kapitalkrav, ikke har fått uforvarselig lave krav. Endringene innebærer at soliditetstallene for norske banker blir mer sammenlignbare med tallene for utenlandske banker, men vil også føre til at mange banker reelt sett får lavere krav enn i dag.

Nivået på dagens kapitalkrav gjenspeiler strukturelle sårbarheter i Norge og den tilhørende tapsrisikoen for bankene. Finanstilsynet har uttalt at det er viktig at tilpasningen av norske regler til CRR/CRD IV-regelverket ikke bidrar til en generell svekkelse av norske bankers reelle soliditet. Finanstilsynet har også, som representanten viser til, signalisert at tilsynet vil legge vekt på dette i bruken av de virkemidlene som tilsynet rår over, som krav til måten kapitalkravene beregnes på med interne risikomodeller, og tilleggskrav til kapital for enkeltbanker (pilar

2-krav). Også i andre land fastsetter tilsynsmyndighetene krav som skal sikre at kapitalnivået er riktig tilpasset til risikoen i hver enkelt bank. For utenlandske banker fastsettes slike krav av tilsynsmyndighetene i hjemlandet, også for virksomhet i Norge. Gjennom samarbeid mellom tilsynsmyndighetene har likevel kapitalkravene til boliglån for danske og svenske banker blitt økt i det norske markedet, i tråd med risikovurderingene til norske tilsynsmyndigheter.

Innlemmelsen av CRR/CRD IV-regelverket i EØS-avtalen innebærer, i tillegg til de nevnte endringene i norsk regelverk, fleksibilitet til å tilpasse kapitalkravene til risikoen i norsk økonomi og ønsket soliditetsnivå i bankene. Kravene kan tilpasses på en måte som synliggjør god soliditet og gir likere kapitalkrav for norske og utenlandske bankers virksomhet i Norge. Regelverket legger for eksempel til rette for at kapitalkrav som er begrunnet med risiko og sårbarhet i et konkret marked, kan anerkjennes av andre lands myndigheter slik at kravene vil gjelde også for utenlandske bankers virksomhet i dette markedet.

Dette prinsippet om gjensidig anerkjennelse er allerede gjennomført i det motsykliske kapitalbufferkravet, som fastsettes av nasjonale myndigheter og gjelder for alle banker som opererer i landet som fastsetter kravet. CRR/CRD IV-regelverket åpner for at også andre elementer i bankenes kapitalkrav kan fastsettes på denne måten. De nordiske landenes myndigheter signerte dessuten i 2016 en overenskomst om utvidet samarbeid om banker med grensekryssende virksomhet i Norden, blant annet for å legge til rette for gjensidig anerkjennelse av visse kapitalkrav også der det ikke er obligatorisk etter EU/EØS-reglene.

Jeg vurderer nå helheten i kapitalkravene for banker, og ser herunder på behovet for regelverkstilpasninger for å forhindre uønskede svekkelser av kapitalnivået som er bygget opp i norske banker etter den internasjonale finanskrisen. Jeg ser også på mulighetene i CRR/CRD IV-regelverket for tilpasninger som kan bidra til likere kapitalkrav for norske og utenlandske bankers virksomhet i Norge.

Jeg viser for øvrig til mitt svar av i dag på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1468 fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen om systemviktige banker.

SPØRSMÅL NR. 1434**Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 29. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hva har statsråden gjort for å sikre at NAVs hovedkontor med regionale funksjoner i Agder skal lokaliseres i Arendal, etter at hennes regjeringskollega Jan Tore Sanner lovet dette i 2017, og hva ville ministeren foretatt seg dersom NAV arbeid og ytelse kom til en annen konklusjon enn at denne avdelingen skulle lokaliseres til Arendal?

BEGRUNNELSE:

Fylkestingene i Agder ble i 2016 enige om en fordeling av offentlige arbeidsplasser i regionen, under forutsetningen av at Stortinget vedtok en regionreform. I denne avtalen er det bestemt at statlige arbeidsplasser skal ligge i Arendal. Daværende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner lovet å lokalisere Fylkesmannsembetet i Arendal i 2016, og påfølgende år slo han fast at NAV sitt hovedkontor også skulle lokaliseres til Arendal.

Spørsmålsstiller registrerer at arbeids- og sosialminister Anniken Haugli under sin tid som minister har valgt å flytte NAVs hjelpemiddelsentral til Lillesand og NAVs kontaktsenter til Kristiansand. NAVs avdeling for arbeid og Ytelse skal nå slås sammen og lokaliseres til Arendal. Direktør Ellen Chr. Christiansen i NAV Arbeid og ytelse har følt behov for å rydde opp i den politiske diskusjonen om hvordan dette kom til og hevder overfor Agderposten i dag at dette var et økonomisk spørsmål NAV tok stilling til helt selv.

Det mange innbyggerne i Aust-Agder lurer på nå er hva arbeids- og sosialministeren har - og ikke har gjort - for å følge opp løfter fra sin nestleder og regjeringskollega Jan Tore Sanner som i 2017 slo fast at NAVs hovedkontor skulle lokaliseres til Arendal.

Svar:

Jeg vil innlede med å vise til at Arbeids- og velferdsdirektørens har myndighet til å avgjøre organiseringen av Arbeids- og velferdsetaten. Samtidig skal beslutningene være i tråd med regjeringens lokaliseringspolitikk og føringene i Meld. St. 33 (2015-2016) Nav i en ny tid – for arbeid og aktivitet. Jeg legger til grunn at etaten løpende vurderer tiltak som kan øke kvaliteten på tjenestene som produseres for Navs brukere, og at etaten følger opp de klare effektiviseringskrav som regjeringen har gitt alle offentlige virksomheter. Regjeringens retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon skal dessuten medvirke til en fordeling av

statlige arbeidsplasser som bidrar til vekst og verdiskapning i hele landet.

Arbeids- og velferdsetaten er inne i en omfattende omstrukturingsprosess blant annet som følge av digitalisering og automatisering og gevinstrealisering etter store IKT-investeringer og tilpasning av organisasjonen til regionreformen. En viktig og tilsiktet effekt av denne omstruktureringen er at ressurser flyttes fra forvaltning av ytelse til NAV-kontor for å styrke oppfølgingen av brukere med sikte på økt overgangen til arbeid. Dette er i tråd med omtalen i Meld. St. 33 (2015-2016).

Dette innebærer blant annet en vurdering av antall organisatoriske enheter innenfor ulike områder, og hvor de skal lokaliseres. Jeg er opptatt av at Arbeids- og velferdsdirektoratet i en tid med store omstillinger også ivaretar hensynet til de ansatte på en god måte, og jeg er informert om at Arbeids- og velferdsdirektoratet har en tett dialog med de ansattes organisasjoner ved gjennomføringen av omstillingene.

Før påske ble det besluttet at Arbeid og ytelse Kristiansand og Arbeid og Ytelse Arendal avvikles, og at det vil bli opprettet en ny enhet NAV Arbeid og ytelse Sørlandet som blir lokalisert i Arendal. Endringen vil innføres gradvis og gjelde fra 2022. Fylkes-/regionkontoret for NAV Agder ble etablert 1. januar 2019 og er lagt til Arendal. Begge disse enheter er svært sentrale for Arbeids- og velferdsetatens virksomhet i Agder og ivaretar på en god måte vedtakene i fylkestingene i Agder som representanten Bruun-Gundersen refererer til i sin begrunnelse for spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1435**Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 30. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hvilke kriterier er lagt til grunn når Kystverket valgte Rambøl og Rambøl valgte Semar, til å vurdere om det var komnt til ny teknologi som kunne tilsi heving av U-864?

BEGRUNNELSE:

Det har blitt reist kritikk for Kystverkets tildeling av oppdrag med å vurdere nye muligheter for å heve U-864. Kystverket tildeler kontrakten til selskapet Rambøl som igjen velger Semar. I Subseamiljøet blir begge disse selskapene sett på som lite kompetente om heving. Det samme blir Kystverket.

Svar:

Samferdselsdepartementet ga i januar 2019 Kystverket i oppdrag av å innhente ei ekstern vurdering av om det har kome ny informasjon eller teknologi som kunne gi ei endra miljørisikovurdering av heving av heile eller deler av lasta samanlikna med tildekking, sidan Kystverket si anbefaling frå 2014.

Alternativet med heving av last involverer hovudsakeleg maritime operasjonar ved bruk av fjernstyrt undervassfartøy for å fjerne kvikksølvbeholdarar frå kjølen til ubåtvraket. Norsk subsea-kompetanse vart sett som best egna til å vurdere i kva grad det er ny informasjon eller teknologi innanfor området.

Kystverket innhenta kompetanse til oppdraget ved å gjennomføre ei offentlig anskaffing i tråd med forskrift om offentlige anskaffelser. Konkurransedokumentasjon vart sendt til tre selskap som har erfaring med offshore tidlegfase-studier, samt prosjektering av subsea-operasjonar.

Kystverket stilte krav til kompetanse innan offshore tidlegfase-studier (moglegheitsstudiar), prosjektering av subseatenester, miljøkjemi og tiltak mot kvikksølvforureining i sjøbotn. Det var eit absolutt krav at personell skulle ha inngåande kunnskap innan dei nemnde disiplinane.

Kystverket fekk tilbod frå Rambøll Norge AS. I tillegg til eigen kompetanse hadde Rambøll Norge AS tatt med SeMar AS som underleverandør i tilbodet.

SeMar AS har omfattande erfaring frå marine operasjonar og subsea-operasjonar innanfor generell prosjektgjennomføring og koordinering. Vidare har SeMar AS teoretisk fagkompetanse innan fleire disiplinane som er relevant i denne saka. I tillegg har dei lang og praktisk maritim erfaring med gjennomføring av marine operasjonar. Koplinga mellom teoretisk og praktisk erfaring er vurdert som avgjerande i dette prosjektet.

Rambøll Norge AS og SeMar AS oppfylte kvalifikasjonskrava i den offentlege anskaffinga, og vart med bakgrunn i dette tildelt kontrakt for den uavhengige vurderinga.

SPØRSMÅL NR. 1436**Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Elisabeth Fanghol****Besvart 26. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Statsråd Sanner uttalte i spørretimen 10.04.19 at det var opp til kommunene å finne gode lokale løsnings, der hvor det er barn på skolen som ikke har spist frokost eller som ikke har med seg matpakke.

På hvilken måte har statsråden signalisert ovenfor kommunene at det er forventet at slike lokale løsninger

kommer på plass, og har statsråden tillit til at egne lokalpolitikere prioriterer dette?

BEGRUNNELSE:

I dag går 14 % av elever på skolen uten å ha med seg mat. I en klasse på 30 elever betyr det 4 tomme matpakker. Alle

er enig i at det er en folkehelseutfordring, men det er vel så mye en utfordring for skolene, lærerne og elevene selv. Når statsråden uttaler at han er mest bekymret for at elever i norsk skole ikke lærer nok, så kan nok noe av svaret også ligge i at mette elever har et bedre læringsutbytte.

Det hjelper lite at ansvaret for å finne gode løsninger legges over på kommunene, når konstruktive forslag for å finne lokale løsninger nedstemmes av regjeringspartiene ute i kommunene.

Senest denne uka stemte H, FrP, V og KrF ned en prøveordning av skolemat ved barneskolene i Asker. Ansvaret legges over til foreldrene. For de elevene som ikke får hjelp av sine foreldre til å smøre matpakke hjemme, så er det dessverre lite hjelp i det. Det er ønskelig at statsråden klargjør hvilke forventninger han har til at kommunene følger opp og hvordan disse forventningene har vært signalisert.

Svar:

Lokaldemokratiet er grunnmuren i det norske velferds-samfunnet og bærer noen av de absolutt største og mest omfattende oppgavene. Lokalpolitikkerne i kommunen har ansvaret for å ivareta brede tjenester som treffer mange i befolkningen, som barnehage, skole og helsetjenester, og smale men viktige tjenester for sårbare innbyggere som barnevern og psykisk helsevern. Disse tjenestene organiseres og tilpasses lokalt, nettopp fordi kommunen kjenner innbyggerne, lokale forhold og kan lage et tilbud som passer for behovene til menneskene som bor der. Lokalpolitikken er imidlertid avhengig av tillit og frihet til å organisere og prioritere tjenestene sine til det beste for innbyggerne.

Det er ingen uenighet om at et godt kosthold er viktig for god helse og gir gode forutsetninger for læring. Selv om nasjonale tall viser at 14 % av elevene går på skolene uten å ha med seg mat, vil det være store lokale variasjoner, og det er variasjoner mellom barneskolen, ungdomsskolen og videregående. Ifølge elevenes egen rapportering i Forskningskampanjen i 2011, hadde hele 97 prosent av norske barneskoleelever med seg mat hjemmefra. De lokale variasjonene tilsier for eksempel at problemet i ett område kan være så stort at det vil være nødvendig med universelle tiltak, og at alle får mat på skolen. I noen områder vil foreldrebetalte tiltak fungere godt, eventuelt supplert med støtteordninger til lavinntektsfamilier. I andre områder kan et godt lokalt tiltak være at skolen har en pakke knekkebrød og smøreost på lur, den gangen noen har glemte matpakken sin. Skolene varierer også i elevtall, utforming og rominndeling, og løsninger må tilpasses. En av lokalpolitikkenes kjerneoppgaver er å tilpasse og prioritere tiltak slik at de gir innbyggerne et godt tilbud totalt sett.

Nasjonal politikk handler også om prioriteringer. Jeg ønsker å prioritere læring i skolen fremfor statlige penger

til skolemat. Vi har tidligere beregnet hva ulike skolematordninger vil koste dersom man skal innføre det nasjonalt. For 1.-7. trinn koster det om lag 1,8 milliarder kroner, for 8.-10. trinn koster det om lag 770 millioner kroner og ytterligere om lag 780 millioner kroner per år for videregående. Altså over 3,3 milliarder kroner totalt.

Disse pengene vil ikke gi et varmt måltid. Dette er det bare råvarene til et enkelt brødmåltid inkludert frukt, grønnsaker og melk koster. I tillegg må skolen bekoste personale som skal føre tilsyn med elevene og eventuelt smøre maten. Det kan være behov for nytt kjøkkenutstyr. Mange skoler må også bygges om slik at de får egnede lokaler til å lage mat, og ikke minst plass for elevene til å spise.

Dette er penger jeg heller vil at skal gå til mer videreutdanning, flere lærere og bedre undervisning.

Når det er sagt, så er bedre kosthold og måltidsglede viktige områder som regjeringen arbeider med. Vi har høye forventninger til kommunene på dette området. Dette er kommunisert både gjennom den nye Folkehelsemeldingen — Gode liv i et trygt samfunn (Meld. St. 19 (2018–2019)) og i Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold. Folkehelseloven gir både kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter ansvar for å fremme folkehelse. Dette innebærer at helsehensyn skal integreres i beslutningsprosessene og for eksempel i utøvelse av rollen kommunen har som eier av virksomheter som barnehager, skoler og SFO-er.

Regjeringen støtter opp om hvordan barnehagene, skolene og SFO-ene kan være en del av kommunens virkemiddelapparat. I Handlingsplanen for et bedre kosthold sier vi at vi skal fremme gode måltider og matordninger i skole og skolefritidsordning og bidra til at helsemyndighetenes anbefaling om 20 minutters spisetid følges opp i skolen. Videre er et av tiltakene i Folkehelsemeldingen at vi vil samle og identifisere gode ideer og konkrete løsninger for frokostordninger i ungdomsskolen og spre disse på en egnet måte. Jeg vil også vise til det arbeidet Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet gjør med å spre eksempler på god praksis for hvordan man nettopp lokalt kan finne gode løsninger for mat og måltider i skolen.

SPØRSMÅL NR. 1437**Innlevert 10. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 24. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for saksgangen som vil følge etter domstolkommisjonen har lagt frem sin delrapport om domstolstruktur i oktober 2019, og vil han fremme egen sak for Stortinget dersom Justis- og beredskapsdepartementet eller Domstolsadministrasjonen legger opp til endringer i domstolstrukturen, på en slik måte at Stortinget får votert over eventuelle endringsforslag som går på sammenslåing eller nedlegging av tingretter eller jordskifteretter?

Svar:

Departementet tar sikte på å sende Domstolkommisjonens delutredning om struktur på bred høring. Det er for tidlig å si noe mer om den videre saksgangen på nåværende tidspunkt. Regjeringen vil på bakgrunn av høringen ta endelig stilling til videre prosess, herunder hvordan saken skal forelegges Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1438**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani****Besvart 25. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Er statsråden enig med Høyres parlamentarisk leder at ny Holmenbrua og nytt løp i Strømsåstunnel skal finansieres av staten, og kan regjeringen garantere for dette?

BEGRUNNELSE:

I planene til Buskerudbypakke 2 som Drammen Høyre har stått i bresjen for ligger blant annet bygging av ny Holmenbrua og nytt løp i Strømsåstunnelen. Dette er begge statlige prosjekter. Lokale folkevalgte har fått beskjed av regjeringen at de må være med å finansiere dette gjennom bompenger til innbyggerne. Dette fremstår som totalt urimelig.

Siste nytt er at Drammen Høyre ikke lenger ønsker Buskerudbypakken. Høyres parlamentarisk leder Helleland sier følgende til DT 11.04.2019:

«Holmenbrua går til en nasjonal havn som er et statlig ansvar. Det samme gjelder nytt løp i Strømsåstunnelen. Disse to prosjektene er det staten selv som må finansiere.»

Svar:

Nasjonal transportplan 2018-2029 er det prioritert statlege midlar til gjennomføring av prosjekta rv 282 Holmenbrua og E134 Strømsåstunnelen – nytt tunneløp, under føresetnad av at det blir tilslutning til eit opplegg for delvis bompengefinansiering. Eg registrerer at det no pågår ein politisk diskusjon i Drammen kring Buskerudbypakke 2. All bompengefinansiering krev lokale initiativ og fleirtalsvedtak i kommunane som tek desse initiativa. I tillegg må det vere reell vilje til å garantere for inntektene frå bompengeselskapet. Dagens regjering tek ikkje initiativ til bompengar, og pålegg heller ikkje dette utan lokalpolitisk tilslutning.

Dersom det skulle vise seg at den politiske situasjonen i ein eller fleire av kommunane endrar seg og det likevel ikkje er lokalpolitisk tilslutning til det foreslåtte bompengeopplegget, må prioriteringa av statlege midlar til prosjekta rv 282 Holmenbrua og E134 Strømsåstunnelen – nytt tunneløp, vurderast på nytt. Dette må skje i den komande revisjonen av Nasjonal transportplan, som arbeidet allereie er igangsatt på.

SPØRSMÅL NR. 1439**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus****Besvart 30. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Nylig ble det kjent at Bjørn Rune Gjelsten stopper videre investeringer for å utvikle avfallsdeponi i Brevik. Statsråden har tidligere varslet at beslutningen om en statlig reguleringsplan er utsatt på ubestemt tid. På denne bakgrunn har NOAH sendt brev til sine norske kunder om at de ikke lenger kan garantere uavbrutt kapasitet for mot-tak av farlig avfall.

Kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete tiltak han vil iverksette for å sikre forsvarlig håndtering av farlig avfall i Norge fra i år og de ti neste?

BEGRUNNELSE:

Det har i flere år vært konflikt rundt etableringen av nytt nasjonalt deponi for farlig avfall. Norge har ett anlegg som tar imot såkalt farlig avfall, på Langøya i Oslofjorden utenfor Holmestrand. Dette drives i dag av selskapet Norsk Avfallshåndtering (NOAH).

Det har i flere år vært klart at Langøya snart er full. Ifølge NOAH selv blir Langøya fylt opp i 2022. Høsten 2013 ble det prøvelaget 1550 tonn avfall fra Langøya i Norcems kalkgruver i og delvis under Brevik i Telemark. I november 2016 besluttet Miljødirektoratet at de nedlagte kalkgruvene var et egnet sted for nytt deponi. Den lokale motstanden mot et deponi i Brevik har vært stor. Også kommunestyret har motsatt seg en slik etablering.

Noah opplyste allerede i 2014 at deres anlegg på Langøya vil bli fylt opp i 2022. Bedriften har blitt bedt om å bidra i prosessen med å etablere et nytt anlegg etter Langøya, og det har de også gjort. NOAH har på seks år brukt 150 millioner kroner på utredninger og tester. Og de har sikret forlengelse av driften ved Langøya til 2024, ved å bruke 210 millioner kroner på å sprengte stein for å gi ekstra kapasitet på Langøya.

I et intervju med VG den 8.4.2019 åpner Gjelsten for at staten kan overta, og han understreker at det er staten Norge ved regjering og storting som har ansvar for deponi av farlig avfall.

Gjelsten uttaler at de ikke vil begynne på noe mer arbeid uten forsikringer om ar det blir realisert fra regjeringen. Bedriften trodde på et svar høsten 2018, den ble utsatt til januar 2019. Men i april, er det fortsatt ikke kommet noe svar.

Beslutningen NOAH nå har fattet vil kunne bety at de om en tid må si nei til å inngå nye kontrakter. Det vil ta minst fem år å etablere ny nasjonal kapasitet, uansett om det er NOAH, Staten eller andre aktører. Jo lenger beslut-

ningen drøyer, desto lenger står Norge i fare for å stå helt uten kapasitet og tilbud til industrien.

Statsråden uttaler at han tar Gjelstens beslutning til etterretning og vil avvente ekspertutvalgets arbeid, noe som viser en politisk handlingslammelse og en fraskrives av ansvar og kompetanse i eget departement.

Svar:

I Norge er det næringslivets ansvar å etablere og drifte behandlingsløsninger for det farlige avfallet de genererer. Samtidig har staten et nasjonalt ansvar og internasjonale forpliktelser for å sikre at Norge har nasjonal behandlingsskapasitet for farlig avfall. Det har vist seg vanskelig å etablere ny behandlingsskapasitet for farlig avfall etter at Porsgrunn kommune i 2015 sa nei til å fastsette planprogram for et mulig deponi for farlig avfall i Brevik. I Granavolden-plattformen er det videreført fra Jeløya-plattformen at det skal sikres tilstrekkelig behandlingsskapasitet for farlig avfall i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser, og at det skal utarbeides en plan for å begrense mengden farlig avfall. Granavolden-plattformen sier også at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en

grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, og utarbeide en nasjonal strategi om sirkulærøkonomi.

Miljødirektoratet fikk sommeren 2018 i oppdrag å lage en plan for å begrense mengden farlig avfall.

Regjeringen har bestemt at det også skal nedsettes et utvalg som skal vurdere hvordan og i hvilken grad mengden farlig avfall kan reduseres, og hvordan fremtidig behandlingsskapasitet for farlig avfall kan sikres. Utvalget vil starte sitt arbeid innen kort tid og har frist til 1. november 2019 med å gjøre sine vurderinger. Fremover vil vi måtte vurdere om det er behov for videre statlig involvering for å sikre fremtidig behandlingsskapasitet for farlig avfall. Klima- og miljødepartementet har vært ansvarlig myndighet for å fastsette planprogrammet for et mulig deponi i Brevik. Det er ikke tatt beslutning om videre statlig involvering vedrørende eventuelt nytt deponi for farlig avfall i Brevik.

SPØRSMÅL NR. 1440**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 26. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre ryddige arbeidsforhold hos Forsvarets underleverandører?

BEGRUNNELSE:

I arbeidet med å tette skroget på ulykkesfregatten Helge Ingstad har flere arbeidere jobbet mer enn det som er tillatt.

Bergens Tidende har dokumentasjon på at enkelte har jobbet elleve timer om dagen, seks dager i uken. Kilder forteller at flere arbeidere har jobbet sju dager i uken, til sammen 77 timer, som er langt over maksimumsgrensen på 54 timer i Arbeidsmiljøloven.

Oppdraget med å sveise ulykkesfregatten har Forsvaret satt ut til selskapet OneCo, som har leid inn folk fra Adecco. Sistnevnte innrømmer at det har blitt jobbet for mye på prosjektet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen om hva jeg vil gjøre for å sikre ryddige arbeidsforhold hos Forsvarets underleverandører.

Forsvarssektoren er allerede underlagt et strengt regelverk for hvordan anskaffelser skal gjennomføres. I enhver anskaffelse over EØS-terskelverdiene skal det fremgå av kontraktvilkårene at leverandøren og underleverandører skal opptre i samsvar med grunnleggende krav til etisk handel og sosialt ansvar. Særlige forhold som fremheves i regelverket er krav til etterlevelse av lønns- og arbeidstidsbestemmelser.

Det fremgår også av det samme regelverket at arbeidsretten og arbeidslovgivningen der produksjonen finner sted skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves lønns- og arbeidstidsbestemmelser, helse, miljø og sikkerhet, lovfestede forsikringer og sosiale ordninger, samt regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter.

Dette er en problemstilling jeg tar på det største alvor, et alvor og en forståelse som også skal identifiseres hos anskaffende myndighet. Jeg vil forsikre meg om at denne myndighet, som i dette tilfellet er Forsvarets logistikkorganisasjon, følger opp at leverandørene opptre i samsvar med de nevnte bestemmelser. Det er anskaffelsesmyndigheten selv som må vurdere hvilke sanksjonsmidler som eventuelt skal benyttes ved brudd på de ovenfor nevnte bestemmelser, samt vurdere hvilke tiltak som er nødvendig for å følge opp at leverandører og underleverandører opptre i samsvar med de ovenfor nevnte bestemmelser.

SPØRSMÅL NR. 1441**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 24. april 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden ved utformingen av forskriften legge til rette for at nyutdannede leger uten LIS1 får refusjonsrett i den tiden de innehar vikariatstillinger i kommunen?

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden vært oppmerksomhet rundt forskriftsendring som krever at alle som jobber som fastleger

og i legevakt kun får refusjonsrett dersom de har gjennomført norsk turnus/LIS1-tjeneste.

I svar på skriftlig spørsmål fra Ingvild Kjerkol, Dokument nr. 15:1291 (2018-2019), skriver statsråden følgende:

«Departementet arbeider nå med forslag til forskriftsendringer som skal sikre at leger som etter regelverket kan inneha korte vikariatstillinger i kommunen, også får refusjonsrett i den tiden de innehar slike stillinger. Forslaget vil bli sendt på høring om kort tid. Jeg tar sikte på at eventuelle forskriftsendringer trer i kraft før sommeren.»

Refusjon for leger uten LIS1 er viktig for å dekke behovet for vikarleger om sommeren. I likhet med utenlandske leger har ikke nyutdannede leger LIS1. Leger som ikke er ansatt i LIS1 er en stor gruppe som venter på muligheten til å bidra i helsetjenesten. Våren 2018 var det 800 leger som ikke fikk plass i LIS1.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentanten er rettet til eldre- og folkehelseministeren. Siden spørsmålet gjelder allmennlegetjenesten, besvares det av meg som helseminister og ansvarlig for dette området.

Det er viktig å stille kvalitetskrav både til fastlegeordningen og legevaktjenesten. Dette må likevel ikke være til hinder for nødvendig rekruttering av leger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Meldinger fra kommuner med flere har vist at det er behov for å endre dagens regelverk for at det skal kunne ytes trygderefusjon

til leger som tiltrer vikariater som fastleger og lege i kommunalt organisert legevakt uten å ha gjennomført norsk turnustjeneste eller oppnådd alle læringsmålene i spesialistutdanningens første del.

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 12. april 2019 på høring forslag om innføring av trygderefusjon for leger i vikariater hos fastleger eller i kommunalt organisert legevakt som ikke har gjennomført turnus/første del av spesialistutdanningen. Departementet foreslår endringer i forskrift om trygderefusjon for leger m.v. Endringsforslagene innebærer for det første at det kan ytes trygderefusjon til leger som tiltrer vikariater som fastleger uten å ha gjennomført norsk turnustjeneste eller oppnådd alle læringsmålene i spesialistutdanningens første del. For det andre åpner endringene for at det enkelt skal kunne ytes trygderefusjon til vikarer i legevakt fra andre EU/EØS-land med yrkeserfaring tilsvarende turnus eller spesialistutdanningens første del.

SPØRSMÅL NR. 1442

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 25. april 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Det norske brenneri i Grimstad fikk fem gullmedaljer i San Fransisco World Spirits Competition, men har ikke anledning til å opplyse om dette på flaskene.

Vil statsråden vurdere en omlegging av regelverket, slik at norske produsenter får vise at de lager produkter av høy kvalitet?

BEGRUNNELSE:

Det norske brenneri i Grimstad er tildelt fem gullmedaljer i en av verdens mest prestisjefylte brennevinskonkurranser. I San Francisco World Spirits Competition fikk både brenneriets fatlagrede akevitt, Arvesølvet, og Harahorn fatlagret gin dobbel gullmedalje. Det innebærer ifølge konkurransearrangørens nettsted at samtlige medlemmer i smakspanelet har plassert disse produktene helt på topp. Også en annen variant av Harahorn har fått gullmedalje. Over 3 000 brennevinsprodukter fra hele verden var med i konkurransen.

Norge har en stolt tradisjon på brennevinsområdet. Både norsk aquavit og gin er verdensberømt for sitt høye nivå. At det nå kommer nye aktører på banen, som

vektlegger kvalitet og originalitet er bra. Det er en hard konkurranse på dette markedet, og at Det norske brenneri i Grimstad nå er tildelt fem gullmedaljer, i en av verdens mest prestisjefylte brennevinskonkurranser er en enorm prestasjon. I den sammenheng er jeg også stolt av å komme fra Bergen, som huser en av verdens beste gin-produsenter, Bareksten som også har vunnet en rekke gjeve utmerkelser. Jeg og resten av Frp mener at kvalitet og håndverk bør fremheves, ikke motarbeides, slik dagens regler gjør ved å forby brenneriene å vise frem sine medaljer.

Svar:

I Granavolden-plattformen er det fastslått at hovedlinjene i dagens alkoholpolitikk skal ligge fast. Reklameforbudet er en del av hovedlinjene alkoholpolitikken. Jeg anser det av den grunn ikke som aktuelt å endre på regelverket når det gjelder merking av utmerkelser nå. Forbudet mot alkoholreklame skal dempe etterspørselen etter alkohol og dermed bidra til begrenset forbruk av alkoholholdig drikk som igjen vil begrense alkoholrelaterte skader og ulemper. Å påføre merking om at et produkt har vunnet priser

eller andre utmerkelser, er i strid med reklameforbudet da et av formålene med slik merking vil være å fremme salg av produktet. Merkingen anses som alkoholreklame uavhengig av om det også er andre formål, som forbrukerinformasjon, bak merkingen.

All reklame for alkoholholdig drikk er ulovlig i henhold til alkoholloven med mindre det foreligger et særlig unntak. Unntakene vi har i dag er svært spesifikke og

særlige begrunnet. Det foreligger ikke unntak hvor begrunnelsen er å sikre at produsentene får markedsført sine produkter til forbruker, da dette vil være i direkte strid med selve formålet bak reklameforbudet. Unntak for merking med utmerkelser o.l., er konkret vurdert tidligere, men det ble konkludert med at det ikke var tilstrekkelige grunner for et slikt unntak.

SPØRSMÅL NR. 1443

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 29. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Er det mulig etter dagens regelverk for omsorgspenger at en bonusforelder kan få rett på omsorgspenger og utvidet antall omsorgsdager når den forelderens som har den daglige omsorgen, er alvorlig syk og må innlegges på sykehus, og vil statsråden, dersom dette ikke er mulig, ta initiativ til å endre regelverket til beste for barnet?

BEGRUNNELSE:

Dersom en forelder er syk og skal legges inn til langvarig behandling vil det være behov for at den andre omsorgspersonen barnet har kan ta vare på barnet i perioden. NAV regelverk har flere muligheter for dette, men likevel fanger det ikke opp alle situasjoner.

I følge NAV sine hjemmesider står det:

Du kan ha rett til flere omsorgsdager

- når du er alene om omsorgen
- når du har et kronisk sykt eller funksjonshemmet barn under 18 år
- når den andre forelderens ikke kan ta seg av barnet

I dag er det vanlig at mange barn lever sammen med en forelder og en bonusforelder. Selv om bonusforelderens ikke har det formelle omsorgsansvaret vil bonusforelder i enkelte tilfeller være barnets andre nærmeste omsorgsperson. I noen tilfeller er det også slik at bonusforelderens er den eneste andre omsorgspersonen, da den biologiske far eller mor ikke er en del av barnets liv i det daglige.

I et tilfelle hvor mor for eksempel skal legges inn for behandling i 4 måneder og den andre omsorgspersonen som er en bonusforelder jobber skiftarbeid eller pendler i lengere perioder vil dette skape store utfordringer for en familie dersom bonusforelderens ikke har mulighet for omsorgspermisjon. I dette tilfellet vil bonusforelder måtte

ta permisjon uten lønn, som igjen vil gjøre livssituasjonen for familien krevende. I en tid hvor for eksempel mor er alvorlig syk vil dette utgjøre en stor tilleggsbelastning, og kanskje i ytterste konsekvens føre til at mor ikke tar/ kan ta imot den hjelpen/behandlingen hun er tilbudt.

Svar:

Den kan gis omsorgspenger (såkalt "syke barn"-dager) i opptil 10 dager til den som må være borte fra arbeid på grunn av barns eller barnepassers sykdom. Dersom vedkommende har omsorg for mer enn to barn, ytes omsorgspenger opptil 15 dager. Er vedkommende alene om omsorgen, økes antall dager til hhv. 20 og 30. Arbeidsgiver betaler for de første 10 dagene.

Hvem som har rett til omsorgspenger følger av folketrygdloven § 9-5. Vilkåret er at man må ha "omsorg for barn". Det er overlatt til Arbeids- og velferdsdirektoratet å tolke hva som ligger i å ha omsorg. Det framgår av direktoratets rundskriv: "Med «omsorgen for barnet» etter § 9-5 menes det at den som søker om omsorgspenger enten må ha omsorgen alene, delt omsorg med den andre forelderens eller delt omsorg med ny ektefelle/samboer/partner som man har felles barn med."

En steforelder kan anses å ha omsorg for barnet, og dermed ha rett til omsorgspenger når barnet er sykt, dersom barnet har halvsøsken som steforelderens selv er mor eller far til.

Dersom den ene av foreldrene er alene om den daglige omsorgen av barnet, kan opptil 10 av stønadsdagene overføres til ektefelle eller til samboer når samboerforholdet har vart i minst 12 måneder. Denne muligheten ble innført fra 1. juli 2003, og framgår av folketrygdloven § 9-6 sjette ledd. Bakgrunnen var at man hadde mottatt reaks-

joner på at det ikke forelå rett til omsorgspenger for ny ektefelle når biologisk mor eller far var død. Der hvor mor eller far hadde dobbelt antall stønadsdager fordi de nå var alene omsorgen, mente man at det burde gis adgang til å overføre opptil 10 dager til steforeldren. Av hensyn til blant annet arbeidsgiver, ble det forslått å stille krav til at samboerskapet var av en viss varighet. Det ble videre vist til at endringen ville medføre økte kostnader for arbeidsgiveren til ektefellen/samboeren, mens aleneforelderens arbeidsgiver ville få en fordel i form av mindre fravær.

Dagens regelverk gir med andre ord steforeldre rett til omsorgspenger innenfor gitte rammer. Dagens praksis er enkel og forutsigbar, og gjør det samtidig mulig for både arbeidsgiver og for Arbeids- og velferdsetaten å kontrollere at personen som søker omsorgspenger faktisk har omsorgen for barn. Omsorgspenger gis normalt for enkeltstående dager eller helt korte perioder. Jeg gjør oppmerksom på at steforeldre kan ha rett til pleiepenger dersom barnet på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie.

SPØRSMÅL NR. 1444

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Solveig Horne

Besvart 25. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Deler justisministeren denne bekymringen, og vil justisministeren få fortgang i arbeidet med å få på plass lovverk som hjemler lagring av IP-adresser, og sikrer overgrepsofre bedre beskyttelse?

BEGRUNNELSE:

I VG 11. april 2019 kan vi lese at Kripos-sjefen er bekymret og etterlyser lengre lagringstid for IP-adresser. Det har blitt avslørt at Kripos i 263 tips om nettbaserte overgrep ikke har klart å identifisere gjerningspersonen gjennom IP-adressen, til tross for at det er bred politisk enighet om at man ønsker et krav om lagring av denne. I noen tilfeller vil dette kunne dreie seg om pågående misbruk, der manglende lagring av IP-adresse resulterer i at barn som kunne ha blitt reddet, ikke blir det. Det registreres at sjefen for Kripos har uttalt at Kripos stadig mottar tips om norske gjerningsmenn, som de ikke får gått videre med fordi Norge ikke har krav til lagring av IP-adresser. Det er ikke akseptabelt at mistenkte overgripere unnslipper på grunn av manglende lovverk.

Svar:

Informasjon om hvem som har benyttet en gitt IP-adresse, er ofte svært viktig for politiets arbeid mot nettrelaterte overgrep. I mange saker er slik informasjon helt avgjørende, for eksempel når politiet avdekker eller mottar opplysninger om at en norsk IP-adresse kan knyttes til internettrelaterte overgrep mot barn, og det ikke finnes andre opplysninger enn IP-adressen som kan bidra til å iden-

tifisere gjerningspersonen. Informasjon om IP-adresser kan dessuten være avgjørende for å identifisere ofrene for kriminalitet på nett, og for å hindre at disse blir utsatt for nye overgrep.

I dag kan internettilbydere lagre opplysningene om hvilken abonnent som har benyttet en gitt IP-adresse, i inntil 21 dager for fakturerings- og sikkerhetsformål. Dette medfører at informasjonen i mange tilfeller er slettet når politiet på et senere tidspunkt får kjennskap til en IP-adresse som kan knyttes til straffbare forhold. Jeg mener at det er svært viktig å vurdere om internettilbydere skal pålegges en plikt til utvidet lagring av denne informasjonen. Dette vil gjøre politiet bedre i stand til å møte de utfordringene som oppstår i dagens kriminalitetsbilde, der den teknologiske utviklingen har gitt kriminelle nye muligheter både til å utføre kriminalitet og unndra seg strafforfølgning.

I anmodningsvedtak nr. 944, 15. juni 2017, ba Stortinget regjeringen utrede om det rettslige handlingsrommet for generell lagring av IP-adresser og relevant trafikkdata bør utvides, og hvordan hensynet til personvern og internasjonale forpliktelser kan ivaretas. Justis- og beredskapsdepartementet har igangsatt et arbeid med å utrede disse spørsmålene. Det er på nåværende tidspunkt ikke avklart når utredningen vil være fullført, men dette har høy prioritet.

Det er viktig at spørsmålene utredes grundig, for å sikre at et slikt tiltak vil være innenfor rammen av Grunloven og Norges internasjonale forpliktelser. Norge kan ikke uten videre legge andre lands vurderinger av de internasjonale forpliktelsene til grunn, blant annet fordi det må sees hen til hvordan tiltaket vil virke sammen med an-

nen norsk lovgivning. Dessuten er det viktig å utrede grundig hvordan lagringsplikten kan bli mest mulig effektiv på tvers av ulike tekniske løsninger som internetttilbyderne benytter, særlig ulike teknikker som gjør det mulig at et

stort antall abonnenter benytter samme IP-adresse samtidig. Dette er av stor betydning for at tiltaket skal bidra best mulig til politiets avverging og oppklaring av internettrelatert kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1445

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 29. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2019 er det satt av midler til bygging av hensettingsanlegg. Både på Jaren og Gjøvik stasjoner på Gjøvikbanen er det varslet at det skal settes i gang arbeid. Hensettingsanlegg er viktig for å få til timesavganger på Gjøvikbanen. I følge et oppslag i avisen Hadeland venter prosjektleder på en bestilling fra Jernbaneverket.

Hva er status for arbeidet og når kan man forvente at arbeidet starter opp?

Svar:

Jernbanedirektoratet inngjekk 10. april i år avtale med Bane NOR om bygging av hensettingsanlegg på Jaren, inkludert ombygging av stasjonen. Byggestart blir rundt årsskifte 2019/2020, og berekna ferdigstilling er i 2022.

For hensettingsanlegget på Gjøvik stasjon står det att nokre avklaringar mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR, men eg har fått opplyst at endeleg avtale er venta underteikna i mai i år. Det er lagt opp til byggestart i 2020, med planlagd ferdigstilling i 2021.

SPØRSMÅL NR. 1446

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Julia Wong

Besvart 25. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvordan vil kommunal- og moderniseringsministeren sikre finansiering av og økonomisk forutsigbarhet for frivillige organisasjoner i forbindelse med regionreformen?

BEGRUNNELSE:

Flere frivillige organisasjoner, deriblant Frivillighet Norge, har uttrykket bekymring for svekket finansieringen av frivillig sektor som et resultat av fylkessammenslåinger etter regionreformen. En del av bekymringen omhandler nedprioritering av frivillig sektor for å ivareta lovpålagte tjenester i trange fylkeskommunebudsjett. Det er knyttet stor usikkerhet til mulig reduksjon av tilskuddsordninger

i dagens fylkeskommuner før sammenslåing. Trøndelag fylkeskommune har eksempelvis utarbeidet en felles tilskuddsordning.

Svar:

Frivillighet har en sentral plass i regjeringens plattform, og i Meld. St. 10 (2018–2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig har regjeringen satt fire frivillighetspolitiske mål: Bred deltakelse, en sterk og uavhengig sektor, en forenklingsreform for frivilligheten og en samordnet statlig frivillighetspolitikk.

Et grunnleggende prinsipp for frivillighetspolitikken er frivillighetens selvstendighet. Offentlige myndigheter

skal bidra med forutsigbare rammebetingelser og forenkling, men setter ikke mål for frivilligheten. Det gjør frivilligheten selv.

Også i fylkeskommunene utgjør frivilligheten et viktig bidrag til kvalitet og mangfold. Frivilligheten er en arena for deltakelse, fellesskap og mestring. Samtidig er frivilligheten en aktør i velferdssamfunnet. Frivillig aktivitet finner sted i lokalsamfunnene. I Meld. St. 10 (2018–2019) påpeker regjeringen at det er viktig med en aktiv lokal frivillighetspolitikk.

Fylkeskommunene har i samråd med den lokale frivilligheten frihet til selv å utforme sin frivillighetspolitikk ut fra lokale behov. Jeg er trygg på at både dagens fylkeskommuner og de nye fylkeskommunene fra 1.1.2020 selv anerkjenner og ser betydningen av frivillighet for lokalt engasjement, fellesskap, integrering og kulturell og demokratisk bevissthet. Jeg har tillit til at de beste løsningene utvikles lokalt, i samspillet mellom frivilligheten og lokale myndigheter. Det er derfor viktig at de frivillige organisasjonene og fylkeskommunen har dialog om utforming av frivilligheten.

SPØRSMÅL NR. 1447

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Julia Wong

Besvart 30. april 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil barne- og familieministeren ta initiativ til å opprette et fast ungdomsråd på nasjonalt nivå?

BEGRUNNELSE:

Hele 40 000 klimastreikende ungdom over hele Norge den 22. mars 2019 illustrerer et stort ungdomsengasjement og sterkt ønske om påvirkning fra de unge. Etter ny Lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven), blir medvirkningsorgan for ungdom på lokalt og regionalt nivå lovpålagt fra i høst etter lokalvalget. Likevel mangler ungdom et partipolitisk nøytralt og offisielt medvirkningsorgan på nasjonalt nivå. Dette har flere regionale ungdomsråd etterlyst. Deriblant Ungdommens fylkesting i Trøndelag, Hordaland og Rogaland. Medvirkningsorgan på alle politiske nivå kan kunne styrke kommunale og regionale ungdomsrådene, gi økt samhandling og mulighet for innflytelse. I et deltakerdemokrati er det vesentlig at den unge befolkningens stemme blir hørt gjennom offisielle innflytelsesorganer.

Et nasjonalt ungdomsråd har tidligere vært på agendaen. I 2010 ble eksempelvis Ungdommens nasjonalfor-samling arrangert som et forsøksprosjekt i regi av Barneombudet og Barne- og ungdomsrådet i Oslo (BURO). Det ble her valgt et Nasjonalt ungdomspanel som skulle arbeide med å etablere et nasjonalt medvirkningsorgan for ungdom. Etter regjeringsskiftet i 2013 ser det imidlertid ut til at prosjektet ble avsluttet. Fra 2012-2014 ble det avholdt Ungdommens storting som et prøvearrangement

i regi av Stortinget. Dette prosjektet kan heller ikke ses videreført etter regjeringsskiftet i 2013.

Svar:

Jeg deler representantens syn på at ungdoms meninger må komme frem og bli hørt, og jeg er glad for at alle landets kommuner nå skal ha ungdomsråd. Det er viktig at barn og unges stemme blir vurdert.

Det er i dag ikke et fast ungdomsråd på nasjonalt nivå, men mitt departement inviterer årlig ungdomsrepresentanter fra alle fylker til Dialogforum. Disse kommer fra ulike fylkeskommunale ungdomsråd, ungdomsting og lignende. Her får ungdomsrepresentantene anledning til å diskutere de sakene de er opptatt av direkte med barne-ministeren. Ungdommene melder selv opp saker de vil ta opp, og mitt departement fungerer som sekretariat for dialogmøtet. Det er ulike departementer til stede avhengig av sakslisten.

De siste årene har ungdomsrepresentantene ønsket å ta opp saker som gjelder skole, psykisk helse, deltakelse og medvirkning, press og klima. Innspillene tas med i departementenes arbeid, og noen av dem har også gitt utslag i konkrete tiltak, som for eksempel rapporten "Livsstring i skolen", skrevet av LNU på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet.

I Granavolden-plattformen har regjeringspartiene slått fast at vi ønsker å "sette ned et ungdomspanel som skal gi råd til regjeringen i aktuelle saker som for eksempel integrering, psykisk helse og frafall i videregående skole". Jeg er godt i gang med oppfølgingen av dette punktet.

SPØRSMÅL NR. 1448**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 26. april 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Kan statsråden komme med en avklaring på hva som er regjeringens posisjon i forhold til et eget overvannsgebyr, og hvilken statsråd en bør lytte til, eller ser statsråden for seg at dagens ordning med delvis gebyrfinansiering og kommunal egenfinansiering skal fortsette?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med arbeidet til lovutvalget for overvannsområdet og dets utredning, NOU 2015:16, ble det diskutert forslag om å finansiere overvannstiltak gjennom et eget gebyr. Frem til nå har overvannstiltak delvis blitt finansiert over selvkost via vann- og avløpsgebyrer eller regulær finansiering over kommunale budsjetter. Det synes åpenbart at avløpsnett i byer og tettsteder i dag ikke er dimensjonert for å ta hånd om de store mengdene overvann som oppstår ved store og kraftige regnskyll. Hvis det ikke iverksettes nye tiltak, vil overvann forårsake skader for 45-100 milliarder kroner årlig de neste 40 årene, kan en lese i utredningen.

Samtidig som regjeringen sier den vil implementere tiltak fra utredningen, har det oppstått en pussig konflikt mellom statsrådene i Kommunal- og moderniseringsde-

partementet (KMD) og Klima- og miljødepartementet (KLD). Kommunal- og moderniseringsministeren sier på sin side at hun avviser hele ideen om et eget overvannsgebyr, samtidig som klima- og miljøministeren har gitt en av sine underordnede etater, Miljødirektoratet, i oppdrag å utrede hvordan regelverket for et slikt gebyr bør se ut.

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet arbeider med å følge opp Overvannsutvalgets utredning. Arbeidet har høy prioritet i regjeringen og det tas sikte på at lovproposisjon vil fremlegges Stortinget innen våren 2020. På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet utredet forslag til endringer i forurensningsloven og vass- og avløpsanleggslova. Et av forslagene som er utredet og som nå er til vurdering er innføring av et nytt separat overvannsgebyr for å modernisere finansieringsmekanismene for overvann. Forslaget går ut på en valgfri innføring for kommunene, og det foreslås ikke full kostnadsinndekning for overvannsgebyret. Forslaget innebærer at kommunene kan velge om de ønsker å full- eller delfinansiere kommunale overvannsanlegg med overvannsgebyret. Lovendringsforslag vil bli sendt på alminnelig høring.

SPØRSMÅL NR. 1449**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 2. mai 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en orientering om hva regjeringen ønsker å oppnå med gjennomgangen av bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor, og om den videre prosessen for oppfølging av anbefalingene for NMBU og for øvrige statlige universiteter og høyskoler?

BEGRUNNELSE:

Capgemini Invent har på oppdrag fra Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet en rapport om bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor (Pressemelding fra regjeringen, 10.4).

Konsulentfirmaet anbefaler å avvikle modellen der ulike statlige virksomheter forvalter egen eiendoms masse, og overføre ansvaret til Statsbygg. Eierskap og ansatte som jobber med forvaltning av eiendom skal overtas i løpet av to år.

For nybygget ved NMBU i Ås foreslås det at Statsbygg overtar allerede når bygget står ferdig i 2020. Regjeringen meddeler at i første omgang vurderes det om statens eiendommer ved Campus Ås bør overføres til Statsbyggs forvaltning.

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, NTNU, UiT Norges arktiske universitet og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) ble innkalt til møte i Kunnskapsdepartementet for å diskutere forslagene i rapporten.

Rektor ved Universitetet i Bergen uttaler i Khrono 11.4 at forslaget vil gi sektoren mindre selvstyre og handlingsrom.

Rektor ved NMBU omtaler i samme oppslag dette som et alvorlig spørsmål med potensielt store konsekvenser. På Ås skaper dette uro. NMBU er nylig blitt kjent med områdegjennomgangen, og rektor mener tidspunktet er svært vanskelig for dem, i innspurten av nytt byggeprosjekt og med flytting av Veterinærhøgskolen fra Oslo til Ås.

Svar:

Områdegjennomgangen vurderer en rekke sider av statens aktiviteter på bygge- og eiendomsområdet, bl.a. leie av lokaler i markedet, Statsbyggs forvaltning av statlig eiendom, øvrige etaters og virksomheters egenforvaltning av statlig eiendom, gjennomføring av statlige byggeprosjekter, samt organisering av ulike sider av statens eiendomsvirksomhet.

Staten bruker betydelige ressurser på lokaler til sine virksomheter. Det gjelder både statlig eide lokaler og lokaler staten leier i markedet. I den aktuelle områdegjennomgangen har konsulenten beregnet at statens (sivil sektor) årlige driftsutgifter til formålet beløper seg til om lag 20 mrd. kroner. I tillegg kommer årlige investeringer i statlige byggeprosjekter.

Med denne områdegjennomgangen ønsker regjeringen å se på om statens ressursbruk på området er tilstrekkelig effektiv. For eksempel leier staten lokaler i markedet for om lag 10 mrd. kroner årlig. Det er mye som tyder på at staten gjennom en profesjonalisering av sin innleie av lokaler kan få vesentlig mer ut av disse ressursene.

Når det gjelder konsulentens anbefaling om eiendomsforvaltningen ved universiteter og høyskoler, er dette forhold som regjeringen har til vurdering. Det er derfor viktig å understreke at regjeringen ikke har fattet noen endelige konklusjoner vedrørende framtidig eiendomsforvaltning av høyskoler og universiteter. Temaet er for øvrig på ingen måte nytt. Riksrevisjonen hadde blant annet en grundig vurdering av dette i sin undersøkelse om statens forvaltning av eiendomsmasse i universitets- og høyskolesektoren, jf. Dokument 3:4 (2012–2013) og Innst. 230 S (2012–2013).

Jeg vil også påpeke at dette handler om forvaltning av statens egne eiendommer. Verken Statsbygg eller universi-

tetene er eiere av bygningene som inngår i disse vurderingene. Det er staten som er eier. Hvorvidt eiendommer som i dag forvaltes av virksomhetene selv, skal tas inn i den statlige husleieordningen og forvaltes av Statsbygg, er et spørsmål som har vært og er til vurdering for ulike deler av statens eiendomsmasse. Eventuelle forslag om endringer i statens eiendomsforvaltning vil bli presentert for Stortinget på egnet måte, slik det også ble gjort da fengselseiendommen ble innlemmet i statens husleieordning i 2009, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009) for Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

I første omgang vil regjeringen vurdere om statens bygninger ved NMBU bør inngå i husleieordningen. Dette må ses i sammenheng med at staten har investert om lag 7 mrd. kroner i nybygg og rehabilitering ved NMBU. Disse vurderingene vil bli gjort i et samarbeid mellom berørte departementer og virksomheter (Finansdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, NMBU og Veterinærinstituttet). Dersom man skal gjøre endringer vil det være fordelaktig at disse kan iverksettes samtidig som nybygget tas i bruk.

For de øvrige universitetseiendommene vil regjeringen først foreta en nærmere kartlegging av dagens situasjon, både av ressursbruk, forvaltningssystemer, vedlikeholdsetterslep m.m. Når denne kartleggingen er gjort, i løpet av 2019, vil regjeringen vurdere eventuelle tiltak. Etter planen vil regjeringen behandle dette i 2020.

SPØRSMÅL NR. 1450**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 23. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvor mange AFT-plasser er gjennomført i 2018, og hvordan er fordelingen av disse plassene per fylke/NAV-region, og hvor mange AFT-plasser legger regjeringen opp til å gjennomføre i løpet av 2019?

BEGRUNNELSE:

Arbeidsforberedende trening er det viktigste tiltaket for personer som trenger bred og omfattende bistand for å komme i jobb. Stortinget har bedt regjeringen om særlig å prioritere dette tiltaket. Derfor er det viktig å få en oversikt over bruken av tiltaket, og den geografiske fordelingen av AFT-plasser.

Svar:

Representanten viser til at arbeidsforberedende trening er det viktigste tiltaket for personer som trenger bred og omfattende bistand for å komme i jobb og at Stortinget har bedt regjeringen om særlig å prioritere dette tiltaket.

Da regjeringen innførte tiltaket arbeidsforberedende trening i 2016, var det for å bedre tilbudet til personer som har behov for et tilrettelagt og skjermet arbeidsmiljø i en oppstartfase. Erfaringer viste at det var behov for et mer

helhetlig tiltak som i større grad er rettet mot ordinært arbeidsliv.

Statistikken til Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at det var om lag 7 560 deltakere i AFT-tiltaket i 2018. Dette er om lag det samme nivået som i 2017.

Regjeringen har ikke fastsatt et bestemt nivå for bruken av AFT-tiltaket i 2019. Arbeids- og sosialdepartementet legger ikke detaljerte føringer for tiltaksnivået for den enkelte tiltakstype.

Anmodningsvedtak 78 (Prop. 1 S (2018-2019), Innst. 2 S (2018-2019)), om å vektlegge bruk av tiltaket arbeidsforberedende trening er fulgt opp i tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019. Med utgangspunkt i at budsjettammen for arbeidsmarkeds-tiltakene er redusert i 2019, har departementet lagt til grunn at den forholdsmessige reduksjonen i AFT-tiltaket skal være lavere enn den gjennomsnittlige reduksjonen i nivået for arbeidsmarkeds-tiltakene. Faktisk bruk av tiltaket vil imidlertid være avhengig av brukernes behov. Hvis det ut fra behovet er uhensiktsmessig med et så høyt nivå, skal det spesielt redegjøres for dette.

I det nedenstående følger en oversikt over tiltaksplassene for AFT-tiltaket i 2018 fordelt på fylkene. Arbeidsforberedende trening - faktisk aktivitet pr måned 2018 fordelt på fylkene

Østfold	616
Akershus	457
Oslo	914
Hedmark	395
Oppland	248
Buskerud	325
Vestfold	566
Telemark	408
Aust-Agder	225
Vest-Agder	324
Rogaland	426
Hordaland	611
Sogn og Fjordane	154

Møre og Romsdal	187
Nordland	440
Troms	307
Finnmark	150
Trøndelag	802
Ikke i et fylkesdistrikt	4
Sum	7 558

SPØRSMÅL NR. 1451

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 25. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke grep er tatt for å få en reell koordinering av flytting, nedleggelse og opprettholdelse av statlige arbeidsplasser, og når får Stortinget denne oversikten?

BEGRUNNELSE:

I Granavolden-plattformen har regjeringen varslet at de skal sikre helhetlig oversikt og koordinering av flytting, nedleggelse og opprettelse av statlige arbeidsplasser. Det står også at regjeringen vil sikre en fortsatt god regional fordeling av statlige kompetansearbeidsplasser ved strukturendringer.

Ifølge statsråden er dette

"uttrykk for høye ambisjoner om å se blant annet omorganiseringer mer i sammenheng, og vil bli fulgt opp i det videre arbeidet med lokalisering av statlige arbeidsplasser. Det er det enkelte departement som har ansvaret for å følge opp lokaliseringspolitikken i konkrete saker, og sikre at de høye ambisjonene blir ivarettatt."

Det er vanskelig å se sammenhengen med at det enkelte departement selv har ansvaret når regjeringsplattformen varsler at man skal ha en helhetlig oversikt og koordinering. Det forutsetter at et departement har ansvaret.

Svar:

Regjeringen har tatt flere grep for å få til reell koordinering, slik at vi kan få en god regional fordeling av statlige arbeidsplasser. Når det skjer endringer i mange sektorer samtidig, øker behovet for koordinering. Vi jobber med dette, både gjennom regjeringsforankring, bevisstgjøring

hos departementer og underliggende etater, og ved å utarbeide et bedre kunnskapsgrunnlag for kommende beslutninger.

Som nevnt har hvert enkelt departement ansvar for å følge opp lokaliseringspolitikken i konkrete saker. Det betyr ikke at departementene ikke skal ta hensyn til regjeringens felles ambisjoner i Granavolden-plattformen. For å gjøre dette tydelig, ba jeg i mars om regjeringens tilslutning til et forslag om å konkretisere dette. Vi ble enige om at alle departementer har ansvar for å følge opp lokaliseringspolitikken på en koordinert måte. Utredninger og beslutninger om strukturendringer i statlige etater skal ta hensyn til utvikling i statlige arbeidsplasser i berørte kommuner og arbeidsmarkedsregioner, for å redusere negative, samlede virkninger i utvikling av statlige arbeidsplasser enkelte steder. Vi ble også enige om at fagdepartementene skal stille tydelige krav til underliggende etater om å utrede lokaliseringspolitiske hensyn.

Det står allerede i de gjeldende i retningslinjene for lokalisering at fagdepartementet skal avklare med KMD om utredninger om lokalisering oppfyller de kravene som er satt. Dette gjør det mulig for meg å be om at en sak legges fram for regjeringen. I noen sektorer er det nedfelt i lov at virksomheten selv kan ta beslutninger om lokalisering. I disse tilfellene bør departementet i styringsdialogen følge opp de lokaliseringspolitiske målene overfor virksomhetene. En god koordinering innebærer at beslutninger om lokalisering må fattes politisk, enten i det aktuelle departement eller i regjeringen. Dette er allerede nedfelt i dagens retningslinjer. Det er ofte behov for å utøve politisk skjønn i lokaliseringssaker, blant annet fordi det i en del saker handler om valg mellom likeverdige alternativer.

For ytterligere å understreke regjeringens felles ansvar, har jeg i eget brev bedt alle departementer om å sende KMD en oversikt over prosesser og strukturendringer som kan påvirke geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser i tiden framover. Jeg ba også om informasjon om tidsløp for prosessene, og hvilke kommuner som kan bli berørt. Jeg vil legge fram en samlet oversikt når gjennomgangen er ferdigstilt. Jeg ønsker å gjøre dette årlig. Dette er et tiltak som vil legge grunnlag for en mer koordinert, statlig lokaliseringpolitikk.

Parallelt arbeider KMD med to oversikter: én som viser den historiske utviklingen i statlige arbeidsplasser, den andre om kompetansemiljøer i regionale sentra, som kan være aktuelle lokaliseringvalg i lys av virksomhetenes krav. Dette er et arbeid som nylig er påbegynt, og som vil kreve jevnlig oppdatering. Vi vil ha ferdig et godt grunnlag før sommeren.

Statlig lokaliseringpolitikk er et felt med stor, offentlig interesse, som jeg ønsker åpenhet og debatt om. Stortinget vil bli informert på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1452

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Flere helseyrker må ha autorisasjon og lisens for å utøve sitt yrke. Godkjente utdanningsinstitusjoner sender oversikt over avgangsstudenter som har bestått og fyller kravene til Helsedirektoratet. Studentene må betale via Altinn 1.665 kr for å få autorisasjonen. Dette er et relativt stort beløp for fattige studenter, og digitaliseringen bør komme innbyggerne til gode.

Vil ministeren sørge for at avgift for å få autorisasjon for kandidater fra norske utdanningsinstitusjoner blir redusert og følger selvkostprinsippet?

behandles gjennom det automatiserte systemet. Dette gjelder spesielt de utdanningsgruppene som avslutter sin utdanning i bedrift og som uteksamineres til ulik tid, for eksempel helsefagarbeidere. Disse søknadene behandles fortsatt manuelt. Helsedirektoratet arbeider med løsninger som skal gi også de som avslutter utdanningen i bedrift, mulighet til å inkluderes i det automatiserte søknadssystemet.

Jeg ser at det kan være fornuftig å gjennomgå gebyrene på nytt, blant annet for å vurdere om saksbehandlingsgebyr for søknad om autorisasjon bør differensieres.

BEGRUNNELSE:

Det er uklart hvordan avgiften er fastsatt. Men det normale er at man legger selvkostprinsippet til grunn. Prosessen for å få autorisasjon for avgangskandidater fra våre norske utdanningsinstitusjoner er helautomatisert. Det er langt mer arbeid for kandidater med utenlandsk eller eldre utdanning. Avgiften bør i så fall differensieres, slik at nyutdannede i Norge får nytte av digitaliseringen.

Svar:

Det er riktig at gebyret for å søke autorisasjon i dag er likt uansett hvor søker har sin utdanning fra. Det er også riktig at Helsedirektoratet har utviklet et helautomatisert søknadssystem via Altinn for helsepersonell utdannet ved norske utdanningsinstitusjoner.

Helsedirektoratet opplyser at de fleste norske utdanningsinstitusjoner sender såkalte samlelister på vegne av sine studenter, men at det fortsatt er noen som ikke

SPØRSMÅL NR. 1453**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad****Besvart 30. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Når kommer det en ny veteranmelding, og vil den også inneholde en oppfølging av arbeidsutvalgets evt. forslag til endringer i erstatnings- og kompensasjonsordningene?

BEGRUNNELSE:

Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO), Norske Reserveoffiserers Forbund (NROF), Veteranforbundet SIOPS – skadde i internasjonale operasjoner, Hjemmesonen, Veteranalliansen og Veteran møter Veteran har skrevet brev til regjeringen. Bakgrunnen er regjeringens handlingsplan 2011 – 2014 og oppfølgingsplanen 2014 – 2017 for veteranarbeidet (forlenget ut 2019). Denne planen går mot slutten.

Når det offentlige sender ut militært personell har også det offentlige ansvar for oppfølging av veteraner som får utfordringer senere, enten fysisk eller psykisk, som følge av oppdraget.

Dette slås tydelig fast i Granavold-erkæringen der det står:

- Sikre at de som har vært i internasjonal tjeneste får god oppfølging, og gi veteraner den anerkjennelsen de fortjener.
- Følge opp arbeidsgruppen som gjennomgår og vurderer de eksisterende erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner med psykiske belastningsskader.

Forsvarsministeren har satt ned en arbeidsgruppe som skal gjennomgå veteranenes erstatnings- og kompensasjonsordninger.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 11. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad om ny veteranmelding og oppfølging av ev. forslag til endringer i erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner etter internasjonale operasjoner.

Anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av personell fra internasjonale operasjoner er viktig for regjeringen og for meg personlig. Å sende kvinner og menn for å beskytte og bevare verdier vi holder høyt er et ansvar vi tar på største alvor.

Etter Stortingsmelding nr. 34 (2008–2009) «Fra vernepliktig til veteran» Om ivaretagelse av personell før, under og etter deltakelse i utenlandsoperasjoner, har regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge» fra 2011 og regjeringens oppfølgingsplan med samme navn fra 2014 vært

en rettesnor for arbeidet på dette feltet. Oppfølgingen av våre veteraner og deres familier er et bredt samfunnsansvar. Syv departementer sto bak oppfølgingsplanen. En evaluering foretatt høsten 2017 viste at det til da var gjort gode fremskritt i arbeidet med oppfølgingen av personell som har deltatt i internasjonale operasjoner.

Det er fortsatt behov for samordning og samhandling mellom de involverte departementene og underlagte etatene for å ivareta personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner. Tilrettelegging for oppfølging og ivaretagelse regionalt og kommunalt er viktig.

Det er tidligere besluttet å forlenge oppfølgingsplanens virketid til 31.12.2019. Samtidig ble det lagt til grunn at det tverrdepartementale samarbeidet skulle evalueres. Denne evalueringen vil bli brukt i det videre arbeidet med regjeringens veteranpolitikk.

Oppfølgingen av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner er et samfunnsansvar som berører flere sektorer og departementer. Det tverrsektorielle samarbeidet har vært avgjørende for at vi har kommet dit vi er i dag. På samme måte har Forsvaret og de frivillige organisasjonene gitt avgjørende bidrag. Veteranorganisasjonene besitter verdifull kunnskap og kompetanse. Jeg setter derfor stor pris på deres engasjement for veteranansaken. Fylkesmannen har fått en rolle i oppfølgingen, blant annet med å stimulere til utvikling av kommunale veteranplaner. Samarbeidet med Fylkesmannen vil fortsette.

Gode økonomiske ordninger er en viktig del av oppfølgingen av veteranene og uttrykk for anerkjennelse av deres innsats. Forsvarsdepartementet har nedsatt en arbeidsgruppe for å foreta en helhetlig vurdering av om eksisterende erstatnings- og kompensasjonsordninger for personell etter internasjonale operasjoner fungerer etter intensjonen. Arbeidsgruppen skal levere sin rapport i løpet av 2019.

Stortinget vil på egnet måte bli orientert om regjeringens videre arbeid for personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1454**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 30. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Offentlige parkeringsplasser langs E12 i viktige utfartsområder som sør og nord for Umskardtunellen brøytes ikke. Dette problemet er ifølge hytteforeninger blitt merkbart verre de fire siste årene. Umbukta er et område med stor utfart. Det er viktig med godt brøyta parkeringsplasser og høvla brøytekanter å unngå ulykker og trafikkfarlige situasjoner.

Hvordan kan Statens vegvesen som er ansvarlig for E12 unndra seg drift og vedlikehold av plassene, og i tillegg utsette å svare på henvendelse fra Rana kommune?

Svar:

Eg vil vise til at Statens vegvesen eig fleire veglommer langs E12 ved Umbukta. Desse vert brøyta om vinteren. I

tillegg blir eit stort areal ved vegbommen halde ope i tilfelle vegen må stengast. Både veglommene og arealet ved bommen kan nyttast til parkering i samband med turar i området, sjølv om dei i utgangspunktet ikkje er meint til dette formålet.

Særskilde parkeringsplassar for hytteeigarar er noko dei sjølve har ansvar for å eige, drifte og vedlikehalde. Statens vegvesen tek ansvar for dei plassane som er bygde for trafikantar på E12.

Eg har undersøkt med vegvesenet om manglande svar på spørsmål frå Rana Kommune. Eg har fått opplyst at Statens vegvesen sende svar på brev frå Rana kommune om utfordringar i samband med vinterparkering langs E12 til kommunen 27. mars 2019.

SPØRSMÅL NR. 1455**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 30. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at det kan gis dispensasjon for tømmertransport der vegeier og næringa kan finne gode løysingar hvordan transporten praktisk skal gjennomførast ut fra lokale forhold?

GRUNNGJEVING:

Det er fokus på flaskehalsar for tømmertransporten på offentlige veier i Norge. Transportkostnader for tømmer i kystskogfylkene er fortsatt relativt høge, eksempelvis på Vestlandet. Det har vært en positiv utvikling når det gjelder utbygging av skogsveier og tømmerkaier her, men relativt lite har skjedd når det gjelder flaskehalsene på de offentlige veiene.

Eksempelvis har grunneierne langs FV105 i Jondal inngått kontrakt med skogsentreprenør for to år sidan, for å ta ut hogstmogen skog. Vegen som må benyttes har 12,4 m vogntoglengde, og det gir den konsekvens at skogen

står. Løsninga som SSV viser til er å først transportere tømmeret på en kortere bil, for så å laste om på vegstrekning med tillatt vogntoglengde. Det vil i tilfelle medføre en enda høgare transportkostnad, alternativt at skogen ikke blir tatt ut. Men de som kjenner de lokale forholda veit at det finst flere praktiske løysningar på hvordan en kan organisere tømmertransporten med bil lengre enn 12,4 m, t.d. ledebil, tidspunkt med lite trafikk, osv.

Svar:

Dei siste åra har Statens vegvesen gjennomført eit stort arbeid med å klassifisere og gjennomgå bruene på fylkesvegnettet. Dette har medført ei auking av fylkesvegar som er klassifiserte for 24 meter tømmervogntog og 60 tonn tillaten totalvekt. Forsterking og bygging av nye bruer har og bidratt. I tråd med Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 blei det lagt opp til ei tilskotsordning som gjeld flaskehalsar for tømmertransport

på fylkesvegnettet innafor ei ramme på om lag 300 mill. kr over ein periode på seks år.

I oktober 2016 var 37 pst. av fylkesvegane i landet klassifisert for 24 meter tømmervogntog og 60 tonn totalvekt. I oktober 2018 var andelen auka til 49 pst. Sjølv om andelen på Vestlandet og har auka, er den framleis låg.

For å ta vare på trafikktryggleiken og unngå svært stor vegslitasje/nedbryting på smale og svingete veger med dårleg bæreevne, har mange fylkesvegar på Vestlandet lav

klassifisering. Utgangspunktet må vere at transportane innrettast etter dei grensene som gjeld.

Reglar om vekt og vogntog lengde fins i veglistene som blir revidert to gongar årleg. Det regelverket vi har i dag opnar ikkje for dispensasjon fordi tømmer er delbart gods.

Eg gjer naturlegvis løpande vurderingar av om det er mogleg å utvise endå større fleksibilitet for å legge til rette for norsk næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 1456

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Martha Tærud

Besvart 25. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I spørretimen 10. april kom samferdselsministeren med følgende utsagn: «Konkurransen i byene må fungere bedre». Bakgrunnen for utsagnet er omsetningssvikt og uforholdsmessige høye priser i drosjenæringen. Senere i samme utspørring hevder ministeren at løsningen på problemet er ytterligere deregulering.

Hvordan kan statsråden komme til denne konklusjonen når nettopp deregulering og liberalisering er årsaken til den destruktive konkurransesituasjonen taxinæringen i Oslo befinner seg i?

BEGRUNNELSE:

På slutten av 90-tallet åpnet Oslo kommune for større konkurranse i taxinæringen. Dette førte til vekst i antall drosjebiler og høyere priser for brukere av taxi i Oslo. Ifølge Taxiforbundet fører økning av antall drosjer til at inntjeningen for hver enkelt sjåfør må sikres med høyere priser på turene for å kompensere for mer ventetid mellom oppdrag. Den ytterligere dereguleringen regjeringen nå legger opp til vil forsterke dette problemet.

Taxiforbundet stiller seg svært kritisk til ytterligere deregulering og frykter at den økte konkurransen enten vil presse prisene ytterligere opp eller legge til rette for sosial dumping. Jeg deler denne bekymringen.

Svar:

På slutten av 1990-talet ønskte flere av dei store bykommunane, mellom anna Oslo kommune, å leggje til rette for betre konkurranse i drosjemarknaden. Det blei derfor opna for å etablere fleire drosjesentralar i dei større byane.

Samtidig blei løyvetalet justert slik at dei nye sentralane vart oppretta i løpet av kort tid. Dei nyoppretta løyva blei styrde mot dei nye sentralane. Som følge av dette blei maksimalprisreguleringa for drosjetenester oppheva i områder med fleire sentralar.

I grunngevinga for spørsmålet vert det vist til at Taxi-forbundet meiner ei auke av talet på drosjar fører til at innteninga for kvar enkelt sjåfør må sikrast med høgare prisar på turane for å kompensere for meir ventetid mellom oppdraga. Eg vil her peike på at noko av bakgrunnen for den utviklinga er dagens regulering av drosjemarknaden. Å ha eit avgrensa gode, som eit drosjeløyve er, fører til at ingen løyvehavarar vil levere inn løyvet i nedgangstider, mellom anna fordi det kan vere vanskeleg å etablere seg på nytt i næringa på eit seinare tidspunkt. For å kome inn igjen krev det at nye/ledige løyver lysast ut og at dei tidlegare løyvehavarane må konkurrere med andre for å ta ut nytt løyve i oppgangstider. Dette fører til at marknaden ikkje regulerer seg slik den gjer i dei fleste andre næringar. I andre næringar vil manglande oppdrag normalt sett føre til at aktørar vil trekkje seg ut av marknaden, leggje ned drifta og finne seg noko anna å gjere. Det vil normalt ikkje føre til at dei aukar prisane og blir verande i marknaden med færre og færre oppdrag. Marknadskreftene vil altså presse ut dei som ikkje tilpassar seg og leverer eit produkt med god kvalitet til ein pris kundane er villige til å betale. Eg er vidare ikkje samd i at det er justeringa i talet på sentralar og løyve på 1990-talet som er årsaka til konkurransesituasjonen drosjenæringa i Oslo er i. Eg meiner det er gjeldande reguleringa av næringa som er årsaka til dette. I denne samanhengen støttar eg Konkurransetilsynet si fråsegn til høyringa. Tilsynet peikar på at behovsprøvinga utgjer ei lite fleksibel ordning som gir lite konkurranse

og innovasjon i drosjemarknaden. Samstundes er behovsprøvinga ei vesentleg vekst- og etableringshindring. Tilsynet viser til at å fjerne behovsprøvinga legg til rette for ein meir dynamisk marknad der tilbodet av drosjetenester kan tilpassast etterspørselen i større grad enn det som er tilfellet under dagens regulering. Justeringa i talet på sentralar og løyve på 1990-talet innebar ikkje ei deregulering eller liberalisering av næringa. Det var nett ei justering i talet løyver og sentralar, altså ei justering innanfor eit behovsprøvd system. Ei slik justering vil ikkje medføre, og medførte heller ikkje, at drosjemarknaden i Oslo blei liberalisert. Formålet med justeringa var å auke konkurransen i marknaden. Drosjenæringa var framleis underlagt det same strenge rammeverket. Dermed kunne ein ikkje forvente å oppnå velfungerande konkurranse i drosjemarknaden i Oslo med dei grepa som blei gjennomførte på 1990-talet.

Basert på utgreiingar som SD har innhenta frå Oslo Economics meiner eg ein må rekne med fleire nyetableringar av drosjar når marknaden med tidlegare antallsreg-

ulering blir opna. Eg meiner likevel at det er fleire forhold som taler for at marknaden etter ei tid vil stabilisere seg. Aktørar som ikkje tilpassar tenestene i tråd med det kundane vil ha, anten det gjeld kvalitet, pris, standard på materiell, servicenivå, tilgjengelegheit eller på annan måte hevdar seg i konkurransen, vil ikkje vere konkurransedyktige.

Når det gjeld spørsmålet om sosial dumping tyder studia Oslo Economics har gjennomgått på at det framleis vil vere marknadsgrunnlag for å drive drosjeverksemd på heiltid. At drosjeverksemd i framtida kan etablerast i selskap med fleire tilsette legg til rette for auka profesjonalisering. Ein stor del av drosjetransporten i dag blir generert frå kontraktar med offentlege og private organisasjonar (til dømes pasientreiser og skuleskyss). Drosjeselskap med kontraktar vil dermed ha kontraktsfesta omsetnad og vil måtte ha tilsette for å oppfylle kontrakten. Dette legg og til rette for å utøve drosjesjåføryrket på heiltid.

SPØRSMÅL NR. 1457

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 2. mai 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

For personer som har vært inne til behandling for rusavhengighet, er det viktig at de får et botilbud som hjelper de til å holde seg unna rus, når de kommer tilbake til kommunen de bor i.

I hvilken grad blir rusavhengige som har vært i behandling tildelt bolig, der de også må bo sammen med personer i aktiv rus, mener statsråden man har et godt nok system for å skille disse to gruppene, og hva gjøres eventuelt for å sørge for at disse gruppene ikke blir plassert i det samme bomiljøet?

Svar:

For regjeringen er det er en målsetning at alle skal bo trygt og godt. Dette er viktig for at man skal kunne ta utdanning, danne familie, være i arbeid og ta vare på helsen sin. Boligen er også en ramme for sosialt liv og gir tilhørighet til et miljø og lokalsamfunn. Slik er det også for personer med rusproblemer som får eller har fått behandling.

Slik det følger av Lov om Helse- og omsorgstjenester § 3-7 og Sosialtjenesteloven § 15 skal kommunene medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer. For personer som er utskrevet fra behandling skal tjenestene ytes av kommunene hvor vedkommende tar opphold.

Som helseminister er jeg opptatt av å gi bedre tjenester til personer med rusproblemer og psykiske problemer. Opptrappingsplanen for rusfeltet (Prop. 15S (2015-2016)) gir resultater som er oppløftende. Det har vært en økning på antall årsverk i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid de siste årene. I 2018 er det 15 894 årsverk, nærmere 2000 flere enn det var i 2016. Flere årsverk gir flere personer muligheter til å motta fleksible og sammensatte tjenester. Regjeringens politikk har og gitt en vekst i ambulante team (FACT- team og ACT-team) og samhandlingsteam hvor kommunene og spesialisthelsetjenesten gir flerfaglige tjenester til brukerne sammen. I flere kommuner inneholder disse et bredt spekter av tjenester som bidrar til bedringsprosessen, samt mulighet for å få hjelp til å komme bort fra rusavhengighet. Flere kommuner rapporterer om alt fra boligsosial støtte, mestringshjelp som

støttesamtaler, og forberedelser til jobb eller utdanning for personer som mottar denne type tjenester.

Det er flere forhold som tyder på at bosituasjonen for personer med rusmiddelproblemer har blitt noe bedre de senere årene.

73 % av personer med kjent rusmiddelavhengighet eller rusmiddelavhengighet og psykisk lidelse hadde en permanent og tilfredsstillende bosituasjon i 2017, mot 71 % i 2016 (Statistikkgrunnlag fra følgeevalueringen av Opptrappingsplanen for rusfeltet).

78 % av personer i LAR-behandling hadde en permanent og tilfredsstillende bosituasjon i 2017, mot 77 % i 2016.

Tall fra KOSTRA (SSB 2016) viser en nedgang på nærmere 50 % for personer med rusmiddelproblemer og psykiske lidelser blant de som står på venteliste for kommunal bolig.

For å sikre denne målsetningen har regjeringen arbeidet med å samle og målrette den offentlige innsatsen på boligmarkedet særlig overfor personer med rusproblemer eller psykiske problemer.

Som representanten kanskje kjenner til, har min kollega kommunalministeren den nasjonale strategien 'Bolig for Velferd' (2014-2020) i sin portefølje. Den er et bredt samarbeid mellom flere departementer. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har gjennom Husbanken ansvaret for boliger og oppfølgingstjenester for personer med rusmiddelavhengighet. Et av hovedtiltakene i Husbanken handlingsplan for 2018-2020 er å etablere arbeidsprosesser for helhetlig tilbud av boliger og oppfølgingstjenester for mennesker med rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser som mangler eller risikerer å miste sin bolig. Ytterligere tiltak vil være koor-

dinere økonomiske virkemidler som understøtter dette. Et annet eksempel er å etablere flere ACT-/FACT team.

Opplysninger innhentet fra KMD viser ikke hvorvidt boliger til målgruppen er samlokaliserte eller ei. De opplyser at Husbankens virkemidler i hovedsak er tilskudd til utleieboliger som kommunene benytter i sitt arbeid med å bosette personer med rusmiddelavhengighet. Tilskuddets formål er å bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, og personer med rusproblemer er en av flere målgrupper for tilskuddsordningen. Ved tildeling av tilskudd til utleieboliger fra Husbanken legges det vekt på at boligen skal være egnet for målgruppen, den skal ha en tilfredsstillende standard og funksjoner og lokaliseringen skal være egnet for den som skal bo der. Det legges videre vekt på at boligene bør spres i vanlige og gode bomiljøer. Tilskudd til prosjekter med samlokaliserte boliger kan ikke gis dersom boligene får et institusjonsliknende preg.

Det er grunn til å minne om kommunenes ansvar etter Lov om folkehelsearbeid § 5, som sier at kommunene skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som virker inn på denne. Kommunene kan planlegge sine tjenester ved hjelp av opplysninger fra statlige helsemyndigheter og regionale og lokale myndigheters kunnskap om trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosial helseforskjeller.

Jeg kan forsikre representanten om at regjeringen vil fortsette arbeidet med å utøve en politikk for å hjelpe personer med rusrelaterte og psykiske problemer, uten at det nødvendigvis settes for mange nye detaljerte krav til måten kommunene løser sine oppgaver til målgruppen.

SPØRSMÅL NR. 1458

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 26. april 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Noen av de som er i LAR-behandling, ønsker etter hvert en nedtrapping under kontrollerte former.

Hvor mange personer står i kø for et døgnbasert behandlingstilbud med LAR-nedtrapping, hvordan vurderer statsråden de helsemessige effektene av døgnbaserte LAR-nedtrappingstilbud, og i hvilken grad mener stats-

råden man har et godt nok utbygd behandlingstilbud innenfor denne delen av rusfeltet?

Svar:

Det er noe under 8 000 pasienter som er inkludert i LAR i dag. Mange av disse har vært i LAR over mange år og har opparbeidet god livsmestring. Jeg er kjent med at noen pasienter ønsker å trappe ned medikamentbruken i LAR.

Slik det fremgår av LAR-forskriften, er det kun spesialisthelsetjenesten som kan starte opp og avslutte LAR-behandlingen. De senere årene har flere LAR-pasienter uttrykt ønske om nedtrapping av LAR-medikamenter. Jeg ba derfor de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentet for 2017 om at alle helseforetakene skulle gi tilbud om nedtrapping av LAR-medikamenter. Det er viktig at spesialisthelsetjenesten tilrettelegger for et slikt ønske fra pasienter sin side.

For at en slik nedtrapping skal kunne gjennomføres, må dette gjøres på en forsvarlig måte. I Helsedirektoratets gjeldende retningslinje for LAR (Nasjonal retningslinje for legemiddelassistert rehabilitering ved opioidavhengighet IS-1701) fremkommer det under kap. 13.1 Frivillig avslutning av substitusjonsbehandling en nærmere beskrivelse hvordan en slik avslutning i LAR kan gjennomføres:

Noen pasienter velger av ulike grunner å avslutte substitusjonsbehandlingen (37). Beslutningen kan skyldes en stor grad av stabilitet i livssituasjonen, bivirkninger av substitusjonslegemiddelet eller misnøye med kontrolltiltak. I slike tilfeller er det pasienten selv som tar beslutningen etter rådgivning fra behandlingsansvarlig i samarbeid med spesialisthelsetjenesten og ansvarsgruppa.

Erfaring tilsier at nedtrapping skal skje langsomt og etter avtale med pasienten. Avtale om en nedtrappingssplan og oppfølgings/veiledningssamtaler under og etter nedtrappingen kan bidra til å fange opp situasjoner som kan føre til svikt i rusmestringen. Nedtrapping kan da

stanses, eller behandlingen kan gjenopptas for å redusere risiko for tilbakefall. Pasienter som har avsluttet LAR, og som har behov for ny oppstart på grunn av sin opioidavhengighet, anses å ha rett til TSB. Raskt inntak må sikres for å vurdere hensiktsmessig behandling.

Av retningslinjen fremgår videre at det anbefales at pasienter som velger å avslutte LAR, bør følges opp med tett rådgivning og støtte under og etter nedtrapping for å redusere risiko for tilbakefall. Det er grunn til å understreke at Helsedirektoratet nå arbeider med å revidere den gjeldende retningslinjen for LAR. Helsedirektoratet vil etter planen sende en revidert retningslinje på høring i løpet av høsten 2019. I denne retningslinjen vil også nedtrapping bli omtalt. Før denne reviderte retningslinjen vil bli gjort gjeldende, er det den nåværende retningslinjen som gjelder.

Det er ingen egne behandlingstilbud for pasienter som ønsker et døgnbasert behandlingstilbud med nedtrapping i LAR. I de aller fleste døgnbaserte behandlingstilbud innen TSB er LAR integrert som en del av behandlingen. Det er bare unntaksvis døgninstitusjoner i TSB som ikke tar inn pasienter som er inkludert i LAR.

Generelt er ventetidene til TSB blitt betydelig redusert de seneste årene og ved utgangen av 2018 var den gjennomsnittlige ventetiden på 35 dager. Innføringen av ordningen med fritt behandlingsvalg (FBV) har bidratt til denne nedgangen i ventetider.

SPØRSMÅL NR. 1459

Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 26. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

I mediemeldingen foreslår regjeringen at NRK skal finansieres gjennom ordinær skattefinansiering.

Hva vil den foreslåtte modellen bety for bedrifter som i dag betaler NRK-lisens?

Svar:

I Meld. St. 17 (2018-2019) Mangfold og armlengds avstand – Mediepolitikk for ei ny tid varsler regjeringen at kringkastingsavgiften vil bli avviklet fra 1. januar 2020. Fra samme tidspunkt vil NRK bli finansiert over statsbudsjettet med alminnelige skatteinntekter. I innføringsåret

vil regjeringen skape inndekning på skattesiden ved at personfradraget blir redusert. Personfradrag er et generelt bunnfradrag i alminnelig inntekt, som gis i alle inntekter (lønns-, pensjons-, kapital- og næringsinntekter) til personlige skatteyttere. Det betyr altså at bedrifter ikke vil bli berørt av skatteøkningen som følger av ny NRK-finansiering. For den enkelte skattebetaleren vil modellen ha de samme fordelingssegenskapene som ellers i skattesystemet.

SPØRSMÅL NR. 1460**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 30. april 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vi regjeringen sette i verk for at Frivilligsentraler skal kunne videreføres i alle kommuner, og hvordan vil regjeringen skape forutsigbarhet for ansatte, brukere og frivillige ved alle landets Frivilligsentraler?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2017 vedtok stortingsflertallet, etter forslag fra Regjeringen, at tilskuddet til Frivilligsentraler skal innlemmes i kommunenes inntektssystem, med en overgangsperiode til 2020.

Dette betyr at fra og med 2021 får alle kommuner under 12000 innbyggere tilskudd til dette ut fra innbyggertall og uten andre hensyn. Dette er et nytt eksempel på at de små og mellomstore kommuner gjennom statlige grep skal svekkes økonomisk. Flere kommuner mister inntil 3/4 deler av tilskuddet til Frivilligsentraler.

Konsekvensen av omlegging av tilskuddet kan føre til en massiv nedlegging av Frivilligsentraler over hele landet. Endringen i finansieringen har skapt stor usikkerhet og uforutsigbarhet for brukere, frivillige og ansatte ved Frivilligsentraler. Frivilligsentraler er viktige for frivillig sektor over hele landet.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 14 (2014–2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner, sluttet Stortinget seg til at ansvaret for tilskuddet til frivilligsentraler ble overført til kommunene. Som det framgår av Meld. St.10 (2018–2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig var en sentral målsetting med å overføre ansvaret og tilskuddet til frivilligsentralene å gi kommunene et større og mer helhetlig ansvar for lokal frivillighetspolitikk. Jeg har tillit til at de beste løsningene utvikles lokalt, i samspillet mellom frivilligheten og lokale myndigheter. Rammefinansiering gir handlingsrom og er grunnleggende for et levende lokaldemokrati der folk og lokalsamfunn har frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling.

I Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet ble det beskrevet at midlene ville fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet i en overgangsperiode på fire år. Fordelingen av midler bygger på antallet etablerte frivilligsentraler i kommunen. Fra 2017 har beløpet som fordeles særskilt, økt hvert år. Det

har blitt etablert flere nye sentraler siden tilskuddet ble overført til kommunene.

Midler fordelt innenfor rammetilskuddet med særskilt fordeling er en del av kommunenes frie inntekter, og det er opp til den enkelte kommune å prioritere bruken av midlene. En særskilt fordeling er ikke en varig løsning, og perioden midlene skal gis med en særskilt fordeling fastsettes på forhånd. Lokale behov og vurderinger bør ligge til grunn for støtten til frivilligsentraler. Kommunene er robuste økonomiske enheter, og inntektssystemet skal gi kommunene mulighet til å prioritere bruk av egne midler. Fordeling etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet skal sette alle kommuner i stand til å gjennomføre frivillighetspolitikken på den måten de mener er best.

Det framgår av Grønt hefte for 2019 at tilskudd til frivilligsentraler blir innlemmet i innbyggertilskuddet fra 2021. Regjeringen kommer nærmere tilbake til dette neste år, i forbindelse med budsjettet for 2021.

SPØRSMÅL NR. 1461**Innlevert 11. april 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 29. april 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

I sammenslåingsspørsmål av kommunene har regjeringen stor tro på fylkesmennenes vurderinger og dømmekraft. Regjeringen virker ikke å ha samme tiltro til fylkesmennene når de fremfører at denne regjeringen svekker beredskapen i fylker og kommuner.

Hvorfor er ministeren selektiv med når fylkesmennenes vurderinger er viktige å vektlegge?

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at vi har stor tiltro til fylkesmennenes vurderinger. Fylkesmannen er statens representant i fylket og har ansvar for å følge opp de vedtak, mål og retningslinjer som gis fra Stortinget og regjeringen. Fylkesmannen ivaretar flere funksjoner; som å være bindeledd mellom kommunen og sentrale myndigheter, utøver sektormyndighet på mange viktige politikkområder og ivaretar rettssikkerhets- og tilsynsoppgaver.

Fylkesmannen har en avgjørende rolle for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid på regionalt og lokalt nivå. Instruks for fylkesmannens og Sysselmannen på

Svalbard arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering av 19. juni 2015 beskriver fylkesmannens ansvar før, under og etter uønskede hendelser. Fylkesmannen skal samordne samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i fylket, og ivareta en rolle som pådriver og veileder i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen skal også kunne ivareta sitt ansvar for krisehåndtering ved hendelser i fred, krise og krig.

Fylkesmannen skal videre ha oversikt over risiko og sårbarhet i fylket, samt ha oversikt over og samordne myndighetenes krav og forventninger til kommunenes samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Fylkesmannen skal samarbeide med viktige samfunnsaktører regionalt.

Jeg mener derfor at det er svært viktig med god dialog, og dette er noe Justis- og beredskapsdepartementet sammen med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gir stor oppmerksomhet i etatsstyringen av fylkesmennene. I ulike situasjoner og sammenhenger vil det kunne oppstå ulike syn på hvordan oppgaver innenfor samfunnssikkerhetsområdet best kan løses. Fylkesmannens faglige innspill vil derfor alltid bli vurdert i en helhetlig sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1462**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani****Besvart 29. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

UDI har gitt beskjed om at de ikke skal forlenge avtalen om drift av Hvalsmoen transittmottak. Mottaket skal legges ned, verdifull kompetanse og fleksibilitet forsvinner. Samtidig inngås ny avtale med Kaspar transittmottak.

Hva er begrunnelsen for å avslutte avtalen med Hvalsmoen, hvor stor er innsparingen som følge av dette, er det vurdert alternative løsninger for en mest mulig effektiv samlet mottakskapasitet og er den mest mulig effektive løsningen valgt?

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for å opprette, drifte og nedlegge asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Jeg har tiltro til at UDI etterlever min forventning om å sikre et formåls- og kostnadseffektivt mottakssystem, som samtidig er fleksibelt for raskt å kunne møte endrede forutsetninger.

UDI har vurdert antallet transittplasser i lys av forventet asylsøkertilstrømming og besluttet at drift av Hvalsmoen ikke lenger er nødvendig, slik ankomstprognosen for siste halvdel av 2019 og 2020 indikerer. For dette tidsrommet har UDI et behov som kan dekkes av Refstad

transittmottak og et transittmottak med et færre antall plasser enn Hvalsmoen, nærmere bestemt Kasper mottak. I tillegg er Ankomstsenter Østfold under utvikling.

Kontrakten med Hvalsmoen AS om leie av Hvalsmoen leir går ut 1. september d.å., men er forlenget til 1. oktober. UDI hadde i leiekontrakten med Hvalsmoen AS en opsjon på leie i ytterligere 10 år, men har konkludert med at utløsning av opsjonen ikke lot seg forsvare.

UDI har i dag en leiekontrakt med Grønne Tun AS på Kasper. Denne leiekontrakten er uoppsigelig frem til 31. januar 2023. UDI anser det derfor som mer hensiktsmessig å legge videre drift av transitt der. Et ytterligere

moment for å ta i bruk Kasper er at mottaket kun har en kjørevstand på om lag 20-25 minutter fra Ankomstsenter Østfold (AØ), mens Hvalsmoen til sammenligning har en kjørevstand på nesten to timer fra AØ.

Videre vil det være innsparinger ved å drifte transittmottaket på Kasper med 220 plasser fremfor Hvalsmoen med 500 plasser estimert til om lag 13 millioner kroner i året.

UDI har på bakgrunn av det ovennevnte kommet til at de har valgt den mest effektive løsningen når det gjelder transittkapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1463

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Et godt Mattilsyn er avgjørende for helse, dyrevelferd og næringsliv. Kompetansen, veiledningen og tilsynet må derfor være til stede i hele landet. Mer reising, nye matvaner, klimaendringer, nye arter og forventninger om vekst spesielt innen havbruk gir nye utfordringer til Mattilsynet. Samtidig ser vi av årsberetningen at samlet bevilgning har gått ned fra 2017 til 2018, og vi får bekymringsmeldinger om at avdelingskontor blir redusert.

Mener ministeren det er faglig forsvarlig å fortsette med ABE kutt av Mattilsynet?

BEGRUNNELSE:

Mattryggheten, vannkvaliteten og dyrevelferden er generelt god i Norge men i årsmeldingen fra 2018 så belyses en rekke utfordringer med behov for mer kunnskap og tilsyn for å sikre at Mattilsynet settes i stand til å følge opp samfunnsoppdraget sitt.

- Tørkesommeren i 2018 førte til import av grovfôr og dermed større behov for importkontroll.
- sykdom- og dyrevelferdssituasjonen i oppdrettsnæringen er fortsatt utfordrende.
- Norge er en betydelig eksportør av sjømat og det krever stor innsats for å sikre at produktene får tilgang til markeder utenfor EØS, særlig Kina og Brasil.
- det er fortsatt for mange hvitfiskaktører som ikke følger krav til hygiene og internkontroll
- høsting og dyrking av nye marine arter krever mer og ny kunnskap

- mange blir smittet i utlandet og tar med seg mat- og vannbårne infeksjoner som campylobacteriose, Salmonella og E.coli, eller de tar med seg produkter som sprer farlige sykdommer. Komiteen fikk en omfattende informasjon om afrikansk svinepest som bl.a. medfører at de bygger gjerde for å stoppe villsvin fra Tyskland.
- nye matvaner med mindre varmebehandling og salt krever mer og ny kunnskap.
- Norge er ett av de største markedene for kosttilskudd i Europa per innbyggere. Mange ulike aktører og mye kjøpes på nett og kontroll og tilsyn er utfordrende.
- åpne grenser gjør det utfordrende å opprettholde vår gode status på antibiotika resistens.
- Riktig emballasje gir lenger holdbarhet og mindre svinn. Å erstatte plast krever kunnskap om alternative materialer.

Svar:

Regjeringen har innført en avbyråkratiserings- og effektivitetsreform (ABE-reformen), og forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Reformen vil gi insentiver til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet.

Det er også i Mattilsynet rom for effektivisering av driften, og jeg ser ikke grunnlag for å særbehandle Mattilsynet når det gjelder gjennomføring av ABE-reformen. Jeg vil ellers vise til at dersom det oppstår særlige behov i Mattilsynet, behandles disse i det ordinære budsjettarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1464**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 29. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Private Barnehagers Landsforbund fikk etter eget utsagn gjennomslag for en endring i regelverket som trådte i kraft 1.1.2016, som Telemarkforskning nå har anslått at innebærer en ren overføring fra fellesskapet til barnehageeierne på hundrevis av millioner kroner årlig.

Går statsråden god for PBLs historieskriving, og gir det grunn til å vurdere PBLs innflytelse på det pågående arbeidet med å utforme nye rammebetingelser?

BEGRUNNELSE:

Private barnehager har med virkning fra 1.1.2016 fått tilskudd til å dekke pensjonskostnadene til sine ansatte tilsvarende 13 prosent av lønnsutgiftene i de kommunale barnehagene – uavhengig av hva barnehagen har hatt av faktiske kostnader til pensjon. I Private Barnehagers Landsforbunds årsberetning for 2017 skriver de at Utdanningsdirektoratet og PwC opprinnelig foreslo å sette dette pensjonspåslaget til ni prosent. Men etter det som PBL selv beskriver som «et svært omfattende arbeid», klarte de å overbevise departementet om at satsen burde økes. Oppjusteringen fra ni til 13 prosent førte, ifølge PBL selv, til at private barnehager fikk økt sine pensjonstilskudd med 700 millioner kroner årlig.

Nylig publiserte Telemarkforskning en rapport skrevet på oppdrag fra departementet som viser at i 2017 fikk 94 prosent av alle private barnehager et tilskudd som overgikk de faktiske kostnadene. Til sammen beregnes det at de private bare det året fikk overført rundt regnet 1 milliard kroner mer enn det som ville gitt en reell kostnadsdekning. Dagens ordning belønner eierne av barnehagene som har de dårligste pensjonsordningene og den dårligste bemanningstettheten med et tilsvarende stort overskudd.

Rapporten anslår at 700 millioner av overkompensasjonen stammer fra at de private barnehagene i snitt har lavere pensjonsprosent enn 13 prosent, mens de resterende 300 millioner kommer av at de private har fått pensjonstilskudd for flere årsverk enn de faktisk har hatt. Statistikk fra SSB viser også at private barnehager i 2017 gikk med 1,2 milliarder kroner i overskudd, hvorav om lag 1 milliard tok form av konsernbidrag fra de kommersielle kjedebarnhagene.

Svar:

Regjeringen ønsker et reelt mangfold i barnehagesektoren og har nylig sendt på høring en rekke forslag til regelendringer. Formålet med endringene er en sektor preget av mangfold, kvalitet og åpenhet, som gir gode barnehager for barna.

Reglene for tildeling av tilskudd til private barnehager som representanten viser til, ble endret for at driftstilskuddet til private barnehager i større grad skulle gjenspeile barnehagens faktiske kostnader. Før regelverksendringen trådte i kraft, hadde tilskuddene til de private barnehagene blitt beregnet på bakgrunn av gjennomsnittskostnadene i kommunale barnehager inkludert kommunenes utgifter til pensjon. Siden kommunale barnehager i snitt hadde høyere pensjonsutgifter enn de private, kunne denne måten å beregne tilskuddet på føre til at de private barnehagene ble overkompensert. Kunnskapsdepartementet ga derfor i 2014 Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utrede nye modeller for finansieringen av private barnehager. Forslag til to alternative modeller for finansiering av private barnehager ble sendt ut på høring våren 2015, og ny forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager trådte i kraft fra 2016.

Som et ledd i utredningsarbeidet bestilte Utdanningsdirektoratet en rapport som ble utarbeidet av PwC i samarbeid med Telemarkforskning. Rapporten anbefalte å trekke ut de kommunale pensjonsutgiftene fra beregningsgrunnlaget, og heller bruke et påslag for å kompensere for de private barnehagens pensjonsutgifter. Det mest treffsikre påslaget ble beregnet til å være 14 % av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Et pensjonspåslag på 14 % var også det som ble foreslått i høringen Utdanningsdirektoratet sendte ut våren 2015. Basert på tilleggsberegninger gjennomført av PwC, ble påslaget satt til 13 % i forskriften som trådte i kraft fra 1. januar 2016.

Anbefalingen fra PwC og Telemarkforskning som lå til grunn for forslaget om ny finansieringsmodell, var en oppjustering fra en tidligere rapport som anbefalte at påslaget ble satt til 8 %. I beregningsgrunnlaget for den oppjusterte anbefalingen inngikk blant annet detaljert regnskapsstatistikk fra medlemsbarnehagene i PBL og informasjon om premieøkninger fra PBLs pensjonsleverandør Storebrand. Ifølge PwC og Telemarkforskning bidro dette til et mer presist anslag som tok hensyn til at det hadde funnet sted en betydelig økning i private barnehagers pensjonsutgifter i perioden mellom de to rapportene.

PBL var i dette arbeidet behjelpelige med å skaffe et oppdatert kunnskapsgrunnlag som bidro til at det kunne gis mer presise anslag.

Kunnskapsdepartementet har nå sendt på høring et forslag om endringer i regelverket for finanseringen av private barnehager, og i et slikt arbeid er det viktig at vi lytter til innspill fra ulike aktører i sektoren. Dette inklu-

derer naturlig nok også innspill fra eiere av private barnehager og organisasjoner for disse, som f.eks. PBL og Virke. I forslaget vi har sendt på høring foreslår vi en presisering av regelverket om at offentlig tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna til gode, samt en rekke andre tiltak for å skape gode rammer for en mangfoldig barnehagesektor med mer åpenhet, høy kvalitet og mangfold.

SPØRSMÅL NR. 1465

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Ser statsministeren noen prinsipielle problemer med å bruke private konsultentselskap, med næringsinteresser, til å revurdere regjeringens egne fagmyndigheter?

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet har lang tradisjon i å bruke DNV GL, som tidligere het Veritas, som konsulenter ved vurdering av nye oljefelt. Oljenæringens tette bånd til regjeringsapparatet er bekymringsfullt. DNV GL har blitt brukt av OED til å overprøve og vurdere regjeringens egne fagetater, nemlig vurderingene til Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet og Norsk Polarinstitutt. DNV GL har milliardoppdrag for oljeindustrien og det er stor risiko for at tilrådingene deres ikke er uhildet av interessene til oljeselskapene.

Svar:

For å ivareta sitt ansvar på en best mulig måte baserer Olje- og energidepartementet sitt arbeid på oppdaterte fakta og best tilgjengelige kunnskap. Denne kunnskapen finnes først og fremst i underliggende etater, men også i forskningsinstitusjoner, utredningsmiljøer, konsultentselskaper eller andre enheter. Det å trekke på ekstern kompetanse kan i enkelte tilfeller være ønskelig for å gi beslutende myndighet et best mulig beslutningsgrunnlag.

Regjeringen fører den petroleumpolitikken som er forankret i Stortinget. Det betyr blant annet at de arealmessige rammene som Stortinget, etter avveining av ulike samfunnshensyn, har fastsatt for tildeling av nye utvinningstillatelser blir fulgt opp. Petroleumpolitikken operasjonaliseres gjennom fakta- og kunnskapsbaserte beslutninger i ulike enkeltsaker.

Det er en risiko for uhellsutslipp av olje ved petroleumsvirksomhet. Det har imidlertid vært få større utslipp av råolje på norsk sokkel, og det har ikke vært uhellsutslipp av olje på norsk sokkel som har nådd kysten i løpet av de mer enn 50 årene med aktivitet. Det er ikke påvist skade på havmiljøet som følge av de akutte utslipp som har skjedd i perioden. Oljevertiltak vil redusere konsekvensene av eventuelle større, akutte oljeutslipp. I enkelte områder er det etablert tidsbegrensninger for leteboring i oljeførende lag for deler av året.

De bidrag - som representanten Bastholm sikter til - har departementet mottatt fra DNV GL i arbeidet med tildeling av nye utvinningstillatelser. Bidragene er i all vesentlig grad, direkte eller indirekte, knyttet til vurderinger av miljørisiko ved uhellsutslipp av råolje. Slike vurderinger krever spesifikk detaljkunnskap om ulike fagfelt og fagdisipliner som ligger innenfor flere departementers ansvarsområde. Underliggende etater har også god kunnskap om dette, men departementet har i disse sakene sett behov for å innhente mer spesifikk detaljkunnskap, som DNV GL innehar, i tillegg. Dette er tilleggsinformasjon som sammen med faglige vurderinger fra underliggende etater og departementenes behandling bidrar til et best mulig beslutningsgrunnlag for regjeringen.

Tildelinger av nye utvinningstillatelser skjer, i henhold til Petroleumsloven, av Kongen i Statsråd, etter en grundig behandling i regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1466**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 26. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvorfor er ikke reindriftas driftsbygninger omfattet av unntaket i eiendomsskatteloven § 5 på samme måte som jordbruksbygninger, og hva er regjeringens begrunnelse for at disse næringene forskjellsbehandles på denne måten?

BEGRUNNELSE:

I eiendomsskatteloven er det gitt fritak for eiendommer drevet som landbruk, skogbruk og planteskole. Dermed er jordvei, skog og driftsrelaterte bygninger omfattet av unntaket. Reindriftas næringsbygg omfattes ikke av unntaket, og påføres dermed eiendomsskatt. Gjeterhytter har lav omsetningsverdi, da de ikke kan selges til noen andre enn øvrige reineiere i distriktet, ellers må de fjernes om næringsvirksomheten opphører. Dette oppleves som en forskjellsbehandling av næringer og påfører reindriftsnæringen ytterligere driftsutgifter.

Svar:

Det følger av lov 6. juni 1975 nr. 29 om eignedomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova) § 5 h at

«Eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk, herunder gartneri og planteskule tilknytt slik drift» er fritatt for eiendomsskatt.

Finansdepartementet har i brev av 18. september 2013 til KS uttalt at reindrift ikke faller inn under det obligatoriske landbruksfritaket. Det ble vist til at fritaket bare omfatter gårdsbruk og skogbruk i tradisjonell forstand. Videre har Sivilombudsmannen i uttalelse av 5. november 2015 lagt til grunn at bestemmelsen «har en ordlyd og historikk som ikke gir fritak for reindriftshytter.»

Historisk sett har fritaket for landbruket blant annet sammenheng med at eiendomsskatt på jordvei mv. ville medført en uforholdsmessig byrdefull beskatning på en næring med relativt svakere inntjening enn annet næringssliv. Også reindriftsnæringen kan gi lave inntekter, men til forskjell fra landbruket er grunnarealene som benyttes i reindriftsnæringen normalt ikke undergitt privat eiendomsrett.

Eiendomsskatt er en skatt på fast eiendom. Dette innebærer blant annet et krav om at bygninger mv. må være varig forankret til grunnen. Utøvelsen av reindriftsnæringen er av karakter mer mobil enn tradisjonelt landbruk. Enkelte anlegg i reindriftsnæringen vil ikke anses å være varige, og vil derfor ikke være eiendomsskattepliktig.

Som påpekt i begrunnelsen for spørsmålet vil «gjeterhytter» kunne ha lav omsetningsverdi. Fastsettelsen av skattegrunnlaget for eiendomsskatten skal baseres på omsetningsverdien. Dette innebærer at utskrevet eiendomsskatt vil stå i forhold til verdien på eiendommen. Utskrevet eiendomsskatt vil også være fradragsberettiget i inntekt fra reindriftsnæringen, jf. skatteloven § 6-15.

Ordningen med offentlig tilskudd til gjeterhytter er avvirket. Jeg viser her til Landbruks- og matdepartementets Prop. 108 S (2013-2014) pkt. 6.3.10. Det heter her at «Ordningen med tilskudd til gjeterhytter avvikes. Bakgrunnen for dette er å kunne prioritere tiltak som direkte stimulerer til slakting og omsetning av reinkjøtt, samt å unngå at det blir stimulert til økt bygging av gjeterhytter.»

Et eventuelt fritak for eiendomsskatt på gjeterhytter vil kunne ha en slik effekt som det Landbruks- og matdepartementet ønsker å motvirke.

Jeg er opptatt av at reindriftsnæringen skal likebehandles med andre næringer. På dette punktet mener jeg at forholdene ikke er sammenfallende mellom landbruk og reindrift, og at det derfor er grunnlag for ulike regler.

SPØRSMÅL NR. 1467**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 25. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

I Finnmark er det langt å reise for de fleste. Særlig til offentlige tjenester. Det kreves derfor planlegging. Hvorfor er det slik at Finnmark er det eneste politidistriktet hvor det ikke tilbys et eneste sted der man kan bestille passtime på nettet og når kommer dette på plass?

BEGRUNNELSE:

Det er egentlig ille nok at det ikke går an å få på plass et felles bookingsystem for pass, men det blir ekstra oppsiktsvekkende at Finnmark med sine avstander er det eneste distriktet hvor det ikke går å bestille time på nettet ifølge VG og Politiet.no.

Oversikten er som følger:

- Alta – Tilbyr ikke online booking
- Båtsfjord – Tilbyr ikke online booking
- Guovdageainnu/Kautokeino – Tilbyr ikke online booking
- Kirkenes – Tilbyr ikke online booking
- Nordkapp – Tilbyr ikke online booking
- Hammerfest – Tilbyr ikke online booking

- Karasjoga/Karasjok – Tilbyr ikke online booking
- Lebesby – Tilbyr ikke online booking
- Måsøy – Tilbyr ikke online booking
- Porsanger – Tilbyr ikke online booking
- Tana – Tilbyr ikke online booking

Kilde: politiet.no

Svar:

Jeg er enig i at gode planleggingsverktøy er en viktig forutsetning for befolkningens tilgjengelighet til passtjenesten.

Det gjennomføres for tiden ombygginger på enkelte pass- og ID-kontor i Finnmark. På Tana lensmannskontor ble det derfor midlertidig åpnet for timebestilling i mars og april. For å sikre at publikum får dekket sine behov med den nye strukturen for passutstedelse har Politidirektoratet fått i oppdrag å tilby timebestilling på nett på alle pass- og ID-kontor. Dette skal være på plass i forbindelse med lansering av nye pass i 2020. I tillegg planlegges det med et nytt system for SMS-varsling som skal sørge for at man blir varslet før passet går ut. Det skal også etableres mobile løsninger i områder med lang reisevei.

SPØRSMÅL NR. 1468**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 24. april 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Mener statsråden at regionale sparebanker bør reguleres som systemviktige foretak, og ser statsråden at slike krav kan gjøre sparebankene mindre konkurransedyktige i bedriftsmarkedet?

BEGRUNNELSE:

Finansdepartementet har brukt den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) sitt rammeverk for å definere nasjonale systemviktige foretak. DNB Bank ASA og Kommunalbanken AS er i dag ansett som systemviktige foretak.

Hovedregelen er at bankene skal ha en forvaltningsskapital som utgjør minst 10 prosent av Fastlands-Norges BNP, eller en andel av utlånsmarkedet på minst 5 prosent, for å være systemviktig. De får et ikke-differensiert kapitalpåslag på 2 prosent.

19. oktober sendte Finanstilsynet et brev til Finansdepartementet med en tilrådning om endring av forskriftskriterier for systemviktige foretak. Banker som har en utlånsandel til bedriftsmarkedet på minst 10 prosent i én eller flere regioner, skal også anses som systemviktige.

Forslaget innebærer at det stilles strengere krav til norske regionale sparebanker enn det gjøres til globale storbanker som Bank of America, Bank of China og Gold-

man Sachs. Norske regionale sparebanker vil med et slikt forslag også pålegges strengere krav enn deres nordiske konkurrenter. Ingen av regionbankene vurderes som systemviktige etter EUs ordinære metode.

Svar:

Systemviktige banker har etter finansforetaksloven et høyere kapitalbufferkrav enn andre banker. Hensikten er å redusere sannsynligheten for problemer i slike banker med potensielt alvorlige negative konsekvenser for resten av økonomien. Da Finansdepartementet fastsatte forskriftsreglene om identifisering av systemviktige banker i 2014, valgte jeg ikke å følge opp et forslag fra Finanstilsyn-

et om et såkalt regionkriterium. Etter dette forslaget ville også de større regionale sparebankene blitt identifisert som systemviktige på linje med DNB og Kommunalbanken, basert på markedsandeler i enkeltregioner. Finanstilsynet fremmet et lignende forslag 19. oktober i fjor, som departementet hadde på høring til 22. februar i år.

Forslaget er til behandling i Finansdepartementet. Vurderingen av forslaget må ses i sammenheng med de betydelige endringene i kapitalkravsregelverket som vil følge av innlemmelsen av EUs CRR/CRD IV-regelverk i EØS-avtalen. Jeg vurderer nå helheten i kapitalkravene for banker, se mitt svar av i dag på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1433 fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal om kapitalkrav for banker.

SPØRSMÅL NR. 1469

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 29. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

For kunstfag, dans, musikkteater og design er faglig engasjement og praktiske ferdigheter viktigere enn karakterer på vitnemålet. Kunnskapsdepartementet sendte 11. mars et forslag om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning, med blant annet nye bestemmelser om opptak til fagskoleutdanning, på høring.

Hva er bakgrunnen for praktisk og kunstnerisk kompetanse ikke lenger skal være avgjørende, og at det skal stilles strengere krav til opptak til en kunstfaglig utdanning på fagskolenivå enn på høyskolenivå?

BEGRUNNELSE:

Det er foreslått at kunstfagskoler skal ta inn elever på bakgrunn av generell studiekompetanse med unntak for 10 % uten, på bakgrunn av opptaksprøve og gode faglige ferdigheter. Ved å innføre dette kravet, risikerer vi at blant annet utenlandske og dårligere faglig kvalifiserte får forrang.

Svar:

Ny lov om høyerkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 4 første ledd sier at fagskoleutdanning «er høyere yrkesfaglig utdanning og ligger på nivå over videregående opplæring. [...]». De nye opptaksreglene skal blant annet bygge opp under dette. Loven fastsetter i § 16 andre ledd

en generell regel om at søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret kan tas opp på grunnlag av realkompetanse. Denne regelen gjelder for opptak til alle fagskoleutdanninger, inkludert de kunstfaglige fagskoleutdanningene.

For opptak til kunstfaglige fagskoleutdanninger er det også et unntak fra denne aldersgrensen i § 16 andre ledd. Søkere som fyller spesielle faglige krav bestemt av fagskolen, kan tas opp på grunnlag av realkompetanse og opptaksprøve hvis søkerne er 19 år eller eldre i opptaksåret.

Videre er det hjemlet i loven at departementet kan fastsette forskriftsregler om hvilke kunstfaglige utdanninger som kan omfattes av unntaket fra krav om 23 år for opptak på grunnlag av realkompetanse. Departementet kan også fastsette nærmere faglige krav, herunder en øvre grense for hvor mange som kan tas opp gjennom bruk av unntaksordningen over en bestemt periode. Hvordan denne unntaksregelen skal praktiseres må derfor reguleres nærmere.

Forslaget til forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning som ble sendt på høring 11. mars 2019, foreslår i § 7 en øvre grense for hvor mange søkere som kan tas opp gjennom bruk av unntaksordningen. Denne øvre grensen foreslås på ti prosent, slik at ti prosent av søkerne kan tas opp etter unntaksordningen. Siden dette er en unntaksordning er det naturlig at den øvre grensen foreslås å være lav. Det er viktig at vi fortsatt oppfordrer elever til å fullføre videregående opplæring. Fagskoleutdanning

skal være et alternativ til utdanning ved universiteter og høyskoler – ikke et alternativ til grunnopplæringen. Ifølge tilstandsrapporten for fagskolestudenter i 2016 var det omtrent ti prosent av alle fagskolestudenter som ble tatt opp på grunnlag av realkompetanse. Den foreslåtte prosentandelen tilsvarer derfor det som er snittet for sektoren for opptak etter en realkompetansevurdering.

I forskrift om opptak til høgre utdanning (opptaksforskriften) § 3-6 er det gitt hjemmel til at det kan gjøres unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til enkelte kunstfag ved universiteter og høyskoler. Dette gjelder for søkere som fyller spesielle faglige krav fastsatt av de institusjonene som er nevnt i § 3-6, og som har i mandat å gi landets beste utdanning i utøvende kunst på sine respektive områder. Studentene som blir tatt opp

etter denne bestemmelsen, er talenter som ofte allerede i ung alder presterer på høyt kunstnerisk nivå. Dette er en særskilt ordning for unge med særlig kunstnerisk talent, men uten generell studiekompetanse. Unntaksordningen i høyere utdanning brukes varierende, men stort sett i liten grad.

Unntaksordningen for opptak til kunstfaglige fagskoleutdanninger skal på samme måte forbeholdes spesielt talentfulle søkere, og gjøre at det fremdeles skal være mulig for søkere som utmerker seg utover det vanlige å komme inn på en kunstfaglig høyere yrkesutdanning. Fristen for høringen av forskriften er 7. juni og jeg vil ta en endelig beslutning etter at jeg har vurdert alle høringsinnspillene.

SPØRSMÅL NR. 1470

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 29. april 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Skoleelever over hele landet tar globale utviklingsproblemer på alvor og gikk nylig til skolestreik for klimaet.

Kan statsråden forklare hvorfor tverrfaglige temaer som bærekraftig utvikling, i departementets høringsutkast for nye læreplaner, er tatt ut av relevante fag som norsk, engelsk matematikk og musikk på tvers av faggruppene vurderinger?

BEGRUNNELSE:

En viktig del av den pågående fagfornyelsen er knyttet til integrering av tverrfaglige temaer som bærekraftig utvikling, forankret i FNs bærekraftsmål (delmål 4.7). Føringsene fra Meld. St. 28 (2015–2016) - Fag – Fordypning – Forståelse — En fornyelse av Kunnskapsløftet var at «arbeidet med de tverrfaglige temaene skal bidra til elevenes læring i hvert enkelt fag og samtidig gi en helhetlig forståelse av temaene. Temaene skal legge til rette for tverrfaglig samarbeid, og de skal være et felles anliggende for skolen.» Etter stortingets behandling av denne i 2016 har faggruppene i norsk, engelsk, matematikk og musikk, etter nøye vurdering og dialog med skolesektoren, forklart hvordan disse fagene er relevante for bærekraftig utvikling. Dette ble imidlertid tatt ut i departementets utkast til nye læreplaner, som ble sendt på høring 18. mars. Til avisa Klassekampen forklarte statsråden dette med

bekymring for at de tverrfaglige temaene skulle bli en for stor del av fagene.

Fagmiljøer og andre som har deltatt i arbeidet med fagfornyelsen har reagert sterkt på dette. De frykter fagforringelse i stedet for fagfornyelse og stiller i et opprop følgende spørsmål:

«På hvilket grunnlag kan KD hevde at de tverrfaglige temaene ikke er hele skolens anliggende, når dette både er nedfelt i Stortingsmelding 28 (2015-2016) og faggruppene selv har brukt to år på å forklare hvordan de er relevante i alle fag?»

Bærekraftig utvikling er nært knyttet til et av de andre tverrfaglige temaene, demokrati og medborgerskap. Slik klimastreiken i skolen i mars var et uttrykk for, ser dagens unge behov for handling i møte med globale utviklingsproblemer. I Dagsavisen 12. april 2019 mener 4 professorer i naturfagsdidaktikk at de nye utkastene til læreplaner ikke møter elevenes krav til handling eller sikrer elevene tilgang på oppdatert kunnskap om klima og miljø. Skal fremtidens skole gi dagens unge et godt utgangspunkt for styrket innsats for bærekraftig utvikling, som medborgere både nasjonalt og globalt, er det viktig at fagfornyelsen skjer i tråd med Stortingets intensjoner.

Svar:

Fagfornyelsen er den største endringen i norsk skole på lang tid og det har vært bred enighet om hovedmålene for arbeidet. Jeg vil derfor først understreke at jeg er svært opptatt av at fagfornyelsen skjer i tråd med Stortingets intensjoner. Da jeg fikk læreplanene på mitt bord den 15. februar 2019, var derfor mitt hovedanliggende å påse at føringene for fagfornyelsen var fulgt opp på best mulig måte før læreplanene ble sendt på høring.

Føringene for fagfornyelsen er hovedsakelig gitt i Meld. St. 28 (2015-2016) Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet, Stortingets Innst. 19 S (2016-2017) og Strategi for fagfornyelsen. Viktige mål med fagfornyelsen er blant annet å redusere fagenes omfang og ivareta lærernes pedagogiske ansvar og handlingsrom. Fornyelsen skal videre gi skolen et verdiløft og et helhetlig læreplanverk. Det innføres også

tre tverrfaglige temaer; folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling. Om de tverrfaglige temaene står det i Meld. St. 28 blant annet at det er "en forutsetning at de tverrfaglige temaene kun skal inngå i de fagene hvor de er en sentral del av det faglige innholdet" (s. 38).

I september 2017 fastsatte Kunnskapsdepartementet Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen. Overordnet del er både en selvstendig del av læreplanverket, samtidig som den skal virke sammen med og gi ytterligere føringer for utviklingen av læreplanene i fag. I overordnet del utdypes verdigrunnlaget i formålsparagrafen og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. For å gi retning for læreplanarbeidet, rammes de tverrfaglige temaene ytterligere inn i kapittel 2.5 i Overordnet del. Der står det blant annet at "målene for hva elevene skal lære innenfor temaene, uttrykkes i kompetansemål for fag der det er relevant".

Det er Utdanningsdirektoratet som har fått i oppdrag å følge opp de fleste tiltakene i Meld. St. 28, strategien og Stortingets anmodningsvedtak, mens Kunnskapsdepartementet skal ta alle prinsipielle beslutninger underveis og fastsette læreplanene. Da Kunnskapsdepartementet fastsatte retningslinjer for utforming av læreplaner og kjerneelementer for fag i juni 2018, ble Utdanningsdirektoratet samtidig bedt om å sørge for at det totale omfanget av hvert tema ikke ble for omfattende og ivareta en god balanse mellom temaene.

I utkastene vi først fikk fra Utdanningsdirektoratet var samtlige tre tverrfaglige temaer omtalt i alle fag, med unntak av arbeidslivsfag på ungdomstrinnet. På bakgrunn av føringen jeg har omtalt over, så vi det som nødvendig å be Utdanningsdirektoratet om å gjøre en ny vurdering av hvilke tverrfaglige temaer som skal omtales i hvilke fag. Departementet la ingen føringer for hvordan tverrfaglige tema behandles i enkeltfag.

I læreplanutkastene vi har sendt på høring er derfor ikke alle de tverrfaglige temaene omtalt i alle læreplanene i fag. Det er viktig at det er en tydelig sammenheng mellom de tverrfaglige temaene som omtales i det enkelte fag og kompetansemålene i dette faget. Vi ønsker også en hensiktsmessig fordeling av de tverrfaglige temaene. Bærekraftig utvikling omtales fortsatt som tverrfaglig tema i læreplanene i fag som naturfag, samfunnsfag, KRLE, kunst og håndverk, mat og helse, kroppsøving, samfunnskunnskap, geografi og historie. Elevene skal gjennom opplæringen lære om de sosiale, økonomiske og miljømessige dimensjonene ved bærekraftig utvikling, om sammenhengen mellom disse og om teknologiske forhold. I tillegg kan jeg nevne at i kapittel 1 i Overordnet del løftes også relevante verdier som kritisk tenking og etisk bevissthet, respekt for naturen og miljøbevissthet og demokrati og medvirkning fram som verdier som skal gjelde for hele opplæringen, uavhengig av fag.

Det er gjennomført en mer åpen og inkluderende prosess for læreplanarbeidet enn noen gang tidligere og innspillene har vært mange. Både lærere, forskere og andre fagfolk har påpekt at læreplanene i dag er for omfangsrike. Vi merker oss imidlertid at i prosessen har de fleste ønsket å legge til mer innhold i læreplanene, mens få har forslag til hva som skal ut. Jeg har vært opptatt av at alle føringene for fagfornyelsen følges opp, og at helheten og sammenhengen i læreplanverket blir god. Jeg er også opptatt av alle de tre tverrfaglige temaene får en hensiktsmessig plass i de ulike læreplanene. De er alle viktige og de er uttrykk for ulike samfunnsutfordringer som krever engasjement og innsats fra enkeltmennesker og fellesskapet lokalt, nasjonalt og globalt. Vi vet at det er et stort engasjement for de tverrfaglige temaene og vi er forberedt på at meningene er delte. Debatten er viktig. Vi ønsker innspill til alle deler av læreplanene som nå er ute på høring, og derfor spør vi konkret i høringen om de tverrfaglige temaene er integrert i læreplanen på måte som er relevant for faget. Til sammen mener vi svarene på høringen vil gi oss et godt grunnlag for å ytterligere bearbeide og fastsette læreplanene.

SPØRSMÅL NR. 1471**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 29. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

Regjeringen og statsråden mener pelsdyroppdrett i Norge drives på en slik måte at regjeringen vil forby produksjon av pels i Norge.

Vil statsråden forby salg av pels og pelsprodukter i Norge eller mener statsråden at f.eks. dansk pelsdyroppdrett er akseptabelt?

Svar:

Prop. 99 L (2018-2019) Lov om forbud mot hold av pelsdyr ble lagt frem 10. april 2019. Bakgrunnen for lovforslaget fremgår av proposisjonen.

Konsekvenser av det foreslåtte forbudet for dyrevelferd for pelsdyr globalt er også omtalt i proposisjonen. I Meld. St. 8 (2016–2017) Pelsdyrnæringen drøftet departementet et mulig forbud mot innførsel av pelsprodukter

dersom pelsdyrhold skulle bli forbudt i Norge. Det ble pekt på at det er usikkert om et slikt forbud vil være i tråd med våre forpliktelser etter internasjonale handelsavtaler, og at det kan gi utfordringer for norske eksportinteresser som er avhengige av et åpent, forutsigbart og regelstyrt handelsregime. Det ble videre pekt på at både den saklige avgrensingen av hvilke produkter som rammes av forbudet og håndhevingen av forbudet, vil være krevende. Jeg har fastholdt denne vurderingen, og det er ikke foreslått forbud mot import eller salg av pelsprodukter i Norge.

Når det gjelder dansk pelsdyroppdrett, fremgår det av proposisjonen at Danmark er en stor minkprodusent, men at landet har innført et forbud mot hold av rev med en overgangsperiode frem til 2024.

Vurderingen som er gjort av spørsmålet om importforbud, bygger for øvrig ikke på noen konkret vurdering av pelsdyrholdet i andre land.

SPØRSMÅL NR. 1472**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 25. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

I proposisjonen om forbud mot nydyrking av myr er det sagt noe om antall tonn redusert klimagasser som følge av forbudet.

Hva er oppdaterte tall etter stortingets behandling med dispensasjonsadgang?

Svar:

Lovproposisjonen som representanten viser til, inneholder beregninger blant annet knyttet til reduksjon av klimagassutslipp som følge av restriksjoner i adgangen til å nydyrke myr. Beregningene er gjennomført av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), og tar utgangspunkt i et generelt forbud mot nydyrking av myr og i et forbud mot nydyrking av dyp myr.

Lovproposisjonen ble vedtatt av Stortinget 11. april 2019, og det følger av behandlingen i Stortinget at regjeringen skal fastsette et forbud mot nydyrking av myr i nydyrkingsforskriften med en dispensasjonsadgang. Regjeringens forslag til dispensasjonsbestemmelse er omtalt i lovproposisjonen. Regjeringens forslag må justeres i lys av de føringene som følger av Stortingets behandling.

Utgangspunktet etter endring av nydyrkingsforskriften vil være at nydyrking av myr er forbudt, og NIBIOs beregninger gir anslag på hvor store klimagassreduksjoner dette antas å gi. En dispensasjonsadgang vil imidlertid kunne innebære at klimagassbesparelsene blir noe mindre.

Siden dispensasjonsbestemmelsen ikke er fastsatt ennå, kan jeg ikke på nåværende tidspunkt gi svar på hvordan eventuelle dispensasjonsøknader vil bli behandlet og heller ikke hvilken klimagasseffekt en dispensasjonsadgang vil kunne ha.

I innstillingen fra næringskomiteen, har flertallet oppfordret departementet å få på plass rutiner for å rapportere dispensasjoner som gis til nydyrking av myr. En

slik rapportering vil være nyttig for å vurdere den samlede klimagassreduksjonen, og jeg vil følge opp dette i forbindelse med endring av nydyrkingsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 30. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Soldatundersøkelsen for 2018 viser en nedgang i kunnskapsnivå, holdninger og hvor mange som har fått trening i krigens folkerett blant soldater i Forsvaret.

Hvordan stiller forsvarsministeren seg til resultatene fra undersøkelsen, hva mener statsråden er årsakene til den negative utviklingen, og hvilke konkrete tiltak vil bli satt i verk for å øke kunnskapsnivået om krigens folkerett i Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Soldatundersøkelsen som er gjennomført av Norges Røde Kors i samarbeid med Respons Analyse har for fjerde gang kartlagt soldaters kjennskap til kunnskaper om, og holdninger til krigens folkerett og folkerettslige spørsmål. resultatene fra 2018-undersøkelsen viser en nedgang på alle parametre. Røde Kors mener det er veldig alvorlig at kun 68 prosent svarer at de har fått opplæring i krigens folkerett, sammenlignet med 95 prosent ved forrige undersøkelse i 2013. Spørsmålsstiller er bekymret for denne utviklingen og ønsker svar på hvordan forsvarsministeren stiller seg og hva som vil gjøres for å snu utviklingen.

Svar:

I 2004, 2009, 2013 og 2018 har Forsvarsdepartementet (FD) i samarbeid med Norges Røde Kors gjennomført spørreundersøkelser av soldaters kunnskaper og holdninger i krigens folkerett. Formålet med spørreundersøkelsene har vært å avdekke i hvilken grad de utvalgte soldatgruppene har fått opplæring i krigens folkerett, samt hvilken kunnskap og holdninger de har til temaet.

For å få et godt sammenligningsgrunnlag var spørsmålene i undersøkelsen for 2018 i stor grad de samme som i 2013. Undersøkelsen er gjennomført blant et utvalg norske soldater i alle forsvarsgrener.

Undersøkelsen viser generelt god kunnskap, men allikevel dårligere enn ved undersøkelsen i 2013. I snitt

scoret man 71 % korrekt i 2013 mot 65 % korrekt i 2018 på alle sammenlignbare spørsmål. Det er en utvikling jeg ikke fornøyd med.

Forsvaret vurderer at noe av årsaken til dårligere resultat denne gangen kan knyttes til at det var nødvendig å prioritere helt nødvendig sikkerhetsopplæring for soldatene før deltakelse på øvelse Trident Juncture høsten 2018. Forberedelse til, og gjennomføring av øvelsen pågikk helt frem til undersøkelsen ble gjennomført.

Opplæring i krigens folkerett er en viktig og obligatorisk del av grunnutdanningen i Forsvaret. I tillegg gjennomføres det ytterligere utdanning for det personellet som skal tjenestegjøre i internasjonale operasjoner. Resultatene av undersøkelsen viser også at de respondene som har vært ute i en slik tjeneste skårer bedre enn de øvrige respondentene.

Forsvaret er i styringsdokumentene fra Forsvarsdepartementet spesifikt gitt i oppdrag om å sørge for opplæring i krigens folkerett, og jeg forventer derfor at undervisning gjennomføres og at de manglene som undersøkelsen viser rettes opp. Undersøkelsen viser også at det er behov for å kvalitetssikre at utdanningsopplegget i Forsvaret gjennomføres som pålagt. Forsvaret er i gang med å følge opp dette.

SPØRSMÅL NR. 1474**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 7. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren revurdere sine uttalelser om kvaliteten på fødetilbudet i Nordmøre og Romsdal, etter at det kom frem at klinikksjefen feilinformerte styret?

BEGRUNNELSE:

27. mars 2019 vedtok styret i Helse Møre og Romsdal HF å legge ned fødeavdelingen i ved Kristiansund sykehus. Da samme tema ble behandlet i ekstraordinært styremøte 24. januar 2019, fremgikk det tydelig at sammenslåingen av fødeavdelingene er økonomisk motivert:

«For å løse den økonomiske utfordringa som går fram av styresak 2-2019, har leiargruppa i HMR vedtatt å vurdere igangsetjing av prosjekt på følgende område: (...) Samling av fødetilbudet (fødeprosjektet).» (styresak 7/2019)

Under styremøtet 27. mars ble det derimot argumentert med at det ifølge klinikksjefen er «faglege og kvalitative grunnar til fødesamanslåinga» (styresak 26/2019).

I Stortingets ordinære spørretime 3. april 2019 stilte helseministeren seg bak påstanden om at det er faglige og kvalitetsmessige grunner som ligger bak beslutningen om å legge ned fødeavdelingen i Kristiansund. Helseministeren uttalte da følgende:

«Fødeavdelingen i Kristiansund og i Molde har i mange år hatt store vanskeligheter med rekruttering og stabilitet i lege- og jordmorsgruppen. Dette framgår av utviklingsplanen. Der framgår det også at det til tider har vært vanskelig å innfri kvalitetskravene i veilederen Et trygt fødetilbud. Kvalitetstallene varierer for mye.»

11. april innrømmet Helse Møre og Romsdals klinikk-sjef for barn, unge og kvinne overfor Tidens Krav å ha feilinformert styret ved Helse Møre og Romsdal, da han under styremøtet 27. mars uttalte at fødeavdelingene i Molde og Kristiansund måtte stenge flere ganger per år på grunn av personalmangel:

«Vi beklager at det overfor styret ble opplyst om at stengninger skjer flere ganger årlig. En gjennomgang viser at vi har tre episoder med stenging siden 2016, men et stort antall tilfeller der en kritisk driftssituasjon har blitt løst gjennom nødløsninger.»

I samme nyhetsartikkel uttaler en tidligere ansatt at den ene stengningen som har funnet sted i Kristiansund i denne perioden ikke skyldtes personalmangel, men at fødeavdelingen var full.

Klinikksjefens innrømmelse av å ha feilinformert styret kommer i tillegg til at det allerede er påvist svakheter i styrets beslutningsgrunnlag – både når det gjelder kvalitetsforskjeller mellom fødeavdelingene i Molde og Kristiansund, og når det gjelder påståtte rekrutteringsutfordringer i Kristiansund (jamfør dokument nr. 15:1416 (2018-2019)).

Svar:

Som representanten påpeker har jeg i denne saken vist til styredokumenter i Helse Møre og Romsdal. Stortinget har bevilget lån til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal.

Jeg viser for øvrig til mitt svar til representanten Toppe på spørsmål 1496.

SPØRSMÅL NR. 1475**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 2. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener helseministeren at outsourcing er den riktige måten å organisere renholdstjenestene ved sykehus på, og hva forventer Helse Møre og Romsdal HF å spare på

outsourcing nå som det stilles krav om virksomhetsoverdragelse?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstilleren er av den overbevisning at renholdstjenester henger tett sammen med kjerneoppgavene til et sykehus, og at renholdet derfor bør utføres i sykehusenes egen regi. Den 27. mars 2019 vedtok styret i Helse Møre og Romsdal HF å outsource renholdstjenestene ved sykehusene i Molde og Kristiansund. Vedtaket har en åpenbar økonomisk motivasjon, da det i prosjektrapporten heter at outsourcing forventes å gi en økonomisk innsparing tilsvarende ti årsverk.

Spørsmålsstilleren har vanskelig for å tro at en slik innsparing er mulig uten at det enten går på bekostning av kvaliteten på renholdstjenestene eller svekker de ansattes vilkår. Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analysen) «Outsourcing av renhold i Molde og Kristiansund» bekrefter denne bekymringen. Analysen konkluderer med at vedtaket er heftet med uakseptabel risiko knyttet til både kvalitet, pasientsikkerhet, rekruttering, bemanning og tilgjengelighet av tjenestene. Den påpeker blant annet en uakseptabel risiko for at tiltaket vil svekke smittevernet ved de to sykehusene, hvor mulige konsekvenser er økt smitte, lengre liggetid, økte kostnader, sykefravær blant ansatte og dårligere omdømme. Analysen påpeker videre at beredskapen settes i fare, og at man risikerer å stå uten tilgjengelige rene rom dersom renholdstjenesten blir mindre tilgjengelig på kvelds- og nattestid, og i helger og på helligdager. ROS-analysen konkluderer for øvrig med at det er en uakseptabel risiko for at sykehuset mister sentrale kompetansepersoner innen smittevern og renhold, og at assistentoppgaver som i dag utføres av renholdspersonalet legges på pleiepersonell eller skaper et nytt behov for oppbemanning. Flere av bekymringene som påpekes i ROS-analysen er basert på erfaringer fra sykehusene i Vol- da og Ålesund, som kjøper inn renholdstjenester fra en ekstern bedrift.

10. april 2019 kom en kontrabeskjød fra administrasjonen i helseforetaket om at outsourcingen likevel skulle skje gjennom virksomhetsoverdragelse (Romsdals Budstikke). Dette innebærer at ansatte trolig får beholde jobben og mange av dagens vilkår og rettigheter, og var etter spørsmålsstillereas vurdering en klok beslutning. Etter- som beslutningen begrenser helseforetakets mulighet til å spare penger ved å svekke de ansattes arbeidsvilkår, kan man imidlertid spørre seg om det ikke hadde vært mest fornuftig å ta skrittet fullt ut og forkaste hele vedtaket om outsourcing av renholdstjenestene.

Organiseringen av renhold i sykehus har store konsekvenser for både smittevern og beredskap, noe som tilsier at det ikke kan sidestilles med renholdstjenester i en hvilken som helst annen virksomhet. Den generelle tendensen i sykehussektoren, er den motsatte av det som nå er vedtatt i Møre og Romsdal: Både ved Radiumhospitalet, sykehuset i Bodø og sykehuset i Harstad går man bort fra outsourcing av renholdstjenestene. Likevel har reg-

jeringen gitt et økonomisk insentiv til å outsource denne typen tjenester gjennom ordningen med nøytral merverdiavgift. På den bakgrunnen hadde det vært nyttig å få en avklaring fra helseministeren om han mener outsourcing er en fornuftig måte å organisere renholdstjenestene i sykehusene på.

Svar:

Jeg vil innledningsvis justere representanten Toppes beskrivelse av incentivene i ordningen med nøytral merverdiavgift. Ordningen gir i seg selv ikke incentiver til outsourcing, men den fjerner det tidligere økonomiske hinderet for at helseforetakene skulle kunne organisere og kjøpe støttetjenester på en mest mulig effektiv måte. Dette omfatter ikke bare renholdstjenester, men også områder som vaskeri, kjøkken, vakthold, regnskap og IKT. Før ordningen ble innført, måtte en privat tilbyder av renholdstjenester være minst 20 prosent mer effektiv enn sykehusets egne ansatte for å kunne konkurrere på pris. Dette skyldtes ene og alene at helseforetakene ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift og eksterne tjenester ble derfor 25 prosent dyrere enn å utføre tjenestene med egne ansatte. Med ordningen med nøytral merverdiavgift for helseforetakene har vi fjernet denne konkurranseulempen og dermed lagt til rette for bedre bruk av helsebevilgningene og dermed bedre utnyttelse av samfunnets ressurser.

Jeg er gjort kjent med at det i saksfremlegget til Helse Møre og Romsdal vedørende outsourcingen av renholdstjenestene er beskrevet et behov for standardisering av disse tjenestene for å redusere variasjoner i den kliniske virksomheten. Det er følgelig både faglige og kvalitetsmessige begrunnelser for dette forslaget, og ikke alene økonomiske forhold. Det er videre presisert at det i kravspesifikasjonen til anbudet må tas særlig hensyn til forhold som kvalitet, fleksibilitet og kompetanse i tråd med beskrivelsen av risikoreduerende tiltak i risiko- og sårbarhetsanalysen som er utarbeidet.

Jeg mener at helseforetakene er nærmest til å ta gode beslutninger om organisering av egen virksomhet. Beslutninger om outsourcing av støttetjenester som for eksempel renhold er godt innenfor helseforetakenes ansvar og oppgaver. Det er opplyst at deler av Helse Møre og Romsdal har hatt eksterne leverandører av renholdstjenester i flere tiår.

Det økonomiske innsparingspotensialet ved å outsource renholdstjenestene vil man først kunne beregne og vurdere etter at anbudsrunderen er gjennomført og mulige leverandører har gitt sine tilbud til virksomheten. Jeg har merket meg at dersom forutsetningene for outsourcing endrer seg vesentlig, har styret i Helse Møre og Romsdal vedtatt at de vil se på saken på ny.

SPØRSMÅL NR. 1476**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 7. mai 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Inne i Bærumsmarka er mobildekningen så dårlig at folk knapt har dekning på mobilen. Telenor har varslet at de vil slutte å rette opp feil på kobbernettet fra 01.05.19 for folk inne i Bærumsmarka, som vil gjøre at folk vil kunne risikere å miste tilgangen helt. Tilgang til telefonnett er en helt grunnleggende infrastruktur.

Hvordan vil statsråden sikre tilgang til nett for folk som bor og jobber i Bærumsmarka?

Svar:

Kobbernettet har inntil for noen år siden vært hovednettet for fasttelefoni og bredbånd. Som et ledd i moderniseringen av fastnettet, har Telenor bestemt at kobbernettet skal fases helt ut innen utløpet av 2022. Dette er et stort teknologiskifte, som får konsekvenser for telefoni- og bredbåndstilbudet. Myndighetene følger utviklingen nøye.

Telenor har i henhold til avtale mellom Telenor og Staten v/ Samferdselsdepartementet leveringsplikt på offentlig telefontjeneste og digitalt elektronisk kommunikasjonsnett på ethvert sted med fast helårlig bosetting eller næringsvirksomhet, jf. ekomforskriften § 5-1.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er ansvarlig for å føre tilsyn med at Telenor overholder sine forpliktelser etter avtalen om leveringspliktige tjenester. Dette innebærer at Nkom skal påse at Telenor leverer en offentlig telefontjeneste innenfor normalt leveringsområde, dersom det ikke finnes tilsvarende tilbud fra andre aktører i det aktuelle området. Leveringsplikten er ikke knyttet opp mot kobbernettet, og Telenor kan levere telefontjenesten både via mobil løsning eller som bredbåndstelefontjeneste via fiber eller kabel-TV.

Nkom behandler henvendelser og klager fra slutt kunder om grensene for leveringsplikten, for eksempel om det er leveringsplikt, eller eventuelt også om kunden selv må dekke hele eller deler av kostnadene for å få etablert eller opprettholdt telefontjenesten. Spørsmål om fritak fra leveringsplikten behandles av Nkom i første instans, med Samferdselsdepartementet som klageinstans (Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil overta ansvaret som klageinstans når ansvaret for elektronisk kommunikasjon overføres fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet).

Telenor har ikke leveringsplikt på bredbånd, men det er likevel viktig at kundene som i dag har bredbånd over

kobbernettet, og som ikke har et annet alternativ i markedet, bistås godt av Telenor. Departementet og Nkom er i dialog med Telenor om saken, og jeg har selv tatt opp saken i møte med Telenors ledelse. Der understreket jeg at interessene til de kundene som blir berørt, må ivaretas på en god måte.

Departementet har kontaktet Telenor og stilt spørsmål vedrørende konsekvenser for kunder i Bærumsmarka. I svaret understreker selskapet at kobbernettet på generelt grunnlag fortsatt vil bli vedlikeholdt etter 1. mai 2019 for alle kunder som ikke har alternativer på 4G-nettverket eller fiber/HFC fra Telenor eller en annen tilbyder. Dette gjelder både bredbånd og telefoni via kobbernettet.

Når det gjelder Bærumsmarka konkret, opplyser Telenor at majoriteten av husstandene og bedriftene ifølge selskapets data og modeller har god eller meget god mobildekning, men at det likevel ikke kan utelukkes at et fåtall kunder ikke har god nok mobildekning til at selskapets erstatningsprodukter kan benyttes. Ved en feilsituasjon hvor erstatningsproduktene ikke kan benyttes, vil Telenor fortsette vedlikeholdet av kobbernettet frem til en alternativ løsning er på plass.

Telenor informerer om at 134 privatkunder i Bærumsmarka og tilgrensede områder har fått informasjonsbrev om stans i feilretting på kobbernettet fra 1. mai. Ifølge Telenors dekningskart vil 4 av disse kundene trenge en ekstra antenne for å kunne utnytte mobilsignalene for å få erstatningsproduktene. Telenor vil bekoste både uteantenne og montering for kunder som trenger dette. I tillegg er det én kunde på den aktuelle sentralen som ikke har fått brev, da det der antageligvis ikke er mulig å få gode nok mobilsignaler – selv ved bruk av antenne. Skulle det være slik at det er flere som ikke har god mobildekning, vil Telenor fortsette å vedlikeholde forbindelsen inntil alternative løsninger er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1477**Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 29. april 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Den periodiske rapporteringen om Norges etterlevelse av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne er avsluttet for denne gang med FN-komiteens avsluttende kommentarer og anbefalinger til Norge.

Hvordan planlegger regjeringen å forholde seg til FN-komiteens anbefalinger, og vil regjeringen rapportere om arbeidet eller på andre måter involvere Stortinget i arbeidet med å etterkomme FN-komiteens anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

FN-komiteens avsluttende merknader og anbefalinger til Norge (Concluding observations on the initial report of Norway), er omfattende og går på tvers av den norske departementsstrukturen og sektoransvaret. Kultur- og likestillingsdepartementet har et koordineringsansvar for politikken overfor mennesker med nedsatt funksjonsevne, men virkemidlene er sektordepartementenes ansvar. FN-komiteens anbefalinger omfatter de fleste forvaltningssektorene og kan gi konsekvenser både for Stortingets budsjettarbeid og i mange andre saker. Noen av anbefalingene er partipolitisk omstridt. For to uker siden behandlet Stortinget f.eks. forslaget fra SV om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne i menneskerettighetsloven. En drøy uke etter at forslaget ble nedstemt, anbefaler FN-komiteen Norge å innarbeide konvensjonen i norsk lovverk.

Andre anbefalinger er på områder hvor det ikke er etablerte partipolitiske skiller, men det vil like fullt være et spørsmål om prioritering av budsjettmidler og departementenes arbeidskapasitet.

FN-komiteens anbefalinger gjelder pågående prosesser, f.eks. anbefales Norge om å erstatte vergemålsloven med en lov om beslutningsstøtte. I kjølvannet av Riksrevisjonens rapport om vergemålsreformen og VGs avsløringer i Tolga-saken, har Justis- og beredskapsdepartementet nylig hatt forslag til endring i vergemålsloven på høring.

Anbefalingene kan kreve koordinering på tvers av sektoransvarsprinsippene.

FN-komiteen anbefaler også Norge å bygge opp et beslutningsstøttesystem både i forbindelse med vergemålsloven (konvensjonens artikkel 12) og i forbindelse med tvangsbehandling innen helsetjenesten (konvensjonens artikler 15 og 17). Det er på ingen måter

gitt om det bør bygges opp et, to eller tre slike beslutningsstøttesystemer.

Stortinget har bestemt at Norge skal etterleve konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det er ikke opplagt hvilke tiltak som Norge bør iverksette for å imøtekomme FNs anbefalinger til Norge. Tiltak kan være krevende, påvirke Stortingets prioriteringer og det kan være ulike politiske synspunkter på hvordan anbefalingene bør etterkommes.

Uklarhetene og konsekvensene med hensyn til hvordan Norge etterkommer FNs anbefalinger, taler for at regjeringen bør gi Stortinget en samlet presentasjon av hvordan Norge stiller seg til FNs anbefalinger, og hvilke tiltak Norge vil iverksette for å imøtekomme FNs kritikk og anbefalinger.

Svar:

Regjeringen har stor respekt for FNs konvensjonsorganer. FN-komiteens anbefalinger vil være gjenstand for grundig vurdering av sektordepartementene i deres arbeid for å bedre levekårene for personer med nedsatt funksjonsevne.

Regjeringens visjon er et samfunn der alle mennesker kan delta og gis mulighet til å bidra i samfunnet. Politikken for mennesker med funksjonsnedsettelse skal bygge på likestilling og likeverd, selvbestemmelse, medvirkning, deltakelse og inkludering.

Inkludering og likestilling av personer med funksjonsnedsettelse er en forutsetning for et bærekraftig velferdssamfunn og for at den enkelte skal kunne leve frie og selvstendige liv. I 2013 ratifiserte Norge FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Den forplikter oss til å arbeide for at mennesker med funksjonsvariasjoner får ivaretatt sine grunnleggende rettigheter på lik linje med andre.

Regjeringen har lagt fram strategien "Et samfunn for alle" – Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020 – 2030.

Regjeringen arbeider nå med en egen handlingsplan med innsatser og tiltak som skal bidra til likestilling av personer med funksjonsvariasjoner. Regjeringen tar sikte på å legge handlingsplanen fram i løpet av året. I Granavoll-plattformen går det frem at regjeringen vil evaluere gjeldende handlingsplan for universell utforming og etablere en ny i 2020 når dagens handlingsplan går ut.

Justis- og beredskapsdepartementet har nylig hatt forslag til endringer i vergemålsloven på høring.

Regjeringen oppnevnte i 2016 et lovutvalg som skal foreta en samlet gjennomgang av tvangsreglene i helse- og omsorgssektoren. Utvalgets mandat omfatter blant annet å utrede forholdet til våre internasjonale forpliktelser, blant annet FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne og vurdere om det er behov for endringer i regelverket for å imøtekomme disse forpliktelsene. Utvalget skal avgi sin innstilling innen 15. juni i år.

Regjeringen arbeider nå med en egen stortingsmelding som skal omhandle rettigheter til personer med utviklingshemming. Meldingen vil gi Stortinget muligheten til å diskutere mer helhetlig situasjonen for utvikling-

shemmede, blant annet på bakgrunn av FN-komiteens anbefalinger. Regjeringen tar sikte på å legge fram stortingsmeldingen i løpet av våren 2020.

Som ovennevnte viser har regjeringen satt i gang flere større arbeider hvor anbefalingene fra FN-komiteen vil bli vurdert.

Stortinget blir involvert i oppfølgingen av FN-komiteens anbefalinger på ordinær måte gjennom behandling av meldinger, budsjett- og lovforslag.

Regjeringen skal innen 03.07.2023 levere Norges neste rapport til FN-komiteen. Her vil komiteens anbefalinger bli besvart.

SPØRSMÅL NR. 1478

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 30. april 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Norturas prognoser viser at vi ligger an til å produsere 2 000 tonn egg for mye i 2019. Det tilsvarer omtrent 32 millioner egg.

Hvor mange egg blir kastet i Norge hvert år, og hva vil statsråden gjøre for å redusere overproduksjon og kasting av spiselige egg?

BEGRUNNELSE:

Nordmenn elsker egg. Gjennomsnittsnordmannen spiser mer enn 200 egg hvert år, og i påsken spiser vi omtrent dobbelt så mange egg som ellers i året. Ifølge opplysningskontoret for egg og kjøtt spiser vi omtrent 26 millioner egg i løpet av de fem påskedagene fra skjærtorsdag til 2. påskedag.

På tross av det, har vi en stor overproduksjon av egg i Norge. Norturas prognoser viser at norske bønder ligger an til å produsere 2.000 tonn egg for mye i 2019. Ifølge Opplysningskontoret for egg og kjøtt veier et egg i snitt 63 gram. Dermed vil det bli produsert nesten 32 millioner egg for mye i 2019, hvis Norturas prognoser slår til. Det er flere egg enn vi spiser i løpet av påsken. Overproduksjon fører til at spiselig mat kastes.

I Storbritannia blir mer enn 700 millioner egg kastet hvert år på grunn av datostemplingen, og Østfoldforskning har vist at datostempling er en viktig årsak til at nordmenn kaster mat. Ifølge Opplysningskontoret for egg

og kjøtt er imidlertid norske egg spiselige lenge etter utløpsdato.

Svar:

For å svare på spørsmålet fra representanten Bastholm er det nødvendig å beskrive ansvars-delingen på området. Det er Omsetningsrådet som har ansvaret for å fastsette markedsbalanserende tiltak ved overproduksjon av jordbruksråvarer. Rådets virksomhet er hjemlet i Omsetningsloven. Så er det jordbruket som har det økonomiske ansvaret for overproduksjon gjennom å bære pristap ved overskudd og gjennom å innbetale omsetningsavgift. Omsetningsavgiften finansierer avsetningstiltak som skal redusere overskuddet. Representantene for jordbruket har derfor flertall i Omsetningsrådet.

Videre er det bøndene, gjennom de produsenteide landbrukssamvirkene, som har ansvaret for å gjennomføre markedsbalanseringen, og dermed Nortura SA for markedsbalanseringen innen kjøtt- og eggsektoren. Virkemidler som kan redusere omfanget av en eventuell overproduksjon, er mer kostnadseffektive enn tiltak som må gjennomføres for å håndtere vareoverskudd som er produsert.

En viktig del Norturas markedsregulering er utarbeiding av prognoser for markedsbalansen i kommende kalenderår, for dermed å kunne vurdere behovet for eventuelle tiltak. Nortura lager flere sett av prognoser, noen viser markedssituasjonen gitt at det ikke gjennomføres

balanseringstiltak, men det lages også prognoser basert på at reguleringstiltak blir iverksatt.

Norturas prognose som viser et overskudd på 2 000 tonn egg i 2019, er en prognose som viser situasjonen før tiltak gjennomføres. Etter forslag fra Nortura har Omsetningsrådet vedtatt førtidsslakting av verpehøner, noe som vil redusere overskuddet i 2019 med anslagsvis 1000 tonn. Førtidsslakting innebærer at høner slaktes ut tidligere enn normalt tidspunkt for utslakting, på denne måten blir det færre dyr innsatt i produksjon.

Rådets sekretariat viser til at man vil avvente utviklingen i markedsbalansen for egg ut over i 2019, før man vil vurdere eventuell ytterligere førtidsslakting. Dette fordi det er flere andre forhold enn tiltak fastsatt av rådet som også kan påvirke markedsbalansen.

For eggprodusentene utgjør avregningspris fra eggpakkeri hoveddelen av inntektsgrunnlaget. Pris er derfor det viktigste virkemidlet for å balansere markedet. Avregningsprisen til produsent ble redusert før 2. halvår 2018, og ytterligere redusert før første halvår 2019. Dette for å bidra til bedre markedsbalanse. Norturas prognoser om en vanskelig markedsituasjon for egg i 2019, vil også kunne bidra til at eggprodusentene setter færre dyr inn i produksjon. Forbruket av egg vil i tillegg variere noe mellom år.

Markedsbalanseringen for egg må tilpasses at det er enkelte topper i forbruket gjennom året som før jul og til påske. For å kunne dekke disse toppene med norsk produksjon, er det nødvendig med en viss overkapasitet i produksjonen i forhold til innenlands forbruk i andre deler av året.

Dersom det etter produksjonsreguleringen (førtidsslakting) oppstår overskudd av egg, kan Omsetningsrådet fastsette gjennomføring av avsetningstiltak, for å unngå at egg skal bli kastet. Behovet for slike tiltak kan oppstå fordi det er en overkapasitet i norsk eggproduksjon i enkelte deler av året sammenlignet med forbruket av konsumegg.

Tiltakene fastsettes ut fra rådets gjeldende regelverk og omfatter bl.a. bruk av egg gjennom tørking til lagringsdyktig heleggpulver og andre eggprodukter.

For å bidra til å redusere matsvinn skal eggpakninger som selges fra detaljistleddet til forbrukerne, være merket med en holdbarhetsdato angitt som "best før" og det er etablert en norsk sedvane for en maksimal holdbarhet på 35 dager. Videre stiller det EØS-harmoniserte regelverket et krav om at egg skal nå forbruker innen 21 dager etter legging. Svinn i norsk eggproduksjon er anslått til 0,48 pst. hos eggpakkeriene og 0,6 pst i dagligvarehandelen.

Regjeringen og matbransjen signerte i juni 2017 en avtale om å redusere matsvinnet. 12 bransjeorganisasjoner og fem departementer har forpliktet seg til et mål om å halvere matsvinnet i Norge innen 2030, i samsvar med FNs bærekraftsmål. 79 bedrifter har til nå undertegnet særskilte tilknytningsavtaler til bransjeavtalen, hvor de forplikter seg til å redusere sitt matsvinn. Nortura undertegnet tilknytningsavtale i september 2017, og endret like etter teksten i holdbarhetsmerkingen på Prior egg fra "Best før" til "Best før (dato), men ikke dårlig etter". Dette som et bidrag for å legge til rette for å minimere matsvinnet hjemme hos forbruker. For matvarer generelt skjer godt over halvparten av matsvinnet i verdikjeden hos forbruker. Etter en enighet i matbransjen i 2018 om å benytte den frivillige tilleggsmerkingen "Best før (dato) ofte god etter", har Nortura endret sin tilleggsmerking i tråd med dette.

I Norge har både landbruket selv og myndighetene over mange tiår lagt vekt på å ha friske dyr og unngå farlige smittestoffer. Norske hønsebesetninger er som et resultat av dette fri for salmonellabakterier. Egg som produseres i Norge er derfor holdbare og trygge langt ut over holdbarhetsdatoen, men spisekvaliteten vil endres jo eldre eggene blir. Informasjon om alt dette kan forbrukere finne på Matportalen.no og på nettsidene til Matprat og Matvett.

SPØRSMÅL NR. 1479

Innlevert 12. april 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 30. april 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Anser regjeringen det som forsvarlig og i tråd med føre var prinsippet, å eksportere militært utstyr til islamistdiktat-

urer som ifølge amerikanske medier videreselger slikt utstyr fra USA til Al Qaida?

BEGRUNNELSE:

I februar i år avdekket CNN at Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater har videresolgt avansert militært utstyr kjøpt fra USA, til Al Qaida og andre terrororganisasjoner i Jemen.

Ifølge CNN har disse regimene «...brukt amerikanske våpen som en form for valuta for å kjøpe lojalitet fra militser eller stammer...» USAs forsvarsdepartement har uttalt at videresalg av militært utstyr til terrorgrupper er et brudd på vilkårene for salget. Amerikanske myndigheter undersøker nå saken.

Norges regjering har over flere år gitt eksportlisens for salg av norsk militært utstyr begge de to islamistdiktaturene som har solgt slikt utstyr videre til Al Qaida og andre terrorgrupper. I dag selges det fortsatt militært materiell av typen B-materiell til De forente arabiske emirater. Våpenselskapet NAMMO, der den norske staten er majoritetseier, har også etablert et eget salgskontor i De forente arabiske emiraters hovedstad, Abu Dhabi.

Al Qaida holdes ansvarlig for terrorangrepet mot USA 11. september 2001 og har gjennomført en rekke terrorangrep mot uskyldige både i Midtøsten og i Europa. Det er vanskelig å se andre store fordeler ved det å bidra til å styrke den militære slagkraften til De forente arabiske emirater, som skal kunne veie opp for risikoen for at slik eksport fører til at norsk militært materiell kan havne i hendene på Al Qaida.

Regjeringen bes derfor ta stilling til hvorvidt det er forsvarlig at den fortsetter å eksportere avansert norsk militært materiell til et islamistdiktatur som har videresolgt slikt materiell til Al Qaida.

Det bes ikke om en opprømsing av gjeldende regelverk og praksis for eksport av militært materiell, men om et klart svar på spørsmålet som stilles.

Svar:

Norge ser med bekymring på rapporter om brudd på menneskerettighetene og humanitærretten i Jemen. Vi støtter den FN-ledede politiske prosessen og oppfordrer partene til å etterleve inngåtte avtaler, inkludert den såkalte Stockholmsavtalen fra desember 2018. Stockholmsavtalen representerer et mulig gjennombrudd for en politisk prosess, men er så langt ikke implementert.

Vi følger situasjonen i området tett og gjør grundige, individuelle vurderinger av den enkelte søknad om eksportlisens, spesielt med tanke på risiko for bruk av norsk forsvarsmateriell i Jemen og mulige brudd på humanitærretten. Norge tillater bare eksport av forsvarsmateriell når den endelige sluttbruker er en statlig myndighet – og når dette er tilfredsstillende dokumentert. Vi har ingen informasjon om at norsk utstyr har kommet på avveie.

Etter en helhetlig vurdering av situasjonen i Jemen og av den økende risikoen knyttet til andre staters militære engasjement der, besluttet Utenriksdepartementet 19. desember 2017 å suspendere gyldige lisenser for A-materiell (våpen og ammunisjon) til De forente arabiske emirater. Nye eksportlisenser av A-materiell til De forente arabiske emirater vil i denne situasjonen ikke bli innvilget.

Videre er terskelen for å avslå lisenser for B-materiell og flerbruksvarer til militær bruk til land som deltar i militære operasjoner i Jemen senket ytterligere. Nylig ble det besluttet å stanse eksport av B-materiell og flerbruksvarer til militær bruk til Saudi-Arabia. Dette er resultat av Norges «føre-var»-linje.

SPØRSMÅL NR. 1480

Innlevert 13. april 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 29. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kommunal Rapport viste 28. mars 2019 til økte sosialhjelpsutgifter som direkte følge av innstramminger i reglene for arbeidsavklaring. Politisk ledelse i arbeids- og sosialdepartementet sier der at kommunene skal kompenseres. Dette ble kontant avvist av kommunalministeren i Stortingets spørretime 10. april 2019. Det er åpenbart

behov for en oppklaring av hva som egentlig er regjeringens politikk.

Vil kommunene bli kompensert for økte sosialhjelpsutgifter, og hvis ja, når og på hvilken måte?

BEGRUNNELSE:

Allerede i høringen før innstrammingene i arbeidsavklaringspengene (AAP), advarte Kommunenes interesseorganisasjon (KS) mot at flere kunne komme til å bli avhengige av sosialhjelp. Det er dramatisk for den enkelte. Det fører også til en overføring av utgifter fra stat til kommune. I Dagsavisen 4. april 2019 bekrefter Nav at innstrammingene førte til 3.100 flere sosialhjelpsmottakere i 2018. Nav viser videre til at denne økningen bare kommer som følge av én av de fire innstrammingene - i mulighetene til å få forlengelse utover ordinær stønadperiode. Innstrammingene i ordinær varighet, maksimumsgrense på to års utvidelse og strengere inngangsvilkår har så langt ikke hatt effekt, men virkningene vil komme senere. Det er derfor grunn til å tro at antall sosialhjelpsmottakere og kommunenes utgifter vil fortsette å øke framover. En rekke kommuner sto fram i Kommunal Rapport 28. mars 2019 og fortalte om økte sosialhjelpsutgifter på tosifrede millionbeløp som følge av innstrammingene i AAP. Arbeids- og sosialdepartementet svarer i samme artikkel at dette vil bli kompensert.

På spørsmål fra stortingsrepresentantene Karin Andersen (SV) og Anne Sandum (Ap) i Stortingets spørretime 10. april svarte kommunalminister Monica Mæland at kommunebudsjettet ikke vil bli endret nå, midt i budsjettåret. Det kan ikke tolkes på annen måte enn at det ikke kommer kompensasjon for økte sosialhjelpsutgifter til kommunene i revidert budsjett for 2019. Hun svarte videre at det ikke er grunnlag for dette, at de økte sosialhjelpsutgiftene håndteres godt av kommunene og at i den grad det kommer flere på sosialhjelp, er det kommunenes

ansvar. På oppfølgingsspørsmål fra Anne Sandum om kompensasjon i budsjettet for 2020, ga hun "et veldig tydelig nei". Det vil heller ikke komme noen kompensasjon for økte sosialhjelpsutgifter i budsjettet for 2020. Kommunalministeren benektet også at det har kommet noen henvendelse fra KS i sakens anledning. Det siste må åpenbart være feilinformasjon, jf. Kommunal Rapport's artikkel. Et viktig spørsmål som gjenstår, er derfor hvem som for øvrig svarer feil om kompensasjon til kommunene, politisk ledelse i arbeids- og sosialdepartementet til Kommunal Rapport, eller kommunalministeren til Stortinget.

Svar:

I Prop. 74 L (2016-2017) vises det til en enighet mellom departementet og KS om å kartlegge i hvilken grad endringene i regelverket for arbeidsavklaringspenger har betydning for kommunenes utgifter til økonomisk stønad. Det legges videre til grunn at eventuelle større merutgifter for kommunene skal kompenseres. Departementet har igangsatt dialog med KS med sikte på å kartlegge i hvilken grad endringene i regelverket for arbeidsavklaringspenger har betydning for kommunenes utgifter.

Vi ser at en del kommuner nå melder om en økt pågang på sosialhjelp, men det foreligger ikke endelige tall for utviklingen i sosialhjelp i 2018. De endelige tallene for 2018 foreligger i juni. Vi følger nøye de endringene som ble innført for et drøyt år siden og virkningene av disse.

Når det gjelder tidspunkt for, og ev. kompensasjon, er dette noe som følger ordinære budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1481

Innlevert 13. april 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 29. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I Dokument 15:24 (2018-2019) svarer statsråden 10. oktober 2018 at uføretrygd kan innvilges, også ved ME-diagnose/andre utmattelsesdiagnoser, selv der inntektsevnen har vært nedsatt kun en kort periode. Tilbakemeldinger fra brukere og brukerorganisasjoner forteller en litt annen historie.

Kan statsråden si hvor stor andel av søknader om uføretrygd basert på slike diagnoser, som avslås fordi det

ikke er gått sju år, og hvor stor andel som innvilges etter kortere periode etter individuell vurdering?

BEGRUNNELSE:

Foranledningen til mitt spørsmål i dok.15:24 (2018-2019) var de vedtatte innstrammingene i varigheten av arbeidsavklaringspenger (AAP) med virkning fra 1. januar 2018 og henvendelse fra ME-foreningen, som påpekte at det allerede før innstrammingen fra fire til tre års varighet, var mange med ME-diagnose og andre utmattelsesdiagnoser,

som sto i en situasjon uten inntekt i overgangen fra AAP til uføretrygd. AAP ble avsluttet, uføretrygd ble avslått med henvisning til varighetskrav på sju år. Etter de gamle reglene var dette gapet på tre år. Etter de nye reglene er gapet utvidet til fire år. Brukerorganisasjonene fryktet at enda flere i denne mellomperioden skulle bli henvist til sosialhjelp eller privat forsørging. Nye tall på 3 100 flere sosialhjelpsmottakere etter innstrammingene i AAP kan tyde på at de fikk rett.

Statsråden viser i sitt tidligere svar til at "det dermed ikke er slik at sykdommen allerede må ha vart i syv år før uføretrygd kan innvilges". Undertegnede har mottatt kopi av svar fra Nav i april 2019 på klage om avslag på uføretrygd der begrunnelsen er: "I henhold til folketrygdloven § 12-7 må varigheten på den nedsatte inntektsevnen antas å være på mer enn syv år for at varighetskravet skal være oppfylt". Det står i tillegg at det kan gå mer enn sju år, basert på individuell vurdering, men ikke noe om at det av samme grunn kan gå kortere tid.

I Navs rundskriv til folketrygdlovens § 12-7 står det under krav til varighet:

"Varigheten på den nedsatte inntektsevnen må antas å være på mer enn syv år for at varighetsbegrepet skal være oppfylt. (...) Samtidig vil varighetsvilkåret ikke være oppfylt hvis personen har vært arbeidsufør i for eksempel 6 år, men antas å komme tilbake i arbeid i løpet av 1-2 år fra vedtakstidspunktet."

Det står ingenting om det i statsråden sitt svar til undertegnede sier om mulig innvilgelse av uføretrygd selv om arbeidsevnen har vært nedsatt i en kortere periode.

I ovennevnte avslag på søknad/klage på avslag på søknad om uføretrygd er begrunnelsen at alle tiltak ikke

har vært prøvd ut, herunder rehabilitering, noe vedkommende faktisk har søkt, men fått avslag på.

I lys av dette framstår statsrådets svar i dok. 15:24 (2018-2019) som et teoretisk svar, uten at det er forankret i faktisk praktisering av regelverket. Det er derfor av interesse, både for brukere og storting, å få et mer presist svar på faktisk praksis.

Svar:

Det er et villkår for rett til uføretrygd at inntektsevnen er varig nedsatt med minst halvparten på grunn av varig sykdom, skade eller lyte. Med varig menes ikke livsvarig, men langvarig.

Direktoratet opplyser på generelt grunnlag at i henhold til praksis har varighetskravet utviklet seg til et syv-års krav. Det vil si at den nedsatte inntektsevnen må antas å (ville) vare mer enn syv år regnet fra uføretidspunktet/da sykdommen oppsto. Praktiseringen av varighetskravet innebærer ikke at det må ha gått syv år før uføretrygd kan innvilges, men at inntektsevnen og sykdommen antas å være nedsatt for en slik periode, noe som må vurderes konkret i den enkelte sak. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at det ikke er mulig å fremskaffe statistikk som representanten spør om.

Dette er i tråd med mitt svar i dokument 15:24 (2018 – 2019) om at det ved vurdering av varighet ikke er slik at sykdommen allerede må ha vart i syv år før uføretrygd kan innvilges, men at den nedsatte inntektsevnen må være varig. Hvorvidt varighetsvilkåret er oppfylt er blant annet avhengig av behandlingsmuligheter og om det er sannsynlig at inntektsevnen kan bedres med arbeidsrettede tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1482

Innlevert 15. april 2019 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 2. mai 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan det være aktuelt å utrede et tilleggsalternativ, som til dels følger dagens trasé, i forbindelse med etableringen av ny trasé for Østre Linje mellom Ski og Kråkstad?

BEGRUNNELSE:

Det er planlagt en ny trasé for Østre Linje mellom Ski og Kråkstad. Dette kan sees i sammenheng med den nye Fol-

lobanen, og at togene fra Østre Linje skal koples på Follobanen i Ski. Dette vil gjøre at passasjeren fra Indre Østfold og stasjonene Skotbu og Kråkstad i Ski kommune vil få kortere reisetid ved at togene benytter den nye banen. Etablering av ny trasé sies å kunne koste opp mot 3 milliarder kroner

Den nye traseen er planlagt over dyrket mark og annet kulturlandskap. Dette er selvsagt noen ganger nødvendig, men det har også vært lokale stemmer som ønsker at det

utredes et tilleggsalternativ som til dels følger nåværende trasé.

En hovedbegrunnelse for utredning av dette tilleggsalternativet er at det skal etableres en ny bydel med navnet Ski Øst som ligger mellom Ski og Kråkstad, cirka 2 kilometer fra Ski stasjon. I den nye bydelen vil det bygges omlag 6 000 boliger, og det vil bli en befolkning på over 10 000 mennesker. I tillegg er det en del bedrifter i dette området, med til sammen omlag 1 800 ansatte.

Ved å utrede dette trasé-alternativet kan man også planlegge for en togstasjon på Ski Øst. Med en så stor befolkningsvekst som Ski Øst vil medføre, vil dette kunne gi noen tilleggsgevinster av samfunnsøkonomisk betydning.

Svar:

Follobanen og ein utvida Ski stasjon spelar ei svært viktig rolle for det framtidige kollektivtilbodet i Sørkorridoren. Med Follobanen blir strategien med fire spor innanfor det sentrale Osloområdet følgd. Dette gjev redusert reisetid og moglegheit for fleire avgangar, noko som møter forventninga om vekst i etterspurnaden og målsettinga om auka kollektivdel.

Som ein del av planarbeidet for Follobanen, gjennomførte dåverande Jernbaneverket våren 2010 ei kapasitetsstudie for sporplanen. Studien synte at koplinga mellom Vestre og Østre linje bør leggjast sør for stasjonen, for å gje ein stasjon med vesentleg færre kapasitetsbindingar for tog på Østfoldbanen, Follobanen og Østfoldbanen sine Vestre og Østre linjer. Løysinga vil òg ha tilstrekkeleg kapasitet for togtilbod ein med rimelegheit kan rekna med i framtida.

Samferdselsdepartementet bad i brev av 18. februar 2014 om at Jernbaneverket igangsette arbeid med ei konseptvalutgreiing – KVVU – for sambandet til Østre Linje mot Oslo. Vidare gav Stortinget oppdrag om ei tilleggsut-

greiing i brev av 17. juni 2014. Til saman utgjorde desse mandatet for konseptvalutgreiinga.

Det vart vurdert i alt ni konsept. Etter siling vart fire vidareførte. Av desse kom planskild tilkopling sør for Ski samla best ut. Konklusjonen vart styrkt av samfunnsøkonomiske berekningar gjort i rutemodellarbeidet. Konseptet vart difor tilrådd vidareført. Ein kvalitetssikringsrapport – KS1 – av 5. oktober 2016 konkluderte på same måte. Regjeringa har lagt tilrådinga frå nemnde KVVU og KS1 til grunn for vidare planlegging, jf. oppdragsbrev av 7. april 2017 frå Samferdselsdepartementet.

Follobanen og Ski stasjon er under bygging etter vedtekne planar, med planlagd ferdigstilling i 2022. I Jernbanedirektoratets Handlingsprogram er Østre Linje si avgreining sør for Ski planlagd tatt i bruk i 2025. Avgreininga er sentral for å auka kapasiteten på Ski stasjon, og vil mogleggjera betringar i togtilbodet i Sørkorridoren. Å gjennomføra ytterlegare utgreiingar, eller endra valt konsept, vil forseinka betringane som må til for å møta ein forventet auka etterspurnad etter opninga av Follobanen. Dersom eit anna konsept blir valt, må det forventast at den forseinka framdrifta medfører at åtgjerda ikkje vil vera byggeklar før etter Follobanen si ferdigstilling, og anleggsverksemd vil difor kunna medføra stenging av Follobanen over ein lengre periode.

Å etablere ein stasjon på dagens Østre Linje i området for ny bydel Ski Øst vil gje ein stasjonsstruktur med svært kort reiseavstand mellom ny stasjon og Ski stasjon. Det er i dag kvartersintervall med buss frå Ski Øst til Ski stasjon store delar av dagen, mot berre halvtimesintervall i rushretning med tog på Østre Linje. Då kapasiteten på Østre linje er avgrensa, er det ikkje rom for å auka frekvensen utover halvtimesintervall utan større investeringar. I tillegg er det frå Ski stasjon, med togavgangar òg frå Vestre Linje, eit langt betre togtilbod enn kva ein ny stasjon på Østre Linje kan gje.

SPØRSMÅL NR. 1483

Innlevert 9. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 29. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

I Riksrevisjonens rapport "Undersøkelse av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved pe-

troleumsvirksomhet i nordområdene", kritiseres OED kraftig.

Hvorfor hemmeligholdes OEDs miljøvurderinger, hvorfor ber ikke OED om råd fra bl.a. Miljødirektoratet når vilkår i utvinningstillatelset fastsettes og hvorfor ser

departementet seg nødt til å innhente miljøfaglige råd fra private konsultentselskap når man har både Havforskningsinstituttet, Polarinstituttet og Miljødirektoratet?

BEGRUNNELSE:

I Riksrevisjonens rapport "Undersøkelse av myndighetenes arbeid med å ivareta miljø og fiskeri ved petroleumsvirksomhet i nordområdene", kritiseres OED for manglende samarbeid og åpenhet med KLD og miljødirektoratene. Det kommer også fram at OED bestiller egne miljøvurderinger fra private konsultentselskap i forbindelse med utvinningstillatelsene.

Under punkt 2.1 i rapporten fra Riksrevisjonen står følgende:

"Undersøkelsen viser at utvinningstillatelser tildeles i henhold til forvaltningsplanen for Barentshavet og stortingsmeldingen som åpnet Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet. Departementet ber ikke miljømyndighetene om faglig bistand når det vurderer behovet for vilkår, og departementets miljøfaglige vurderinger av høringsinnspillene er ikke offentlige."

Under pkt. 10.2 står:

"I de nummererte rundene bruker Olje- og energidepartementet en ekstern miljøfaglig konsulent for å vurdere enkelte av de miljøfaglige innspillene. Departementet opplyser at det benytter seg av konsultentselskapet blant annet fordi det har spesialkompetanse på modellverktøy for å simulere utblåsninger og miljøkonsekvenser. Klima- og miljødepartementet, som ansvarlig departementet for miljø, mener at Olje- og energidepartementets primære miljøfaglige rådgivere i prosessene med konsesjonsutlysninger og andre myndighetsprosesser bør være miljøetatene, og ikke private konsulenter. Konsulenter kan i tillegg benyttes etter avtale og når det er enighet om det."

Svar:

Hovedfunnet i den undersøkelsen representanten spør om knyttet til prosessen med å tildele utvinningstillatelser er at: "Ved tildeling av utvinningstillatelser ivaretar Olje- og energidepartementet ressursperspektivet i tråd med petroleumsløven.". Riksrevisjonen tar opp enkelte forhold i undersøkelsen. Jeg tar Riksrevisjonens påpekninger til etterretningen. Jeg mener de forhold som tas opp er godt ivarett, men samtidig kan det alltid være rom for forbedringer i prosesser.

Petroleumsvirksomheten er landets største og viktigste næring og vekker stor interesse og debatt i det offentlige rom. Petroleumspolitikken, rammer for virksomheten og avveininger mot andre samfunnsforhold har derfor vært gjenstand for grundige vurderinger og avveininger i Stortinget over flere tiår. Stortinget har vedtatt petroleumsløven, og har blitt forelagt i detalj hvordan de ulike deler av petroleumsvirksomheten, fra åpning av områder, til gjennomføring av konsesjonsrunder og utbygging og drift av felt, er operasjonalisert. Før et område er tilgjengelig for tildeling av utvinningstillatelser for petrole-

umsvirksomhet gjennomføres det en åpningsprosess som inkluderer en omfattende konsekvensutredningsprosess. Stortinget fatter på den bakgrunn et vedtak om ev. å åpne et område for petroleumsvirksomhet, eventuelt med avbøtende tiltak. Når et område er åpnet og virksomheten er i gang, gjøres det videre avveininger mellom petroleumsvirksomhet og miljø i lys av ny kunnskap gjennom prosessene med forvaltningsplaner. Således er arealmessige rammer for tildeling av utvinningstillatelser i konsesjonsrundene satt av Stortinget på bakgrunn av omfattende analyser av mulige effekter på det ytre miljø, herunder både ved beslutning om åpning av areal og i tilknytning til forvaltningsplanene. Miljøetatene og andre relevante etater spiller en sentral rolle i utarbeidelsen av det faglige grunnlaget for fastsettelse av rammene for petroleumsvirksomhet både i åpningsprosesser og forvaltningsplaner. De vilkår som Stortinget fastsetter, skrives inn i konsesjonsdokumentene og gjøres gjeldene for selskapene.

I forkant av utlysning av en konsesjonsrunde er det i tillegg en høring, jf. Meld. St. nr. 28 (2010-2011). I høringsrunden bes det om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon – som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsvirksomhet og på hvilke vilkår, etter at Stortinget sist sluttet seg til konkrete rammer for petroleumsvirksomheten. Det bes kun om innspill knyttet til om det er tilkommet ny, vesentlig informasjon etter at den relevante forvaltningsplanen ble vedtatt. I denne prosessen blir også samtlige relevante etater, og andre berørte, hørt. Høringsdokumentene og samtlige høringsinnspill er offentlige, og finnes på OEDs hjemmeside. Det er ingenting hemmelig med dette. Regjeringen fører den petroleumspolitikken som er forankret i Stortinget. Det betyr blant annet at de arealmessige rammene som Stortinget, etter avveining av ulike samfunnsensyn, har fastsatt for tildeling av nye utvinningstillatelser blir fulgt opp. Petroleumspolitikken operasjonaliseres gjennom fakta- og kunnskapsbaserte beslutninger i ulike enkeltsaker. For å ivareta sitt ansvar på en best mulig måte baserer Olje- og energidepartementet sitt arbeid på oppdaterte fakta og best tilgjengelige kunnskap. Denne kunnskapen finnes først og fremst i underliggende etater, men også i forskningsinstitusjoner, utredningsmiljøer, konsultentselskaper eller andre enheter. Det å trekke på ekstern kompetanse kan i enkelte tilfeller være ønskelig for å gi besluttede myndighet et best mulig beslutningsgrunnlag. De bidrag – som representanten Haltbrekken viser til – har departementet mottatt fra DNV GL i arbeidet med tildeling av nye utvinningstillatelser. Bidragene er i all vesentlig grad, direkte eller indirekte, knyttet til vurderinger av miljørisiko ved uhellsslipp av råolje. Slike vurderinger krever spesifikk detaljkunnskap om ulike fagfelt og fagdisipliner som ligger innenfor flere departementers ansvarsområde. Underliggende etater har også god kunnskap om dette, men departementet har i disse sakene sett behov for å innhente mer spesifikk detal-

jkunnskap, som DNV GL innehar, i tillegg. Dette er tillegg-sinformasjon som sammen med faglige vurderinger fra underliggende etater og departementenes behandling bidrar til et best mulig beslutningsgrunnlag for regjeringen.

Tildelinger av nye utvinningstillatelser skjer, i henhold til Petroleumsloven, av Kongen i Statsråd, etter en grundig behandling i regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 8. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. april 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

I 2015 ble PUD/PAD for Maria-feltet godkjent.

Hvilke endringer er gjort i prosjektet etter godkjenningen og hvordan er produksjonen sammenlignet med det som kommer fram av PUD/PAD?

Svar:

Maria-feltet ble godkjent utbygd i 2015 og kom i produksjon i 2017. Feltet har siden oppstart hatt en svakere produksjonsutvikling enn forventet. Dette skyldes en geologisk mer utfordrende undergrunn enn forventet på utbyggingstidspunktet og dermed også i PUD.

Når en rettighetshavergruppe beslutter å bygge ut et felt er det alltid en beslutning som tas under ulike usik-

kerheter. For Maria-feltet ble det stilt som vilkår for godkjenningen at selskapene når de hadde produksjonserfaring – og senest innen tre år fra oppstart, skulle forelegge en vurdering av produksjonsforløpet og ev. behov for avbøtende tiltak for departementet.

Etter at det ble klart at produksjonen fra Maria-feltet var vesentlig lavere enn forventet har rettighetshavergruppen hatt full oppmerksomhet på å utrede, planlegge og gjennomføre tiltak som legger til rette for en optimal ressursutnyttelse fra feltet. Det betyr blant annet at produksjonen for tiden er nedstengt.

Med de tiltak som er under planlegging og utredning forventer operatøren at produksjonsutviklingen vil bedres over tid. Myndighetene følger det arbeidet som gjøres tett.

SPØRSMÅL NR. 1485

Innlevert 22. april 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 30. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva er grunnene til at regjeringen ikke evner å overholde saksbehandlingstiden på 6 måneder i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

ESA har i et brev av 19. mars kritisert norske myndigheters systematiske overskridelser av behandlingstiden på seks

måneder i søknader om oppholdskort til familiemedlemmer av EØS-borgere. ESA skal gjentatte ganger bedt Norge om å få ned saksbehandlingstiden, og representanter fra ESA skal ha hatt møter med representanter for UDI i Oslo i 2017. I møtet skal myndighetene lovet å iverksette tiltak for å overholde saksbehandlingstiden på seks måneder.

Den lange saksbehandlingstiden har selvsagt konsekvenser for søkerne som må leve med usikkerhet om utfallet i unødige lang tid.

Svar:

Det følger av fri bevegelsesdirektivets (Direktiv 2004/38/EF) artikkel 10 nr. 1 at oppholdskort til familiemedlem fra et land utenfor EØS skal utstedes innen seks måneder etter søknadstidspunktet. Bestemmelsen er gjennomført i norsk rett gjennom utlendingsloven § 118 fjerde ledd, der det fremgår at søknad om oppholdskort «avgjøres innen seks måneder etter at søknaden er levert».

Søknad om oppholdskort etter EØS-reglene leveres i de fleste tilfellene til politiet i Norge, men enkelte ganger kan søknaden også leveres på utenriksstasjonene. Politiet har kompetanse til å innvilge søknader. Dersom det er tvil om formålet med oppholdet skal søknaden avgjøres av Utlendingsdirektoratet (UDI). UDI opplyser at i 2018 ble det totalt behandlet 1271 søknader om oppholdskort etter EØS-reglene av politiet (743) og UDI (528). Av totalt antall søknader på 1271 ble 81 pst av søknadene behandlet innen seks måneder, og 19 pst av søknadene behandlet etter seks måneder. Av søknadene som politiet behandlet ble 98 pst behandlet innen fristen på seks måneder. Av søknadene som UDI behandlet ble 57 pst. behandlet innen seks måneder og 43 pst behandlet etter seks måneder.

Som det fremgår over er det UDI som behandler søknader der det er tvil om formålet med oppholdet. UDI opplyser at søknader som går over behandlingsfris-

ten er de sakene som krever mer inngående vurderinger på grunn av mistanke om pro-formaekteskap, tvil om identitet, utilsiktede tilpasninger etter regelverket osv. Dette er forhold som kan påvirke saksbehandlingstiden da det kan ta tid å utrede disse sakene.

Det er riktig som representanten påpeker at departementet har mottatt brev av 19. mars 2019 fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA) der de blant annet påpeker at Norge ikke overholder saksbehandlingstiden på seks måneder for søknad om oppholdskort for familiemedlemmer slik vi er forpliktet til etter EØS-avtalen. Det er også riktig at saken har vært diskutert med ESA siden 2017.

Jeg som ansvarlig statsråd for overnevnte regelverk, og Justis- og beredskapsministeren som er ansvarlig statsråd for etatsstyringen av UDI og politiet, er selvfølgelig opptatt av at Norge overholder sine EØS-rettslige forpliktelser etter EØS-avtalen. Saken ble derfor tatt opp med UDI senest i etatsstyringsmøte 4. april 2019. Vi har fått opplyst at UDI har iverksatt en rekke tiltak for å få ned saksbehandlingstiden slik at søkeres rettigheter etter direktivet blir ivaretatt. De opplyser blant annet at de jobber med kompetanseheving i førstelinjen (politiet og utenriksstasjoner), de forbedrer informasjonen på udi.no og de har også satt inn ekstra ressurser for å behandle søknadene innen fristen.

Vi vil følge utviklingen i saksbehandlingstider i EØS-sakene videre blant annet gjennom styringsdialogen med UDI, og vil også etterspørre resultater av de tiltakene som er iverksatt.

SPØRSMÅL NR. 1486

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 25. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Betyr Granavolden-erklæringens omtale av asylsøkere og flyktninger at tallet på 3 000 kvoteflyktninger er et årlig totaltall for hvor mange som får opphold etter asylsøknad, EU-relokalisering og kvoteflyktninger, hvis nei, hva er da «taket» som henvises til?

BEGRUNNELSE:

Ulike fremtredende medlemmer av regjeringspartiene omtaler Granavolden-erklæringens punkter ulikt. I erklæringen omtales dette på følgende måte:

"- Videreføre det vedtatte nivået på kvoteflyktninger.

- Nivået på kvoteflyktninger må samtidig sees i sammenheng med øvrige innvandrings- og integreringsutfordringer, herunder eventuell relokalisering fra EU."

Sylvi Listhaug fra FrP har uttalt følgende:

«I den forrige plattformen sto det at vi skulle øke antallet. Nå er taket satt. Det blir ingen flere kvoteøkninger enn 3 000. Og dersom det kommer en sterk økning til Norge, så skal tallet ned. Og det tallet skal også gjelde hvis vi skal ta imot relokaliserte mennesker fra EU.» (Aftenposten 17. januar 2019). Abid Raja i Venstre følgende:

«Likevel har vi nå en regjeringsplattform som sier klart og tydelig at vi skal ta imot 3 000 flyktninger hvert år, eller 9 000 over tre år om du vil.» (Dagbladet 28. januar 2019).

Når ulike representanter for regjeringspartiene uttaler seg ulikt, må jeg be statsråden om en avklaring om hva som er regjeringens politikk.

Svar:

Når det gjelder asylsøkere, sier Granavolden-erklæringen bl.a. at «Det er viktig å føre en asylpolitikk som holder antallet asylsøkere uten beskyttelsesbehov lavest mulig for å bruke ressursene på asylsøkere med beskyttelsesbehov og kvoteflyktninger». Det er ikke mulig å fastsette et tall for hvor mange asylsøkere som får slippe inn i landet per år. De som søker om asyl ved eller etter ankomst til Norge har rett til å få søknaden behandlet. Granavolden-erklæringen fremhever at man skal «Sikre rask behandling av asylsøknader uten at det går på bekostning av rettssikkerheten til asylsøkerne». For personer som får avslag er det viktig med rask retur, og for personer som får innvilget søknaden er det viktig med rask bosetting i en kommune.

Når det gjelder kvoten for overføringsflyktninger, sier Granavolden-erklæringen at man skal «Videreføre det vedtatte nivået på kvoteflyktninger». For 2019 foreslo Regjeringen en kvote på 3 000 plasser, jf. Prop. 1 S (2018-2019) for Justis- og beredskapsdepartementet. Dette ble vedtatt av Stortinget. Granavolden-erklæringen kom etter at 2019-budsjettet var vedtatt. I regjeringsforhandlingene ble man enige om å legge budsjettvedtaket til grunn, og det er dette det vises til i erklæringen.

Videre står det i Granavolden-erklæringen at

«Nivået på kvoteflyktninger må samtidig sees i sammenheng med øvrige innvandrings- og integreringsutfordringer, herunder eventuell relokalisering fra EU».

Kvotestørrelsen vil som vanlig bli drøftet i forbindelse med den årlige behandlingen av statsbudsjettet. Regjeringen mener det er naturlig å se kvoten i sammenheng med f.eks. antallet asylsøkere som kommer til Norge og ev. særlige utfordringer på integreringsfeltet.

I EU har man i noen tid diskutert regionale ilandføringsordninger og en fordelingsordning for å få til en mer forutsigbar og kontrollert håndtering av migranter som reiser over Middelhavet. Tanken har eksempelvis vært at ilandføring kan finne sted på europeisk side ved etablering av kontrollerte sentre, eller på nord-afrikansk side ved etablering av mottak, der FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) får som oppgave å vurdere migrantenes beskyttelses- og gjenbosettingsbehov. Man har så tenkt seg en fordelingsordning der EUs medlemsland og assosierte land bidrar med å ta imot asylsøkere/flyktninger. For ytterligere omtale av dette viser jeg til utenriksministerens redegjørelse for Stortinget 8. november 2018 og til tidligere justis-, beredskaps- og innvandringsminister Waras redegjørelse for Europautvalget 30. november 2018.

Regjeringen støtter europeiske løsninger på asyl- og migrasjonsfeltet og er i utgangspunktet positiv til et forpliktende europeisk kvotesystem og muligheter for å etablere felles asylsentre utenfor EU. P.t. foreligger det imidlertid ikke konkrete forslag om dette, utover forslag til endringer i Dublin-forordningen fra 2016, som det fortsatt er stor uenighet om. Dersom slike sentre og mottak blir etablert, og det besluttes at Norge skal bidra, vil Regjeringen at de som fordeles til Norge skal telle blant de 3 000 som nå omfattes av kvoten. Alle plassene på 2019-kvoten er blitt fordelt til ordinær gjenbosetting av flyktninger, der det primært er UNHCR som fremmer søknadene for Norge.

SPØRSMÅL NR. 1487

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Margunn Ebbesen

Besvart 30. april 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I mai 2018 la EU-kommisjonen fram forslag til regelverk som skal fremme miljømessig bærekraftig finansier-

ing. Forslaget innebærer etablering av et rammeverk for bærekraftige investeringer, som skal gjøre det mulig å vurdere om en investering er miljømessig bærekraftig.

Vil regjeringen arbeide for at rammeverket for bærekraftige investeringer skal legge eksisterende regelverk til grunn, og at forslagene om å gi Kommisjonens kompetanse til å sette nye kriterier, fjernes?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen har kommet med et omfattende forslag til rammeverk for bærekraftige investeringer innen finanssektoren. Forslaget omtales som «taxonomy» og er en del av en større pakke, «Action Plan on Financial Sustainable Growth». Det omfatter også blant annet skog- og trenæringen. Forslaget gir et felles regelverk å forholde seg til for alle i finanssektoren, dvs. investorer og finansinstitusjoner. Forslaget vil derfor potensielt sett ha stor innflytelse og det er viktig at bærekraft defineres ihht. de eksisterende definisjoner som allerede er vedtatt for en rekke næringer, deriblant skog- og trenæringen.

Forslaget er nettopp behandlet i EU-parlamentet og de to saksordførerne har kommet med en rekke ytterliggående forslag som vil ha som konsekvens at skognæringen ikke vil bli ansett for å være en «grønn» næring. Et par eksempler som er i direkte strid med norske, politiske målsetninger; Gjødsling av skog vil ikke være bærekraftig. Dette til tross for at FN's klimapanel peker på at økt binding av karbon gjennom aktiv bruk av skogen, er et viktig klimatiltak. Gjødsling bidrar til å øke opptaket av CO₂, og er et av de billigste klimatiltak vi råder over. Regjeringene stimulerer derfor aktivt til mer gjødsling av skog. Ifølge forslaget vil hele trær brukt til bioenergi ikke være bærekraftig, heller ikke bruk av grener og toppe. Målsettingene for 3. generasjon biodrivstoff vil ikke være mulig å nå om forslaget ikke endres.

Forslaget innebærer også at Kommisjonen gis utstrakt myndighet, blant annet til å sette kriterier for hva som skal anses for bærekraftig virksomhet, herunder definere hva som er bærekraftig skogbruk. Dette strider mot prinsippet om at skogpolitikken er det enkelte medlemslands nasjonale kompetanse. Det eksisterer allerede et omfattende regelverk som regulerer skog- og trenæringen, f.eks. Forest Europe, REDII og LULUCF. Slik forslaget nå foreligger, vil det begrense skog- og trenæringens mulighet til å bidra i det grønne skiftet.

I arbeidet med forslaget har det blant annet kommet forslag om at det såkalte kaskade-prinsippet skal innføres. Kaskade-prinsippet innebærer at et råstoff først skal brukes der det gis størst verdiskaping. Så gjenbrukes det i andre sammenhenger, og til slutt kan råstoffet brennes. Kaskadeprinsippet har som konsekvens at det ikke er den som er villig til å betale mest for råstoffet, som får tilgang til det, og er altså et markedsforstyrrende prinsipp. Kaskade-prinsippet ble fjernet i siste runde av EU-parlamentet, men det har tidligere vært forslag om at kaskadeprinsippet skal legges til grunn. Som stor råvareprodusent og med et relativt lite hjemmemarked med en spredt

befolkning vil kaskade-prinsippet være svært skadelig for norsk industri og det må følges nøye med slik at dette markedsforstyrrende prinsippet ikke dukker opp igjen som en del av forslaget.

Svar:

EU-kommisjonen la i mars 2018 frem en handlingsplan for finansiering av bærekraftig vekst. Finansdepartementet gir i Finansmarkedsmeldingen 2019 (Meld St. 24 (2018-2019)) en omtale av Kommisjonens handlingsplan og oppfølgingen av denne. Hovedmålene i handlingsplanen er å dreie kapitalen over mot mer bærekraftige investeringer for å oppnå bærekraftig og inkluderende vekst, håndtere finansielle risikoer som følger av klimaendringer mv., og fremme åpenhet og langsiktighet i finansiell og økonomisk aktivitet. Regjeringen støtter målene i EU-kommisjonens handlingsplan.

Som ledd i oppfølgingen av handlingsplanen la Kommisjonen i mai 2018 frem flere regelverksforslag, herunder et forslag til forordning om et rammeverk for å tilrettelegge for bærekraftige investeringer. Forordningen er antatt å være EØS-relevant. Formålet med det foreslåtte rammeverket er å etablere et klassifiseringssystem (taksonomi) for bærekraftige investeringer, med kriterier for å identifisere om, og i hvor stor grad, ulike typer økonomisk aktivitet kan bli vurdert som miljømessig bærekraftig. Kommisjonen satte sommeren 2018 ned en teknisk ekspertgruppe som skal bistå Kommisjonen i å følge opp handlingsplanen på flere punkter, herunder utvikle screeningkriterier for bærekraftig økonomisk aktivitet innenfor klassifiseringssystemet.

Etter min vurdering kan et godt utformet klassifiseringssystem for bærekraftig økonomisk aktivitet bidra til å dreie kapital mot bærekraftige investeringer og hindre såkalt grønnvasking av finansielle produkter. Samtidig understreker Regjeringen i Finansmarkedsmeldingen 2019 at det er viktig at klassifiseringssystemet utformes slik at det ikke er mer komplekst enn nødvendig for formålet, og slik at det ikke er utilsiktet til hinder for omstilling av selskaper.

I sektorer hvor det allerede er etablert gode felleseuropeiske standarder for bærekraft, bør klassifiseringssystemet etter min vurdering være i samsvar med sektorstandardene. Manglende samsvar mellom etablerte standarder og det foreslåtte klassifiseringssystemet vil kunne bidra til usikkerhet om hvorvidt en økonomisk aktivitet kan anses som miljømessig bærekraftig eller ikke, og gjøre det vanskeligere å oppfylle målet om å gjøre det enklere for investorer å identifisere bærekraftige investeringer.

Det er ikke oppnådd politisk enighet i EU om den foreslåtte forordningen. Regjeringen følger arbeidet med forordningen i EU, og vil søke å påvirke prosessen slik at

klassifiseringssystemet for bærekraftig økonomisk aktivitet utformes slik at det er egnet for å oppnå formålet.

SPØRSMÅL NR. 1488

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 4. mai 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil regjeringen håndtere spørsmålet om rettighetshavernes vederlag i Kunstnermeldingen, og hva er fremdrift for arbeidet med å tette «the value gap»?

BEGRUNNELSE:

Viser til flertallsmerknad i forbindelse med arbeidet med åndsverksloven i 2018 og kunstnerne kamp for å sikre at de kan leve av det de skaper, også når deres verker deles på internett. Komiteens flertall mente da at problematikken med verdigap ikke kunne løses kun på nasjonalt nivå og ville avvente håndtering til EU kom med bestemmelser om dette. Flertallets vedtak var:

«Stortinget ber regjeringen fortløpende vurdere om norske myndigheter kan gi regler som sikrer at leverandører av netjtjenester som lagrer og tilgjengeliggjør store mengder av verk og annet kreativt innhold lastet opp av brukere, må bidra til at rettighetshaverne får vederlag for slik bruk av deres materiale.»

26. mars 2019 stemte EU-parlamentet for innføringen av det nye opphavsrettsdirektivet. Dette ble endelig godkjent av rådet 15. april.

Svar:

Artikkel 17 i det nylig vedtatte direktivet om opphavsrett i det digital indre marked ("DSM-direktivet") omhandler "verdigapet" knyttet til brukeropplaget innhold. Bestemmelsen har som formål å lukke dette "verdigapet", dvs. det tapet rettighetshavere påføres når store åpne nettstedet som f.eks. Facebook og Youtube gjør andres verk tilgjengelig uten å ha klarert rettighetene på forhånd. Plattformen som gjør tilgjengelig brukeropplaget innhold, skal i større grad enn i dag bli ansvarlig for at innholdet er klarert. Kritikerne har anført at plattformene – i frykt for å komme i erstatningsansvar – kan komme til å fjerne innhold.

Når det gjelder fremdriften for arbeidet med gjennomføring av bestemmelsen i norsk rett og oppfølging av

anmodningsvedtak nr. 730 av 15. mai 2018, er det naturlig å se dette i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i direktivet, som regulerer flere sider av digital bruk av beskyttet materiale. Samtidig med vedtagelsen av DSM-direktivet vedtok EU også et direktiv om nettoverføringer og videresending av radio- og TV-programmer. Også denne rettsakten vil kreve endringer i norsk rett, formodentlig i åndsverkloven.

EØS/EFTA-landene vil om kort tid starte prosessen med å innlemme rettsaktene i EØS-avtalen. Dette skjer først ved at landene foretar en grundig gjennomgang, hvor man vurderer EØS-relevans og om det er behov for tekniske eller materielle tilpasninger.

Deretter behandles saken i EØS-komiteen, som beslutter innlemmelse i EØS-avtalen. Siden direktivene vil kreve lovendring skjer dette med forbehold om Stortingets samtykke.

Parallelt med innlemmelsesprosessen vil departementet påbegynne arbeidet med å vurdere hvordan direktivene kan gjennomføres i norsk rett. Dette arbeidet vil etter hvert kunne ut i et høringsnotat. På bakgrunn av høringen vil det bli fremmet en lovproposisjon samtidig med en stortingsproposisjon hvor det bes om Stortingets samtykke til EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av direktivene i EØS-avtalen. Det er planlagt at gjennomføringen av direktivene skjer i tett kontakt med de andre nordiske landene.

Prosessen i dette arbeidet medfører at den kommende kunstnermeldingen, som etter planen skal være ferdig i løpet av 2019, ikke vil ha anledning til å håndtere problemstillingene knyttet til verdigapet. Jeg er klar over hvordan disse spørsmålene berører kunstnere på flere kunstfelt, og kunstnermeldingen vil blant annet omtale hvordan digital utvikling og globalisering endrer betingelser for kunstneres produksjon, formidling, bruk og økonomi. Kunstnermeldingens formål vil være å gå gjennom kunstnerpolitiske tiltak for å se hvordan disse treffer dagens kunstnerpraksis og kunstnerøkonomi, samt vurdere hvordan kunstnerpolitikken kan utvikles til beste for kunstnere og samfunnet i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 1489**Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 29. april 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

I 2016 inngikk EU-land og Tyrkia en erklæring for å hindre mennesker på flukt å komme til Europa. Ifølge avtalen skal tyrkiske myndigheter holde mennesker tilbake, og barn og voksne som kommer til Hellas skal kunne sendes tilbake til Tyrkia.

Har penger fra Norge, eventuelt gjennom europeiske fond eller andre ordninger, blitt brukt som del av EU-Tyrkia avtalen, og kan i tilfellet norske myndigheter dokumentere hva pengene konkret har blitt brukt til?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å få klarlagt hva norske midler benyttes til og at Norge har kontroll på at pengene ikke brukes i tiltak som kan gi brudd på menneskerettigheter. Derfor er det påkrevd å få klarhet i om penger fra Norge, eventuelt gjennom europeiske fond eller andre ordninger, blitt brukt som del av EU-Tyrkia avtalen.

NOAS utga nylig rapporten Seeking Asylum in Turkey - A critical review of Turkey's asylum laws and practices, som dokumenterer at EU-Tyrkia avtalen fører til alvorlige brudd på FNs flyktningkonvensjon og menneskerettighetene. Avtalen fører til at mennesker blir sittende fast under inhumane forhold i Hellas, og flyktninger som sendes tilbake til Tyrkia risikerer brudd på deres grunnleggende rettigheter.

Tyrkia har mottatt 6 milliarder euro til arbeid for flyktninger i landet som del av avtalen. I november 2018 utga European Court of Auditors rapporten The Facility for Refugees in Turkey: helpful support, but improvements needed to deliver more value for money.

Rapporten viser at pengene gitt Tyrkia som del av avtalen ikke har blitt brukt på mest effektive måte, og at det ikke har latt seg gjøre å kartlegge hva alle pengene har blitt brukt til.

Svar:

EU-Tyrkia-erklæringen av 2016 er inngått mellom EUs stats- og regjeringsledere og Tyrkia. Norge er ikke del av denne erklæringen. Finansieringen av gjennomføringen av erklæringen skjer gjennom det såkalte Facility for Refugees in Turkey, og Norge deltar ikke i denne ordningen.

Det europeiske asylbyrået EASO er gjennom støtteoperasjoner i Hellas involvert i implementeringen av erklæringen. EASO bistår greske myndigheter i hotspots med behandling av asylsaker ihht grenseprosedurene og med å gi informasjon til beboerne i leirene om deres status og rettigheter. Norge deltar i EASO, og vårt finansielle bidrag er med på å finansiere alle byråets aktiviteter, inkludert den operasjonelle støtten til land som trenger det, som Hellas.

I perioden 2016 – april 2019 har Norge deltatt med 15 ekspertes til støttetiltak, anslagsvis 30 månedsverk. Saksbehandlingen i hotspots i Hellas har fokus på hvorvidt en søker tilhører en sårbar gruppe i henhold til en liste med sårbarhetskriterier.

EASO i de siste to år utvidet sin støtte til tyrkiske myndigheter, i form av trening og kapasitetsbygging av deres asylforvaltningsmyndigheter, men dette er ikke formelt knyttet til EU-Tyrkia-erklæringen. EASO har også noen aktiviteter knyttet til overføringsflyktninger fra Tyrkia. Norge deltar i enkelte møter knyttet til disse aktivitetene.

SPØRSMÅL NR. 1490**Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 3. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan er svært alvorlig, og landet er et av verdens farligste for barn.

Hva er årsaken til at regjeringen til tross for mange års arbeid ikke har klart å etablere et omsorgssenter i Kabul for enslige barn, og kan statsråden begrunne hvorfor han

mener det er forsvarlig å etablere et slikt senter gitt sikkerhetssituasjonen i Kabul spesielt og i Afghanistan generelt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i mange år jobbet for å etablere et omsorgssenter i Kabul, Afghanistan, for å sende barn som har flyktet alene til Norge tilbake dit. Det vises til svar på skriftlig spørsmål nr. 860, der statsråden bekrefter at regjeringen fortsatt arbeider med å etablere et omsorgstilbud i Afghanistan – men uten at det så langt er inngått skriftlige avtaler i arbeidet.

Sikkerhetssituasjonen i Afghanistan er svært alvorlig, og landet er et av verdens farligste for barn. Kabul har ifølge FN det høyeste dokumenterte antallet sivile skadde og drepte i landet, og sivile som deltar i daglige økonomiske og sosiale aktiviteter i Kabul risikerer å bli rammet av den generaliserte volden i byen.

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig rettet til utenriksministeren, men besvares av meg ettersom det hører inn under mitt ansvarsområde.

Arbeidet med å etablere et omsorgstilbud for mindreårige i Afghanistan har vært tidkrevende av flere årsaker. Et slikt prosjekt fordrer et grundig forarbeid, og en særskilt arbeidsgruppe bestående av eksperter fra norske myndigheter samarbeider om dette. Barnets beste, oppsporing av omsorgspersoner, forsvarlig omsorg og god sikkerhet er vesentlige elementer for et slikt prosjekt. Disse elementene er en forutsetning for at tilbudet skal kunne brukes for å returnere enslige mindreårige som har fått avslag på asylsøknaden i Norge. Prosjektet utvikles i tråd med retningslinjene til FN, herunder UNHCR Position on Minimum Safeguards, Special Measures for Unaccompanied Minors August 2010 and Guidelines for the Alternative Care of Children (Resolution adopted by the

UN General Assembly 64/142). Identifisering av aktuelle implementerende partnere for et slikt prosjekt er også en del av prosessen.

Gjennom asylforliket i 2015 fikk regjeringen i oppdrag å finne en trygg omsorgsløsning for enslige mindreårige uten beskyttelsesbehov, i deres opprinnelsesland. Dette tiltaket er også forankret i Granavolden-plattformen. Ved å gi et tilbud også til lokal ungdom, vil prosjektet samtidig bidra til å redusere motivasjonen for å reise til Europa, og således forebygge at unge afghanere drar alene ut på en farefull ferd hvor de risikerer overgrep og setter livet i fare.

Det skal mye til før den generelle sikkerhetssituasjonen i et land eller et område er så alvorlig at enhver retur dit vil være i strid med norsk lov og våre internasjonale forpliktelser. Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda vurderer den generelle sikkerhetssituasjonen i de enkelte områdene av Afghanistan nøye, og de vurderer fortløpende om det er behov for endringer i praksis. På nåværende tidspunkt anses sikkerhetssituasjonen i Kabul som alvorlig, men ikke slik at enhver som søker asyl i Norge vil være beskyttet mot retur dit.

Før det er aktuelt å returnere en mindreårig til et omsorgstilbud i hjemlandet, herunder i Afghanistan, vil det bli foretatt grundige, individuelle vurderinger av vedkommendes beskyttelsesbehov, hvor både den generelle sikkerhetssituasjonen og individuelle forhold vurderes. Jeg vil i denne forbindelse understreke at det i vurderingen av om det foreligger behov for beskyttelse skal tas hensyn til om søkeren er barn, jf. utlendingsloven § 28 tredje ledd. Det betyr at terskelen for å gi beskyttelse til barn er lavere enn for voksne. Det skal også vurderes om utlendingen fyller vilkårene for oppholdstillatelse på grunnlag av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge, jf. utlendingsloven § 38. Kun mindreårige som ikke har et beskyttelsesbehov og som heller ikke fyller vilkårene for oppholdstillatelse på humanitært grunnlag vil være aktuelle for retur til et omsorgstilbud i hjemlandet.

SPØRSMÅL NR. 1491

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 30. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvorfor ble formuleringen om å «fastholde styringsmålet» for kampflyprogrammet ikke tatt med i Prop 1S

(2018-2019), og betyr dette at styringsmålet ikke lenger fastholdes?

BEGRUNNELSE:

I Prop 1S (2017-2018) sier Regjeringen at kampflyanskaffelsens styringsmål på 73,0 mrd. kroner «fastholdes». Denne formuleringen er ikke inkludert i Prop 1S (2018-2019), uten at det er eksplisitt begrunnet eller at endringen er forklart i budsjettproposisjonen. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om styringsmålet er oppgitt, og hvorfor formuleringen er endret.

Svar:

I likhet med alle andre store statlige prosjekter har kampflyanskaffelsen en kostnadsramme som i henhold til statens prosjektmodell er det kostnadsnivå Stortinget har fastsatt. Denne utgjør det øvre finansielle taket for prosjektet, og er rammen det rapporteres mot.

Styringsrammen, som vi har omtalt som styringsmålet, er det kostnadsnivå utøvende etat forventes å holde prosjektet innenfor, basert på oppdrag fra ansvarlig departement. Dette er dermed en målsetting for prosjektlederen.

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse som blant annet har til formål å gi et oppdatert anslag om hva programmets kostnad kommer til å bli. Dette er dermed et øyeblikksbilde av programmets forventede kostnad.

I årene etter at kampflyanskaffelsen ble besluttet har dette anslaget variert basert på en rekke faktorer, der den mest dominerende har vært vekslingskursen mellom norske kroner og amerikanske dollar. Forventet kostnad har i perioden ligget både over og under det prisjusterte styringsmålet, men hele tiden under kostnadsrammen.

Stortinget har årlig blitt informert om hvordan forventet kostnad fra de årlige usikkerhetsanalysene ligger sammenlignet med prisjustert styringsmål og kostnads-

ramme. Senest i Prop. 1 S (2018-2019), fremgår det på side 75 at forventet kostnad for kampflyanskaffelsen er estimert til 82,7 mrd. kroner, og at dette er over prisjustert styringsmål men innenfor prisjustert kostnadsramme.

Forventet kostnad er som nevnt et øyeblikksbilde som blant annet vil variere med faktorer ingen kan påvirke, slik som valuta, men også gjennom kostnadsreducerende tiltak som gjennomføres i programmet. Det flernasjonale kampflyprogrammet har derfor gjennomført en rekke kostnadsreducerende tiltak som har redusert prisene på fly og utstyr ut over hva som var forventet. Denne type tiltak gjennomføres videre og vil helt eller delvis kompensere for de negative valutaeffektene, avhengig av effekten av disse.

Kampflyprogrammet har gjennomført sine leveranser og betalt sine regninger på tid. Valutakursen mot US dollar har siden 2015 ligget over programmets opprinnelige anslag. I Prop. 1 S (2017-2018) opplyste vi at om lag 25 pst. av forventet kostnad vil være utbetalt innen utgangen av 2017. Tilsvarende opplyste vi i Prop. 1 S (2018-2019) at om lag 37 pst. av den forventede investeringskostnaden vil være utbetalt innen utgangen av 2018. Sannsynligheten for å oppnå styringsmålet vil dermed gradvis reduseres, selv om den fortsatt er oppnåelig. Hvorvidt anskaffelsen vil kunne holdes innenfor styringsmålet, vil avhenge av effekten fra kostnadsreducerende tiltak, utfallet av framtidige forhandlinger, og ikke minst av utviklingen i valutakursen de neste seks årene. Av denne årsak og det faktum at kostnadsrammen danner utgangspunkt for min rapportering, er ikke sannsynligheten for at programmet vil nå sitt styringsmål omtalt i Prop 1 S (2018-2019). Jeg har ikke forkastet styringsmålet. Dette er fortsatt målsettingen kampflyprogrammet skal jobbe for å oppnå.

Kostnadsrammen fastsatt av Stortinget i 2012 ligger for øvrig fast. Så langt har vi ingen indikasjoner på at vi ikke klarer å holde anskaffelsen innenfor denne rammen.

SPØRSMÅL NR. 1492

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 30. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kampflyprogrammets leder skriver i en epost til BT at «Sannsynligheten for å nå styringsmålet er dermed blitt lavere. Av denne grunn har vi ikke eksplisitt omtalt styringsmålsettingen i 2019-budsjettet».

Når ble det klart for Regjeringen at sannsynligheten for å nå styringsmålet for kampflyprogrammet er lavere, og hvorfor ble ikke denne informasjonen delt med Stortinget i budsjettproposisjonen for 2019?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i Bergens Tidende 23.4.19 som omhandler kostnadsutviklingen i kampflyprogrammet, hvor e-posten fra leder for kampflyprogrammet generalmajor Morten Klever er referert: <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/8wMGeQ/-Kampflyregningen-har-okt-med-16-milliarder-kroner>

Svar:

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse som blant annet har til formål å gi et oppdatert anslag om hva programmets kostnad kommer til å bli. Dette er dermed et øyeblikksbilde av programmets forventede kostnad. Angående definisjonene på kostnadsramme, styringsramme og styringsmål viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 1491 fra representanten Lysbakken. Forventet kostnad har siden kampflyanskaffelsen ble godkjent i 2012 ligget både over og under det prisjusterte styringsmålet, men hele tiden under kostnadsrammen.

Ved inngangen til 2015 økte vekslingskursen mellom norske kroner og amerikanske dollar over den gjennomsnittskursen som ble lagt til grunn da anskaffelsen ble godkjent. Risikoen for at en fortsatt høy vekslingskurs kunne medføre at styringsmålet ikke ville oppnås, ble første gang omtalt i budsjettproposisjonen for 2016. Denne risikoen er beskrevet i samtlige budsjettproposisjoner etter dette,

og fra 2017 også sett opp mot den positive effekten av programmets kostnadsreducerende tiltak.

I Prop. 1 S (2017-2018) opplyste regjeringen at om lag 25 pst. av forventet kostnad vil være utbetalt innen utgangen av 2017. Tilsvarende opplyste vi i Prop. 1 S (2018-2019) at om lag 37 pst. av den forventede investeringskostnaden vil være utbetalt innen utgangen av 2018. Dette har gitt programmet merkostnader for valutakjøp.

Sannsynligheten for å oppnå styringsmålet har dermed gradvis blitt redusert helt siden 2016, selv om den fortsatt er oppnåelig. Det sier seg selv at sannsynligheten reduseres etter hvert som utbetalingene gjennomføres med en høyere dollarkurs enn det som er lagt til grunn for beregningen av styringsmålet. Hvordan forventet kostnad ligger an i forhold til styringsmålet og kostnadsrammen er rapportert gjennom de årlige budsjettproposisjonene. Styringsmålet for kampflyanskaffelsen ligger fortsatt fast. Det er målsetningen Kampflyprogrammet jobber for å oppnå. Hvorvidt anskaffelsen vil kunne holdes innenfor styringsmålet, vil avhenge av effekten av kostnadsreducerende tiltak, utfallet av framtidige forhandlinger, og ikke minst av utviklingen i valutakursen de neste seks årene.

I budsjettproposisjonen for 2019 ble det rapportert at Kampflyprogrammets forventede kostnad på 82,7 mrd. kroner ligger over Kampflyprogrammets prisjustert styringsmål, men innenfor kostnadsrammen for kampflyanskaffelsen, som Stortinget har besluttet.

SPØRSMÅL NR. 1493

Innlevert 23. april 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 30. april 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hvorfor ble Stortinget i Prop 1S (2018-2019) ikke informert om de betydelige behovene for inndekning i de kommende forsvarsbudsjettene som vil følge av at styringsmålet ikke nås?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i Bergens Tidende 23.4.19 som omhandler kostnadsutviklingen i kampflyprogrammet.

<https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/8wMGeQ/-Kampflyregningen-har-okt-med-16-milliarder-kroner>

Jeg viser videre til budsjettspørsmål nr. 432 fra SV 16.10.2018 om hvilke utgifter i budsjettet som ville redusert som følge av økte utgifter. Dette spørsmålet ble ikke eksplisitt besvart.

<https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2019/Budsjettsporsmal/Bevilgningssporsmal/Sosialistisk-venstreparti432/?query=kampfly-&parti=&sort=date&all=true#hopp90723>

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 24. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski om hvorfor Stortinget i Prop 1S (2018-2019) ikke ble

informert om de betydelige behovene for inndekning i de kommende forsvarsbudsjettene som vil følge av at styringsmålet ikke nås.

Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse som blant annet har til formål å gi et estimat for hva programmets kostnad kommer til å bli, hvis alle rammebetingelser holdes fast som på analysetidspunktet. Dette er dermed et øyeblikksbilde av programmets forventede kostnad. Forventet kostnad har siden kampflyanskaffelsen ble godkjent i 2012 ligget både over og under det prisjusterte styringsmålet, men hele tiden under kostnadsrammen.

Forventet kostnad er som nevnt et øyeblikksbilde som de siste årene har blitt påvirket negativt av vekslingskursen mot amerikanske dollar, men også positivt gjennom kostnadsreducerende tiltak som gjennomføres i programmet. Det flernasjonale kampflyprogrammet har

gjennomført en rekke kostnadsreducerende tiltak som har redusert prisen på fly og utstyr ut over hva som var forventet. Denne type tiltak gjennomføres videre og vil kompensere helt eller delvis for de negative valutaeffektene, avhengig av effekten av tiltakene.

Kampflyanskaffelsen håndteres innenfor rammen av de langsiktige investeringsplanene for materiell og finansieres gjennom de årlige budsjettene. Så langt har vi ikke måttet skyve på andre prosjekter for å finansiere kampflyanskaffelsen.

Hvorvidt anskaffelsen vil kunne holdes innenfor styringsmålet, vil avhenge av effekten fra kostnadsreducerende tiltak, utfallet av framtidige forhandlinger, og ikke minst av utviklingen i valutakursen de neste seks årene. Finansieringen av kampfly og andre prosjekter i forsvarssektoren vil regjeringen komme tilbake til i de årlige budsjettproposisjonene.

SPØRSMÅL NR. 1494

Innlevert 24. april 2019 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 25. april 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Kongsberg trafikkstasjon skal bestå og ikke legges ned?

BEGRUNNELSE:

VG skriver at Kongsberg er en av flere trafikkstasjoner hvor Statens vegvesen ønsker å fjerne tilbudet om å ta førerkort på personbil. For Høyre regjeringen er svaret på alt sentralisering. Det er viktig for Kongsberg-samfunnet og innbyggerne at tjenestene er nær folket.

Svar:

Regjeringa sette i 2017 i gang ein områdegjennomgang av Statens vegvesen. Gjennomgangen blei gjennomført av konsulentselskapet CapGemini Consulting som mellom anna leverte ein rapport om trafikant- og køyretøyområdet i juni 2018. Gjennomgangen viste eit betydeleg potensial for å effektivisere og modernisere trafikant- og køyretøytenesta i etaten. Dette er i samsvar med tidlegare vurderingar Statens vegvesen sjølv har gjort.

Når stadig fleire tenester kan gjerast via nettbaserte løysingar utan krav til fysisk oppmøte på ein tenestestad, må dagens tenestetilbod tilpassast for å sikre mest mo-

gleg rasjonell og effektiv drift i tråd med brukarane sine forventningar. Det blei derfor gitt oppdrag til Statens vegvesen om å utarbeide forslag til ny tenestemodell og –struktur for trafikant- og køyretøytenestene. Forslaget skal ta utgangspunkt i tilrådingane til ekstern rådgjevar frå områdegjennomgangen og Statens vegvesen sine faglege vurderingar. Dette oppdraget har frist 10. mai i år. Eg har bedt Statens vegvesen om å gjennomføre dialogmøter med aktuelle interessentar som del av dette arbeidet, og interessentane sine synspunkt skal komme fram når Statens vegvesen sender sitt forslag til departementet.

Det er med andre ord ikkje tatt noko avgjerd om å leggje ned trafikkstasjonar. Eg vil no vente på Statens vegvesen sitt forslag og vurdere dette nærmare når rapporten deira ligg føre.

Statens vegvesen skal også framover vere til stades rundt i landet, slik at brukarane får utført dei tenestene dei treng. For å oppretthalde eit godt tilbod skal Statens vegvesen derfor komme opp med forslag til kompenserande tiltak for tenester som krev fysisk oppmøte, dersom ny struktur gjer lengre reiseveg enn før. Lokalisering av tenestestader og einingar i Statens vegvesen, vil bli vurdert i tråd med retningslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1495**Innlevert 24. april 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 29. april 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvilke prosent-krav om at tiltaksdeltakere skal ha samme eller tilsvarende jobb et halvt år etter tiltaket har statsråden satt til Nav, og hva gjøres fra Nav selv for å sjekke opp at tiltaksdeltakere over hele landet faktisk kommer i fast arbeid?

BEGRUNNELSE:

I avtalen mellom NAV og tiltaksarrangører i Vestfold og Telemark er ett av målkravene at «85 % av deltakerne som er formidlet til jobb ved utskrivning av tiltaket skal fremdeles være i samme eller tilsvarende jobb 6 måneder etter.»

Svar:

Målet med bruk av arbeidsmarkedstiltak er å få flere i arbeid. Derfor stilles det krav til leverandørene av arbeidsmarkedstiltak om resultater med mål om hvor mange som skal komme i arbeid. Dette er resultatmål som fastsettes av Arbeids- og velferdsetaten i deres retningslinjer for bruk av arbeidsmarkedstiltak, og som inngår i avtalene etaten har med tiltaksleverandørene. Kravene vil variere avhengig av hvilke arbeidsmarkedstiltak og brukergrupper det er snakk om.

Men målet er ikke bare å få flere i arbeid. Målet er også å sikre at deltakere på arbeidsmarkedstiltak får en varig tilknytning til arbeidslivet. Derfor gjør Arbeids- og velferdsdirektoratet jevnlig undersøkelser av hvor mange tiltaksdeltakere som er i arbeid seks måneder etter at tiltaket er avsluttet. Dette er en nasjonal statistikk som publiseres på nav.no, og som er basert på en sammenstilling av opplysninger fra ulike administrative registre.

I den konkrete saken som representanten viser til her, har NAV i Vestfold og Telemark stilt krav om at deltakere som er i jobb ved avslutningen av tiltaket, fortsatt skal være i jobb seks måneder senere. Her er ansvaret for å samle inn opplysningene om deltakernes arbeidsmarkedstatus lagt på den enkelte tiltaksleverandør.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at i dette tilfellet gjelder resultatkravene arbeidsmarkedstiltaket arbeidsforberedende trening. Direktoratet har fastsatt et felles resultatmål for alle tiltaksleverandører av dette tiltaket. Resultatmålet er at minst 50 % av tiltaksdeltakerne ved avslutning av tiltaket enten skal være i jobb eller utdanning.

Fylkene kan i tillegg gjøre lokale tilpasninger i kravene til tiltaksleverandører. NAV Vestfold og Telemark

har valgt å legge inn et tilleggskrav i avtalen med leverandørene. Kravet er at minst 85 % av deltakerne som er formidlet til jobb ved avslutningen av tiltaket, fortsatt skal være i samme eller tilsvarende jobb seks måneder etterpå. Tilleggskravet er valgt fordi man har vurdert det som viktig å følge opp tiltaksdeltakerne en viss tid etter ansettelse for å hindre frafall i det som for mange kan være en kritisk overgangsperiode inn i arbeidslivet.

Personvernet er ivaretatt gjennom at det er frivillig for tidligere tiltaksdeltakere å bli kontaktet av tiltaksleverandør etter seks måneder. Informasjonen som framkommer som følge av denne rapporteringen bruker NAV Vestfold og Telemark i oppfølgingen av tiltaksleverandørene for å bedre kvaliteten på de tiltak og tjenester som NAV kjøper fra leverandørene.

SPØRSMÅL NR. 1496**Innlevert 24. april 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 2. mai 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilken dokumentasjon har statsråden for å hevde at flere fødende vil reise til andre helseforetak dersom man ikke slår sammen fødeavdelingene i Molde og Kristiansund?

BEGRUNNELSE:

I Debatten på NRK (11. april 2019) om sammenslåingen av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund uttalte helseministeren følgende: «(...) vi ser allerede at flere velger å reise til St. Olavs og føde fra den regionen. Og jeg er redd for at hvis hadde vi fortsatt som nå, så ville enda flere reist i begge retninger for å føde, og det hadde gått ut over tilbudet til hele befolkningen.»

I Tidens Krav (17. april 2019) fremkommer det at de fødende som i størst grad benytter fødetilbudet på St. Olavs hospital, kommer fra kommunene som har kortest avstand og lettest adkomst til Trondheim:

«Tall fra perioden 2014 til og med 2018 viser at fødende fra Nordmøre og Romsdal som bruker St. Olavs går ned, både i antall og som andel av alle fødende. Desideret flest kom fra Surnadal (mellom 29 og 53) og Rindal (mellom 14 og 23).»

På spørsmål fra samme avis om å dokumentere påstanden om at fødende på Nordmøre og i Romsdal velger å føde på St. Olavs hospital fordi kvaliteten på fødeavdelingen i Kristiansund og Molde er for dårlig, svarer Helse- og omsorgsdepartementet følgende:

«Det er en fare for at enda flere vil velge å føde andre steder enn lokalsykehuset uten en sammenslåing, og dermed svekke det lokale tilbudet.»

Departementet viser imidlertid ikke til noen dokumentasjon for at flere vil velge å føde andre steder hvis fødeavdelingene ikke slås sammen. Dermed begrunner statsråden sin første udokumenterte påstand ved å komme med en ny udokumentert påstand.

Påstanden fremstår særlig ulogisk når det i dag er de kommunene med kortest avstand og lettest adkomst til St. Olavs hospital som i størst grad benytter seg av fødetilbudet ved dette sykehuset. Det er ikke logisk hvorfor statsråden forventer at flere vil benytte seg av fødeavdelingen innenfor eget helseforetak, når avstanden til fødeavdelingen blir enda lengre enn i dag. Det er nettopp dette som blir resultatet for kommunene på Nordmøre hvis fødeavdelingen i Kristiansund legges ned.

Svar:

Representanten Toppe viser i sitt spørsmål til min uttalelse i debatten på NRK om sammenslåing av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund. Jeg baserte mine uttalelser under debatten på saksframlegget som lå til grunn for styresak 26/19 Oppfølging av budsjett 2019 og operasjonaliseringen utviklingsplan. I styresaken står det blant annet følgende: "Dagens drift er ikkje berekraftig basert på det samla risikobildet for kvalitet, uønskt variasjon, pasienttryggleik, kompetanse, rekruttering, seleksjon, pasientforløp og omdømme. Mange tiltak for rekruttering og sikring av pasienttilbodet er utprøvd, men ein har ikkje kome ned på tilfredsstillande risikonivå. Interne ROS-analysar i AFK (avdeling for fødselshjelp og kvinnesykdommer) KR og AFK MO i oktober 2018 bekrefta ein for høg samla risiko i AFK "SNR". Klinikkleiinga ser det derfor som verre å akseptere dagens risiko og meiner at fødesamanslåinga må skje snarast for å få god og varig kontroll med det samla risikobildet for dette tilbudet."

Det er riktig at jeg under debatten sa at:

"Det er en fare for at enda flere vil velge å føde andre steder enn lokalsykehuset uten en sammenslåing, og dermed svekke det lokale tilbudet."

Jeg koblet imidlertid ikke årsaken til at en del kvinner velger å føde på andre sykehus opp mot kvaliteten på nåværende fødetilbud, men til at en forventer at en sammenslåing vil gi bedre tilbud i fremtiden. Jeg viser til ovennevnte saksgrunnlag hvor det framgår at det er faglige og kvalitative grunner til sammenslåingen.

SPØRSMÅL NR. 1497**Innlevert 24. april 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 3. mai 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

1.-2. april deltok statssekretær Richard Gaarder Knutsen i OED på et uformelt møte for EUs energiministre i Bucuresti. Her undertegnet han også en uttalelse på vegne av Norge. Flere EU land samt EU-kommisjonen ville ikke undertegne uttalelsen da de ikke fikk inn skjerpede klimakrav.

Støttet Norge forslagene som ble lagt fram om å ta inn skjerpede klimakrav i uttalelsen eller ikke?

BEGRUNNELSE:

Jeg tok opp dette spørsmålet med olje- og energiministeren i Stortingets muntlige spørretime 24. april 2019 men fikk ikke et skikkelig svar på mitt spørsmål. Derfor gjentas spørsmålet her. 11 EU land samt EU-kommisjonen ville ikke undertegne uttalelsen da den blant annet ikke inneholdt en referanse til tidfestingen av når EU skal ha nådd målet om klimanøytralitet.

Svar:

Til EUs uformelle energiministtermøte i Bucuresti hadde det rumenske formannskapet forberedt en uttalelse

som deltakerlandene kunne velge å signere. Innholdet i uttalelsen var ikke gjenstand for diskusjon eller realitetsbehandling i ministermøtet. Det ble heller ikke fremmet forslag om å endre uttalelsen i løpet av møtet, slik spørsmålet kan tolkes.

Uttalelsens hovedbudskap er at videreutvikling av et velfungerende gassmarked i Europa er fornuftig og at bruk av Europas omfattende og velfungerende gassinfrastruktur vil være rasjonelt også på lang sikt, ved at den kan bidra til å avkarbonisere det europeiske energisystemet gjennom å muliggjøre gradvis økt bruk av avkarboniserte gasser, som hydrogen og biogass. Naturgass har en viktig rolle å spille i det europeiske energimarkedet i lang tid fremover. Fortsatt bruk av gassinfrastrukturen på lang sikt vil kunne bidra vesentlig til å begrense kostnadene ved energiomlegging, samtidig som hensynet til energisikkerhet ivaretas. For mange europeiske land er dette avgjørende hensyn ved energiomlegging. Videre kan en slik utvikling blant annet støtte opp under prosjekter for fullskala CO₂-håndtering og norske leverandører av hydrogenteknologi. Dette var også viktige poenger i den norske høringsuttalelsen til EUs lavutslippstrategi mot 2050. Jeg mener derfor det var riktig av Norge å stille seg bak uttalelsen.

SPØRSMÅL NR. 1498**Innlevert 24. april 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 3. mai 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

I statistikk som følge av Forsvarets årsrapport fremlagt på Forsvarets hjemmeside vises det til at militær helikopterberedskap kun ble nyttet 5 ganger i 2018.

Hvilke oppdrag blir det vist til i statistikken og kan statsråden dele bakgrunnstallene for statistikken?

BEGRUNNELSE:

Årsrapporten for 2018 viser til at det har vært en nedgang i anmodninger og løste oppdrag i den militære helikopter-

beredskapen fra 40 oppdrag i 2014 til 5 i 2018. Tall fra både 330 og 339 viser at de hadde flere oppdrag enn 5 totalt i 2018.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 25. april 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Sandra Borch om statistikken for benyttelse av militær helikopterberedskap i Forsvarets årsrapport for 2018.

Årsrapporten for 2018 viser til at det har vært en nedgang i anmodninger og løste oppdrag i den militære helikopterberedskapen fra 40 oppdrag i 2014 til 5 i 2018. Forsvaret opplyser at årsaken til nedgangen er at man for 2014, 2015 og 2016 har talt med alle oppdrag for det sivile samfunn som den militære helikopterberedskapen ble brukt til, mens man fra og med 2017 kun har tatt med antall oppdrag med bakgrunn i en bistandsanmodning fra politiet. Annen bistand, for eksempel støtte til HRS, er dermed ikke inkludert i tallene for 2017 og 2018. Dessverre forklares ikke denne endringen i tellemåte på Forsvarets hjemmeside der statistikken vises. Årsaken til den nye praksisen er at vi fikk ny bistandsinstruks i 2017 der skillet mellom håndhevelsesbistand og alminnelig bistand ble fjernet.

Dersom man i 2018 hadde gjort opptelling på samme måte som i 2014, ville den totale bruken av helikopterberedskapen på Bardufoss og Rygge vært 99 ganger. Årsaken til det høye tallet er Forsvarets ivaretagelse av ambulanseberedskapen for Helsedirektoratet i Finnmark fra mai til juli i 2018. Ivaretagelsen av ambulanseberedskapen sto for 69 av de 99 oppdragene i 2018.

De 5 oppdragene årsrapporten viser til for 2018 er:

- Transport av politiets bombegruppe fra Oslo til Vigra
- Transport av politi fra Tromsø til Sjøvegan
- Helikopterstøtte i forbindelse med besøk fra US FMIN Mattis i område Oslo
- Transport og helikopterstøtte til Beredskapstroppen ifm med pågripelse i Skien
- Helikopterstøtte til Beredskapstroppen ifm med utdeling av Nobels Fredspris i Oslo.

SPØRSMÅL NR. 1499

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 2. mai 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen stimulere til at vanningsanlegg blir tatt i bruk for å redusere risikoen for at også betydelige deler av årets avlinger og matproduksjon tørker vekk?

BEGRUNNELSE:

Fjorårets tørke ga en påminnelse om hvor sårbar tilgangen til mat kan være når produksjonsforholdene blir krevende. Lærdommen er klar. Vi må for det første bli mer handlekraftig når det kreves. Vanningsanlegg er avhengig av tilgang til vann og strøm. Det er derfor viktig at regjeringen setter inn nødvendige grep for at eksisterende vanningsanlegg kommer i bruk.

For det andre må politikken for produksjon på norske ressurser forsterkes og bli mer langsiktig. I fjor vår la Arbeiderpartiet fram en egen opptrappingsplan for trygg matproduksjon på norske ressurser. I Stortinget har Arbeiderpartiet foreslått at det skal lages egen plan for å forsterke og tilpasse matproduksjonen til klimaendringene da disse kan gjøre matproduksjonen mer sårbar. Dette har de fire partiene i regjeringen stemt ned. Selvforsyningsgraden er nå på et historisk lavt nivå og kornarealet minskes i alle fylker. Motstanden fra høyreregjeringen mot en reell og praktisk forsterking av verdiskapingen på norske

ressurser får konsekvenser for den samlede beredskapen og sikkerheten i Norge.

Svar:

Jeg er enig med representanten Sandtrøen i at det er viktig at jordbruket er rustet til å møte klimaendringer og utfordringer knyttet til varierende vær og eksempelvis tørke. En slik tilpasning krever gode og langsiktige tiltak. I rapporten Landbruk og klimaendringer avgitt fra en bredt sammensatt arbeidsgruppe i februar 2016, ble klimautfordringer i landbruket behandlet inngående. Rapporten konkluderte blant annet med følgende;

"Jordbruket har alltid søkt best mulig tilpasning til vær- og klimavariasjoner og har kunnskap og erfaring. Endret klima kan gi nye muligheter for produksjon som bøndene vil utnytte, men endringen vil også medføre stor usikkerhet. Utvikling av både tilpasset teknologi, forskningsbasert og praktisk agronomisk kunnskap er en forutsetning for å lykkes under mer krevende forhold. Norge er likevel sannsynligvis bedre rustet enn de fleste land til å mestre dette fordi vi har god tilgang på ressurser, solid kunnskapsgrunnlag og en godt organisert forvaltning."

Klimatilpasning av jordbruket må tas på alvor, og regjeringen følger derfor opp dette på flere områder. Gjennom budsjettarbeidet, de årlige jordbruksforhandlingene og ved styringssignaler til underliggende etater og forsk-

ningsinstitusjoner, har satsingen de siste årene vært rettet mot reduksjon av utslipp fra jordbruket og tilpassing av norsk jordbruk til et klima i endring.

Den satsingen og utviklingen som skjer innen teknologi er av stor betydning for klimatilpasningen i landbruket. I fjorårets jordbruksoppgjør, jf. Prop. 94 S (2017-2018), ble avtalepartene enige om å avsette særskilte bedriftsrettede midler til utvikling av miljø- og klimavennlig teknologi over Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket. Det ble også enighet om å etablere en egen koordineringsgruppe bestående av aktører som har en sentral rolle i bruken av virkemidler for utvikling av miljø- og klimavennlig teknologi i jordbruket. Målet er først og fremst å få til en bedre samordning av innsatsen. Det er ingen tvil om at teknologi er en sentral driver for utvikling av bærekraftige løsninger i jordb-

ruksproduksjonen, og vil være en viktig faktor for å møte et klima i endring.

Vekstsesongen 2018 var tørr og varm i store deler av landet. Når det gjelder spørsmålet til representanten Sandtrøen om vanningsanlegg konkret, så kan jeg opplyse om at det allerede gis støtte over investerings- og bedriftsutviklingsordningen (IBU-midler) til å investere i faste vanningsanlegg. Dette har ikke vært særskilt tydeliggjort i føringene for bruken av midlene og prioriteringen til slik bruk har variert i fylkene. Slik sett mener jeg det er fornuftig å tydeliggjøre muligheten til å bruke IBU-midler til investering i vanningsanlegg framover som et konkret tiltak for å redusere risikoen for tap av avlinger som følge av tørke. Dette vil jeg vurdere nærmere under forhandlingene om årets jordbruksoppgjør.

SPØRSMÅL NR. 1500

Innlevert 25. april 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 6. mai 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Hva legger justisministeren i en «løypemelding» om politireformen og vil Stortinget få fremlagt en konkret handlingsplan fra regjeringen til hvordan reformen faktisk skal gjennomføres i tråd med både inngått forlik og vedtak fattet i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Nærpolitireformen trådte i kraft 1.januar 2016 og målet var blant annet at politiet skulle vere mer tilgjengelig og tilstedeværende lokalt. Reformen er forankret i et forlik inngått mellom Høyre, Venstre, FrP, KrF og Arbeiderpartiet.

Flere rapporter det siste året har bekreftet at gjennomføringa av nærpolitireformen er ute av kurs. Senest i rapporten «Hvilket politi skal vi ha? Nærpolitireformen tre år etter» av Christin Thea Wathne på AFI ved Oslo Met, Helene Gundhus frå UIO og Niri Talberg frå FAFO.

Rapporten som baseres på 3.100 respondenter innad i politiet er nedslående og viser at det lokalet politiets tilstedeværelse er svekket. At politiansatte opplever at det ikke er nok ressurser til at man kan gjøre jobben sin på en god måte, og at den uformelle kontakten med nærmiljøet, som har skapt trygghet og kjennskap, er sterkt redusert til fordel for en mer kontrollende og reaktiv tilnærming.

Det kommer tydelig frem at det forebyggende arbeidet er svekket.

Videre har professorene Cathrine Filstad og Tom Karp har gjennomført ukevis med feltundersøkelser, observasjoner, samtaler og spørreundersøkelser av 4500 politiansatte som ble presentert i en rapport i januar 2019. Filstad sier under lanseringen av rapporten at:

«Hadde denne typen endringsprosess blitt presset gjennom i det private næringslivet så tror jeg ikke det hadde vært en eneste ansatt igjen».

Denne rapporten viste blant annet at 80 % tror det forebyggende politiarbeidet blir enten dårlige eller samme som før på grunn av reformen, nesten 80 % oppgir at beredskapen blir dårligere eller samme som før, 90 % oppgir at tilgjengeligheten for publikum til politiet har blitt dårligere (70 %) eller samme som før, nesten ingen av de spurte har tro på målet om ett politi med tilnærmet like tjenester, nesten ingen av de spurte har tro på at reformen gir bedre ressursutnyttelse, og kun 20 % av de politiansatte oppgir at reformen gir mening.

Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har også gjennomført flere underveisevalueringer. DIFI Rapport 2019:1 viser blant annet at ambisjonsnivået i reformen bør revurderes. Det må ses i sammenheng med tilførselen av ressurser, og nye oppgaver og krav som stilles til politiet.

jenestene. «Alt kan ikke bli bedre og alt kan ikke gjøres på én gang. En tydeligere prioritering mellom målene for reformen er nødvendig», skriver Difi. Difi påpeker at en viktig utfordring i gjennomføringen av reformen er at mange, både ledere og medarbeidere, har liten tro på den.

Justisminister Jøran Kallmyr hevdet til tross for disse funnene på Politisk Kvarter på NRK i april at reformen gikk i rett retning. Justisministeren varslet en såkalt «løypemelding» om politireformen til Stortinget i løpet av kort tid.

Svar:

Det går fram av begrunnelsen for spørsmålet at den «løypemeldingen» det refereres til i spørsmålet viser til et intervju med meg i Politisk Kvarter på NRK i april.

Politireformen er den høyest prioriterte utviklingsoppgaven i politiet frem til 2020.

Stortinget har besluttet at det skal gjennomføres årlige evalueringer av reformarbeidet. Difi la 8. mars frem statusrapporten for 2018 som er en evaluering av reformarbeidet så langt, og hvor det også gis anbefalinger om oppfølging.

Politireformen er en omfattende reform med en strukturdel og en kvalitetsdel. Strukturdelen (12 politidistrikter inkl. 12 operasjonssentraler og 225 tjenestesteder), er i hovedsak gjennomført etter planen. Politidistriktene har etappevis etablert ny struktur, og de siste kom på plass i juni 2018. Difi påpeker at det er et gjennomgående funn at alle distrikter har behov for tid til å få ny struktur til å fungere etter hensikten.

En av Difis hovedkonklusjoner er at

«Reformen nå er inne i en fase hvor det er viktig at den nye organiseringen får satt seg og at politidistriktene etablerer gode systemer og rutiner som bidrar til at intensjonene med strukturrendringene blir nådd. Kvalitetsdelen av reformen er ønsket i alle deler av politiet, men den koster i form av både tid og ressurser.»

Ledere og medarbeidere opplever at det blir mye på én gang. At kvalitetsdelen er ønsket og at tiltakene er fornuftige viser likevel at reformen er riktig og viktig for å utvikle et politi som kan håndtere endringene i kriminalitetsbildet og veksten i den IKT-relaterte kriminaliteten. Det er ikke riktig at reformen er ute av kurs slik representanten hevder rapportene viser, selv om det utvilsomt ligger store forventninger både til ansatte og ledere i alle de oppgavene som politiet nå er pålagt å jobbe med.

Difis evaluering bekrefter at reformen legger til rette for et politi som arbeider bedre og mer effektivt, blant annet ved at det tar i bruk nye metoder og ny teknologi. Vi har allerede fått et politi som utfører mer politiarbeid på stedet gjennom den enkelte politipatrulje, og vi har fått mer robuste operasjonssentraler som er viktige for beredskapen.

Politidirektoratet og Riksadvokatembetet 31. mai 2016 utga en felles handlingsplan for å heve kvaliteten ved etterforsknings- og påtalearbeidet, samt bidra til en mer enhetlig oppgaveløsning. Å heve og jevne ut kvaliteten i etterforskningen, var et av målene i reformen, jf. Prop. 61 LS (2014-2015). Riksadvokaten skriver i et notat av 7.01.19 til daværende justisminister Tor Mikke Wara om utviklingen på etterforskningsfeltet (publisert på nettsiden til Den høyere påtalemyndighet):

«Det kan ikke være tvilsomt at kvaliteten på straffesaksområdet i dag er høyere, og gradvis blir jevnere, enn tidligere. Samtidig er det et faktum at kvalitet koster. Det er derfor avgjørende å finne en riktig balanse mellom rettsikkerhet, kvalitet og effektivitet.»

Difis evaluering viser også at en tydeligere prioritering mellom målene for reformen er nødvendig. At reformen har ambisiøse mål som både skal ivareta behovet for et godt nærpolti og samtidig utvikle robuste enheter som er i stand til å møte dagens og morgendagens utfordringer, har vært et premiss fra flertallet i Stortinget. Når Difi viser til at det er behov for å prioritere mellom målene, er det særlig dette Difi sikter til.

Det er krevende for politiet å gjennomføre reformen samtidig som politiet skal opprettholde ordinær drift. PODs årsrapport for 2018 viser svakere resultater enn kravene på enkelte områder. Det er derfor naturlig å gjennomgå målene for reformen slik Difi anbefaler. Jeg vil understreke at det er vanlig å gjennomføre evalueringer og gjøre opp status underveis i omstillinger.

Jeg skal som kjent legge frem en stortingsmelding om videreutvikling av politiet i vårsesjonen. Den vil blant annet omtale hvordan regjeringen vil følge opp reformen og Difis anbefalinger.

